

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૨૮-૭૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૧૩૨૫૧ ૨૧૩૧૯-૪

વિષય ૮૧૩૪:૨૬૩

સેઠિયા જૈન ગ્રંથાલય-પુસ્તક નં. ૩૪.

શ્રી પ્રકરણ સંગ્રહ-ભાગ ૨ જો.

[સ્વર્ગસ્થ પં. મુનિરાજ શ્રી ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામીય સંશોધોને તૈયાર કરેલા ૨૭ શોકડાનો સંગ્રહ.]

પ્રકાશક,

ધર્મચંદ્રજી તત્પુત્ર ભૈરોદાનજી તત્પુત્ર જેઠમલ સેઠિયા
વીકાનેર-નિવાસી.

પ્રથમ આવૃત્તિ. પ્રત ૨૦૦૦. સંવત ૧૯૮૦. ઇ. સ. ૧૯૨૪. ચીર સંવત ૨૪૫૦.
શ્રી "ચીર-શાન્તન પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ" મર્સા શા. કેશવલાલ વલસુખભાઈપ ળાપ્પુ, ઠે. કાલુપુર ટંકશાલ-અમદાવાદ.

મૂલ્ય રૂ. ?

પસ્તાવના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૯૮૭

શ્રીમત્પાર્શ્વજિનં નત્વા, સ્મૃત્વા ચ ગુરુદેવતામ્ ।

પ્રકરણાનિ સંગૃહ્ય, ગ્રન્થોઽયં લિખ્યતે મુદા ॥

સ્વર્ગસ્થ પંડિત મહારાજ શ્રી ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામીજી પ્રકરણ સંગ્રહના બીજા ભાગના લેખનકાર્યનો પ્રારંભ કરતાં ઉપર આવેલા શ્લોકવડે મંગલાચરણ કરેલું હતું, પરન્તુ એવા મંગલાચરણવડે પ્રારંભેલા ગ્રંથને પ્રકાશમાં આવેલો તેઓ શ્રી જોઈ ન શક્યા. આજે તેમના અપ્રકટ ગ્રંથને પ્રકટ કરી તેનો લાભ લેવા ઇચ્છનારા મુમુક્ષુઓની સમીપે તેને રજુ કરી, સ્વર્ગસ્થ પંડિત મહારાજશ્રીનું સ્મરણ કરવાનું પ્રકાશકને માટે અવશિષ્ટ રહ્યું છે. કાલની ગતિ ગહન છે.

ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના ૨૮ મા અધ્યયનમાં મોક્ષનાં ચાર અંગ કહેલાં છે: (૧) જ્ઞાન, (૨) દર્શન, (૩) ચારિત્ર અને (૪) તપ. આ ચારે મોક્ષમાર્ગના હેતુઓમાં દશવૈકાલિક સૂત્રમાં “પદ્મં નાણં તથો દયા” એ શબ્દોવડે જ્ઞાનને પ્રથમ પંક્તિમાં મૂકવામાં આવ્યું છે, અને તે યથાર્થ જ છે. જ્ઞાનવડે જ હેય જ્ઞેય ઉપાદેય પદાર્થોની સમજ મનુષ્યમાં આવી શકે છે, અને એ રીતે તે ચારિત્રશીલ બની જીવનનું સાર્થક્ય કરે છે. જ્ઞાનનું આટલું વધું માહાત્મ્ય છે.

દ્રવ્યગુણપર્યવના જ્ઞાનવડે કરીને મનુષ્ય દ્વિલોકમાં તથા પરલોકમાં પોતાની પરિસ્થિતિનું ખાન પ્રાપ્ત કરે છે. ઝ્યાંમુધી મન વૈરાગ્યથી રંગિત થતું નથી ત્યાંમુધી મોક્ષની શ્રેણીપર આત્મા ચઢી શકતો નથી અને ઝ્યાંમુધી દ્રવ્યગુણપર્યવનું જ્ઞાન મનુષ્યને પ્રાપ્ત થતું નથી ત્યાંમુધી વૈરાગ્યની સ્ફુરણા પળ થતી નથી. દ્રવ્ય-ગુણપર્યવનો વિસ્તાર જૈન સિદ્ધાન્તોમાં મોટા પ્રમાણમાં આપવામાં આવેલો છે, પરન્તુ બધા સિદ્ધાન્તોનું સમ્યક્

પ્રકારે જ્ઞાન રેઝવવાનું સૌ કોઈને એકસરખું મુલમ હતું નથી. આવા જિજ્ઞાસુઓને માટે જૈનાગમોમાંથી પ્રકરણો છૂટાં પાડીને આપવામાં આવે છે તો તેનો લાભ સારા પ્રમાણમાં લેવામાં આવે છે. આ પ્રકરણો થોડા વચ્ચનમાં દ્રવ્ય-ગુણપર્યવર્તનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા માટે ઘણાં ઉપયોગી પુરવાર થયાં છે અને તેથી જૂદા જૂદા પ્રકાશકો તરફથી તેના જૂદા જૂદા સંગ્રહો પ્રસિદ્ધ થયા છે. એવી જ રીતે આ એક વધુ સંગ્રહ પણ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે.

સ્વ. પંડિત મહારાજશ્રી ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામીજી તૈયાર કરેલો અને સ્વ. પૂજ્ય મહારાજ શ્રી લાધાજી સ્વામીજી સુધારેલો પ્રકરણ સંગ્રહનો પહેલો ભાગ ઘણાં વર્ષો અગાઉ પ્રસિદ્ધ થયો હતો અને ત્યારપછી સુધારાવધારા સાથે તેની પાંચ આદિત્તિઓ પ્રસિદ્ધ થઈ છે. આવા સંગ્રહોની લોકપ્રિયતા એ ઉપરથી માલુમ પડી આવે છે. આ સંગ્રહ પણ સ્વ. મહારાજશ્રીજી લલ્લાવી સુધારીને તૈયાર કરી રાખેલો હતો, પરંતુ તેમના અવસાનથી તે અપ્રકટ દશામાં જ રહ્યો હતો. ૧૯૭૯ ના ચાતુર્માસમાં પંડિત મહારાજશ્રી ગુલાબચંદ્રજી સ્વામી, મુનિ શ્રી વોરજી સ્વામી, પંડિત શ્રી રત્નચંદ્રજી સ્વામી इत्यादि साधुवर्योनां दर्शनार्थे अमदावाद मुकामे जतां અને આ સંગ્રહ મુનિ શ્રી સુશાલચંદ્રજી પાસે જોવામાં આવતાં તે પ્રસિદ્ધ કરીને મુમુક્ષુઓને તેનો લાભ આપવાની ઉત્કંઠા મને થઈ આવી; પરંતુ એ ગ્રંથનો હસ્તલેખ છાપખાનામાં મોકલી આપવા જેટલો શુદ્ધ અને સગવડભર્યો નહોતો, એટલે તેની નવી નકલ કરાવી તેને સુધારી આપવા મેં મહારાજ શ્રી ગુલાબચંદ્રજી સ્વામીને વિનંતિ કરી. મહારાજશ્રીજી પોતાની નાદુરસ્ત તબીયત છતાં તે સુધારી આપવાની અને છેવટનાં મુકો તપાસી આપવાની કૃપા કરી છે, તે તેઓશ્રીનો મારા પર પરમ ઉપકાર થયો છે. તેમનો એટલો કૃપાને પરિણામે આજે આ ગ્રંથ આટલા સારા સ્વરૂપમાં તૈયાર થઈ શક્યો છે.

પ્રકરણ સંગ્રહના પ્રથમ ભાગ કરતાં આ ભાગમાં લેખનશૈલી વધારે સુગમ્ય રાખી છે. જે વચ્ચે તે પ્રથમ પ્રસિદ્ધ

થયો તે ધસત કરતાં અત્યારે ભાષા-વ્યાકરણમાં ગુજરાતી ભાષા આગલ વધી છે અને જૂનો ઢબનાં લઘાણો આધુનિક વાચકોને વેટલીક વાર દુર્ગમ પળ લાગે છે. આ સંગ્રહમાં પણ જૈન પરિભાષા તો વાપરી જ છે, પરંતુ વાક્યરચના આદિમાં અને અર્થવાહકતામાં બની તેટલી વધારે સ્પષ્ટતા કરી છે અને એ કાર્યનો શ્રમ પં. મુનિરાજ શ્રી ગુલાબચંદ્રજી સ્વામીએ લીધો છે.

પુસ્તકને સારા કાગળમાં અને મોટા અક્ષરમાં છાપવાનો હેતુ તેના વાચનમાં સરલતા થાય એ પ્રકારનો છે. આવાં જ્ઞાનનાં ઉપકરણો તો જેમ બને તેમ વિનામૂલ્યે વહેંચાય તેમાં જ લાભ રહેલો છે, પરંતુ વિનામૂલ્યે વહેંચાતી વસ્તુઓ વેટલીક વાર અનધિકારીના હાથમાં પળ જાય છે, અને તેથી જ્ઞાનની આશાતના થાય છે. આ કારણથી આ પુસ્તકનું મૂલ્ય રાખ્યું છે સ્વર્ણ પરંતુ તે પડતર કરતાં પણ ઓછું રાખ્યું છે અને તે દ્રવ્ય જ્ઞાનપ્રચારમાં જ વાપરવામાં આવશે. જિજ્ઞાસુઓ તેનો યથોચિત્ત લાભ લે તો મારા આ પ્રયાસને હું સફળ થયેલો માનીશ.

પંડિત મહારાજ શ્રી ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામીના શબ્દોમાં જ ગુરુત્તુતિ કરીને આ પ્રસ્તાવના પૂરી કરું છું.

શાર્દૂલ ॥ વંદે સદ્ગુરુવર્યમેનમધુના લાધાજિસંજ મુદા ।

સદ્વિદ્યાર્ણવમાર્યશીલમરસં સૌજન્યરત્નાકરમ્ ॥

યત્પાદાર્ચનનોજહોપ્યલમહો જાનોઽસ્મિ વિદ્યાં વુધૌ ।

તર્તુ શક્તિવરોહમુત્તમપુરશ્રંદ્રાભિધાનો મુનિઃ ॥

બીકાનેર }
૧૯૮૦

મૈરંગદાન જેઠમલ.

स्व. मुनि महाराज श्री उत्तमचंद्रजी स्वामीनां जीवनपरिचय.

॥ शार्दूल ॥

उत्कृष्टं त्रिमलं त्रिकालविषयं ज्ञानं यदीयं स्फुटं ।
नस्वव्याप्तवचो विवाधरहितः ख्यातो यदीयागमः ॥
मयाऽगम्यगतिर्गिरिष्ठमहिमा व्याप्तोहि लोकत्रये ।
चन्द्रोऽज्जल्यवरिष्ठशासनपतिर्नस्म्यात्स भद्रंकरः ॥

स्व. मुनि महाराज श्री उत्तमचंद्रजी स्वामीए 'प्रकरणसंग्रह' ना प्रथम भागमां जे स्तुतिनो श्लोक रचीने अंतर्लपिकामां पोताना नामनो रचना करी हती, ते ज श्लोकरुढे प्रभुस्तुति करीने तेमनो संक्षिप्त जीवन-परिचय अत्र आलेखुं छुं.

कुटुंबपरिचय.

श्री उत्तमचंद्रजीना पिता श्री जगजीवन रुघनाथ न्याते भावसार सुरतमां सगरामपुरामां सुठोया कुवा पासेना चोगानमां रहेता. श्री उत्तमचंद्रजीनो जन्म विक्रम संवत् १९१० मां थयो हनो. तेमनी मातानुं नाम दिवाळीबाई हतुं. बाब्यावस्थामां गुजरातो सात थोरण अने अंग्रेजी पांच थोरणनो अभ्यास तेमणे कर्षो हतो. तेमना पिता रंगाराना भंभा

કરતા હતા, પરંતુ શ્રી ઉત્તમચંદ્રજી તો વિદ્યાભ્યાસમાંથી નિવૃત્ત થઈને મહેતાગીરીની નોકરીમાં જોડાઈ ગયા હતા. હંમેશનો ઋજુ સ્વભાવ અને હૃદયની સરલતા તેમને સાધુસમાગમમાં પ્રેરતી અને તેથી સાધુઓનો પરિચય તેમને હમેશાં વધારવાનું જ ગમતું. તેમને બે બહેનો હતી જેમનાં નામ માળેકવાઈ તથા નંદકોરવાઈ હતાં. બેઝ બહેન તેમનાં લગ્ન થયા બાદ ગુજરી ગયાં હતાં. તેમના એક મોટા भाई કાઝીદાસ તો કેવલ નાની વયમાં ગુજરી ગયા હતા. તેમના પિતાજી સંવત્ ૧૯૨૩ માં ગુજરી ગયા, જે વખતે શ્રી ઉત્તમચંદ્રજીની વય માત્ર ૧૩ વર્ષની હતી.

સાધુત્વ.

સાધુસમાગમની વિશેષતાથી શ્રી ઉત્તમચંદ્રજીના ઋજુ સ્વભાવમાં વૈરાગ્યનાં બીજ વાતાં હતાં, તે બીજના અંકુરો સંવત્ ૧૯૨૮ માં ફૂટ્યા. તે વખતે તેમનાં માતૃશ્રી વૃદ્ધ હતાં તથાપિ ધર્મપરાયણ અને પુત્રના કલ્યાણની ઇચ્છાવાળાં હોવાથી વિદ્ય ન પાડતાં દીક્ષા લેવાને આજ્ઞા આપી તેથી પૂજ્ય શ્રી લાધાજી સ્વામી પાસે ૯ વર્ષના ચૈત્ર માસની અષ્ટમી ને મંગલવારે શ્રી ઉત્તમચંદ્રજીએ સુરતમાં પોતાની ફોર્ડના દિકરા દલીચંદ માળેકચંદને ઘેરથી દીક્ષા ગ્રહણ કરી. ૯ દીક્ષામહોત્સવ વખતે સુરતમાં સારો ઉત્સાહ વ્યાપ્યો હતો અને મુંબઈ, કઠોર વગેરે ગામના સંઘો સુરતમાં આવ્યા હતા. ઉત્સવધેર સારા જમણવારો પળ થયા હતા. શ્રી. ઉત્તમચંદ્રજીની દીક્ષાતિથિ-ચૈત્ર સુદ ૮-ની પાસી પાઠવાનો ઠરાવ તે વખતે જ ભાવસારજ્ઞાતિમાં થયો હતો જે અત્યારસુધી પઢાય છે એવું જાણવામાં આવ્યું છે. દીક્ષા પછીનું પહેલું જ ચાતુર્માસ શ્રી ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામીએ પોતાના ગુરુમહારાજ શ્રી લાધાજી સ્વામીની સાથે સુરત પાસેના કઠોર ગામમાં કર્યું.

अभ्यास.

दीक्षा ग्रहण कर्या पछी श्री उत्तमचंद्रजी स्वामीए सूत्रज्ञान, तेमज संस्कृत भाषाना अभ्यासनो प्रारंभ कर्यो. व्याकरण, काव्य, अलंकार, न्याय आदिनो तेमनो अभ्यास सारो हतो अने तेथी तेमां पारंगत थया पछी संस्कृत भाषामां श्लोको तथा गद्य विवरणो लखवामां ते बहु उत्साह दाखवता. आ प्रकारनुं तेमनुं लेखन केवल प्रकीर्ण हतुं. थोडुं अंग्रेजी तथा उर्दू भाषानुं ज्ञान पण तेमणे प्राप्त कर्युं हतुं. केटलांक सूत्रो तेमणे मुखपाठ कर्यो हतां. तेमनी उत्तर अवस्थामां केटलाक नवदीक्षित साधुओ सूत्रज्ञान तेमनी पासेथी पण ग्रहण करना. जैनेतर मतमतानरोनो अभ्यास पण तेमणे सारो कर्यो हतो एम तेमना केटलाक प्रकीर्ण लेखो उपरथी आजै मालूम पडे छे. पूज्य श्री श्रीलालजी महाराजे ज्यारे काठीयावाडमां पहेली ज बार विहार कर्यो हतो, त्यारे श्री. उत्तमचंद्रजी महाराज तेमना परिचयमां आव्या हता. तेमना सूत्रज्ञानना संबंधमां पूज्यश्री श्रीलालजी महाराज जणावता के तेमनुं सूत्रज्ञान उत्तम प्रकारनुं हतुं अने केटलीक बाबतोनो सूत्र संबंधी खुलासा तेमने श्री उत्तमचंद्रजी महाराज पासेथी मेळवीने संतोष थयो हतो. तेमना ए ज्ञाननी पूज्यश्री श्रीलालजी महाराज अनेक प्रसंगे प्रशंसा पण करता.

लेखनप्रवृत्ति.

लेखनप्रवृत्ति तेमने अत्यंत रुचिकर जणाती हती. ज्यारे ज्यारे समय मळे त्यारे त्यारे ते कांईक ने कांईक लखवानुं काम करता. तेमना प्रसिद्ध थएला ग्रंथोमां प्रकरण संग्रहना वे विभागो सिवाय बीजुं कांई नथी परन्तु तेमनां लखाणोनो अप्रसिद्ध संग्रह मोटो छे. केटलाक नाना मोटा ग्रंथो जेवा के ज्योतिष करंडक पड़न्नानुं गुजरानी

ભાષાંતર, તેરાપંથી ચર્ચા (સંસ્કૃત શ્લોકોમાં), ચાર છેદમૂત્રોનાં ગુજરાની ભાષાંતર, ઇત્યાદિ તેમણે પૂરાં લખેલાં છે; તે ઉપરાંત મૂત્રોમાંથી કરવામાં આવેલાં કેટલાંક દોહન, શંકાસમાધાનો, પ્રકીર્ણ ઉતારા, નવા રચેલા કેટલાક પ્રકીર્ણ સંસ્કૃત શ્લોકો ઇત્યાદિ સંગ્રહ અવ્યવસ્થિત સ્થિતિમાં પડેલો છે. આ સંગ્રહને તપાસીને, અને વિષયવાર વર્ગગા કરીને જો વ્યવસ્થિત કરવામાં આવે તો તેમાંથી કેટલાક મોટા ગ્રંથો બને તેવો સંભવ છે. લેખનપદ્ધતિના તીવ્ર ઉત્માહને લીધે તેમણે જે કાંઈ લખ્યું છે તેમાંનું ઘણુંજ કાગળના નાના-મોટા ગમે તેવા ટુકડાઓ ઉપર લખેલું છે. લખવાનો ઉત્સાહ સ્ફુરે તે લખતે પોતાની નિકટમાં નાનો કાગળનો ટુકડો હોય, કિંવા એક વાજુણ છાપેલું અને વીજી વાજુણ કોરું કોઈ હેન્ડબીલ હોય અથવાતો પાના આકારના કોઈ સારી જાતના કાગળોના કકડા પડેલા હોય તો તેમાં મળ્યો તેવો કાગળ લઈને લખવા લેખી જવું એવો તેમનો નિયમ હતો. આ જ કારણથી તેમના પ્રકીર્ણ લેખોનો સંગ્રહ કોઈ વિચિત્ર પ્રકારનો પત્રસમુદાય હોય એવું જણાય છે. આ સંગ્રહમાંનો સૌથી વધારે ઉપયોગી ભાગ ચુંટી કાઢીને પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે તો ઘણા મુમુક્ષુઓને લાભ થવા પામે એવો સંભવ છે.

ચાતુર્માસો.

મહારાજશ્રી ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામીજી મં. ૧૯૨૮ માં દીક્ષા ગ્રહણ કરીને તે વર્ષે કઠોરમાં પૂજ્ય શ્રી લાધાજી સ્વામીની સાથે જ ચાતુર્માસ કર્યું. વીજું મં. ૧૯૨૯ નું ચાતુર્માસ તેમણે પોતાના ગુરુવર્યની સાથે ત્લીંબડીમાં કર્યું. ત્યાર-પછી ૧૯૩૦ માં મોરવી, ૧૯૩૧ માં ધોરાજી, ૧૯૩૨ માં અમદાવાદ, ૧૯૩૩ માં મુજ (કચ્છ), ૧૯૩૪ માં મુદ્રા

(કચ્છ), ૧૯૩૫ માં અમદાવાદ, ૧૯૩૬ માં સુરત, ૧૯૩૭ માં જેતપુર, ૧૯૩૮ માં લીંબડી, ૧૯૩૯ માં જામનગર, ૧૯૪૦ માં વાંક નેર, ૧૯૪૧ તથા ૪૨ માં સુરત, ૧૯૪૩ માં અમદાવાદ, ૧૯૪૪ માં માંડવી (કચ્છ), ૧૯૪૫ માં મુદ્રા, ૧૯૪૬ માં રાપર (કચ્છ-વાગડ), ૧૯૪૭ માં સુરત, ૧૯૪૮ માં જેતપુર, ૧૯૪૯ માં અંજાર (કચ્છ), ૧૯૫૦ માં મુદ્રા, ૧૯૫૧ માં વઢવાણ શહેર, ૧૯૫૨ માં લીંબડી, ૧૯૫૩ માં મોરવી, ૧૯૫૪ માં માયલા, ૧૯૫૫ માં અંજાર (કચ્છ), ૧૯૫૬ માં માંડવી (કચ્છ, ૧૯૫૭ માં મોરવી, ૧૯૫૮ માં ગુંદાલા (કચ્છ), ૧૯૫૯ માં વઢવાણ કેમ્પ, ૧૯૬૦ માં સુરત, ૧૯૬૧ માં મુંબઈ, ૧૯૬૨ માં લીંબડી, ૧૯૬૩ માં અમદાવાદ, ૧૯૬૪ માં લીંબડી, ૧૯૬૫ માં વઢવાણ કેમ્પ, ૧૯૬૬ માં વઢવાણ શહેર, ૧૯૬૭ માં લીંબડી, ૧૯૬૮ માં જેતપુર, ૧૯૬૯ માં માંડવી (કચ્છ), ૧૯૭૦ માં ગુંદાલા (કચ્છ), ૧૯૭૧ માં રાપર (કચ્છ-વાગડ), ૧૯૭૨ માં મોરવી, ૧૯૭૩ માં સુરત, ૧૯૭૪ માં જામનગર અને છેલ્લું ૧૯૭૫ ની સાલનું ચાતુર્માસ અમદાવાદમાં કર્યું. સંવત્ ૧૯૭૪ નું ચાતુર્માસ કરવા જામનગર જતા હતા, ત્યાં રસ્તામાં રાજકોટ મુકામે તેમને લકવાનું દર્દ લાગુ પડ્યું હતું પણ તેની વધુ અસર નહોતી જેથી ઉપચાર કરતાં ડાહ્યા આરામ જણાયો હતો. તેથી રાજકોટથી વિદ્યાર કરી જામનગર ચોમાસું પહોંચ્યા. ચોમાસું સાંતી મેળે પમાર થયું. જોકે દર્દની અંદરખાને અસર હતાં તેથી અશક્તિ વધતી જતી હતી તોપણ પોતે ડાહ્યા હિમ્મતવાનું અને ધૈર્યવત્તા હતા તેથી શારીરિક અશક્તિ જણાવા ન દેતાં ચોમાસું ઉતર્યું તુરત જામનગરથી વિદ્યાર કરી લીંબડી પહોંચ્યા. લીંબડીના શ્રાવકોએ શરીરની અશક્તિ જાગી લીંબડી રોકાવા ઘણો આગ્રહ કર્યો પણ પોતાના જન્મદેશ-ગુજરાત તરફ એક વચન ચોમાસું કરી આવવાનો તેમને ઉમેદ હતો તેથી

अमदावादनुं चोमासुं ठराव्युं. लींबडीयी विहार करी अमदावाद आवतां रस्तामां फरी ते दर्दनो हुमलो थयां अने गामडाना विहारमां हरकत आववा मांडी तोपण मनोबलने परिणामे चोरवडोदरामुथी पहोंच्या. त्यां थोडो वखत रोकाई सारवारपूर्वक उपचार करतां कंई ठीक थयुं एटले अमदावाद पहोंच्या. लकवानी असर मगज उपर उतरी, डोकटर जीवराजभाई तथा केशवलालभाई वगेरे खरी लागणीयी उगचार करता हता पण एकंदर रीते दर्द वधवा मांडयुं. तेमना एक शिष्य भाईचंद्रजी मुनि अने बीजा त्रण साधुओ तंपनी सारवार करवामां सारी महेनत लेता हता. तेमना एक शिष्य खुशालचंद्रजी मुनि कठोर चोमासुं हता. तेमने मांदगी वधवाना खबर मळतां महाराज श्री शिवजी स्वामीनी साथे लांबा लांबा विहार करी थोडा दिवसमां कठोरथो अमदावाद आवी पहोंच्या अने थोडा दिवस गुरुसेवानो लाभ लीधो. केटलांएक चिहो उपरथी पं. श्री उत्तमचंद्रजी महाराजने जणायुं के हवे आ मांदगी मटवाना नथी एटले पोते आहार पाणी तजी संथारानो विचार जणाव्यो. तेवा खबर लींबडो वगेरे स्थळे पहोंचतां केटलाक भाविक श्रावको कठोर सुरत लींबडी वगेरे स्थळेथी आवी पहोंच्या हता अने केटलाक तेमनी सारवार माटे खास रोकाया हता. छेवट आलोवी पडिक्की संथारो करी तेओथ्री आसो वद ११ ने रविवारे परोढमां बे वागते ४८ वर्ष संयम पाळो एकंदर ६६ वर्षनुं आयुष्य भोगवो कालधर्मने शम्या.

गुणमीमांसा.

महाराज श्री उत्तमचंद्रजी अत्यंत दयाळु, सरल दिलना अने ज्ञानभारथी नम्र बनी गएला हृदयना पापभोर साधुवर्य हता. तेमना जीवनना परिचयीने कोई ने कोई प्रसंगे तेमना ए गुणोने आपोआप अनुभव थयाविना रहेतो नहि.

લીંબડી સંપ્રદાયનાં બધાં સાધુ-સાધ્વી તેમનાથી મોટાં હોય કે નાનાં તથાપિ પૂર્ણ માનવૃત્તિથી તેમને જોતાં. તેમના સમાગમમાં રહી અભ્યાસ કરવાનું ઘણા સાધુઓને ગમતું કારણકે તેમની શિક્ષણવૃદ્ધિમાં પારાવાર ભરેલો પ્રેમ મालૂમ પડતો. અન્ય સંપ્રદાયના સાધુઓ પણ તેમની સાથે રહીને જ્ઞાનપ્રાપ્તિ કરવાને હમેશાં ઉત્સુક રહેતા. તેમને એકંદરે ૪ શિષ્યો થયા હતા. તેમાંના સ્વેતશી તથા તારાચંદ્રજી સંપ્રદાયનો મર્યાદામાં રહીને વર્તવામાં શિથિલ મालૂમ પડ્યા હતા. મહારાજશ્રીએ તેમને કેટલીક વાર શિસ્ત્રામણો આપી વાર્યા હતા, પરંતુ એ સરલ દિલના ગુરુ-વર્યની પરવા નહિ કરનાર શિષ્યોને છેવટે ગુરુવર્યે પોતે જ સાધુવેશ ઉતરાવીને રજા આપી દીધી હતો. ત્રીજા શિષ્ય રત્નશાલચંદ્રજી હાલ વિદ્યમાન છે. ચોથા શિષ્ય આર્યચંદ્રજીએ વનનિવાસ સ્વીકાર્યો છે. તેઓશ્રી એકાકોપગે પર્વતોની કંદરાઓમાં વસે છે અને શાંતિયુક્ત સ્થાનોમાં યથેચ્છ પર્યટન કરી કાલનિર્ગમન કરે છે.

શાસ્ત્રીય જ્ઞાન.

પંદિત શ્રી ઉત્તમચંદ્રજી મહારાજનું શાસ્ત્રીય જ્ઞાન અત્યુત્તમ હતું. જૈન આગમોનો ભાવ તો તેમના મગજમાં શૃંગલા-વદ્દ ગોઠવાઈ રહ્યો હતો, તેનું કારણ એ કે એક એક આગમ કેટલીએ વાર તેમના વાંચવામાં આવતો. તે ઉચ્ચમી શ્ટલા બધા હતા કે નવરા વેસવું તો તેમને ગમતું જન્હોતું. કાંઈ વાંચનાર હોય તો તેને વંચાવતા અને તે ન હોય તો પોતે વાંચ્યા કરતા. ટીકાઓ વાંચવાનો તેમને બહુ શોખ હતો. તે વાંચના વિચારતા અને ઉપયાગી ભાગ લેતો લેતા. લિંબડી સંપ્રદાયમાં તેમના સમયમાં તેમની વ્યાખ્યાનશૈલી શાસ્ત્રીય જ્ઞાનથી ભૂષિત થઈ હોવાને લીધે બહુ વાંચનાતી હતી. ઘણાં સાધુસાધ્વીઓ પણ તેમનું વ્યાખ્યાન સાંભળવાને ઉત્સુક રહેતા હતા. શાસ્ત્રોક્ત માંગા સંવંધીનું ગણિતજ્ઞાન પણ તેમનામાં ઉચ્ચ

પ્રકારનું હતું. પં. શ્રી રત્નચંદ્રજી મહારાજ અને તેમના શિષ્ય સુશાલચંદ્રજી મુનિને ગંગોયાના ખાંગા તેમણે જ શીઘ્રવ્યા
હતા કે જે થોડા વખતમાં પુસ્તક રૂપે બહાર પાડવામાં આવનાર છે.

ચર્ચાશક્તિ.

શાસ્ત્ર સંબંધી ચર્ચા કરવામાં તેઓશ્રી ઘણા નિપુણ હતા. તેમાં પણ સુધી એ હતી કે સ્થાપો માણસ ગમે
તેવા આઢા અવલા પોઈટ ઉપર જાય તોપણ પોતે તપી જતા નહિ કિન્તુ મગજને જાંત ગાંધી શાંતિથી સમજાવતા.
તેમની ચર્ચા મરચાંથી ભરેલો નહી પણ સાકર જેવી મધુર જણાતી હતી. ઘણી વાર તેમની ચર્ચા જ્ઞાનગોષ્ઠીરૂપ જ
થતી હતી અને શ્રોતાઓને તેમાંથી અપૂર્વ જ્ઞાનાનંદ મળતો હતો. સંવત્ ૧૯૪૫ ની માલમાં તેઓશ્રી કચ્છ મુદ્રામાં
બીરાજતા હતા ત્યારે કચ્છ કોડાયના રહીશ પ્રોફેસર રવજી દેવરાજ સાથે તેમને મૂર્તિ સંબંધી ચર્ચા થઈ હતી.
દરરોજ ત્રણથી ચાર કલાક શાસ્ત્રીય યુક્તિ અને દાખલા સાથે સવાલ જવાબ થતાં ત્રણ દિવસ સુધી મધુર ચર્ચા
તેમણે ચલાવી હતી. તેથી પ્રો. રવજી દેવરાજભાઈને ઘણો સંતોષ થયો હતો અને તેમના જ્ઞાનનો તારીફ કરી હતી.

સંવત્ ૧૯૪૩ ની સાલમાં તેઓશ્રી રાપર ચોમામું રહ્યા હતા, ત્યારે રાપરના રહીશ થોડા જેચંદ કમચંદ કે જે
એક તેરા પંથના ચુસ્ત શ્રાવક હતા અને જેમણે જૈન મૂર્તિનો બહુ સારો પરિચય કરેલ હતો, તેની સાથે તેમણેની
માન્યતા સંબંધી ચર્ચા ચાલી. દરરોજ રાત્રે બે કલાક ત્રિચાર્ણ્ય મુદ્રા ઉપર ચર્ચા ચાલતાં ચાર મહિના નોકલી
ગયા. છેવટ ચોમાસાની આંખરે ચર્ચાને પરિણામે જેચંદભાઈ સમજ્યા અને તેમણેની માન્યતા વિપરીત છે એમ

કબુલ કરી તેરાપંથીની શ્રદ્ધા તજી તેમણે શુદ્ધ શ્રદ્ધા ધારણ કરી. આ પ્રસંગના પરિચયથી પંડિતશ્રીએ તેરાપંથીનો ચર્ચા સંબંધી એક નાનું સરખું પુસ્તક સંસ્કૃત શ્લોક રૂપે તૈયાર કરેલ છે.

સ્મારક.

મહારાજ શ્રી ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામીની વય અવસાન સમયે ૬૬ વર્ષનો હતો. તેમનો નિર્વાણ મહોત્સવ અમદાવાદના છ કોટી તથા આઠ કોટી સમુદાયના સર્વ શ્રાવકસમુદાયે મુંદર રીતે ઉજવ્યો હતો. તેમની પાછલ રૂ. ૫૦૦૦ જેટલો ધર્મીદો એ વેડ સમુદાયોના શ્રાવકો તરફથી થયા પામ્યો હતો અને એ રકમના વ્યાજમાંથી 'સાધુશાળા' સ્થાપવાનો તથા તેને અભાવે 'શ્રાવિકાશાળા' સ્થાપવાનો ઠરાવ થયો હતો. મંચત ૧૯૮૦ માં પં. મુનિ મહારાજ શ્રી ગુલાબચંદ્રજી સ્વામી, શ્રી વીરજી સ્વામી, પં. મુ. શ્રી રત્નચંદ્રજી સ્વામી, શ્રી રૂપચંદ્રજી તથા સ્વ. મહારાજશ્રી ઉત્તમચંદ્રજી સ્વામીના વિનીત શિષ્ય શ્રી સુશાલચંદ્રજી સ્વામીનું ચાતુર્માસ અમદાવાદમાં થતાં આ શ્રાવિકાશાળાનો પ્રારંભ કરવામાં આવ્યો છે અને વધા સમુદાયોની શ્રાવિકાઓ તેનો લાભ લઈ શકે છે. ધાર્મિક શિક્ષણ અને તે હેતુપૂરતું લેખન વાચનનું જ્ઞાન આપવાનો પ્રયત્ન એ શ્રાવિકાશાળામાં કરવામાં આવ્યો છે.

ચુનીલાલ વર્ધમાન શાહ.

अनुक्रमणिका.

१ पचीस क्रिया	पृष्ठ	१-५
२ योनीना बोल		५-२
३ गर्भावासना बोल		२-१२
४ श्वासोश्वासना बोल		१२-१४
५ जीवना १४ भेदनी चर्चा		१४-१९
६ जीवना ५६३ भेदनी चर्चा		१९-२६
७ महादंडक		२६-७७
१ लेश्याना बोल		२९-३३
२ विरह द्वार	४४-४५,	७५-७७
३ सिङ्गणा द्वार		५८-५९
४ अठाणु बोलनो अल्पबहुत्व		६१-६३
५ कुलकोडीना बोल		७२-
६ पांच देवना बोल		७३-७५
८ चार ध्यान		७७-८२
९ देशबंध सर्वबंध		८३-८६
१० संख्याता असंख्याता		८६-८८
११ पांच शरीर		८९-९२

१२ पांच इंद्रिय	९२-९६
१३ पुद्गल परावर्तन	९६-१००
१४ पांच ज्ञान	१००-१११
१५ सप्रदेशी अप्रदेशी	१११-११५
१६ षष्ठमाषट्म	११५-१२३
१७ चरमाचरम	१२३-१२९
१८ आहारक अनाहारक	१२९-१३३
१९ वंशिशतक	१३३-१३९
२० समवसरणना बोल	१३९-१४५
२१ लद्धिना बोल	१४५-१५४
२२ मोटी कर्मप्रकृति	१५४-१६२
२३ ४४ बोलनो अल्पबहुत्व	१६२-१६३
२४ २८ बोलनो अल्पबहुत्व	१६४
२५ २४ दंडकना जीवोनो अल्पब०	१६५
२६ १५ योगना ३० बोलनो अल्पब०	१६५-१६६
२७ १४ जीवना भेदनो अल्पब०	१६६

शुद्धिपत्र.

पत्रांक	पृष्ठांक	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
३	२	१२	उत्सह	उत्साह
६	२	११	१९४३	१९४६
३	२	८-९	जीव समुदाय मळ- पोतानी जीव वायी लागती कि- रूप वस्तुना व- या ते खाण थवायी हर्ष पामे ते	
३	२	९-१०	अजीव समुदाय पोताना अजीव रथादि मेलववायी समुदाय रथादि- नां वखाण थवायी	
६	२	७	१८ लाख पंचेंद्रि- ४ लाख तिर्यच यनी योनीमां दर्शन पंचेंद्रियनी यो- २-३-४ लाभे नीमां दर्शन २-३ अने १४ लाख मनुष्यनी	
७	१	३	२२	५२
७	१	१२	६	४-६
८	१	१२	७०	५८
८	२	१	१४	२६
८	२	१	भाव ५	भाव ३-४-५

पत्रांक	पृष्ठांक	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
८	२	५	(अशुद्ध) नारकी देवनी ८ लाख योनीमां २५ कषाय, ११ जोग, १२ अव्रत, ५ मिथ्यात्व, एम ५३ हेतु लाभे. (शुद्ध) नारकीनी ४ लाख योनीमां २३ कषाय, ११ जोग, १२ अव्रत, ५ मिथ्यात्व, ए ५१ हेतु लाभे. देवतानी ४ लाख योनीमां २४ कषाय, ११ जोग, १२ अव्रत, ५ मिथ्यात्व, ए ५२ हेतु लाभे.	
८	२	१०	५३	५३॥
१०	२	११	सोल	बार
१०	२	११	आठ—आठ	छ—छ
१०	२	१२	बे आंगलनी	बे पलनी
११	१	१	बार आंगलनी	सात आंगलनी
१२	१	१०-११	शेर १०	शेर ८
१४	२	३	सूक्ष्म केटला? संक्षी केटला? ने बादर केटला? असंक्षी केटला?	
१६	१	१	असंख्यातगुणा	अनंतगुणा
१८	१	१०	कळ	काल
१८	२	३	मरुदेवा मातानी अपेक्षाए	
२०	२	१०	ए	ए १३२ ने
२३	२	३	वायु	तेउ

पत्रांक	पृष्ठांक	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
२४	१	६	(अशुद्ध) २१९-वैक्रेय मिश्रयोगनी	
			माफक जाणवुं. (शुद्ध) ११३-७ नरक, १ वादर वायरो,	
			५ संज्ञीतिथ्यच. १५ कर्मभूमि, ग्रंथेयक अनुत्तर विमान	
			वर्जी ८५ देवता, प सर्वेना पर्याप्तामां लाभे.	
२५	२	१०	६	७
२५	२	११	४-६-	५-७
४०	२	१२	तेडावी जाय	स्पर्श विषय
४१	१	१	स्पर्श भोग	रूप विषय
"	"	"	रूपभोग	शब्दविषय
"	"	"	शब्दभोग	०
४१	१	२	नजरमेलानो भोग	मानसिक भोग
४७	१	८	संख्यातानुं	असंख्यातानुं
६८	१	६	द्रीप	द्रीप
६९	१	१२	होम	रोम
७४	२	९	सचिठणा	संचिठणा
८८	१	१२	आळुं	ओळुं
९९	१	४	वाल	वालाग्र
९९	२	६	तजस्	तैजस
१०१	२	४	पवुं	पवं
१०२	१	१	ने	ते
१०६	२	२	कानी माठेरी	का माठेरीनी

पत्रांक	पृष्ठांक	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
१०७	२	८	द्वीपप्रदेशी	द्विप्रदेशी
१०९	१	४	जोजन	गाड
११०	२	५	विपुलमतिथी	विपुलमति पथी
११७	२	९	४३	३४
११८	२	९	नेणे	जेणे
१२२	२	८	२१५	२१४
१२४	१	८	एम मली ५२	एम ५२ दंडक थया,
			दंडक थया	सर्व मली १०२
				दंडक जाणवा
१२५	२	३	२२-२२	२१-२१
१२५	२	४	२२-४४	२१-४२
१२७	२	१२	३४	३२
१२८	१	५	१४५	१४४
१२९	१	४	२५८४	२५९०
१३०	१	८	८ एकेंद्रिय	० एकेंद्रिय
१३०	१	११	न	ने
१३६	२	२	राह्य	रह्या
१३६	२	८	वाल	वाल
१३७	२	६	व्यक्तवता	वक्तव्यता
१४५	१	५	तजु	तेजु
१५२	२	६	वण	वर्ण
१६०	२	२	बंधनी	बंधनी ज०

વિશેષ શુદ્ધિ.

પત્રાંક	પૃષ્ઠાંક	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૬	૧	૧૦	(અશુદ્ધ) ૧૮ લાખ યોનિમાં ૧૬ કષાય લાભે, (શુદ્ધ) ૫૮ લાખ યોનિમાં ૧૬ કષાય લાભે, ૮ લાખ યોનિમાં ૧૬ તથા ૧૨ કષાય લાભે, ૪ લાખ યોનિમાં ૧૬-૧૨-૮ કષાય લાભે.	
૬	૨	૩	(અશુદ્ધ) ૧૮ લાખ પંચેન્દ્રિયની યોનિમાં ૨-૩-૪-૫ જ્ઞાન લાભે, (શુદ્ધ) ૪ લાખ યોનિમાં ૨-૩ જ્ઞાન લાભે, ૧૪ લાખ યોનિમાં ૨-૩-૪-૫ જ્ઞાન લાભે.	
૮	૧	૧૧	(અશુદ્ધ) ૬ લાખ વિકલેન્દ્રિયની યોનિમાં ૨ તથા ૩ ક્રિયાવાદી વધ્યા, (શુદ્ધ) અજ્ઞાનવાદી ૧ અક્રિયાવાદી ૨ પ વે સમવસરણ લાભે.	
૮	૨	૨	૪૧ હેતુ	૩૯ હેતુ
૮	૨	૨	૨૫	૨૩
૮	૨	૪	૪૩	૪૧
૮	૨	૪	૨૫	૨૩
૮	૨	૫	૪૨	૪૦
૨૩	૨	૨	(શુદ્ધ) સ્થાવર નાહીમાં ૧૫૦ ભેદ અપેક્ષાયે લાભવા કહ્યું છે, પણ મૂલ ભેદની અપેક્ષા લઈએ તો ૨૨ એકેન્દ્રિયમાંથી ૧ તેડકાયનો પર્યાંતો ચર્જી ૨૧ એકેન્દ્રિયના ભેદ લાભે.	
૩૦	૨	૧૧	માયાનો	સાયાનો

પત્રાંક	પૃષ્ઠાંક	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૩૨	૧	૧૧	(અશુદ્ધ) તિર્યંચ અને મનુષ્ય જ્યાં જ્યાં જાય ત્યાં ત્યાં જ૦ ૩૦ પ્રથમ પાંચે લેશ્યાની અંતર્મુહૂર્તની સ્થિતિ જાણવી. કેવલ જ્ઞાન આશ્રી શુક્લ લેશ્યાની સ્થિતિ. (શુદ્ધ) તિર્યંચ આશ્રી છ લેશ્યા અને મનુષ્ય આશ્રી પ્રથમ પાંચ લેશ્યાની સ્થિતિ જ૦ ૩૦ અંતર્મુહૂર્તની. શુક્લ લેશ્યાની સ્થિતિ છન્નસ્થ મનુષ્ય આશ્રી જ૦ ૩૦ અંતર્મુહૂર્તની અને કેવલી આશ્રી ૩૨	
૩૨	૨	૭	(અશુદ્ધ) જ્યોતિષી. (શુદ્ધ) જ્યોતિષી આશ્રી તેજુ લેશ્યાની જ૦ સ્થિતિ પલ્લવના આઠમા ભાગની અને ૩૦ ૧ પલ્લવ ને ૧ લાખ વર્ષની.	
૪૧	૧	૧૧	૧૭	૧૭
૪૫	૧	૧૦	આડબલ	આડબહુલ
૪૫	૧	૧૧	પંકબલ	પંકબહુલ
૪૯	૧	૫	જંબૂદ્વીપ પાલશી પક ચપટીમાંદિ ૨૧ ફેરા દેઈ	૦
૫૨	૨	૩	કાલોદધિ	કાલોદધિ સમુદ્રનાં પાણી માંસ સરિસૃંગ
૫૨	૨	૩	વ્રણ	વે
૫૪	૨	૫	પાંચમી	૦

विशेष
॥९॥

पत्रांक	पृष्ठांक	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
५४	२	७	वाटला संस्थान	वाटला अर्द्ध कविट्ट संस्थान
५५	१	१	२६०० योजन	२७०० योजन
५५	१	१	२५०० "	२६०० "
५५	१	२	२४०० "	२५०० "
			मानमा आठमा	देवलीकना २४००
			योजनना	
५५	१	११	अर्द्धचंद्राकार	त्रिकोण सिंघाडा- कार
५६	२	५	१	१॥
५६	२	६	२	२॥
५६	२	६	३	३॥
५९	२	१	(अशुद्ध) पहिले समये १०८ मोक्ष	
			जाय. (शुद्ध) १ थी ३२ पर्यंत मोक्ष जाय तो ८ समय	
			सुधिमां ॥१॥ ३३ थी ४८ मोक्ष जाय तो ७ समय	
			सुधिमां ॥२॥ ४९ थी ६० मोक्ष जाय तो ६ समय	
			सुधिमां ॥३॥ ६१ थी ७२ मोक्ष जाय तो ५ समय	
			सुधिमां ॥४॥ ७३ थी ८४ मोक्ष जाय तो ४ समय	
			सुधिमां ॥५॥ ८५ थी ९६ मोक्ष जाय तो ३ समय	
			सुधिमां ॥६॥ ९७ थी १०२ मोक्ष जाय तो २ समय	

पत्रांक	पृष्ठांक	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
सुधिमां ॥७॥	१०३	थी १०८	मोक्ष	जाय तो १ समय
सुधिमां ॥ ८ ॥				
६१	२	८	असंखेज्जगुणा	सखेज्जगुणा
६३	१	११	पञ्जत्ता	वादग पञ्जत्ता
८४	२	४	ज०	ज० २
८५	१	८	एकेंद्रिय	वायुकाय एकेंद्रिय
८५	१	९	नोएकेन्द्रिय	नोवाउकाय
८५	१	९	नोएकेन्द्रिय	नोवाउकाय
८५	१	९	एकेंद्रिय	वाउकाय एकेंद्रिय
८५	१	१३	एमज	ज० अतर्मुहूर्त्तनु
				उ० एमज ॥
८७	२	५		

५	२५
५	१२५
५	६२५
५	३१२५

५x५=	२५
२५x५=	१२५
१२५x५=	६२५
६२५x५=	३१२५

११९	२	५	नोअसंयत	नोअसंयत नोअं- यतासंयत
१२५	२	२	अचरमपणुं	चरमाचरमपणुं
१२५	२	५	आहारकवत्	अनाहारकवत्
१४५	२	१	वाल	बाल

शुद्धि

॥९॥

A decorative rectangular border with intricate floral and leaf patterns surrounds the central text. The border is composed of repeating motifs, including stylized flowers and leaves, creating a frame for the title.

श्री प्रकरण संग्रह.

भाग बीजो.

प्रारंभ.

॥ श्री धीतरागाय नमः ॥

पचीस क्रिया ॥

॥ अथ श्री ठाणांगसूत्रादिथी पचीस क्रियाना बोल ॥

करीए ते क्रिया. तेना पचीस जेद. तेमां कायाना व्यापारे करी निपनी ते कायकी क्रिया ॥ १ ॥ तेना बे जेद-१ पापथी निवर्त्या नथी एवा अविरत मिथ्यादृष्टि तथा समदृष्टि जीवने हालवा चालवाथी जे क्रिया लागे ते अनुपरतकाय क्रिया. २ दुष्ट रीते मन, वचन अने कायाना योग प्रवर्ताववाथी लागे ते दुःप्रयुक्तकाय क्रिया ॥ २ ॥ अधिकरण (खड्गादि) शस्त्रे करी जे क्रिया लागे ते अधिकरणिका. तेना बे जेद-१ पूर्वे नीपजावेल खड्गादिने विषे मुष्टि आदिनुं जोरुवुं ते संयोजनाधिकरणिका, २ प्रथमथोज

खरुग, मुष्ट्यादिनुं नीपजावुं ते निवर्तनाधिकरणिका ॥ ३ ॥ प्रछेपे (मत्सरे) करी नीपजी ते पाउसिया-प्राछेपिकी. तेना वे जेद-१ जीवने विपे छेप करवाथी निपनी ते जीवप्राछेपिकी, २ अजीव (स्तंजादि) ने विपे छेप करवाथी निपनी ते अजीवप्राछेपिकी ॥ ४ ॥ पारितापना (तारुनादि) दुःख विक्षेपे करी निपनी ते पारितावणिया-पारितापनिका. तेना वे जेद-१ पोताने हाथे करी पारितापना उपजावे ते स्वहस्तपारितापनिका, २ बीजाने हाथे पारितापना उपजाववे करी निपनी ते परहस्तपारितापनिका ॥ ५ ॥ प्राण (आयुष्यादि १०) नो अतिपात-नाश करवे करी निपनी ते प्राणातिपात क्रिया. तेना वे जेद-१ पोताने हाथे करी कोइ प्राणोने प्राणथो वेगळो करे ते स्वहस्तप्राणातिपात क्रिया, २ बीजाने हाथे कोइने प्राणथी वेगळो करावतां लागे ते परहस्तप्राणातिपात क्रिया ॥ ६ ॥ आरंज (उपद्रव) करवाथी निपनी ते आरंजिका. तेना वे जेद-१ जीवने उपद्रव करवाथी लागे ते जीवआरंजिका, २ अजीव (जीवना कलेवर अथवा वस्त्रादि) नो आरंज-अग्निसंस्कार वगैरे करतां जे क्रिया लागे ते अजीवआरंजिका ॥ ७ ॥ परिग्रह नव

प्रकारनो, ते उपर मूर्च्छा राखवाथी लागे ते परिग्हिया क्रिया. तेना बे जेद-१ जीव (मनु-
ष्यादि) ने विषे मूर्च्छा राखवाथी लागे ते जीवपरिग्हिया, २ अजीव (सुवर्णादि) ने
विषे मूर्च्छा राखवाथी लागे ते अजीव परिग्हिया ॥ ८ ॥ माया-कपट निमित्तथी
जे क्रिया लागे ते मायावत्तिया. तेना बे जेद-१ हृदयना दुष्ट आशयने वक्रतारूपे बोजी
रीते बताववानी कोशीश करवी ते आयजाववंकण्या, २ खोटा लेखादिके करी परने वंच-
वानो व्यापार ते परजाववंकण्या ॥ ९ ॥ अविरति निमित्तथी निपनी जे क्रिया ते अप-
चखाण क्रिया. तेना बे जेद-१ जीवने विषे प्रत्याख्यान कर्या विना जे बंधादि व्यापार ते
जीव अपचखाण क्रिया, २ मद्यादि अजीवने विषे पचखाण न करवाथी कर्मबंध थाय ते
अजीव अपचखाण क्रिया ॥ १० ॥ मिथ्यात्व निमित्ते कर्मबंध व्यापार थाय ते मिच्छा-
दंसणवत्तिया. तेना बे जेद-१ हीन-अधिक आत्मादि वस्तु विषय मिथ्यात्वदर्शन नि-
मित्त व्यापार ते उणातिरिक्तमिच्छादंसणवत्तिया, २ पूर्वोक्त उणातिरिक्त मिथ्यादर्शनथी
जिन्न मिथ्यादर्शन जेमके आत्मा नथी, इत्यादिरूप मिथ्यादर्शन व्यापार ते तद्व्यति-

रिक्तमिह्नादंसणवत्तिया ॥ ११ ॥ वस्तुना देखवाथी निपनी ते दिट्ठिया. तेना वे जेद-१ जीवता हाथी घोमा प्रमुखनेदेखवाथी जे कर्म लागे ते जीवदिट्ठिया, २ चित्रामण प्रमुख जोवाथी जे कर्म लागे ते अजीवदिट्ठिया ॥ १२ ॥ वस्तुने स्पर्शवाथी निपनी ते पुट्ठिया. तेना वे जेद-१ जीवने रागद्वेषे स्पर्शवाथी जे कर्म लागे ते जीवपुट्ठिया, २ अजीवने राग-द्वेषे स्पर्शवाथी जे कर्म लागे ते अजीवपुट्ठिया ॥ १३ ॥ बाह्य वस्तुनुं मातुं चिंतववाथी निपनी ते पारुच्चिया. तेना वे जेद-१ जीवने आश्रिने राग-द्वेषथी निपनी ते जीवपारु-च्चिया, २ अजीवने आश्रिने राग-द्वेषथी निपनी ते अजीवपारुच्चिया ॥ १४ ॥ सर्व प्रकार जनसमूहना मळवाथी निपनी ते सामंतोवणिवाइया. तेना वे जेद-१ जीव समु-दाय मळवाथी लागती क्रिया ते जीवसामंतोवणिवाइया, २ अजीव समुदाय रथादि मेळववाथी हर्ष पामे ते अजीवसामंतोवणिवाइया ॥ १५ ॥ हाथे करी निपनी ते साह-त्थिया. तेना वे जेद-१ पोताने हाथे जीवने पकमी हणे ते जीवसाहत्थिया, २ पोताने हाथे (अजीव) खम्भादिक पकमी जीवने हणे ते अजीवसाहत्थिया ॥ १६ ॥

निसर्जन-फकवाथी निपनी ते नेसस्थिया. तेना वे जेद-१ पथ्यर आदि सजीव वस्तुनुं यंत्रादिवळे फेंकवुं ते जीवनेसस्थिया, २ वाणादिनुं धनुष्यादिवळे फेंकवुं ते अजीवनेसस्थिया ॥ १७ ॥ स्वामीना आदेशाथी निपनी ते आणवणिया-आज्ञाप-निका. तेना वे जेद-१ जीवने आणवानो आदेश करवाथी निपनी ते जीवआणवणिया, २ अजीवने आणवाना आदेश करवाथी निपनी ते अजीवआणवणिया ॥ १८ ॥ विदा-रवाथी निपनी ते विदारणिका. तेना वे जेद-१ जीवने विदारवाथो निपनी ते जीवविदा-रणिका, २ अजीव (स्तंभकाष्टादि)ने विदारवाथी निपनी ते अजीवविदारणिका ॥ १९ ॥ अज्ञान निमित्तथी निपनी ते अणान्नोगवत्तिया. तेना वे जेद-१ उपयोग विना वस्त्रादि लेवां ते अनायुक्तआदानता, २ उपयोग विना पात्रादिनुं प्रमार्जन करवुं ते अनायुक्तप्र-मार्जनता ॥ २० ॥ स्वशरीरादिनी अपेक्षा न राखवाथी क्रिया लागे ते अणवकंखवत्तिया. तेना वे जेद-१ पोताना शरीरनी कृति करवाथी लागे ते आत्मशरीरअणवकंखवत्तिया, २ परना शरीरनी कृति करवाथी लागे ते परशरीरअणवकंखवत्तिया ॥ २१ ॥

प्रेम (स्नेह) ना निमित्तथी निपनी ते पेज्जवत्तिया-प्रेमवृत्तिका. तेना वे जेद-१
मायाना निमित्तथी निपनी ते मायावृत्तिका, २ लोचना निमित्तथी निपनी ते लोचवृ-
त्तिका ॥ २२ ॥ द्वेष (क्रोध मान) ना निमित्तथी निपनी ते दोसवत्तिया-द्वेषवृत्तिका. तेना
वे जेद-१ क्रोधना निमित्तथी निपनी ते क्रोधवृत्तिका, २ मानना निमित्तथी निपनी ते
मानवृत्तिका ॥ २३ ॥ प्रयोगे करी निपनी ते प्रयोगक्रिया. तेना त्रण जेद-१ मनना प्र-
योगे करी निपनी ते मनप्रयोगक्रिया, २ वचनना प्रयोगे करी निपनी ते वचनप्रयोग-
क्रिया, ३ कायाना प्रयोगे करी निपनी ते कायप्रयोगक्रिया ॥ २४ ॥ मन आदि प्रयोगे
करी ग्रहण करेल कर्मवर्णणानुं सम्यक् प्रकारे प्रकृतिबंधादि जेदे करी अंगीकार करवुं
ते समुदान क्रिया. तेना त्रण जेद-१ आंतरारहित (प्रथम समयवर्तिनी) ते अनंतरसमु-
दान क्रिया-२ द्वितीयादि समयवर्तिनी ते परंपरसमुदान क्रिया, ३ प्रथम अप्रथम
समयनी अपेक्षाए ते तदुजयसमुदान क्रिया ॥ २५ ॥ पंथे चालवाथी जे क्रिया लागे ते
ध्यापयिका. तेना वे जेद-१ ११ मे तथा १२ मे गुणठाणे यथाख्यात चारित्रवाळाने लागे

ते ठन्नस्थइरियावहिया क्रिया, २ केवलीने लागे ते केवलीइरियावहिया क्रिया ॥ एवं मूल
क्रिया २५ अने उत्तर क्रिया ५२ थइ ॥

॥ इति पचीस क्रियाना बोल संपूर्ण ॥

योनिना बोल ॥

गाथा ॥ जीव १ इंद्रिय २ गुणठाण ३, जोग ४ वेय ५ कसाय ६ लेस्सा ७ ॥

नाण ८ अन्नाण ९ दंसण १०, सण्ण ११ वेयणीय १२ पज्जाति १३ ॥ १ ॥

पाण १४ जाण १५ उवओग १६, दिट्ठी १७ अप्पा १८ मरण १९ समुग्घाण २० ॥

सरीर २१ संठाण २२ संघयण २३, वणाइ २४ सण्णा २५ समोसरण चेव २६ ॥ २ ॥

जाव २७ हेउ २८ कूल कोफी २९, पयवी ३० इमाइं तिसदाराइं ॥

चउरासी लख जीवाजोणी, उत्तारेयव्वं तस्सोवरी ॥ ३ ॥

पहेलुं जीवद्वार कहे ठे-८४ लाख योनिमा ५६३ जेद लाजे. तेमां ५१ लाख यो-
निमां एकेन्द्रियना ११ जेद लाजे. ६ लाख योनिमां विगलेंद्रियना ६ जेद लाजे. १६ लाख
योनिमां ५३५ जेद लाजे. ते १४ नारकीना, २० तिर्यच पंचेन्द्रियना, ३०३ जेद मनुष्यना,
१९८ जेद देवताना. सर्व मळी ५३५ जेद थाय ॥१॥ बीजुं इंद्रियद्वार-८४ लाख जीवा
योनिमां इंद्रिय ५ लाजे. तेमां ५१ लाख योनिमां इंद्रिय १ लाजे. बे लाख बेइंद्रियनी
योनिमां इंद्रिय २ लाजे. २ लाख तेइंद्रियनी योनिमां इंद्रिय ३ लाजे. १ लाख चउरिं-
द्रियनी योनिमां इंद्रिय ४ लाजे. १६ लाख पंचेन्द्रियनी योनिमां इंद्रिय ५ लाजे. ॥२॥
त्रीजुं गुणठाणद्वार-समुच्चय योनिमां १४ गुणठाणा लाजे. तेमां ८४ लाख योनिमां
प्रथम गुणठाणुं लाजे. ३१ लाख यानि ते एकेन्द्रियनी वर्जितमां बीजुं गुणठाणुं लाजे. १६
लाख योनि ते विगलेंद्रियनी ६ वर्जितमां त्रीजुं चोथुं बे गुणठाणां लाजे. १८ लाख योनि
ते देवता नारकीनी ८ लाख वर्जितमां पाचमुं गुणठाणुं लाजे. १४ लाख योनि ते ४ लाख
तिर्यच पंचेन्द्रियनी वर्जितमां ६ ठा गुणठाणाथी १४ मा गुणठाणा सुधी ए गुणठाणां

लाजे ॥ ३ ॥ चोथुं जोगद्वार-तेमां प्रथम ३ मूल योग कहे ठे. ५२ लाख योनिमां १ काय योग लाजे. ६ लाख योनिमां काया ने वचन ए बे योग लाजे. २६ लाख योनिमां २-३ योग लाजे. हवे १५ उत्तर योग कहे ठे. ७४ लाख योनिमां समुच्चय १५ जोग लाजे. वाउकाय वर्जिने एकेन्द्रियनी ४५ लाख योनिमां ३ जोग लाजे. वाउकायनी ७ लाख योनिमां ५ जोग लाजे. विगलेंद्रियनी ६ लाख योनिमां ४ जोग लाजे. नारकी देवतानी ७ लाख योनिमां ११ जोग लाजे. ४ लाख तिर्यच पंचेन्द्रियनी योनिमां १३ जोग लाजे. १४ लाख मनुष्यनी योनिमां १५ जोग लाजे ॥ ४ ॥ पांचमुं वेदद्वार कहे ठे. ६२ लाख योनिमां नपुंसक वेद लाजे ते एकेन्द्रिय विकलेंद्रिय अने नारकीमां लाजे. १७ लाख योनिमां १-२-३ वेद लाजे. ४ लाख योनिमां १-२ बे वेद लाजे ॥ ५ ॥ ठहुं कषायद्वार-७४ लाख योनिमां १६ कषाय लाजे. तेमां १७ लाख योनिमां १६ तथा ७ कषाय लाजे. १४ लाख योनिमां १६-१२-७-४-० कषाय लाजे. ॥ ६ ॥ सातमुं लेश्याद्वार-७४ लाख योनिमां ६ लेश्या लाजे. तेमां २४ लाख योनिमां ४ लेश्या लाजे. ३७ लाख योनिमां ३ लेश्या लाजे.

२२ लाख योनिमां ३-४-६ लेश्या लाजे ॥ ७ ॥ आठुं ज्ञानद्वार-७४ लाख योनि तेमां
५२ लाख योनिमां ज्ञान लाजे नहि. ६ लाख विगलेन्द्रियनी योनिमां २ ज्ञान लाजे. ७
लाख नारकी देवनी योनिमां ३ ज्ञान लाजे. १७ लाख पंचेन्द्रियनी योनिमां २-३-४-५
ज्ञान लाजे ॥ ८ ॥ नवमुं अज्ञानद्वार-७४ लाख योनिमां अज्ञान ३ लाजे. तेमां ५७
लाख योनिमां अज्ञान २ लाजे. २६ लाख योनिमां २ तथा ३ अज्ञान लाजे ॥ ९ ॥ दसमुं
दर्शनद्वार-५६ लाख योनिमां १ अचक्षुदर्शन लाजे. २ लाख चत्वारिन्द्रियमां वे दर्शन
चक्षु, अचक्षु लाजे. ७ लाख देवनारकीनी योनिमां ३ दर्शन लाजे. १८ लाख पंचेन्द्रियनी
योनिमां दर्शन २-३-४ लाजे ॥ १० ॥ अगीआरमुं संज्ञी असंज्ञीद्वार-५७ लाख योनिमां
१ असंज्ञी लाजे. २६ लाख योनिमां संज्ञी असंज्ञी २ लाजे ॥ ११ ॥ बारमुं वेदना द्वार-
७४ लाख योनिमां निश्चयनये २ वेदना लाजे प्रत्येक प्रत्येकमां. व्यवहारनये ४ लाख नार-
कीनी योनिमां १ अशाता वेदनीय लाजे. ४ लाख देवतानी योनिमां १ शाता वेदनीय
लाजे. शेष ७६ लाख योनिमां २ वेदना लाजे ॥ १२ ॥ तेरमुं पर्याप्तिद्वार-७४ लाख जीवा

योनिमां पर्याप्ति ६ लाखे. तेमां ५२ लाख एकेन्द्रियनी योनिमां पर्याप्ति ४ लाखे. ६ लाख विगलेन्द्रियनी योनिमां पर्याप्ति ५ लाखे. २६ लाख पंचेन्द्रियनी योनिमां पर्याप्ति ५-६ लाखे ॥ १३ ॥ चौदमुं प्राणद्वार-७४ लाख योनिमां प्राण दस लाखे. तेमां २२ लाख एकेन्द्रियनी योनिमां प्राण ४ लाखे. २ लाख वेद्विद्यनी योनिमां प्राण ६ लाखे. २ लाख ते इन्द्रियनी योनिमां प्राण ७ लाखे. २ लाख चउरिन्द्रियनी योनिमां प्राण ७ लाखे. २६ लाख पंचेन्द्रियनी योनिमां प्राण ९-१० लाखे ॥ १४ ॥ पंदरमुं ध्यानद्वार-५७ लाख योनिमां २ ध्यान लाखे ते आर्त्तध्यान १, रौद्रध्यान २. १२ लाख योनिमां २ ३ ध्यान लाखे ते धर्मध्यान वध्युं. १४ लाख योनिमां २-३-४ ध्यान लाखे ॥ १५ ॥ सोलमुं उपयोगद्वार-७४ लाख योनि तेमां ५२ लाख योनिमां ३ उपयोग, २ अज्ञान १ अचक्षु ए ३ लाखे. ४ लाख वेद्विद्य ते इन्द्रियनी योनिमां ५ उपयोग लाखे. २ लाख चउरिन्द्रियनी योनिमां ६ उपयोग लाखे, १२ लाख देव नारकी तिर्यचनी योनिमां ९ उपयोग लाखे. १४ लाख मनुष्यनी योनिमां उपयोग ६ तथा १२ लाखे ॥ १६ ॥ सत्तरमुं दृष्टिद्वार-५२ लाख

जीवायोनिमां दृष्टि १ लाजे. ६ लाख योनिमां २ दृष्टि लाजे. २६ लाख पंचेन्द्रियनी योनिमां १-२ तथा ३ दृष्टि लाजे ॥ १७ ॥ अढारमुं आत्माद्वार-५२ लाख एकेन्द्रियनी योनिमां ६ आत्मा लाजे ज्ञान चारित्र वर्जिने. १४ लाख योनिमां ७ आत्मा लाजे ते १ ज्ञान वध्युं. १८ लाख तिर्यच मनुष्यनी योनिमां ८ आत्मा लाजे ते चारित्र वध्युं. ॥ १८ ॥ ओग-णीसमुं मरणद्वार-८४ लाख जीवायोनिमां २ मरण समोहिया, १, असमोहिया २, प्रत्येक प्रत्येकमां लाजे ॥ १९ ॥ वीसमुं समुद्रघातद्वार-५१ लाख योनिमां ३ समुद्रघात लाजे. ११ लाख योनिमां ४ समुद्रघात लाजे, वैक्रेय वधी. ८ लाख योनिमां ५ समुद्रघात लाजे. १४ लाख योनिमां ३-४-५-६-७ समुद्रघात लाजे ॥ २० ॥ एकवीसमुं शरीरद्वार-८४ लाख जीवायोनि तेमां ५१ लाख योनिमां ३ शरीर-उदारीक, तेजस अने कर्मण ए त्रण लाजे. ११ लाख योनिमां ४ शरीर लाजे ते १ वैक्रेय वध्युं. ८ लाख योनिमां ३ शरीर ते वैक्रेय, तेजस अने कर्मण ए ३ लाजे. १४ लाख योनिमां ३-४-५ शरीर लाजे ॥ २१ ॥ बावीसमुं संगण-द्वार-८४ लाख योनिमां ६ संगण लाजे. तेमां ६२ लाख योनिमां १ हुंरु संगण. ४ लाख

योनिमां समचउरंस संठाण. १० लाख योनिमां १ संठाण तथा ६ संठाण लाजे ॥ २२ ॥
तेवीसमुं संघयणद्वार-०४ लाख योनिमां ६ संघयण लाजे. तेमां ५० लाख योनिमां १
ठेवटु संघयण. ० लाख योनि असंघयणी. १० लाख योनिमां १ संघयण तथा ६ संघयण
लाजे ॥ २३ ॥ चोवीसमुं वर्णादिद्वार-०४ लाख जीवायोनिमां ५ वर्ण, २ गंध, ५ रस,
० स्पर्श सर्व गळी २० लाजे. तेमां ४ लाख नारकीनी योनिमां अशुज वर्ण, गंध,
रस, स्पर्श लाजे ने ४ लाख देवनी योनिमां शुज वर्ण, गंध, रस, स्पर्श लाजे.
शेष ७६ लाख योनिमां शुजाशुज वर्णादि २० बांल लाजे ए व्यवहारनयनो
अपेक्षाये जाणवुं ॥ २४ ॥ पचीसमुं संज्ञाद्वार-०४ लाख योनिमां ४ संज्ञा लाजे
प्रत्येक प्रत्येकमां ॥ २५ ॥ ठवीसमुं समवसरणद्वार-०४ लाख जीवायोनिमां ४
समवसरण लाजे. तेमां ५२ लाख योनिमां २ समवसरण अक्रियावादी अज्ञान २ लाजे. ६
लाख विगलेन्द्रियनी योनिमां २ तथा ३ ते क्रियावादी वध्या. २६ लाख पंचेन्द्रियनी
योनिमां २-३-४ सम० लाजे ॥ २६ ॥ सत्तावीसमुं जावद्वार-७० लाख योनिमां जाव ३

लाजे, उदय, क्षयोपशम, परिणामिक. १४ लाख योनिमां जाव ५ लाजे ते उपशम, क्षायक
ए वे वध्या ॥ २७ ॥ अट्ठावीसमुं हेतुद्वार-४५ लाख एकेन्द्रियमां ४१ हेतु लाजे. २५ कषाय,
३ जोग, १२ अव्रत, १ अनाजोगमिथ्यात्व एम ४१. वाउकायनी ७ लाख योनिमां २ वैक्रे-
यना वधतां ४३ हेतु लाजे. त्रण विगलेन्द्रियनी छ लाख योनिमां २५ कषाय, ४ जोग, १२
अव्रत, १ अनाजोगमिथ्यात्व एम ४२ हेतु लाजे. नारकीदेवनी ८ लाख योनिमां २५ कषाय,
११ जोग, १२ अव्रत, ५ मिथ्यात्व ए ५३ हेतु लाजे. तिर्यचपंचेन्द्रियनी ४ लाख योनिमां
५५ हेतु लाजे, ते ५७ मांथी आहारकना २ वज्या. १४ लाख मनुष्यनी योनिमां ५७ हेतु
लाजे ॥ २८ ॥ ओगणत्रीसमुं कुलकोटिद्वार-५२ लाख एकेन्द्रियनी योनिमां ५७ लाख
कुलकोटि. विगलेन्द्रियनी ६ लाख योनिमां २४ लाख कुलकोटि. देवनारकीनी ८ लाख
योनिमां ५१ लाख कुलकोटि. तिर्यच पंचेन्द्रियनी ४ लाख योनिमां ५३ लाख कुलकोटी.
१४ लाख मनुष्यनी योनिमां १२ लाख कुलकोटि. ए १९७५०००० लाख थाय. कुलकोटि
कहेतां कूळना समुदाय जाणवा ॥ २९ ॥ त्रीसमुं पदवीद्वार-७ लाख पृथ्वीकायनी योनिमां

૭ એકેન્દ્રિયની પદવી લાજે. શેષ ૪૫ લાખ એકેન્દ્રિયની યોનિમાં પદવી એકે ન લાજે. ૬ લાખ વિગલેન્દ્રિયની યોનિમાં પદવી એક સમકીતની લાજે. ૮ લાખ નારકી તથા દેવની યોનિમાં ૧ સમદૃષ્ટિની પદવી લાજે. ૪ લાખ તિર્યચ પંચેન્દ્રિયની યોનિમાં ૪ પદવી— અશ્વ ને ગજ તથા શ્રાવક ને સમદૃષ્ટિની લાજે. મનુષ્યની ૧૪ લાખ યોનિમાં ૫ પંચેન્દ્રિય રત્નની ને ૧ મોટી પદવી એમ ૧૪ પદવી લાજે ॥ ૩૦ ॥

॥ ઇતિ યોજિના બોલ સંપૂર્ણમ્ ॥

ગર્ભાવાસના બોલ ॥

અથ શ્રી તંદુલવેયાલિયા પ્રકીરણકથી સંક્ષેપે ગર્ભાવાસના બોલ લિખ્યતે ॥

સ્ત્રીની નાઝી નીચે વે નાફી ઠે, તે ફુલની નાલીને આકારે ઠે. તેની નીચે યોનિ ઠે. તે જીવને ઉપજવાનું ઠેકાણું ઠે. તે અધોમુખ કમલને આકારે ઠે. ત્યાં આંબાની મંજરી

सरखुं मांस ठे. ज्यारे स्त्रीने ऋतुकाल आवे त्यारे मंजरी ऊरे. जेम रसज्युं गुमडुं ऊरे तेम ते ऋतुनां विंडु ऊरे. त्यां वीर्यनो संजोग मिश्र थाय त्यारे वारमुहूर्तमां जीव आवी उपजे, उत्कृष्टा नव लाखजीव उपजे. स्त्रीनी योनि पंचावन वर्ष उपरांत मळी जाय-अबीज थाय. पुरुष पंचोतेर वर्ष पठी अबीज थाय. ए नियम सो वर्षना आयुष्यना प्रमाणनो समजवो. उपरांत पूर्व क्रोर सुधी आयुष्य होय तो स्त्रीना अर्द्ध आयुष्य सुधी सबीज योनि होय. पुरुषना सर्व आयुष्यनो वीसमो जाग शेष रहे त्यारे अबीज होय. वळी एक पुत्रने नवसें पिता होय. नवसें पुरुषनो एक पुत्र. ते गर्भ उत्कृष्टो बार वर्ष सुधी माताना उदरमां ठोरुपणे रहे. पाठो एनो ए जीव पापना उदयथी फरी पाठा बीजा बार वर्ष रहे, एटले चोवीस वर्ष थाय, त्यांसुधी रहे. जमणे पासे पुत्र रहे. नावे पासे पुत्री रहे. वच्चे नपुंसक रहे. तिर्यचणीने आठ वर्ष सुधी ठोरु रहे. मातानुं रुधिर, पिताना शुक्रनो प्रथम आहार ले. सात दिवस सुधी चोखाना धावण सरखो होय. बीजा साते पाणीना परपोटा सरखो थाय. त्रीजा साते नाकना श्लेषम सरखो थाय. चोथा साते

આંબાની ગોટલી સરખો થાય--અથવા खजुरनी पेशी सरखो थाय. તે जीव पहेले मासे
अरुतालीस मासाचार थाय. बीजे मासे पेशीथी कठण थाय. त्रीजे मासे माताने दोहद
(इह्ता) थाय. सारो इह्ता पुण्यवंतनी माताने थाय अने खराब इह्ता पापी जीवनी मा-
ताने थाय. चोथे मासे मातानुं अंग पुष्ट करे. पांचमे मासे पेशी थकी पांच अंकुरानीकळे,
वे हाथ, वे पग, एक माथुं एम पांच. ठट्टे मासे पीत्त अने लोही उपजे. सातमे मासे
सातसो शीरा--नामी उपजे. पांचसें पेसी ते मांसस्थानक विशेष, नव मोटी नामी थाय,
नवाणु लाख रोम गळा हेठे, वे क्रोम एकावन लाख रोम गळा उपर, सर्व मळी सामो-
त्रणक्रोम रोम थाय. आठमे मासे संपूर्ण अंगनी प्राप्ति होय. गर्जमांहि जीव उच्चार पास-
वण खेल संघाण पीत्त शुक्र शोणित एटखां वानां न करे. ते केम जे पुद्गल रसहरणी
नामीये आहारे, ते शरीरनां अंगोपांगपणे, पांच इंद्रियपणे, हारु, मीजा, वाल, मुठ, दाढी,
रोम, नखपणे परगमावे. मस्तक अवयवादि पण निपजावे. गर्जमांहि जीवने कवल आ-
हार नहि. माता राजी तो गर्ज राजी. माता दुःखी तो गर्ज दुःखी. मातानी ने गर्जना

જીવની નાક રસહરણીને વઢગી રહી છે. જે માતા આહાર કરે તે સર્વ ગર્જને નામોનાક પ્રગમે, ફઢના વીંટની પરે. શરીરને વિષે ત્રણ અંગ માતાનાં છે. માંસ ૧, લોહી ૨, માથાનું ત્રેજું ૩. ત્રણ અંગ પિતાનાં છે. હાક ૧, હાકની મીંજા ૨, દાઢી, મૂઠ, રોમ, નાક, પ્રમુખ ૩. ગર્જમાંથી જીવ મરીને નરકમાં જાય તેમ દેવતામાં પણ જાય. વઢી ગર્જમાંહિ માતા સુવે તો ગર્જ સુવે. માતા જાગે તો ગર્જ જાગે. ગર્જાવાસમાંહિ અંધકાર છે. મહા અશુચિ દુર્ગંધ છે. મલ મૂત્રનું સ્થાનક છે. ત્યાં જીવ દુઃખી થતો રહે છે. એમ દુઃખ જોગવતાં સવાનવ માસે જન્મે. જીવ અદ્વ લોહી ને ઘણા શુકનો આહાર કરે તો પુત્ર થાય ૧, અદ્વ શુક ને ઘણા લોહીનો આહાર કરે તો પુત્રી થાય ૨, બે વરોચર આહાર કરે તો નપુંસક થાય ૩. મસ્તકેથી જન્મ પામે તો સુખેથી જન્મે. કોઈ પાપી જીવ આમો થઈ આવે તો વિનાશ પણ પામે. વઢી આ શરીર કેવું છે તો કે મહા અશુચીનો જંદાર છે. આ શરીરને વિષે અઢાર પૃષ્ઠ કરંદ સાંધા છે. સોલ પાંસઢી કરંદ છે. આઠ એક પાસે, આઠ બીજે પાસે. ચાર આંગઢનું ગઢું છે. બે આંગઢની આંખ છે. ચાર આંગઢનો નીલાક છે. વત્રોસ દાંત

ઠે. વાર આંગળની જીજ ઠે. સામાત્રણ પલનું હૈયું ઠે. પચીસ પલનું કાલજું ઠે. બે
આંત (કોઠા) નાની ઠે, બે આંત મોટી ઠે. મોટી આંતમાં વમ્બીનીત પ્રણમે ઠે. નાની આં-
તમાં લઘુનીત પ્રણમે ઠે. બે પાસાં ઠે. ઋતું ને જમણું પાસું. ઋતે પાસે સુખનો પરિણામ
ઠે. જમણે પાસે દુઃખનો પરિણામ ઠે. આ શરીરને વિષે એકસો સાઠ સાંધા ઠે. એકસો સી-
ત્તેર મર્મનાં સ્થાન ઠે. ત્યાં ઘા લાગે તો તત્કાલ મરણ પામે. ત્રણસો હારની મીંજા ઠે.
નવસો નારુણી ઠે. સાતસો શીરા ઠે. પાંચસો પેસી માંસસ્થાનક ઠે. નવ નાની મોટી
છે. સાતસો નાનીનું વિવરણ--એકસો સાઠ નાની નાજીથી નિકલી તે ઊંચી ચાલી
મસ્તકે પહોંચી. તે રસહરણી નામથી ઓલસાય ઠે. એની નિરુપઘાતે આંખ, કાન,
નાક, જીજનું બલ વધે. એની ઉપઘાતે આંખ, કાન, નાક, જીજનું બલ ઘટે. એકસો સાઠ
નાની નાજીથી ઉપની અધોગામિની પગતલે જડ પહોંચી. તેની નિરુપઘાતે નેત્રનું અને
જંઘાનું બલ વધે. તેની ઉપઘાતે મસ્તકે વેદના, શૂલાદિક ઉપજે. આંખે આંધળો થાય,
નેત્રનું બલ ઓટું થાય. એકસો સાઠ નાની નાજીથી ઉપની ત્રીઠી જડ હાથે જડ પહોંચી.

तेनी निरुपघाते बाहुनुं वळ वधे. तेनी उपघाते पठ्वामे वेदना, पुंठवेदना, कुखवेदना, कुखे शूलादिक उपजे. एकसो साठ नांमि नात्रिथी उपनी अधोगामिनो गुह्ये पहोंची. एनी निरुपघाते वमोनीत लघुनोत, कूर्मवायु आदि रौद्र दुःख उपजे. पचीस नांमि सलेखमनी धरणहारी ठे. पचीस नांमि पित्तनी धरणहारी ठे. दश नांमि शुक्रनी धरणहारी ठे. एम पुरुषने सातसें नांमि शिराने नामे ठे. एमां ठसें सीत्तेर नांमि स्त्रीने ठे. नपुंसकने ठसें एंसी नांमि ठे. मोटी नव नांमि तेनाथी जूदी जाणवी. पुरुषनाशरीरमांहे पांच कोठा ठे. स्त्रीने ठ कोठा ठे. गर्ज धरे ते कोठो अधिको ठे. नव द्वार पुरुषने ठे. बार द्वार स्त्रीने ठे. पुरुषने पांचसें पेशी ठे. स्त्रीने त्रीस ओठी ठे. जेम सोनी जंतरमाथी तार खेंची वहार काढे तेम गर्जावासमांथो गर्ज खेंचाइ कोटी कष्टे वहार आवे. वाल्यावस्थामां मल मूत्र अशुचीमां रसवस रह्यो अनेक व्याधी जोगवी म्होटो थयो, वळी शरीर रस १, रुधिर २, मांस ३, मेद ४, हार ५, मज्जा ६, शुक्र ७ ए सात धातुए करीने जयों ठे. महा अशुची, मलमूत्रनो जंमार ठे. ए द्वार तथा १२ द्वार हमेशां वहे ठे. समण परण विध्वंसण स्वप्नाव ठे. अनेक मल मूत्र श्लेष्मादिके सहित ठे. ते शरीर स्नानादिके करी शुचि केम थाय ? ए शरीरने

શૂચીપણે કરી માને છે, તે જીવનું મૂર્ખપણું છે. શુચિ-પવિત્રતા તો જ્ઞાન ૧, દર્શન ૨,
 ચારિત્ર ૩, તપ ૪ એ ચારથી થાય, અને તેણે કરી મોક્ષ પામીએ, એવું જાણી ડુગંઢા ટાલ-
 વી. એક સ્ત્રીને એક જીવમાં નવ લાખ સંતાન ઉપજે નીપજે, એ જગવતીસૂત્રમાં છે. જોગે
 જોગે અસંખ્યાતા જીવ સમુહિમ મરણ પામે છે, તે કેમ તો કે, વાંસની જૂંગળીમાંહે રૂ પીં-
 જીને જર્યું હોય, તે જૂંગળીમાં લોઢાનો સ્ત્રીલો અગ્નિમાં તપાવી રાતોચોલ કરી તે વાંસની
 નળીમાં દાવે ને જેમ રૂ વિધ્વંસ પામે--વળી જાય, તેમ સ્ત્રીને સંગે અસંખ્યાત જીવ સમુ-
 હિમ મરણ પામે છે. આઠ બોલ ઉદારીક શરીરના કહે છે--ત્રણસે સાઠ સાંધા છે ૧, પાંચસે
 પેશી છે ૨, સાતસો શીરા છે ૩, નવસો નારુણી છે ૪, વહોંતેર કોઠા છે. ૫, એકસો આઠ
 નાની નાફિ છે ૬, નવ મોટી ધમણ નાફિ છે ૭ સાડીત્રણ કોરુ રોમ છે ૮, એ આઠ બોલ
 ઉદારીક શરીરના જાણવા. પીત્ત ટાંક ૬૪ ॥ ૧ ॥ વૌર્ય ટાંક ૩૨ ॥ ૨ ॥ રુધિર શેર ૧૦ ॥ ૩ ॥
 મૂત્ર શેર ૧૦ ॥ ૪ ॥ ચરવી શેર ૫ ॥ ૬ ॥ વિષ્ટા શેર ૫ ॥ ૬ ॥ એ માન નિરોગી શરીરનું જાણવું.
 ॥ ઇતિ ગર્જાવાસના બોલ સંપૂર્ણ ॥

શ્વાસોશ્વાસના વોલ ॥

અથ શ્રી શ્વાસોશ્વાસના વોલ લિખ્યતે ॥

સો વર્ષની યુગ વીસ ॥૧॥ સો વર્ષના સંવત્સર સો ॥૨॥ સો વર્ષનાં અયન વસો ॥૩॥
સો વર્ષની ઋતુ ઠસો ॥૪॥ સો વર્ષના માસ વારસો ॥૫॥ સો વર્ષનાં પચવા઼નિયાં ચોવીસ
સો ॥૬॥ સો વર્ષનાં અઠવા઼નિયાં અઠતાલીસ સો ॥૭॥ સો વર્ષના દિવસ ઠત્રીસ હજાર
॥૮॥ સો વર્ષના પહોર વે લાખ ને અઢાશી હજાર ॥૯॥ સો વર્ષનાં મુહૂર્ત્ત દસ લાખ ને
એંસી હજાર ॥૧૦॥ સો વર્ષની ઘ઼ની એકવીસ લાખ ને સાઠ હજાર ॥૧૧॥ સો વર્ષનાં
શ્વાસ ઉશ્વાસ ચારસો સાત કો઼ અઠતાલીસ લાખ ને ચાલીસ હજાર. તે સં઼ખ્યાના
અંક દસ થાય. ૪૦૭,૪૮,૪૦,૦૦૦ ॥૧૨॥ એક ઘ઼નીના શ્વાસ ઉશ્વાસ અઢારસો ને સા઼ની
ઠયાશો ॥૧૩॥ એક મુહૂર્ત્તના શ્વાસ ઉશ્વાસ સા઼ત્રીસ સો ને તોંતેર ॥૧૪॥ એક પહોરના

શ્વાસ ઉશ્વાસ ચૌદ હજાર એકસો ને પોણી ઓગણપચાસ ॥૧૫॥ એક અહોરાત્રિના શ્વાસ
ઉશ્વાસ એક લાખ તેર હજાર એકસો ને નેવું ॥૧૬॥ પંદર દિવસના શ્વાસોશ્વાસ સોલ લાખ
સત્તાણું હજાર આઠસો ને પચાસ ॥ ૧૭॥ એક માસના શ્વાસોશ્વાસ તેત્રીસ લાખ પંચાણું હ-
જાર સાતસો ॥૧૮॥ સવાનવ માસના શ્વાસોશ્વાસ ત્રણ ક્રોડ ચૌદ લાખ દસ હજાર બસો
ને પચોસ ॥૧૯॥ એક વર્ષના શ્વાસોશ્વાસ ચાર ક્રોડ સાત લાખ અઠતાલીસ હજાર ને ચા-
રસો ॥૨૦॥ બ્રહ્મદત્ત નામે વારમો ચક્રી મરીને સાતમી નરકે ઉપન્યો. ત્યાં તેત્રીસ સાગ-
રનું આયુષ્ય છે. તે ઇહાં મનુષ્યપણે એકેક શ્વાસોશ્વાસને સુખે ત્યાં નરકમાં કેટલો કાલ
દુઃખ જોગવશે તે કહે છે. અગ્યાર લાખ પદ્યોપમ ઠપ્પન હજાર પદ્યોપમ નવસો ને પચોસ
પદ્યોપમ ને એક પદ્યોપમનો ત્રીજો જાગ જાજેહં દુઃખ જોગવશે ॥૧॥ કાકંદી નગરીના
ધન્ના અણગારે નવ માસનું ચારિત્ર પાઢ્યું, તે નવ માસના શ્વાસોશ્વાસ ત્રણ ક્રોડ પાંચ લાખ
એકસઠ હજાર ને ત્રણસો. તે ધન્નો અણગાર ચવી સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાને ઉપન્યા. ત્યાં ૩૩
સાગરનું આયુષ્ય છે. તેણે ઇહાં મનુષ્યપણામાં નવ માસનું ચારિત્ર પાઢ્યું, કષ્ટ વેઠ્યું, તે

એકેક શ્વાસ ઉશ્વાસને કષ્ટે દેવતાની ગતિમાં એકસો સાત ક્રોડ સત્તાણું લાખ ઠન્નુ હજાર નવસો અઢાણું પદ્યોપમ ને એક પદ્યોપમનો ઠડો જાગ માઠેરું એટલું દેવતાનું સુખ જોગ-વશે. હવે સંવર તથા તપના ફળનું પ્રમાણ કહે છે. સમ્યક્દષ્ટિ જીવ રાગદ્વેષરહિત, ક્રમા દયાસહિત, પૌષ્ઠ પન્નિવર્જે તે સત્યાત્રીસસો ને સીત્તોતેર ક્રોડ સીત્તોતેર લાખ સી-ત્તોતેર હજાર સાતસો ને સીત્તોતેર પદ્ય ને એક પદ્યના નવ જાગ કરીએ તે માંહિલા આવ જાગ જાજેરું દેવતાનું આયુષ્ય વાંધે ॥૧॥ એક પહોરવેળા સુધી સંવર આદરે તે ત્રણસો બેતાલીસ ક્રોડ વાવીસ લાખ વાવીસ હજાર વસો વાવીસ પદ્ય ને એક પદ્યના આવ જાગ કરીએ તે માંહિલા સાત જાગ જાજેરું દેવતાનું આયુષ્ય વાંધે ॥૨॥ એક મુહૂર્ત સુધીનો સંવર આદરે તે બાણું ક્રોડ ઓગણસાઠ લાખ પચીસ હજાર નવસો ને પચાસ પદ્ય ને એક પદ્યના સાત જાગ કરીએ તેવા ઠ જાગ જાજેરું દેવતાનું આયુષ્ય વાંધે ॥૩॥ એક ઘડીનો સંવર આદરે તે બેતાલીસ ક્રોડ, ઓગણત્રીસ લાખ વાસઠ હજાર નવસો ને સમસઠ પદ્ય ને એક પદ્યના ઠ જાગ કરીએ તે માંહિલા ચાર જાગ જાજેરાનું દેવતાનું આયુષ્ય વાંધે ॥૪॥

एक श्वासोश्वास सुधीनो संवर आदरे ते बै लाख चोपन हजार चारसो आठ पद्य ने
 एक पद्यनो चौथो जाग देवतानुं आयुष्य बांधे ॥५॥ एक नमोकारसी तप करे ते ओग-
 णीस लाख त्रेसठ हजार बसो सरसठ पद्य ने एक पद्यना चौथा जागनुं देवतानुं आयु-
 ष्य बांधे ॥६॥ एक अनुपूर्वि गणे तेनां जघन्य ठासठ सागरनां नारकीनां पाप नाश
 पामे, उत्कृष्ट पांचसो सागरनां नारकीनां पाप नाश पामे ॥७॥ एक उणोदरी तप करे ते,
 सो वर्षे नारकी कर्म खपावे, तेथी अधिक खपावे ॥८॥ एक उपवास करे ते एक हजार
 वर्षे नारकी कर्म खपावे तेथी अधिक खपावे ॥९॥ एक ठठु तप करे ते एक लाख वर्षे नारकी
 कर्म खपावे तेथी अधिक खपावे ॥ १० ॥ एक अठम तप करे ते क्रोरु वर्षे नारकी कर्म
 खपावे तेथी अधिक खपावे ॥ ११ ॥ चार उपवास करे ते एक क्रोराक्रोरी वर्षे नारकी कर्म
 खपावे तेथी अधिक खपावे ॥ १४ ॥

॥ इति श्वासोश्वासना बोल संपूर्ण ॥

जीवना चौद भेद ॥

अथ जीवना चौद जेदनी चर्चा लिख्यते ॥

जीवना १४ जेद-तेमां सूक्ष्म केटला ? ने वादर केटला ? उत्तर-असंझीना बार पहेला. संझी वे ते तेरमो ने चौदमो ए वे ॥ १ ॥ जीवना १४ जेद तेमां त्रस केटला ? ने स्थावर केटला ? उत्तर-स्थावर चार पहेला, अने त्रसना उपला दस ॥ २ ॥ जीवना १४ जेद तेमां पर्याप्ता केटला ? अने अपर्याप्ता केटला ? उत्तर-सात अपर्याप्ता ते १-३-५-७-९-११-१३, अने सात पर्याप्ता ते २-४-६-८-१०-१२-१४ ॥ ३ ॥ जीवना १४ जेद तेमां नजरे केटला आवे ? अने नजरे केटला न आवे ? उत्तर-सात अपर्याप्ता अने एक सूक्ष्म पर्याप्तानो ए आठ नजर न आवे, अने बाकी ठ जेद नजरे आवे ॥ ४ ॥ जीवना १४ जेद तेमां त्रस नामीमां केटला ? अने स्थावर नामीमां केटला ? उत्तर-त्रस नामीमां १४ जेद लाजे, अने

સ્થાવર નાનીમાં ચાર સ્થાવરના જેદની નિયમા. પાંચ અપર્યાપ્તા અને સંજ્ઞીનો પર્યાપ્તો એમ
 ૬ જેદની યજના વચ્ચે હોય અને વચ્ચે ન પળ હોય ॥ ૫ ॥ જીવના ૧૪ જેદ તેમાં આ-
 હારક કેટલા ? અને અણાહારક કેટલા ? ઉત્તર—સાત અપર્યાપ્તા ને એક સંજ્ઞીનો પર્યાપ્તો
 એમ ૮ અણાહારકમાં લાજે, અને આહારકમાં ૧૪ જેદ લાજે ॥ ૬ ॥ જીવના ૧૪ જેદ તેમાં
 મનસહિત કેટલા ? અને મનરહિત કેટલા ? ઉત્તર—મન સહિત તો એક ૧૪ મો અને મનરહિત
 માંહે ૧૪ જેદ લાજે ॥ ૭ ॥ જીવના ૧૪ જેદ તેમાં ગર્જજ કેટલા ? અને અણગર્જજ કેટલા ? ઉત્તર—
 ગર્જજ વે તેરમો ને ચૌદમો, અને અણગર્જજમાં તો ચૌદ લાજે ॥ ૮ ॥ જીવના ૧૪ જેદ તેમાં સાશ્વતા
 કેટલા ? અને અસાશ્વતા કેટલા ? ઉત્તર—સાશ્વતા તેર જેદ લાજે, તે એક ૧૩ મો જેદ વર્જિને,
 અને અસાશ્વતો એક ૧૩ મો જ જેદ લાજે ॥ ૯ ॥ જીવના ૧૪ જેદ તેમાં પ્રત્યેક કેટલા ? ને
 સાધારણ કેટલા ? ઉત્તર—સાધારણમાં ચાર જેદ પહેલા લાજે, અને પ્રત્યેકમાં ૧૪ જેદ લાજે.
 ॥ ૧૦ ॥ એ દસ પ્રશ્ન ॥ વાટે વેહેતા જીવને શરીર કેટલાં લાજે ? ઉત્તર—તેજસ ૧, કામણ ૨,
 એ બે શરીર લાજે ॥ ૧ ॥ વાટે વેહેતા જીવને જોગ કેટલા લાજે ? ઉત્તર—એક કાર્મણ કાય-

जोग. ॥ १ ॥ वाटे वेहेता जीवने उपयोग केटला लाजे ? उत्तर-मनः पर्यवज्ञान १, चक्षुदर्शन २, ए वे वर्जिने दाकी १० उपयोग लाजे ॥ ३ ॥ वाटे वेहेता जीवने गुणगणां केटलां लाजे ? उत्तर-पहेलुं, बीजुं अने चोशुं ए त्रण लाजे ॥ ४ ॥ वाटे वेहेता जीवने प्राण केटला ? उत्तर-एक आयुष्यप्राण ॥ ५ ॥ एक आंगळीनां टेरवामां जीवना जेद केटला ? उत्तर-त्रण. सूक्ष्म एकेन्द्रियना वे जेद, एक संझीनां पर्याप्तो एम ३ नी नियमा. बीजा अपर्याप्तानी जजना जाणवी ॥ ६ ॥ हाथनी मुट्टीमां जीवना जेद केटला ? उत्तर-पांच जेद. चार स्थावरना जेद, एक संझीनां पर्याप्तो एम ५ जेद लाजे. ए ५ नी नियमा अने शेष अपर्याप्तानी जजना ॥ ७ ॥ चार जापामां सत्य १, असत्य २, ए वे पर्याप्ति. (पूरी जापा). मिश्र १, व्यवहार २, ए वे अपर्याप्ति (अधूरी जापा) ॥ ८ ॥ सौधर्म देवलोके जीवना १४ जेद तेमां केटला जेद लाजे ? उत्तर-ठ जेद. चार पहेला अने संझीनां १, ए ठ लाजे. ॥ ९ ॥ एमज रयण-प्रजामां ठ जेद लाजे ॥ १० ॥ ए प्रश्न १० ॥ एक आंगळीनां टेरवामा प्रदेश केटला लाजे ? उत्तर-एक पांताना जीवना असंख्याता प्रदेश लाजे. एम अनंता जीवना प्रदेश लाजे ते

जीवथी प्रदेश असंख्यातगुणा अधिक लाजे ॥ १ ॥ एक आकाशप्रदेश उपर अजीवना
 केटला जेद लाजे? उत्तर-नव जेद. धर्मास्तिकायनो देश १, प्रदेश १; अधर्मास्तिकायना
 १; पुद्गलना ४ अने एक अधासमयनो एम ए जेद लाजे ॥ २ ॥ अलोकमां अजीवना
 जेद केटला लाजे? उत्तर-आकाशास्तिकायनो देश १, प्रदेश १; ए वे लाजे. ॥ ३ ॥ एक जीवने
 माता केटली? अने पिता केटला? उत्तर-माता एक अने पिता घणा ॥ ४ ॥ पांचमे आरे ठ नियं-
 ठामां हिथी केटला लाजे? उत्तर-बीजो, त्रीजो अने चोथो ए त्रण लाजे ॥ ५ ॥ ठ नियंठामां
 हिथी एक पुलाकनुं साहरण न थाय, वाकी पांचनुं साहरण थाय ॥ ६ ॥ ठेवटु संघयणनो धणी
 मरीने देवतामां जाय तो पहेला चार देवलोक सुधी जाय. पांचमे, ठेठे पहेला ५ संघयणनो
 धणी जाय. सातमे आठमे पहेला ४ संघयणनो धणी जाय. नवमे, दसमे, अग्यारमे अने
 बारमे देवलोक पहेला ३ संघयणनो धणी जाय. नव ग्रैवेयके पहेला वे संघयणनो धणी
 जाय. पांच अनुत्तर विमाने तथा मोक्षमां एक पहेला संघयणनो धणी जाय ॥ ७ ॥ वधे
 वधे ते शुं? तृष्णा ॥ १ ॥ घटे पण वधे नहि ते शुं? आयुष्य ॥ २ ॥ घटे पण खरुं ने वधे

पण खरुं ते शुं? मनना परिणाम ॥ ३॥ न वधे न घटे ते शुं? तीर्थकरे जाव दीठा ते ॥ ४॥
वळी वीजा चार चांगा-वधे पण घटे नहि ते शुं? सिद्ध जगवंत ॥ १ ॥ घटे पण वधे नहि
ते शुं? जठ्यजीव ॥ २ ॥ घटे ने वधे ते शुं? पक्विवाइ समदृष्टि ॥ ३ ॥ न वधे न घटे ते
शुं? अन्नव्य जीव ॥ ४ ॥ पांच इंद्रियनां संठाण ॥ श्रोत्रेंद्रियनुं संठाण कलंबु फुलनुं
॥ १ ॥ चक्षु इंद्रियनुं संठाण मसुरनी दाळनु ॥ २ ॥ रसेंद्रियनुं संठाण ठरपलानुं ॥ ३ ॥
घ्राणेंद्रियनुं संठाण नाविनी कोथळीनुं ॥ ४ ॥ स्पर्शेंद्रियनुं संठाण नाना प्रकारनुं ॥ ५ ॥
पांच इंद्रियना विषय कहे ठे ॥ श्रोत्रेंद्रियनो विषय १२ जोजननो ॥ १ ॥ चक्षु इंद्रियनो
विषय लाख जोजननो ॥ २ ॥ नासिका ॥ ३ ॥ जीज ॥ ४ ॥ स्पर्शेंद्रिय एत्राणेनो विषय
नव जोजननो ॥ ५ ॥ जीवतत्त्व चौद राजलोकमांहे लाजे ॥ १ ॥ अजोवतत्त्व लोक अ-
लोक मांहि लाजे ॥ २ ॥ पाप १, आश्रव २, बंध ३, ए लोक आखामांहि लाजे ॥ ५ ॥
पुण्यतत्त्व देशे उणा चौद राजलोकमांहि लाजे, 'लोगदेसेय वायरा' इति वचनात् ॥ ६ ॥
संवर ७, नीर्जरा ८, ए बे त्रिठा लोकमां लाजे ॥ ८ ॥ मोक्षतत्त्व अढी द्योपमांहि लाजे

॥ ९ ॥ समकितनुं जाजन जीव ॥ १ ॥ जीवनुं जाजन अजीव ॥ २ ॥ अजीवनुं जाजन
लोक ॥ ३ ॥ लोकनुं जाजन अलोक ॥ ४ ॥ अलोकनुं जाजन केवलज्ञान, केवलदर्शन ॥ ५ ॥
उगी उगीने उग्या ते जरत महाराजा ॥ १ ॥ उगीने आथम्या ते बह्मदत्त चक्रवर्ति ॥ २ ॥
आथमीने उग्या ते हरकेशी अणगार ॥ ३ ॥ आथमीने आथम्या ते कालसूरीयां कसाइ
॥ ४ ॥ ए चोचंगी ठाणां ठे ॥ पापनुं कुटुंब कहे ठे ॥ पापनी माता हिंसा ॥ १ ॥ पापनो
बाप लोच ॥ २ ॥ पापनो जाइ जूठो ॥ ३ ॥ पापनी बेन तृष्णा ॥ ४ ॥ पापनी स्त्री माया
॥ ५ ॥ पापनो दोकरो लाखच ॥ ६ ॥ पापनी दीकरी कुबुद्धि ॥ ७ ॥ पापनु मूळ क्रोध
॥ ८ ॥ हवे जुदां जुदां द्रव्योनां संगण कहे ठे. तरुकानुं संगण गामानी उधनुं ॥ १ ॥ ठायानुं
संगण पेटीनुं ॥ २ ॥ अलोकनुं संगण पोळा गोळानुं ॥ ३ ॥ अधोलोकनुं संगण त्रापानुं
॥ ४ ॥ त्रिठा लोकनुं संगण झालरनुं ॥ ५ ॥ उर्ध्वलोकनुं संगण मृदंगनुं ॥ ६ ॥ दिवसनं
संगण मोतीनी लटनुं ॥ ७ ॥ दिशानुं संगण गामानी उधनुं ॥ ८ ॥ पृथ्वीनुं संगण
मसुरनी दाळनुं ॥ ९ ॥ पाणीनुं संगण पाणीना बिंदुनुं ॥ १० ॥ अग्निनुं संगण सुझना

જારાનું ॥ ૧૧ ॥ વાયુનું સંગાળ ધ્વજાપતાકાનું ॥ ૧૨ ॥ વનસ્પતિનું સંગાળ નાના પ્રકારનું ॥ ૧૩ ॥ ત્રસકાયનું સંગાળ નાના પ્રકારનું ॥ ૧૪ ॥ અઢિછીપ માહિલા ચંદ્રમા, સૂર્યનું સંગાળ અર્ધ લામવાનું ॥ ૧૫ ॥ અઢિ છીપબાહિરલા ચંદ્રમા સૂર્યનું સંગાળ પાકી ઇંટનું ॥ ૧૬ ॥ આઠ ફરસ કાયા ઉપર કહે છે ॥ ચરચરો ફરસ તે પગનાં તઢા ॥ ૧ ॥ સુંહાલું તે તાઢબું ॥ ૨ ॥ જારે તે હામ્કાં ॥ ૩ ॥ હઢવોતે કેશ ॥ ૪ ॥ ટાઢી તે કાનની બુંટ ॥ ૫ ॥ ડની તે ઢાતી ॥ ૬ ॥ ઢીગટી તે નાકની માંઢી ॥ ૭ ॥ લૂચો તે જીઢનો ફરસ ॥ ૮ ॥ નારકીનો જીવ કાઢ કરીને જઘન્ય ઉત્કૃષ્ટો કેટલે આંતરે જઈ ઉપજે? ઉત્તર—જઘન્ય હજાર જોજન જ્ઞાણેરાને આંતરે ઉપજે. તે કેમ? પહેલી નરકનો જીવ કાલ કરીને—મહા-પાતાલ કલશા લાચ જોજનના લાંચા પહોઢા છે, ને હજાર જોજનની ઢીંકરી જામી છે તેને જેઢીને પાતાલ કલશામાં જઢચરપણે ઉપજે, ઉત્કૃષ્ટો ત્રિઢો સ્વયંચૂરમણસમુદ્રમાં અને ડંચો મેરુની વાવઢીમાં ઉપજે ॥ ૭ ॥ જવનપતિથી વીજા દેવલોકના દેવતા કાલ કરીને જઘન્ય ઉત્કૃષ્ટે કેટલે આંતરે ઉપજે? ઉત્તર—જઘન્ય તો આંગુલના અસંખ્યાતમા જાગે પોતાની

શય્યાના આઝૂષણમાંહિ પૃથ્વીકાયપણે ઉપજે, ઉત્કૃષ્ટો નીચો સાતમી નરકના હેઠલા
ચરિમ પ્રદેશમાં ત્રિઠો સ્વયંઝૂરમણસમુદ્રની વેદીકામાં અને ઊંચો ઇસીપનારામાં ઉપજે ॥૧॥
ત્રીજા દેવલોકથી આઠમા દેવલોકનાં દેવતા કાલ કરીને જઘન્ય ઉત્કૃષ્ટા કેટલે આંતરે
ઉપજે ? ઉત્તર, જઘન્ય આંગુલના અસંખ્યાતમે જાગે ઉપજે. ડ્યારે પંચગવનની વાવનીમાં
આઠમા દેવલોક સુધીનાં દેવતા જલ અવગાહીને ક્રીમા કરતાં આઝુલું ત્રુટે તેવારે સમય
પુરો થયે માઠલીના ગર્જપણે ઉપજે, અથવા પૂર્વજીવની મનુષ્યપણાની સ્ત્રીથી ઘણો સ્નેહ
કરી, અતિરાગે કરીને તે સ્ત્રીનો સ્પર્શ કરે, ત્યારે પ્રદેશ પ્રવેશતો કાલ કરે તે ગર્જમાંહિ
પુરુષનું વીર્ય હતું તે ત્યાં ઉપજે. નીચો તો મહાપાતાલ કલશા લાલ જોજનનાં છે, તેના
ત્રણ જાગ કરીએ તેના સહુથી નીચેના ભાગમાં મચ્છપણે ઉપજે ત્રિઠો સ્વયંઝૂરમણ સમુ-
દ્રમાં ઉપજે ॥ ૩ ॥ નવમા દેવલોકથી સર્વાર્થસિદ્ધના દેવતા કલ કરીને જઘન્ય
ઉત્કૃષ્ટા કેટલે આંતરે ઉપજે ? ઉત્તર-જઘન્ય તો વિદ્યાધરની શ્રેણીમાં. નીચો હજાર
જોજનનો વિજય ઊંચો છે તેમાં અને ત્રીઠો મનુષ્યદેવને અંતે ઉપજે ॥ ૪ ॥ શ્રી

સાધુજીની અવગાહના ઉત્કૃષ્ટી ૫૦૦ ધનુષ્યની, આયુષ્ય દેશે ઉણું પૂર્વ કોમનું. દેશવતી
શ્રાવકની અવગાહના ૧૦૦૦ જોજનની માઠલાની અપેક્ષાએ, આયુષ્ય દેશે ઉણું પૂર્વ
કોમનું મરુદેવા માતાની અપેક્ષાએ ॥ ૫ ॥ કેવલીની અવગાહના ત્રણ લોક પ્રમાણે કેવલ
સમુદ્ધાતની અપેક્ષાએ. આયુષ્ય દેશે ઉણું પૂર્વ કોમનું ॥ ૬ ॥ આલા લોકમાંહિ અજી-
વના જેદ કેટલા? ઉત્તર-અગ્યાર જેદ લાજે. ધર્માસ્તિકાયનો દેશ ૧, પ્રદેશ ૨, અધર્મા-
સ્તિકાયનો દેશ ૧, પ્રદેશ ૨, આકાશસ્તિકાયનો દેશ ૧, પ્રદેશ ૨. કાલનો ૧, પુદ્ગલના
૪, એમ ૧૧ જેદ લાજે ॥ ૭ ॥ અલોકમાં અજીવના બે જેદ લાજે. દેશ ૧ પ્રદેશ ૨, એ બે
લાજે ॥ ૮ ॥ અઢિદ્વીપ બાહિર કાલ વર્જિને અજીવના ૧૦ જેદ લાજે ॥ ૯ ॥ દ્રવ્ય ૧,
ક્ષેત્ર ૨, કાલ ૩, જાવ ૪. એ ચારમાં સૂક્ષ્મ ઘણો કોણ ? ને થોમો કોણ ? ઉત્તર-સર્વથી
થોમો સૂક્ષ્મ કાલ ૧, તેથી ક્ષેત્ર સૂક્ષ્મ ૨, તેથી દ્રવ્ય સૂક્ષ્મ ૩, તેથી જાવ સૂક્ષ્મ ૪
॥ ૧૦ ॥ પરમાણુનું પરમાણુપણે જો પુદ્ગલ રહે તો કેટલો કાલ રહે? ઉત્તર-અસંખ્યાતો
કાલ રહે ॥ ૧૧ ॥ જે આકાશ પ્રદેશે પરમાણુઓ હતા તે ફરીને તેજ આકાશ પ્રદેશે પાઠા

આવે તો કેટલે કાળે આવે? ઉત્તર-અસંખ્યાતે કાળે ॥ ૧૨ ॥ અજોગી ઘણા ? કે અણા-
હારક ઘણા? ઉત્તર-અણાહારક ઘણા તે વાટે વેહેતા અણાહારક ઢે માટે ॥ ૧૩ ॥ વાટે
વેહેતા જીવ ઘણા ? કે સિદ્ધ ઘણા ? ઉત્તર-વાટે વેહેતા જીવ ઘણા નિગોદ ઢે માટે ॥૧૪॥
॥ ઇતિ જીવના ચૌદ જ્ઞેદની ચર્ચા સંપૂર્ણા ॥

જીવના ૫૬૩ ભેદ ॥

॥ અથ શ્રી ૫૬૩ જ્ઞેદ જીવના ઢે તેની ચર્ચા ॥

ગાથા-વેય ૧ દિઠિય ૨ પજ્ઞાત્તે ૩, સાસણ ૪ સન્નિ ૫ ચવણે ૬ લેસ્તા ૭ ॥

જોગે ૮ સરીરે ૯ મણસહી ૧૦, દિઠિગોયરે ૧૧ ગજ્ઞા ૧૨ નાલિણ ચેવ ૧૩ ॥ ૧ ॥

આયા ૧૪ મરણે ૧૫ સમુઘાણ ૧૬, પજ્ઞા ૧૭ વિજંગ અણાણે ૧૮ ઉહિનાણેય ૧૯ ॥

उद्दिंसण १० परित्त ११ सावग १२, गुणठाणे १३ लोया १४ ऽलोए १५ चेव ॥ १ ॥
 जीवना ५६३ जेद मांहि १४ जेद नारकीना, ४० जेद तिर्यचना, ३०३ जेद मनुष्यना,
 १९० जेद देवताना ए सर्व मळी ५६३ जेद थाय. स्त्रीवेदमां ३४० जेद लाजे, ते ५ संझी
 तिर्यचना अप्रजाप्ता ने प्रजाप्ता ए १०, तथा मनुष्यना १०१ गर्जज मनुष्यना अप्रजाप्ता
 ने प्रजाप्ता ए २०२ मनुष्यना अने देवताना ६४ जेद प्रथम जातिना बीजा देवलोक सु-
 धीना अप्रजाप्ता ने प्रजाप्ता ए १२० देवताना. सर्व मळी ३४० जेद लाजे ॥ १ ॥ पुरुष वेदमां
 ४१० जेद लाजे, ते संझी तिर्यचनां १० जेद, गर्जज मनुष्यना २०२ जेद, देवताना १९८ भेद. सर्व
 मळी ४१० जेद लाजे ॥ २ ॥ नपुंसक वेदमां १९३ जेद लाजे. ते १४ जेद नारकीना, ४० जेद
 तिर्यचना, मनुष्यना जुगलीया वर्जिने १३१ जेद, सर्व मळी १९३ जेद लाजे ॥ ३ ॥ त्रणे
 वेदमां ४० जेद लाजे. ते संझी तिर्यचना १० जेद, १५ कर्मज्ञमि मनुष्यना अप्रजाप्ता ने
 प्रजाप्ता ३०, सर्व मळी ४० जेद लाजे ॥ ४ ॥ समकित एकलामां पांच अनुत्तर विमानना
 अप्रजाप्ता ने प्रजाप्ता ए १० जेद लाजे ॥ ५ ॥ समुच्चय समकितीमां तो २०३ जेद लाजे

તે ૧૪ જેદ નારકીનામાંથી સાતમી નરકનો અપ્રજાતો વજ્યો, શેષ ૧૩ જેદ નારકીના, ૫ સંજી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના અપ્રજાતા ને પ્રજાતા ૬ ૧૦ જેદ, ૫ અસંજી તિર્યંચના અપ્રજાતા, ૩ વિગલેન્દ્રિયના અપ્રજાતા ૬ ૧૦ જેદ તિર્યંચના, ૧૫ કર્મજૂમિના અપ્રજાતા ને પ્રજાતા ૩૦ ને ત્રીસ અકર્મજૂમિના અપ્રજાતા ને પ્રજાતા ૬ ૬૦ મનુષ્યના ને દેવતામાંહિ ૧૫ પરમાધામી ને ત્રણ કિલવિષી ૬ ૧૦ વર્જિને શેષ ૦૧ જાતિ દેવતાના અપ્રજાતા ને પ્રજાતા ૬ ૧૬૨ જેદ દેવતાના. સર્વ મઠી ૨૦૩ જેદ લાજે ॥ ૬ ॥ મિથ્યાદૃષ્ટિમાં ૨૦૦ જેદ લાજે તે ૭ મી નરકનો અપ્રજાતો ને તિર્યંચના ૩૦ જેદ તે ૨૨ એકેન્દ્રિયના અને ૫ અસંજી તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયના, ૩ વિગલેન્દ્રિયના ૬ ૦ ના પ્રજાતા ને મનુષ્યના ૨૧૩ જેદ તે ૧૦૧ સમુર્થિમ મનુષ્યના અપ્રજાતા ને ૫૬ અંતરદ્વીપાના અપ્રજાતા ને પ્રજાતા ૧૧૨, ૬ સર્વ મઠી ૨૧૩ જેદ મનુષ્યના; ને દેવતાના ૩૬ જેદ તે ૧૫ પરમાધામી, ૩ કિલવિષી ૬ ૧૦ ના અપ્રજાતા ને પ્રજાતા ૬ ૩૬. એમ સર્વ મઠી ૨૦૦ જેદ લાજે ॥ ૭ ॥ સમાનિથ્યાત્વદૃષ્ટિમાં ૬૪ જેદ તે ૭ નરકના પ્રજાતા, ૫ સંજી તિર્યંચ, ૧૫ કર્મજૂમિના મનુષ્ય, દેવતામાંહિ

१५ परमाधामी, ३ किलविषी, ए ग्रैवेयक, ५ अनुत्तरविमानना ए ३२ वर्जिने शेष ६७ जा-
तिना देवता ए सर्व मळी ए४ जेद प्रजाप्ताना लाजे ॥ ७ ॥ बे दृष्टि ते समकित दृष्टि ने
मिथ्यात्वदृष्टि, ए २ दृष्टिमां १७ए जेद लाजे. ते पहेली ६ नरकना अप्रजाप्ता ने ५
संझी तिर्यच, ५ असंझी तिर्यच, ३ विगलेन्द्रिय ए १३ ना अप्रजाप्ता, १५ कर्मभूमि
मनुष्यना अप्रजाप्ता ३० अकर्मजूमिना प्रजाप्ता अप्रजाप्ता मळी ६० अकर्मजूमि ए ७५ जेद
मनुष्यना, देवतामां १० जवनपति, १६ वाणव्यंतर, १० जंजका, १० ज्योतिषि, १२ देवलोक,
ए लोकांतिक ए ६७ जेदना अप्रजाप्ता ने ए ग्रैवेयकना प्रजाप्ता अप्रजाप्ता ए ७५ जेद
देवताना. सर्व मळी १७ए जेद लाजे ॥ ए ॥ त्रणे दृष्टिमां ए४ जेद लाजे. ते समामिथ्या-
त्वीनी माफक जाणवुं ॥ १० ॥ प्रजाप्तामां ३३१ जेद लाजे ते ७ नरकना, २४ तिर्यचना,
१०१ संझी मनुष्यना ए एए जेद देवताना. सर्व मळी २३१ भेद प्रजाप्ताना लाजे ॥ ११ ॥
अप्रजाप्तामां ३३२ जेद लाजे ते २३१ तो एना अप्रजाप्ता ने १०१ समुर्बिम मनुष्यना अप्र-
जाप्ता ए ३३२ लाजे ॥ १२ ॥ साश्वतामां २५० जेद लाजे ते ७ नारकीना प्रजाप्ता, तिर्य-

चना ૪૦ જેદમાંથી ૫ સંઙ્હી તિર્યંચના અપ્રજાતા વર્જિને શેષ ૪૩ જેદ તિર્યંચના ને મનુષ્ય
સંઙ્હી તેના ૧૦૧ જેદના પ્રજાતા, ૯૯ જાતિના દેવતાના પ્રજાતા ૯ સર્વ મઠી ૨૫૦ જેદ
લાજે ॥ ૧૩ ॥ અશાશ્વતામાંહિ ૩૧૩ જેદ લાજે. તે ૭ નરકના અપ્રજાતા, ૫ સંઙ્હી તિર્યં-
ચના અપ્રજાતા, ૧૦૧ સમુર્થિમ મનુષ્યના અપ્રજાતા, ૧૦૧ સંઙ્હી મનુષ્યના અપ્રજાતા ૯
૨૦૨ મનુષ્યના, ૯૯ જાતિના દેવતાના અપ્રજાતા, સર્વ મઠી ૩૧૩ જેદ લાજે ॥ ૧૪ ॥
સંઙ્હીમાં ૪૨૪ જેદ લાજે તે ૧૪ જેદ નારકીના, ૫ સંઙ્હી તિર્યંચના અપ્રજાતા ને પ્રજાતા
૯ ૧૦ તિર્યંચના. સંઙ્હી મનુષ્ય ૧૦૧ ના અપ્રજાતા ને પ્રજાતા ૯ ૨૦૨ મનુષ્યના ને ૧૯૦ જેદ
દેવતાના સર્વ મઠી ૪૨૪ જેદ લાજે ॥ ૧૫ ॥ અસંઙ્હીમાંહિ ૧૩૯ જેદ લાજે. તે ૧૦૧
સમુર્થિમ મનુષ્યના અપ્રજાતા, ૩૦ જેદ તિર્યંચના, તે ૪૦ માંથી ૧૦ જેદ સંઙ્હીના વર્જ્યા,
શેષ ૩૦ જેદ તિર્યંચના, સર્વ મઠી ૧૩૯ જેદ લાજે ॥ ૧૬ ॥ પાંચસે ત્રેસઠમાંહિ ચવે તો ૩૭૧
જેદ ચવે. ૭ નરકના પ્રજાતા, ૯૯ દેવતાના પ્રજાતા, ૪૦ જેદ તિર્યંચના, ૦૬ જાતિના
જુગલિયાના અપ્રજાતા વર્જિને શેષ ૨૧૭ જેદ મનુષ્યના, સર્વ મઠી ૩૭૧ જેદ લાજે ॥ ૧૭ ॥

न चवे तेमां १९२ जेद लाजे. ते ७ नरकना अप्रजाता, एण देवताना अप्रजाता, ८६
जुगलियाणा अप्रजाता, सर्व १९२ जेद न चवे तेमां लाजे ॥ १८ ॥ आगली ३ लेश्या तेमां
प्रत्येक २ मां ४५९ जेद लाजे. ते नारकीना ६ जेद, ते एकेकी लेश्या त्रण त्रण नरके लाजे
तेथी, ४८ जेद तिर्यचना, ३०३ जेद मनुष्यना, ५१ जाति देवताना अप्रजाता प्रजाता १०२, सर्व
मळी ४५९ जेद लाजे ॥ १९ ॥ तेजुलेश्यामां ३४३ जेद लाजे. ते वादर, पृथ्वी, पाणी,
वनस्पति ए ३ ना अप्रजाता, संझी तिर्यचना १० जेद, संझी मनुष्यना २०२ जेद, ६४ जातिना
देवताना अप्रजाता प्रजाता १२८, सर्व मळी ३४३ जेद लाजे ॥ २० ॥ पद्मलेश्यामां हि ६६ जेद लाजे.
ते संझी तिर्यचना १० जेद, १५ कर्मभूमिना अप्रजाता प्रजाता ३०, देवतामां बीजो किलविषी,
त्रीजो, चोथो, पांचमो देवलोक ने ए लोकांतिक ए १३ ना अप्रजाता प्रजाता २६. सर्व मळी
६६ जेद लाजे ॥ २१ ॥ शुकल लेश्यामां ८४ जेद लाजे. ते संझी तिर्यचना १० जेद, १५
कर्मभूमिना अप्रजाता प्रजाता ३०, ने देवतामां हि त्रीजो किलविषी १, ठट्टेथो ते बारमा
देवलोक सुधी ७ देवलोक, ए ग्रैवेयक, ५ अनुत्तर विमान ए २२ ना अप्रजाता प्रजाता ४४.

सर्व मळी ७४ जेद लाजे ॥ २२ ॥ ठए लेख्यामां ४० जेद ते १० जेद संझी तिर्यचना ने
 ३० जेद मनुष्यना ते १५ कर्मजूमिना अप्रजाता ने प्रजाता ३०, सर्व मळी ४० जेद लाजे
 ॥ २३ ॥ आगली ४ लेख्यामां २७७ जेद लाजे. ते प्रथम ५१ जातिना देवताना अप्र-
 जाता ने प्रजाता १०२, ने जुगलीयाना ७६ जेदना अप्रजाता ने प्रजाता १७२ ने बादर,
 पृथ्वी, पाणी, वनस्पति ए ३ ना अप्रजाता ए सर्व मळी २७७ जेद लाजे ॥ २४ ॥ उदा-
 रिक काययोगमां ३५१ जेद लाजे. ते ३०३ जेद मनुष्यना, ४७ जेद तिर्यचना ए ३५१ जेद
 लाजे ॥ २५ ॥ उदारिक मिश्रयोगमां २४७ जेद लाजे ते १०१ समुर्जिम मनुष्य, १०१ संझी
 मनुष्यना अप्रजाता, १५ कर्मजूमिना प्रजाता, तिर्यचना २४ जेद अप्रजाता बादर वायु-
 कायनो प्रजातो ५ संझी तिर्यचना प्रजाता सर्वे मळी २४७ जेद लाजे ॥ २६ ॥ वैक्रेय
 योगमां २३३ जेद लाजे ते १९७ देवताना, १४ जेद नारकीना, ५ संझी तिर्यचना प्रजाता,
 बादर वायुकायनो प्रजातो, १५ कर्मजूमिना प्रजाता, सर्व मळी २३३ जेद लाजे ॥ २७ ॥
 वैक्रेयना मिश्रमां २१९ जेद लाजे. ते पूर्वे २३३ जेद कहा तेमांथी ए ग्रैवेयक, ५ अनुत्तर

विमान, ए १४ ना प्रजाप्ता वर्जिने शेष २१ए जेद लाजे ॥ २७ ॥ आहारक ने आहारकना मिश्रमां १५ कर्मजूमिना प्रजाप्ता ए १५ जेद लाजे ॥ २८ ॥ कार्मण काययोगमांहि ३४७ जेद लाजे. ते ३३२ अप्रजाप्ता ने १५ कर्मजूमिना प्रजाप्ता, सर्व मळी ३४७ जेद लाजे ॥३०॥ सत्य मनादि ४ ने सत्य वचनादि ३ ए ७ जोगमां २१२ जेद लाजे. ते एण जातिना देवता ने ७ नारकी, १०१ संझी मनुष्य, ५ संझी तिर्यच ए सर्वेना पर्याप्ताना २१२ जेद पूर्वोक्त सात योगमां लाजे ॥ ३१ ॥ व्यवहार वचनमां २२० जेद लाजे. ते पूर्वे सत्यमनादिमां २१२ जेद कह्या तेज ने ५ असंझी तिर्यच ने ३ विगलेंद्रियना ए ७ ना प्रजाप्ता सर्वे मळी २२० जेद लाजे ॥ ३२ ॥ उदारिक शरीरमां ३५१ जेद लाजे. ते ५६३ मांथी १४ जेद नारकीना ने १८७ जेद देवताना वर्जिने शेष ३५१ जेद लाजे ॥३३॥ वैक्रेय शरीरमांहि २३३ जेद लाजे. ते १८७ जेद देवताना, १४ जेद नारकीना, १५ कर्मजूमिना प्रजाप्ता, ५ संझी तिर्यचना प्रजाप्ता, बादर वाउकायनो प्रजाप्तो ए २३३ जेद लाजे ॥ ३४ ॥ आहारक शरीरमां १५ कर्म-जूमिना प्रजाप्ताना लाजे ॥३५॥ तेजस, कार्मण शरीरमां ५६३ जेद लाजे ॥३६॥ अणाहारकमां

૩૪૭ જેદ લાજે તે કાર્મણ કાયયોગની માફક જાણવું ॥ ૩૭ ॥ આહારકમાં ૫૬૩ જેદ લાજે.
॥ ૩૭ ॥ મનસહિતમાં ૨૧૨ જેદ લાજે તે સત્ય મનની માફક જાણવું ॥ ૩૮ ॥ મનરહિતમાં
૩૫૧ જેદ લાજે તે ૭ નરકના અપ્રજાતા, ૪૩ જેદ તિર્યચના તે ૫ સંઙ્હી તિર્યચના પ્રજાતા
વર્જિને શેષ ૪૩ જેદ તિર્યચના, ૧૦૧ સમુર્થિમ મનુષ્યના અપ્રજાતા, ૧૦૧ સંઙ્હી મનુષ્યના
અપ્રજાતા એ ૨૦૨, એ જાતિના દેવતાના અપ્રજાતા એ સર્વ મળી ૩૫૧ જેદ લાજે ॥ ૪૦ ॥
નજરે આવે તેમાં ૨૨૫ જેદ લાજે. તે ૭ નરક, એ જાતિના દેવતા, ૧૦૧ ગર્જન મનુષ્ય,
૫ સંઙ્હી તિર્યચ, ૫ અસંઙ્હી તિર્યચ, ૩ વિગલેન્દ્રિય, ૫ વાદર એકેન્દ્રિય એ સર્વના પ્રજાતા
એમ ૨૨૫ જેદ લાજે ॥ ૪૧ ॥ નજરે ન આવે તેમાં ૩૩૭ જેદ લાજે. તે ૩૩૨ તો અપ્રજાતા,
૫ સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય ને સાધારણ વનસ્પતિ એ ૬ ના પ્રજાતા એ સર્વ મળી ૩૩૭ જેદ લાજે
॥ ૪૨ ॥ ગર્જનમાં ૨૧૨ જેદ લાજે. તે ૨૦૨ સંઙ્હી મનુષ્યના ને ૧૦ જેદ સંઙ્હી તિર્યચના,
એ સર્વ મળી ૨૧૨ જેદ લાજે ॥ ૪૩ ॥ અણગર્જનમાં ૩૫૧ જેદ લાજે. તે ૧૪ નારકીના,
૧૯૭ જેદ દેવતાના, ૩૭ જેદ તિર્યચના તે ૪૭ માંથી ૧૦ જેદ સંઙ્હીના વર્જ્યા ૧૦૧ સમુ-

विम मनुष्य ए सर्वे मळी ३५१ जेद लाजे ॥ ४४ ॥ तस नाकीमांहि ५६३ जेद लाजे ॥ ४५ ॥
 स्थावर नाकीमां १५० जेद लाजे. ते १०१ समुर्विम मनुष्य, १५ कर्मचूमिना अप्रजाता
 ए ११६ ने ३४ जेद तिर्यचना ते २२ एकेन्द्रियमांथी एक वादर वायुकायनो प्रजातो
 वर्जिने २१ एकेन्द्रियना, ३ विगलेन्द्रियना अप्रजाता, ५ संझी तिर्यचना अप्रजाता, ५
 असंझी तिर्यचना अप्रजाता ए ३४ तिर्यचना ए १५० जेद लाजे. ॥ ४६ ॥ ज्ञान आत्मामां
 २०३ जेद लाजे. ते सातमी नरकनो अप्रजातो वर्जिने १३ जेद नारकीना, ५ संझी तिर्य-
 चना अप्रजाता प्रजाता ए १० ने ५ असंझी तिर्यचना अप्रजाता ने ३ विगलेन्द्रियना अ-
 प्रजाता ए १० तिर्यचना, ने १५ कर्मचूमिना अप्रजाता ने प्रजाता ३०, ने ६० अकर्मचूमिना
 अप्रजाता ने प्रजाता ए ९० मनुष्यना ने १५ परमाधामी, ३ किलविषी ए १० ना प्रजाता
 ने अप्रजाता ए ३६ जेद वर्जिने शेष १६२ जेद देवताना ए सर्व मळी २०३ जेद लाजे
 ॥ ४७ ॥ चारित्र आत्मामां १५ कर्मचूमिना प्रजाता लाजे ॥ ४८ ॥ शेष ६ आत्मामांहि
 ५६३ जेद लाजे ॥ ४९ ॥ अप्रजाता मरीने १७९ जेदमां जाय ते १०१ समुर्विम मनुष्य,

४७ जेद तिर्यचना, १५ कर्मचूमिना अप्रजाता ने प्रजाता ३०, ए १७ए जेदमांहि जाय
॥ ५० ॥ स्त्री मरीने ५६१ जेदमां जाय ते ५६३ मांथी सातमी नरकनो अप्रजातो ने प्रजातो
वर्जिने शेष ५६१ मां जाय ॥ ५१ ॥ पुरुष मरीने ५६३ जेदमांहि जाय ॥ ५२ ॥ नपुंसक
मरीने ५६३ जेदमांहि जाय ॥ ५३ ॥ वेदनीय समुद्घातमां ५६३ जेद लाजे ॥ ५४ ॥ कषाय
समुद्घातमां ५६३ जेद लाजे ॥ ५५ ॥ मारणांतिक समुद्घातमां ३७१ जेद लाजे. ते च-
व्यानी माफक जाणवुं ॥ ५६ ॥ वैक्रेय समुद्घातमां २१ए जेद लाजे, ते वैक्रेय मिश्रयोगनी
माफक जाणवुं ॥ ५७ ॥ तेजस समुद्घातमां १०५ जेद ते ७५ जातिना देवताना प्रजाता
ने १५ कर्मचूमिना प्रजाता, ५ संझी तिर्यचना प्रजाता ए १०५ जेद लाजे ॥ ५८ ॥
आहारक समुद्घातमां १५ कर्मचूमिना प्रजाता लाजे ॥ ५९ ॥ केवल समुद्घातमां १५
कर्मचूमिना प्रजाता लाजे ॥ ६० ॥ आगली ३ पर्यायमां ५६३ जेद लाजे ॥ ६१ ॥ श्वातो-
श्वास पर्यायमां ५५२ जेद लाजे ते एकेन्द्रियना ११ अप्रजाता वर्ज्या, शेष ५५२ जेद
लाजे ॥ ६२ ॥ जाषा पर्यायमां ३२६ जेद लाजे ते ७ नरकना ने ५ संझी तिर्यचना अप्र-

जाता ने प्रजाता १०, असंझी तिर्यचना ५ जेद ने ३ विगलेन्द्रियना ए ७ ना प्रजाता ने
संझी मनुष्यना २०२ जेद ने एण जातिना देवताना प्रजाता एम ३२६ जेद लाजे ॥ ६३ ॥ मनः
पर्यायमां २१२ जेद लाजे. ते ७ नारकीना, ५ संझी तिर्यच ने १०१ संझी मनुष्य, एण जा-
तिना देवता, ए सर्वना प्रजाता २१२ मां मनःपर्याय लाजे ॥ ६४ ॥ विजंग ज्ञानमां २२२
जेद लाजे ते ५ अनुत्तर विमानना अप्रजाता ने प्रजाता ए १० जेद वर्ज्या, बाकी १००
जेद देवताना ने १४ जेद नारकीना, १५ कर्मचूमिना मनुष्यना प्रजाता ने ५ संझी तिर्य-
चना प्रजाता ए २२२ जेद लाजे ॥ ६५ ॥ अवधिज्ञानमां २१० जेद लाजे. ते १५ परमा-
धामी, ३ किलविषी ए १० वर्जिने शेष ७१ जातिना देवताना अप्रजाता ने प्रजाता १६२
ने १३ नारकीना ते १४ मांथी सातमी नरकनो अप्रजातो वर्जिने १३ जेद ने १५ कर्मचू-
मिना अप्रजाता ने प्रजाता ए ३० ने ५ संझी तिर्यचना प्रजाता ए २१० जेद लाजे ॥ ६६ ॥
अवधिदर्शनमांहि २४७ जेद लाजे. तेमां १७० जेद देवताना, १४ जेद नारकीना, १५
कर्मचूमिना अप्रजाता ने प्रजाता ३० ने ५ संझी तिर्यचना प्रजाता ए सर्वे मळी २४७

जेद लाजे ॥ ६७ ॥ परितमांहि ५६३ जेद जीवना लाजे ॥ ६८ ॥ अपरितमां ५५३ जेद जीवना
लाजे. ते ५६३ मांथी ५ अनुत्तर विमानना अप्रजाप्ता ने प्रजाप्ता १० जेद वर्ज्या, शेष ५५३
जेद लाजे ॥ ६९ ॥ संजतिमां १५ कर्मचूमिना प्रजाप्ता लाजे, ॥ ७० ॥ संजतासंजतिमां १५
कर्मचूमिना प्रजाप्ता ने ५ संझी तिर्यचना प्रजाप्ता ए २० जेद लाजे ॥ ७१ ॥ असंजतिमां
५६३ जेद लाजे. ॥ ७२ ॥ पहेला गुणगणामां ५५३ जेद लाजे. ते ५ अनुत्तर विमानना
अप्रजाप्ता ने प्रजाप्ता १० जेद वर्ज्या, शेष ५५३ जेद लाजे ॥ ७३ ॥ सास्वादान गुणगणामां २१३
जेद लाजे. ते १३ जेद नारकीना, ते १४ मांथी ७ मी नरकनो अप्रजाप्तो वर्ज्यो ने १८ जेद
तिर्यचना, ३ विगलेन्द्रिय ने ५ असंझी तिर्यच पंचेन्द्रिय ए ८ ना अप्रजाप्ता ने ५ संझी
तिर्यच पंचेन्द्रियना अप्रजाप्ता ने प्रजाप्ता ए १० ने ८ पूर्वे कह्या ते ए १८ ने १५ कर्मचू-
मिना अप्रजाप्ता ने प्रजाप्ता ए ३० ने देवता एण जातिमांहिथी १५ परमाधामी, ३ किल-
विषी, ५ अनुत्तर विमान ए २३ वर्जिने शेष ७६ जातिना अप्रजाप्ता ने प्रजाप्ता ए १५२ जेद
देवताना, ए सर्व मळीने २१३ जेद लाजे ॥ ७४ ॥ मिश्र गुणगणामां ९४ जेद लाजे. ते

७ नारकीना प्रजाप्ता, ५ संझी तिर्यचना प्रजाप्ता, १५ कर्मचूमिना प्रजाप्ता ए २७ नेद
जेद देवताना ते एए जेदमांथी १५ परमाधामी, ३ किलविषी, ए ग्रैवेयक, ५ अनुत्तर वि-
मान ए ३२ जेद वर्जिने शेष ६७ जेदना प्रजाप्ता ए सर्व मळी ए४ जेद लाजे ॥ ७५ ॥
चोथे गुणठाणे २४५ जेद लाजे. ते पूर्वे समकितमां २५३ जेद कल्या ठे, तेमांथी ५ असंझी
तिर्यच पंचेन्द्रिय ने ३ विगलेन्द्रिय ए ८ जेद वर्जिने शेष २४५ जेद लाजे ॥ ७६ ॥ पांचमे
गुणठाणे २० जेद लाजे. ते १५ कर्मचूमिना, ५ संझी तिर्यच पंचेन्द्रिय ए २० ना प्रजाप्ता
लाजे ॥ ७७ ॥ षष्ठे गुणठाणेथी चौदमा गुणठाणा सुधी १५ कर्मचूमिना मनुष्यना प्रजाप्ता
लाजे ॥ ७८ ॥ अजीवना ५६० जेद तेमां लोकमां ५५७ लाजे. ते धर्मास्तिकाय अधर्मास्ति-
काय ए बेना देश अने आकाशास्तिकायनो स्कंध ए ३ जेद वर्ज्या, शेष ५५७ जेद लाजे
॥ ७९ ॥ अलोकमां अजीवना ५६० जेद मांहिला ६ जेद लाजे, ते आकाशास्तिकायना
देश १, प्रदेश २, अने द्रव्यादि ४ जेद, ए ६ जेद लाजे ॥ ८० ॥ धर्मास्तिकायना स्कंधमां
अजीवना ११ जेद लाजे. ते धर्मास्तिकायनो स्कंध १, प्रदेश २, अधर्मास्तिकायनो स्कंध

३, प्रदेश ४, आकाशास्तिकायनो देश ५, प्रदेश ६ ने अष्टा समयकाल ७ ने पुद्गलास्ति-
कायनो स्कंध ८, देश ९, प्रदेश १०, परमाणु पुद्गल ११, ए ११ जेद लाजे ॥ ७१ ॥ अ-
ढीद्वीप वहार अजीवना १० जेद लाजे ते पूर्वे ११ जेद कक्षा तेमांथी काल वज्यो ॥ ७२ ॥
धर्मास्तिकायना देशमां ११ जेद, ते धर्मास्तिकायनो देश १, प्रदेश २, अधर्मास्तिकायनो
देश ३, प्रदेश ४, आकाशास्तिकायनो देश ५, प्रदेश ६, काल ७, पुद्गलना ४ जेद ए ११
जेद लाजे. ॥ ७३ ॥ धर्मास्तिकायना प्रदेशमां ७ जेद लाजे ते धर्मास्तिकायनो प्रदेश १,
अधर्मास्तिकायनो प्रदेश २, आकाशास्तिकायनो प्रदेश ३, काल ४, पुद्गलना ४ जेद ए आठ
जेद लाजे ॥ ७४ ॥ अधर्मास्तिकायना स्कंधमां ११ जेद लाजे ते धर्मास्तिकायनी माफक
जाणवुं ॥ ७५ ॥ आकाशास्तिकायना स्कंधमां ११ जेद लाजे. ते धर्मास्तिकायनो स्कंध
१, प्रदेश २, अधर्मास्तिकायनो स्कंध ३, प्रदेश ४, आकाशास्तिकायनो स्कंध ५, प्रदेश ६,
काल ७, पुद्गलना ४ जेद, सर्व मळी ११ जेद लाजे ॥ ७६ ॥ आकाशास्तिकायना २
जेद, लोकाकाश १, अलोकाकाश २. ते लोकाकाशना २ जेद, संपूर्ण १, अधुरो २. ते संपू-

ર્ણમાં ૧૧ જેદ લાજે. તે ધર્માસ્તિકાયનો દેશ ૧, અધર્માસ્તિકાયનો દેશ ૨, આકાશાસ્તિકાયનો સ્કંધ ૩ એ ૩ જતાં વાકી ૧૧ લાજે ॥ ૬૭ ॥ અધૂરામાં ૧૧ જેદ લાજે. તે ધર્માસ્તિકાયનો સ્કંધ ૧, અધર્માસ્તિકાયનો સ્કંધ ૨, આકાશાસ્તિકાયનો સ્કંધ ૩, એ ૩ જતાં વાકી ૧૧ જેદ લાજે ॥ ૬૮ ॥ અલોકાકાશમાં ૨ જેદ લાજે, તે આકાશાસ્તિકાયનો દેશ ૧, પ્રદેશ ૨, એ ૨ લાજે ॥ ૬૯ ॥ આકાશાસ્તિકાયના પ્રદેશમાં ૮ જેદ તે ધર્માસ્તિકાયના પ્રદેશની માફક જાણવું ॥ ૭૦ ॥

॥ ઇતિ જીવના ૫૬૩ જેદની ચર્ચા સંપૂર્ણા ॥

મહાદંડક ॥

॥ અથ શ્રો જીવાજીવાન્નિગમાદિસૂત્રથી મહાદંડકના બોલ લિખ્યતે ॥

ગાથા-દંડક ૧ લેસ્તા ૨ ટિંદ ૩, ઝગાહણ ૪ વિરહકાલ ૫ ચેત્ર ॥

जवण ६ गयागइ ७, संघयण ८ संठाण ९ वेदे १० य ॥ १ ॥

जोगु ११ वओग १२ सरीरं १३, गुणठाण १४ दिट्ठी १५ य पज्जात्ती १६ ॥

पाणे १७ नाण अनाने १८, संजइ १९ माइण आहारे २० ॥ २ ॥

आहार २१ इच्छाहारे २२, कायठिइ २३ समुग्घाय २४ कुलकोमी २५ ॥

आउ २६ देव २७ जराय २८, परिग्गहय २९ संतरं ३० चेव ॥ ३ ॥

ए ३० द्वार ते २४ दंरुक उपर उतारवां ते कहे ठे. ते मध्ये प्रथम दंरुकद्वार कहे ठे. साते नरकनो दंरुक १. तेनां नाम-घमा १, वंसा २, शिला ३, अंजना ४, रिठा ५, मघा ६, माघवइ ७. हवे तेनां गोत्र कहे ठे. रत्नप्रज्ञा १, शर्करप्रज्ञा २, बालुप्रज्ञा ३, पंक-प्रज्ञा ४, धूमप्रज्ञा ५, तमप्रज्ञा ६, तमतमाप्रज्ञा ७ ॥ १ ॥ दस दंरुक जवनपतिना कहे ठे. असुरकुमार १, नागकुमार २, सुवनकुमार ३, विज्जुकुमार ४, अन्निकुमार ५, छीपकुमार ६, उदधिकुमार ७, दिशाकुमार ८, पवनकुमार ९, स्तनितकुमार १० ॥ ११ ॥ पृथ्वी-काय १२, अपकाय १३, तेउकाय १४, वायुकाय १५, वनस्पतिकाय १६ ॥ सत्तरमो दंरुक बे

ઇન્દ્રિયનો તે કોના, પોરા, અલસીયાં, કરમિયાં, સરમિયાં, જલો, ઢીપ, શંખ પ્રમુખ ॥૧૭॥
 તેન્દ્રિયનો ૧૮ મો દંમક તે કીની, કંથવા, જૂ, કીના, મંકોના, ઘીમેલ, ચાંચરુ પ્રમુખ
 ॥ ૧૮ ॥ ચતુર્લિન્દ્રિયનો દંમક ૧૯ મો તે જમરા, જમરી, માણી, માંસ, ટીક, બગા પ્રમુખ
 ॥ ૧૯ ॥ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયનો દંમક ૨૦ મો. તેમાં જલચરનાં ૫ જેદ. મચ્છ કચ્છ ગાહા
 મગર સુસમાર પ્રમુખ. સ્થલચરના ૪ જેદ—ઘણુરા ૧, દોણુરા ૨, ગંધીપયા ૩, સળહપયા
 ૪ ॥ સ્થેચરના ૪ જેદ—ચર્મપંચી ૧, રોમપંચી ૨, વિતંતપંચી ૩, સમુગપંચી ૪ ॥ ઊરપરના
 ૪ જેદ—સર્પ ૧, અજગર ૨, મહોરગ ૩, આસાલીયા ૪ ॥ યુજપરના અનેક જેદ તે ઘો
 ઊંદર સ્ત્રીસકોલી પ્રમુખ ॥ ૨૦ ॥ મનુષ્યનો દંમક ૨૧ મો ॥ તે મનુષ્યને ઉપજવાનાં ઠામ.
 પંદર કર્મજૂમિ તે અસિ મસિ કસિ એહથી આજીવિકા કરે, અને મોક્ષમાર્ગને સાધે તે ૫
 જરત, ૫ ઇરવત, ૫ મહાવિદેહ ૫૧૫ ॥૨॥ અકર્મજૂમિ તે અસિ, મસિ, કસિ એ ત્રણ પ્રકારનો
 વ્યાપાર નથી અને ૧૦ પ્રકારના કલ્પવૃક્ષે કરી જીવે તે ૫ હેમવય, ૫ ઇરણવય, ૫ હરિ-
 વાસ, ૫ રમકવાસ, ૫ દેવકુરુ, ૫ ઉત્તરકુરુ ૫ ૩૦ અકર્મજૂમિ ॥ ૨ ॥ ઠપ્પન અંતરદ્વીપા

તે જંબૂદ્વીપ મધ્યે હેમવંત પર્વત અને શિવરી પર્વત થકી પૂર્વ અને પશ્ચિમની દિશાએ સ-
 મુદ્ર મધ્યે બે બે દાઢા નીકળી છે, તે એકેકી દાઢાએ સાત સાત દ્વીપો છે તેનું માન.
 પ્રથમ ૩૦૦ જોજન ગયા પછી પહેલો દ્વીપો છે. તિહાંથી ૪૦૦ જોજન ગયા પછી બીજો
 દ્વીપો છે. તિહાંથી ૫૦૦ જોજન ગયા પછી ત્રીજો દ્વીપો છે. તિહાંથી ૬૦૦ જોજન
 ગયા પછી ચોથો દ્વીપો છે. તિહાંથી ૭૦૦ જોજન ગયા પછી પાંચમો દ્વીપો છે. તિહાં
 થકી ૮૦૦ જોજન ગયા પછી ષઠો દ્વીપો છે. તિહાંથી ૯૦૦ જોજન ગયા પછી સાતમો
 દ્વીપો છે. એ રીતે ૮ દાઢાએ ૫૬ અંતરદ્વીપો છે. સર્વે અઢીદ્વીપ મધ્યે જાણવા ॥ ૩ ॥
 હવે સમુર્થિમ મનુષ્ય ઉપજવાનાં ગામ કહે છે ॥ ઉચ્ચારેસુવા ૧, પાસવણેસુવા ૨, ચેલેસુવા
 ૩, સંઘાણેસુવા ૪, વંતેસુવા ૫, પિતેસુવા ૬, સોણિણેસુવા ૭, પુણેસુવા ૮, સુક્રેસુવા ૯, સુક્ર
 પોગલ પરિસામીયેસુવા ૧૦, વિગયજીવ કલેવરેસુવા ૧૧, ક્ષત્રીપુરિસસંજોગેસુવા ૧૨,
 નગર નિધર્મણેસુવા ૧૩, સર્વેસુ ચેવ અસુશ્ઠાણેસુવા ૧૪ ॥ ૪ ॥ ૧૧ ॥ ૧૨ ॥ ૧૩ ॥ ૧૪ ॥
 દંરુક તેનાં નામ—પિશાચ ૧, જૂત ૨, ચક્ર ૩, રાક્ષસ ૪, કિંનર ૫, કિંપુરુષ ૬, મહોરગ ૭, ગાંધર્વ
 ૮, આણપત્ની ૯, પાણપત્ની ૧૦, ક્ષત્રીવા ૧૧, જુયવા ૧૨, કંદીય ૧૩, મહાકંદીય ૧૪, કોહંરુ

१५ पयंगदेव १६ ॥ ए सोलनी काय व्यंतरनी जात अने एकेकीनी काये बे बे इंद्र जाणवा ॥११॥
 १३ मो ज्योतिषीनो दंरुक ते चंद्र १, सूर्य २, ग्रह ३, नक्षत्र ४, तारा ५, ए ५ चर अढी
 द्वीप मध्ये ठे, ने पांच अचर अढीद्वीपनी बाहीर ठे ॥ १३ ॥ १४ मो विमानीक देव-
 तानो दंरुक ॥ सुधर्म १, इशान २, सनत्कुमार ३, माहेंद्र ४, ब्रह्मलोक ५, लांतक ६,
 महासुक ७, सहसार ८, आणत ए, प्राणत १०, आरण ११, अच्युय १२ ॥ हवे नव ग्रैवे-
 यक कहे ठे ॥ जहे १, सुजहे २, सुजाए ३, सुमाणसे ४, पिथदंसणे ५, सुदंसणे ६, आमोहे
 ७, सुपनिवळे ८, जसोधरे ए ॥ हवे पांच अनुत्तर विमाननां नाम कहे ठे ॥ विजय १,
 विजयंत २, जयंत ३, अपराजित ४, सर्वार्थसिद्ध ५ ॥ सर्वार्थसिद्ध उपरे इसिप्पजारा पृथ्वी
 ते सिद्धिशिला तेनां बार नाम ठे ते कहे ठे ॥ इसीतिवा १, इसीप्पजारा तिवा २, तणु-
 तिवा ३, तणुतणुतिवा ४, सिद्धितिवा ५, सिद्धालयतिवा ६, मुतीतिवा ७, मुत्तालयतिवा
 ८, लोयगेतिवा ए, लोयगुजियातिवा १०, लोयपनिवोहेतिवा ११, सव्वपाण्णुयजीव सत्त
 सुहावहेतिवा ॥ १२ ॥ १४ ॥

॥ इति प्रथम दंरुकछार संपूर्ण ॥ १ ॥

હવે બીજું લેશ્યાદ્ધાર કહે ઢે ॥

ગાથા—નામ૧ વર્ણ૨ રસ૩ ગંધ૪, ફાસ૫ પરિણામ૬ લક્ષણ૭ સંગ્રહ૮ ॥

ઠિહ્ણ ગદ્૧૦ ચવણ૧૧ દ્વારા, એગારસ લેસ્સાણં ણેયા ॥ ૧ ॥

એ ૧૧ દ્ધાર ઢ લેશ્યા ઉપર ઉતારવાં તેમાં પ્રથમ નામદ્ધાર કહે છે. કૃષ્ણલેશ્યા ૧, નીલ લેશ્યા ૨, કાપોત લેશ્યા ૩, તેજુ લેશ્યા ૪, પદ્મ લેશ્યા ૫ અને શુક્લ લેશ્યા ૬ ॥૧॥ બીજું લેશ્યાના વર્ણનું દ્ધાર કહે ઢે. જાવ લેશ્યામાં એકે વર્ણ નથી. દ્રવ્ય લેશ્યામાં કૃષ્ણાદિ પાંચે વર્ણ હોય તેમાં કૃષ્ણ લેશ્યાનો વર્ણ (રંગ)—જેવાં પાણીસહિત મેઘ કાઢો, જેવાં પામ્નાનાં શીંગડાં કાઢાં, જેવાં અરીઠાનાં બીજ કાઢાં, જેવું ગામ્નાનું ળંજન, આંળની કીકી એ કરતાં અનન્તગુણો કાઢો ॥ ૧ ॥ નીલ લેશ્યાનો વર્ણ—જેવું અશોક વૃદ્ધ નીલું, જેવી ળાસ પદ્મીની પાંળ, જેવું વૈમુર્ય રત્ન ંથી અનન્તગુણો નીલ લેશ્યાનો નીલો વર્ણ ઢે ॥ ૨ ॥ કાપોત લેશ્યાનો વર્ણ જેવાં અઢશીનાં ફૂલ, જેવી કોયલની પાંળ, જેવી પારે-વાની ઢોક કાંશ્ક રાતી કાંશ્ક કાઢી એ કરતાં અનન્તગુણો અધિક કાપોત લેશ્યાનો

વર્ણ જાણવો ॥ ૩ ॥ તેજુ લેશ્યાનો વર્ણ, જેવો ઊગતો સૂર્ય રાતો, જેવી સુમતી ચાંચ, જેવી
 દીવાની શીખા એ કરતાં અનન્તગુણો અધિક રાતો તેજુલેશ્યાનો વર્ણ ॥ ૪ ॥ પદ્મ લે-
 શ્યાનો વર્ણ-જેવી હરતાલ, જેવી હઝદર, જેવાં શણનાં ફૂલ, એ કરતાં અનન્તગુણો
 અધિક પીઠો પદ્મ લેશ્યાનો વર્ણ ॥ ૫ ॥ શુક્લ લેશ્યાનો વર્ણ-જેવો શંખ, જેવું અંક રત્ન,
 જેવું મોગરાનું ફૂલ, જેવું ગાયનું દૂધ, જેવો રૂપાનો હાર એ કરતાં અનન્તગુણો અધિક
 શ્વેત શુક્લ લેશ્યાનો વર્ણ ॥ ૬ ॥ ૧ ॥ ત્રીજું લેશ્યાનો રસનું ઘાર કહે ને. કૃષ્ણ લેશ્યાનો
 રસ-જેવું કરુવું તુંવરું, જેવો કરુવો લીંબુનો રસ, જેવો રોહીણી નામે વનસ્પતિનો રસ,
 એથી અનન્તગુણો અધિક કરુવો રસ કૃષ્ણ લેશ્યાનો જાણવો ॥ ૧ ॥ નીલ લેશ્યાનો રસ-
 જેવો સુંઠનો તીવ્રો રસ, જેવો પીંપર અને મરીનો રસ, એથી અનન્તગુણો અધિક તીવ્રો
 રસ નીલ લેશ્યાનો જાણવો ॥ ૨ ॥ કાપોત લેશ્યાનો રસ-જેવો કુણી કાચી કેરીનો રસ,
 જેવાં કાચાં કોઠનો રસ, એથી અનન્તગુણો અધિક સ્વાદો રસ કાપોતના જાણવો ॥ ૩ ॥
 તેજુ લેશ્યાનો રસ-જેવો પાકા આંવાનો રસ, જેવો પાકા કોઠાનો રસ એથી અનન્તગુણો

कांश्क खाटो ने कांश्क मीठो रस तेजु लेश्यानो जाणवो ॥ ४ ॥ पद्म लेश्यानो रस-जेवो
वारुणीनो रस, जेवो आसव (सरका)नो रस, जेवो मधुनो रस एथी अनन्तगुणो मधुरो
रस पद्म लेश्यानो ॥ ५ ॥ शुक्ल लेश्यानो रस-जेवो खजुरनो रस, जेवो द्राक्षनो रस, जेवो
दूधनो रस, जेवो साकरनो रस एथी अनन्तगुणो अधिक मीठो रस शुक्ल लेश्यानो
जाणवो ॥ ६ ॥ ३ ॥ चोथुं लेश्याना गंधनुं द्वार कहे ठे. जेवो गायना मरानो, कुतराना
मरानो, सर्पना मरानो एथी अनन्तगुणो अधिक अप्रशस्त, प्रथम त्रण माठी लेश्यानो
गंध जाणवो ॥ १ ॥ कपुर, केवरो प्रमुख सुगंधो पदार्थ वाटतां (घुंटां) जेवी सु-
गंध नीकळे ते करतां अनन्तगुणो प्रशस्त त्रण सारी लेश्यानो गंध जाणवा ॥ ५ ॥ ४ ॥
पांचमुं लेश्याना स्पर्शनुं द्वार कहे ठे-जेवी करवतनी धार, जेवी गायनी जीन, जेवुं
मुंजनुं तथा वांसनुं पान, ते करतां अनन्तगुणो माठो अप्रशस्त लेश्यानो स्पर्श जाणवो
॥ १ ॥ जेवी बूर नामे वनस्पति, जेवुं माखण, जेवां सरसवनां फूल, जेवुं मखमल ए करतां
अनन्तगुणो अधिक प्रशस्त लेश्यानो स्पर्श सुवाळो जाणवो ॥ २ ॥ ५ ॥ ठटुं लेश्याना

परिणामनुं द्वार कहे ठे. लेश्या त्रण प्रकारे परिणमे-जघन्य, मध्यम अने उत्कृष्ट; तथा नव प्रकारे परिणमे ते उपर त्रण कही तेना अकेकना त्रण त्रण जेद थाय; जेमके, जघन्यनो जघन्य, जघन्यनो मध्यम, जघन्यनो उत्कृष्ट ए रीते दरेकना त्रण त्रण जेद करतां नव जेद थाय. एम नवना सत्तावीस जेद थाय. एम सत्तावीसना एकाशी जेद थाय. एम एकाशीना वसे ने तेंतालीस जेद थाय. एटले जेदे लेश्या परिणमे ॥ ६ ॥ सातमुं लेश्यानां लक्षणनुं द्वार कहे ठे. तेमां प्रथम कृष्णलेश्यानां लक्षण कहे ठे-पांच आश्रवनो सेवनार, त्रण अगुतिवंत, ठकाय जीवनो हिंसक, आरंजनो तिव्र परिणामी तथा द्वेषी, पाप करवामां साहसीक, निठोर परिणामी, जीवहिंसा शुग रहित करनार, अजितेन्द्रिय एवा जोगे करी सहित होय तेने कृष्ण लेश्यानुं लक्षण जाणवुं. ॥ १ ॥ नील लेश्याना लक्षण कहे ठे. शूर्यावंत, अमर्षवंत, तपरहित, मायावी पाप करतां लाजे नहीं, गृधी, धूतारो, प्रमादी, रसनो लोलुपी, मायानो गवेषी, आरंजनो अत्यागी, पापने विषे साहसीक ए नील लेश्यानां लक्षण जाणवां ॥ २ ॥ कापोत लेश्यानां लक्षण कहे ठे-

वांका बोलो, वांका काम करनार, माया करीने हरखाय, सरळपणाथी रहित, मोठे जुदो
 अने पुंठे जुदो, मिथ्या-खोटां वचननो बोलनार, चोरी मत्सरनो करनार, ए कापोत ले-
 श्यानां लक्षण जाणवां ॥ ३ ॥ तेजु लेश्यानां लक्षण कहे ठे-मर्यादावंत, मायारहित, चपळ-
 पणाथी रहित, कुतूहळ रहित, विनयवंत, दमितेंद्रिय, शुभ्र जोगवंत, उपध्यान तप सहित,
 दृढधर्मि, प्रियधर्मि, पाप थकी बीहे, ए तेजुलेश्यानां लक्षण जाणवां ॥ ४ ॥ पद्म लेश्यानां
 लक्षण कहे ठे-क्रोध, मान, माया, लोभ पातळा कर्षा ठे, प्रशान्त चित्त, आत्मानो दमण-
 हार, योगउपध्यान सहित होय, थोडा बोलो, उपशान्त, जितेंद्रिय, ए पद्मलेश्यानां
 लक्षण जाणवां ॥ ५ ॥ शुक्ल लेश्यानां लक्षण कहे ठे-आर्षध्यान रौद्रध्यानथी सर्वथा रहित,
 धर्मध्यान शुक्लध्यानथी सहित, दश प्रकारनी चित्त समाधीए करो सहित, आत्मानो दम-
 णहार, इत्यादिक शुक्ल लेश्यानां लक्षण जाणवां ॥ ७ ॥ हवे आठमुं स्थानद्वार कहे ठे-
 स्थान एटले उत्कर्षे के अपकर्षे करी लेश्यानुं परस्पर तारतम्य. असंख्यात उत्सर्पिणी अव-
 सर्पिणीना समय जेटलां के असंख्यात लोकना आकाश प्रदेश जेटलां आय तेटलां लेश्यानां

स्थानक ठे. जावलेश्यामां संविलष्ट परिणाम के विशुद्ध परिणामना तारतम्यरूप असंख्यात स्थानक ठे. अने द्रव्यलेश्यामां तेवा द्रव्यस्कंधो असंख्यात असंख्यात ठे. एक परिणामे एक वखते जेटलां द्रव्योनुं ग्रहण कर्तुं ते एक स्थानक द्रव्यलेश्या परत्वे कही शकाय. ते स्थानकना बे प्रकार. जघन्य स्थानक अने उत्कृष्ट स्थानक. जघन्यनी पासेना स्थानकोनो जघन्यमां अने उत्कृष्टनी पासेनां स्थानकोनो उत्कृष्टमां अंतर्जाव करवाथी मध्यम स्थानकोनो त्रीजो जेद आंहि गण्यो नथी. हवेठ लेश्यानां स्थानकनुं अद्वयबहुत्व सर्वथी थोना कापोत लेश्यानां स्थानक १ तेथी नील लेश्यानां स्थानक असंख्यातगुणा २ तेथी कृष्ण लेश्यानां स्थानक असंख्यातगुणा ३ तेथी तेजु लेश्यानां स्थानक असंख्यातगुणा ४ तेथी पद्म लेश्यानां स्थानक असंख्यातगुणा ५ तेथी शुक्ल लेश्यानां स्थानक असंख्यात गुणा ६ ॥ ७ ॥ नवमुं लेश्यानी स्थितिनुं द्वार कहे ठे-कृष्ण लेश्यानी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त्तनी, उत्कृष्टी ३३ सागर ने १ अंतर्मुहूर्त्त अधिकनी ॥ १ ॥ नील लेश्यानी स्थिति ज० अंतर्मुहूर्त्तनी, उत्प १०

सागर पट्यने असंख्यातमे जागे अधिकनी ॥ १ ॥ कापोत लेश्यानी स्थिति ज० अंतर्मुहूर्त्तनी,
उत्० ३ सागर पट्यने असंख्यातमे जागे अधिकनी ॥ ३ ॥ तेजुलेश्यानी स्थिति ज० अंत-
र्मुहूर्त्तनी, उत्० २ सागर पट्यने असंख्यातमे जागे अधिकनी ॥ ४ ॥ पद्म लेश्यानी स्थिति ज०
अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० १० सागर अंतर्मुहूर्त्त अधिकनी ॥ ५ ॥ शुक्ल लेश्यानी स्थिति ज० अंतर्मु-
हूर्त्तनी, उ० ३३ सागर अंतर्मुहूर्त्त अधिकनी ॥ ६ ॥ ए स्थिति लेश्यानी समुच्चय कही. हवे ४ ग-
तिनी स्थिति कहे ठे-नरकगतिनी कापोत लेश्यानी स्थिति ज० दश हजार वर्षनी, उत्० ३
सागर पट्यने असंख्यातमे जागे अधिकनी ॥ १ ॥ नील लेश्यानी स्थिति ज० ३ सागर जाजेरी
ने पट्यना असंख्यातमा जाग अधिकनी, उ० १० सागर पट्यना असंख्यातमा जाग अतिक-
नी ॥ २ ॥ कृष्ण लेश्यानी स्थिति ज० १० सागरनी, उत्० ३३ सागर ने अंतर्मुहूर्त्ताधिकनी
॥ ३ ॥ ए नारकीनी लेश्यानी स्थिति कही. हवे तिर्यच मनुष्यनी लेश्यानी स्थिति कहे ठे-
तिर्यच अने मनुष्य ज्यां ज्यां जाय त्यां त्यां ज० उ० प्रथम पांचे लेश्यानी अंतर्मुहूर्त्तनी
स्थिति जाणवी. केवलज्ञान आश्रि शुक्ल लेश्यानी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त्तनी, उत्० नव

वर्ष उणी पूर्व कोमीनी. ए लेश्या तिर्यच मनुष्यगी कही. हवे देवतानी स्थिति कहे ठे-
तेमां जवनपति व्यंतर आश्रि कृष्ण लेश्यानी स्थिति ज० दश हजार वर्षनी, उत्०
पट्यना असंख्यातमा जागनी ॥ १ ॥ जेटली कृष्ण लेश्यानी उत्कृष्टी स्थिति तेटली १
समयाधिक नील लेश्यानी ज० स्थिति, उत्० पट्योपमना असंख्यातमा जागनी ॥ २ ॥
जेटली उत्० नीलनी स्थिति तेटली १ समयाधिक कापोत लेश्यानी ज० स्थिति, उत्०
पट्योपमना असंख्यातमा जागनी ॥ ३ ॥ समुच्चय देव आश्रि तेजुलेश्यानी स्थिति ज० १०
हजार वर्षनी, उ० १ सागर ने पट्यना असंख्यातमा जाग अधिकनी. ज्योतिषी, वैमानिक
आश्रि तेजुलेश्यानी स्थिति ज० पट्य १ नी, उत्० १ सागर पट्यने असंख्यातमे जाग अ-
धिकनी ॥ ४ ॥ जेटली तेजु लेश्यानी उत्० स्थिति तेटली १ समय अधिक पद्मलेश्यानी
ज० स्थिति, उ० १० सागर अंतर्मुहूर्त्त अधिकनी ॥ ५ ॥ जेटली पद्म लेश्यानी उत्० स्थिति
तेटली १ समयाधिक शुक्ल लेश्यानी ज० स्थिति, उत्० ३३ सागर अंतर्मुहूर्त्ताधिकनी ॥ ६ ॥ ए॥
दशमुं लेश्यानी गतिनुं द्वार कहे ठे-कृष्ण, नील, कापोत ए त्रण अप्रशस्त अधम लेश्या,

तेणे करी जीव दुर्गति पामे. तेजु, पद्म, शुक्ल ए त्रण धर्म लेश्या, तेणे करीने जीव सुग-
 ति ए जाय ॥ १० ॥ अगीआरमुं लेश्याना चवननुं छार कहे ठे. सघळी लेश्या प्रथम
 परिणमती वखते कोइ जीवने उपजवुं के चववुं नथी तथा लेश्याना ठेह्वा समये कोइ
 जीवने उपजवुं के चववुं नथी. परजवने विषे केम चवे ते कहे ठे-लेश्या परजवनी आवी
 थकी अंतर्मुहूर्त्त गया पठी शेष अंतर्मुहूर्त्त आउखा आमारहे थके जीव परलोकने विषे जाय.
 ॥ ११ ॥ समुच्चय सलेशीमां ७ लेश्या लाजे १-२ नरके कापोत लेश्या २, त्रीजी नरके कापोत
 घणी नील थोमी ३, चौथी नरके नील लेश्या ४, पांचमी नरके नील घणी कृष्ण थोमी
 ५, षष्ठी नरके कृष्ण लेश्या ६, सातमी नरके महाकृष्ण लेश्या ७ ॥ १ ॥ १० जवनपतिमां
 लेश्या ४ लाजे ॥ ११ ॥ पृथ्वी, पाणी, वनस्पति ए त्रणना अपर्याप्तावस्थामां लेश्या ४,
 पर्याप्तावस्थामां ३ लेश्या ॥ १४ ॥ तेउ वाउ त्रण विगलेंद्रिय ए पांचमां पहेली ३ लेश्या
 ॥ १९ ॥ तिर्यच पंचेन्द्रिय समुर्धिममां प्रथम ३ लेश्या, गर्जजमां ६ लेश्या ॥ २० ॥ मनुष्यमां
 पण तेज रीते जाणवी ॥ २१ ॥ वाणव्यंतरमां प्रथम ४ लेश्या ॥ २२ ॥ ज्योतिषीमां १

तेजु लेश्या ॥ १३ ॥ वैमानिकमां १-१ देवलोके तेजु लेश्या, ३-४-५ देवलोके पद्म लेश्या, ठट्ठायी सर्वार्थसिद्ध लगी शुक्ल लेश्या ॥ १४ ॥ सिद्ध अलेशी जाणवा. इवे ठ लेश्याना जीवतुं अद्वयबहुत्व कहे ठे-सर्वथी थोमा शुक्ललेशी १ तेथी पद्मलेशी संख्यातगुणा २ तेथी तेजुलेशी सं० ३ तेथी अलेशी अनंतगुणा ४ तेथी कापोतलेशी अनं० ५ तेथी नील लेशी विसेसाहिया ६ तेथी कृष्णलेशी वि० ७ तेथी सलेशी विसेसाहिया ८ ॥ ए लेश्यानो अधिकार उत्तराध्ययन सूत्रना अध्ययन ३४ मां तथा पद्मवणा पद १७ मां तथा जीवा- निगम सूत्रमां ठे, त्यांथी विस्तारे जाणवो.

॥ इति बीजुं लेश्याद्वार संपूर्ण ॥

अथ त्रीजुं स्थितिद्वार कहे ठे ॥

समुच्चय स्थिति आश्रि जघन्य अंतर्मुहूर्तनी, उत्कृष्टी ३३ सागरनी. हवे तेनो

जुदो जुदो विवरो कहे ठे. पहेली नरके ज० दश हजार वर्ष, उ० १ सागर ॥ बीजी
नरके ज० १ सागर, उ० ३ सागर ॥ त्रीजी नरके ज० ३ सागर, उ० ७ सागर
॥ चोथी नरके ज० ७ सागर, उ० १० सागर ॥ पांचमी नरके ज० १० सागर, उ०
१७ सागर ॥ छठी नरके ज० १७ सागर, उ० २२ सागर ॥ सातमी नरके ज० २२ सागर,
उ० ३३ सागर ॥ ए प्रत्येक प्रत्येक नरकनां नाम आश्रि आयुष्य कहां. हवे प्रतर जेदे
आयुष्य कहे ठे—पहेली नरके प्रतर १३ ठे. तेमां पहिले प्रतरे ज० १० हजार वर्ष, उ० १०
हजार वर्ष ॥ बीजे ज० १० हजार वर्ष, उ० १० लाख वर्ष ॥ त्रीजे ज० १० लाख वर्ष, उ०
पूर्व कोमी १ ॥ चोथे ज० पूर्व कोमी १, उ० सागर १ तेना जाग १० करीए तेमांनो १
जाग ॥ पांचमे ज० जाग १, उ० जाग २ ॥ छठे ज० जाग २, उ० जाग ३ ॥ सातमे ज०
जाग ३, उ० जाग ४ ॥ आठमे ज० जाग ४, उ० जाग ५ ॥ नवमे ज० जाग ५, उ० जाग
६ ॥ दशमे ज० जाग ६, उ० जाग ७ ॥ अग्यारमे ज० जाग ७, उ० जाग ८ ॥ बारमे ज०
जाग ८, उ० जाग ९ ॥ तेरमे ज० जाग ९, उ० सागर १ ॥ १ ॥ बीजी नरके पाथका ११

ठे. त्यां अकेका सागरना ११ जाग करीए, तेमांना बबै जाग वधारीए ॥ प्रथम पाथमे
ज० सागर १, उ० सागर १ जाग २ ॥ बीजे पाथमे ज० सागर १ जाग २, उ० सागर १
जाग ४ ॥ त्रीजे ज० सागर १ जाग ४, उ० सागर १ जाग ६ ॥ चोथे पाथमे ज० १ सागर
ने ६ जाग, उ० १ सागर ने ८ जाग ॥ पांचमे ज० सागर १ जाग ८, उ० १ सागर जाग
१० ॥ षष्ठे ज० १ सागर जाग १०, उ० २ सागर १ जाग ॥ सातमे ज० २ सागर १ जाग,
उ० २ सागर ३ जाग ॥ आठमे ज० २ सागर ३ जाग, उ० २ सागर ५ जाग ॥ नवमे ज०
२ सागर ५ जाग, उ० २ सागर ७ जाग ॥ दशमे ज० २ सागर ७ जाग, उ० २ सागर ९
जाग ॥ अग्यारमे ज० २ सागर ९ जाग, उ० ३ सागर ॥ १॥ त्रीजी नरके पाथमा ए त्यां
एकेका सागरना ए जाग करीए ते प्रतर प्रतरे ४ जाग वधारीए ॥ प्रथम पाथमे ज० ३
सागर, उ० ३ सागर ४ जाग ॥ बीजे ज० ३ सागर ४ जाग, उ० ३ सागर ८ जाग ॥ त्रीजे
ज० ३ सागर ८ जाग, उ० ४ सागर ३ जाग ॥ चोथे ज० ४ सागर ३ जाग, उ० ४ सागर
७ जाग ॥ पांचमे ज० ४ सागर ७ जाग, उ० ५ सागर २ जाग ॥ षष्ठे ज० ५ सागर २

जाग, उ० ५ सागर ६ जाग ॥ सातमे ज० ५ सागर ६ जाग, उ० ६ सागर १ जाग ॥
आठमे ज० ६ सागर १ जाग, उ० ६ सागर ५ जाग ॥ नवमे ज० ६ सागर ५ जाग, उ०
७ सागर ॥ ३ ॥ चौथी नरके पाथका ७ ॥ त्यां एकेका सागरना ७ जाग करीए तेमां त्रण
त्रण जाग वधारीए ॥ प्रथम पाथके ज० ७ सागर, उ० ७ सागर ३ जाग ॥ बीजे ज० ७
सागर ३ जाग, उ० ७ सागर ६ जाग ॥ त्रीजे ज० ७ सागर ६ जाग, उ० ८ सागर २ जाग ॥
चौथे ज० ८ सागर २ जाग, उ० ८ सागर ५ जाग ॥ पांचमे ज० ८ सागर ५ जाग, उ० ९
सागर १ जाग ॥ ठठे ज० ९ सागर १ जाग, उ० ९ सागर ४ जाग ॥ सातमे ज० ९
सागर ४ जाग, उ० १० सागर ॥ ४ ॥ पांचमी नरके पाथका ५ ॥ त्यां एकेका सागरना
५ जाग करीए तेमां १ सागरने २ जाग प्रतरे प्रतरे वधारीए ॥ प्रथम पाथके ज० १०
सागर, उ० ११ सागर २ जाग ॥ बीजे ज० ११ सागर ने २ जाग, उ० १२ सागर ४ जाग ॥
त्रीजे ज० १२ सागर ४ जाग, उ० १४ सागर १ जाग ॥ चौथे ज० १४ सागर १ जाग, उ०
१५ सागर ३ जाग ॥ पांचमे ज० १५ सागर ३ जाग, उ० १७ सागर ॥ ५ ॥ ठठ्ठी नरके

पाथका ३ त्यां एकेका सागरना ३ जाग करीए तेमां २ जाग १ सागर प्रतरे प्रतरे वधारीए॥
पहेले प्रतरे ज० १७ सागर, उ० १७ सागर २ जाग ॥ बीजे ज० १७ सागर २ जाग, उ०
२० सागर १ जाग ॥ त्रीजे ज० २० सागर १ जाग, उ० २२ सागर ॥ ६ ॥ सातमी नरके
१ पाथको ठे. त्यां ५ नरकावासा ठे. तेनां नाम-काल ॥ १ ॥ महाकाल ॥ २ ॥ रौद्र
॥ ३ ॥ महारौद्र ॥ ४ ॥ ए चार नरकावासाए ज० २२ सागर, उ० ३३ सागर ॥ अप-
ठाण पांचमा नरकावासाए ३३ सागर जयन्योत्कृष्ट ॥ हवे जवनपतिनी स्थिति कहे ठे-
तेमां दक्षिण दिशाना जवनपतिनी ज० १० हजार वर्षनी, उ० १ सागरनी ॥ तेनी देवीनी
ज० १० हजार वर्षनी, उ० सामा त्रण पट्यनी. तेना नवनीकायना देवतानी स्थिति ज०
१० हजार वर्षनी, उ० दोढ पट्यनी. तेनी देवीनी ज० १० हजार वर्षनी, उ० पोणा पट्यनी.
उत्तर दिशाना जवनपतिनी ज० १० हजार वर्षनी, उ० १ सागर झाझेरी. तेनी देवीनी
ज० १० हजार वर्षनी, उ० सामाचार पट्यनी ॥ नवनीकायनी ज० १० हजार वर्षनी, उ०
वे पट्य देशे उणी. तेनी देवीनी ज० १० हजार वर्षनी, उ० १ पट्य देशे उणी ॥ अथ बादर

पृथ्वीनी स्थिति सघळीनी ज० अंतर्मुहूर्त्तनी ॥ हवे उत्कृष्टीनो विवरो कहे ठे-सन्धानी
उ० हजार वर्षनी ॥ सुद्धानी उ० १२ हजार वर्षनी ॥ वायुयानी उ० १४ हजार वर्षनी ॥
मणोशिलानी उ० १६ हजार वर्षनी ॥ शर्करानी उ० १७ हजार वर्षनी ॥ खरपृथ्वीनी
उ० २२ हजार वर्षनी ॥ अपनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० ७ हजार वर्षनी ॥ तंतुनी ज० अंत-
र्मुहूर्त्तनी, उ० ३ अहोरात्रिनी ॥ वायुनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० ३ हजार वर्षनी ॥ वन-
स्पतिनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० १० हजार वर्षनी ॥ सूक्ष्म पस्थावरनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी,
उ० तेटली ॥ बेंद्रियनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० १२ वर्षनी ॥ तेइंद्रियनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी,
उ० ४९ दिवसनी ॥ चउरिंद्रियनी १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० ६ मासनी ॥ हवे तिर्यच पंचे-
द्रियनी स्थिति कहे ठे-जलचर गर्जज समुठिमनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० १ पूर्वक्रोनो ॥
स्थलचर गर्जजनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० ३ पट्योपमनी ॥ समुठिमनी ज० १ अंतर्मु-
हूर्त्तनी, उ० ७४ हजार वर्षनी ॥ खेचर गर्जजनी ज० अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० पट्योपमना असं-
ख्यातमा जागनी ॥ समुठिमनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० ७२ हजार वर्षनी ॥ उरपर गर्जजनी

ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० १ पूर्वक्रोमनी. समुर्ध्वमनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० ५३ हजार वर्षनी ॥ जुजपर गर्जजनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० १ पूर्वक्रोमनी. समुर्ध्वमनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी, उ० ४२ हजार वर्षनी ॥ ए तिर्यच पंचेन्द्रियनी स्थिति कही ॥ हवे मनुष्यनी स्थिति कहे ठे-जे असंख्याता आयुष्यना मनुष्य ठे तेनी ज० पट्योपमना असंख्यातमा जागनी ॥ जे मनुष्य संख्याता वर्षना आयुष्यना ठे तेनी ज० १ अंतर्मुहूर्त्तनी ॥ ए समस्तनी जघन्य स्थिति कही ॥ हवे उत्कृष्टीनो विवरो कहे ठे-देवकुरु उत्तरकुरुना मनुष्यनी स्थिति ३ पट्योपमनी ॥ हरिवास रम्यकवासे २ पट्यनी ॥ हेमवंत एरणवंते १ पट्यनी ॥ ठप्पन अंतरद्वीपे पट्योपमना असंख्यातमा जागनी ॥ महाविदेहे १ पूर्वक्रोमनी ॥ जरत औरवते आराने मेळे आयुष्य तथा आरानुं मानादि जाणवुं ॥ प्रथम सुसमसुसम आरो ४ क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ॥ तेना मनुष्यनुं ३ पट्यनुं आयुष्य. अपत्यप्रतिपात्रणा ४८ दिवस ॥ वोजो सुसम आरो ३ क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी. तेना मनुष्यनुं आयुष्य २ पट्योपमनुं. अपत्यप्रतिपात्रणा ६४ दिवस ॥

त्रीजो सुसम दुसम आरो २ क्रोमाक्रोमी सागरनो. तेना मनुष्यनुं आयुष्य १ पद्यनुं, अ-
पत्यप्रतिपालणा ७९ दिवस ॥ उतरते आरे पूर्व क्रोमीनुं ॥ ते आरामांहि ७४ लाख पूर्व ३
वर्ष ७ मास शेष बाकी होय, त्यारे प्रथम तीर्थकर उपजे ॥ त्रण वर्ष सामा आठ मास
शेष बाकी होय, त्यारे ७४ लाख पूर्वनुं आयुष्य पाळीने मोक्ष जाय ॥ पांचकट्याणीक होय ॥
दुसम सुसम चोथो आरो १ क्रोमाक्रोमी सागरमांहि ४१ हजार वर्ष ओठां. तेने धुरे
आयुष्य पूर्व क्रोमीनुं ॥ उतरते १०० वर्ष जाजेरानुं ॥ ते आरामां २३ तीर्थकर होय, तेनुं
आयुष्य कहे ठे ॥ बीजा तीर्थकरनुं ७२ लाख पूर्वनुं आयुष्य ॥ त्रीजानुं ६० लाख पूर्वनुं ॥
चोथानुं ५० लाख पूर्वनुं ॥ पांचमानुं ४० लाख पूर्वनुं ॥ षष्ठानुं ३० लाख पूर्वनुं ॥ सातमानुं
२० लाख पूर्वनुं ॥ आठमानुं १० लाख पूर्वनुं ॥ नवमानुं २ लाख पूर्वनुं ॥ दशमानुं १ लाख
पूर्वनुं ॥ अग्यारमानुं ७४ लाख वर्षनुं ॥ बारमानुं ७२ लाख वर्षनुं ॥ तेरमानुं ६० लाख
वर्षनुं ॥ चौदमानुं ५० लाख वर्षनुं ॥ ॥ पंदरमानुं १० लाख वर्षनुं ॥ सोलमानुं १ लाख वर्षनुं
॥ सत्तरमानुं ९५ हजार वर्षनुं ॥ अठारमानुं ७४ हजार वर्षनुं ॥ ओगणीसमानुं ५५ हजार

वर्षनुं ॥ वीसमानुं ३० हजार वर्षनुं ॥ एकवीसमानुं १० हजार वर्षनुं ॥ बावीसमानुं एक
हजार वर्षनुं ॥ त्रेवीसमानुं १०० वर्षनुं ॥ चौवीसमानुं ७२ वर्षनुं आयुष्य जाणवुं ॥ ए
चोथा आराना ७५ वर्ष ॥ मास शेष थाकता होय त्यारे चरम तीर्थकर उपजे ॥ ३ वर्ष
॥ मास शेष थाकता होय त्यारे मोक्ष जाय ॥ पांच कढ्याणीक होय ॥ पांचमो दुसम
आरो २१ हजार वर्षनो ॥ धूरे आयुष्य १०० वर्ष जाजेरानुं. उतरतां २० वर्षनुं ॥ ढट्टो दुसम
दुसम आरो २१ हजार वर्षनो ॥ धुरे आयुष्य २० वर्षनुं, उतरतां १६ वर्षनुं ॥ समुठिम
मनुष्यनुं आयुष्य जघन्योत्कृष्ट अंतर्मुहूर्तनुं जाणवुं ॥ व्यंतरनी स्थिति जघन्य १० हजार
वर्षनी, उ० १ पद्यनी. तेनी देवीनी ज० १० हजार वर्षनी, उ० अर्द्ध पद्यनी ॥ ज्योति-
षीनी ज० पद्यना आठमा जागनी, उ० १ पद्य झाझेरी ॥ ए समुच्चय आयुष्य कह्युं ॥
हवे जुदो जुदो विवरो कहे ठे-चंद्रमानुं आयुष्य ज० पा पद्यनुं, उ० १ पद्य ने लाख
वर्षनुं ॥ सूर्यनुं आयुष्य ज० पा पद्यनुं, उ० १ पद्य ने १ हजार वर्षनुं ॥ ग्रहनुं ज० पा पद्यनुं, उ०
१ पद्यनुं ॥ नक्षत्रनुं ज० पा पद्यनुं, उ० अर्द्ध पद्यनुं ॥ तारानुं ज० पद्यनो आठमो जाग,

૭૦ પલ્લવો ૮ મો જાગ જાહેરું ॥ હવે દેવીનું આયુષ્ય કહે છે-ચંદ્રમાની દેવીનું આયુષ્ય
જ૦ ૫૦ પલ્લવનું, ૭૦ અર્ધપલ્લવ ને ૫૦ હજાર વર્ષનું ॥ સૂર્યની દેવીનું જ૦ ૫૦ પલ્લવનું, ૭૦
અર્ધ પલ્લવ ને ૫૦૦ વર્ષનું ॥ ગ્રહની દેવીનું જ૦ ૫૦ પલ્લવનું, ૭૦ અર્ધ પલ્લવનું ॥ નક્ષત્રની
દેવીનું જ૦ પલ્લવો આઠમો જાગ, ૭૦ ૫૦ પલ્લવનું ॥ તારાની દેવીનું જ૦ પલ્લવો આઠમો
જાગ, ૭૦ પલ્લવો આઠમો જાગ જાહેરું ॥ હવે વૈમાનિકનો સ્થિતિ કહે છે-જઘન્ય ૧
પલ્લવોપમ, ૭૦ ૩૩ સાગરની, ૧ સમુદ્રય સ્થિતિ જાણવી ॥ હવે તેનો જુદો વિવરો કહે
છે-પ્રથમ દેવલોકે જ૦ ૧ પલ્લવનું, ૭૦ ૨ સાગરનું ॥ તેની દેવીનું જ૦ ૧ પલ્લવોપમનું ૭૦
૭ પલ્લવ તે પરિગ્રહીતનું તથા અપરિગ્રહીતનું જ૦ ૧ પલ્લવનું, ૭૦ ૫૦ પલ્લવનું ॥ બીજે
દેવલોકે જ૦ ૧ પલ્લવ જાહેરું, ૭૦ ૨ સાગર જાહેરું ॥ તેની દેવીનું જ૦ ૧ પલ્લવ જાહેરું
૭૦ ૧૫ પલ્લવ તે પરિગ્રહીતનું અને અપરિગ્રહીતનું જ૦ ૧ પલ્લવ જાહેરું, ૭૦ ૫૫ પલ્લવનું ॥
ત્રીજે દેવલોકે જ૦ ૨ સાગરનું, ૭૦ ૭ સાગરનું ॥ ચોથે દેવલોકે જ૦ ૨ સાગર જાહેરું,
૭૦ ૭ સાગર જાહેરું ॥ પાંચમે દેવલોકે જ૦ ૭ સાગરનું, ૭૦ ૧૦ સાગરનું ॥ ષઠે દેવલોકે

ज० १० सागरनुं, उत्० १४ सागरनुं ॥ सातमे देवलोके ज० १४ सागरनुं, उत्० १७ सागरनुं ॥ आठमे देवलोके ज० १७ सागरनुं, उत्० १८ सागरनुं ॥ नवमे देवलोके ज० १८ सागरनुं, उत्० १९ सागरनुं ॥ दशमे देवलोके ज० १९ सागरनुं, उत्० २० सागरनुं ॥ अग्यारमे देवलोके ज० २० सागरनुं, उत्० २१ सागरनुं ॥ बारमे देवलोके ज० २१ सागरनुं, उत्० २२ सागरनुं ॥ नव ग्रैवेयके पहिली त्रिके ज० २२ सागरनुं उत् २३ सागरनुं, ॥ एमज एकेक सागर एकेक ग्रैवेयके वधारता जवुं ॥ जावत् नवमी ग्रैवेयके ज० ३० सागरनुं, उत्० ३१ सागरनुं ॥ चार अनुत्तर विमाने ज० ३१ सागरनुं, उत्० ३३ सागरनुं ॥ सर्वार्थसिद्धे ३३ सागर जघन्योत्कृष्ट ॥ हवे प्रतरनी स्थिति कहे ठे-पंहेला बीजा देवलोके प्रतर १३ ठे, त्यां एकेका सागरना १३ जाग करीए तेमांना ववे जाग वधारता जइए ॥ पहिले प्रतरे ज० १ पद्य, उत्० १ पद्य ने २ जाग ॥ बीजे ज० १ पद्य, उत्० १ पद्य ने ४ जाग ॥ त्रीजे ज० १ पद्य, उत्० १ पद्य ने ६ जाग ॥ चौथे ज० १ पद्य, उत्० १ पद्यने ८ जाग ॥ पांचमे ज० १ पद्य, उत्० १ पद्य ने १० जाग ॥ षष्ठे ज० १ पद्य, उत्० १ पद्य ने १२ जाग ॥

सातमे ज० १ पल्य, उत्० १ सागर १ जाग ॥ आठमे ज० १ पल्य, उत्० १ सागर ३ जाग ॥
नवमे ज० १ पल्य, उत्० १ सागर ५ जाग ॥ दशमे ज० १ पल्य, उत्० १ सागर ७ जाग ॥
अग्यारमे ज० १ पल्य, उत्० १ सागर ९ जाग ॥ बारमे ज० १ पल्य, उत्० १ सागर ११
जाग ॥ तेरमे ज० १ पल्य, उत्० २ सागर ॥ त्रीजे चौथे देवल्लोके प्रतर १२ ठे. त्यां एकेका
सागरना १२ जाग करीए, तेमांना ५ जाग वधारता जइए ॥ पहिले प्रतरे ज० २ सागर,
उत्० २ सागर ने ५ जाग ॥ बीजे ज० २ सागर, उत्० २ सागर १० जाग ॥ त्रीजे ज०
२ सागर, उत्० ३ सागर ३ जाग ॥ चौथे ज० २ सागर, उत्० ३ सागर ७ जाग ॥ पांचमे
ज० २ सागर, उत्० ४ सागर १ जाग ॥ षष्ठे ज० २ सागर, उत्० ४ सागर ६ जाग ॥
सातमे ज० २ सागर, उत्० ४ सागर ११ जाग ॥ आठमे ज० २ सागर, उत्० ५ सागर ४
जाग ॥ नवमे ज० २ सागर, उत्० ५ सागर ९ जाग ॥ दशमे ज० २ सागर, उत्० ६ सागर
२ जाग ॥ अग्यारमे ज० २ सागर, उत्० ६ सागर ७ जाग ॥ बारमे ज० २ सागर, उत्० ७
सागर ॥ ब्रह्मलोक देवल्लोके प्रतर ६ ठे. त्यां एकेका सागरना ६ जाग करीए, तेमांना ३

ज्ञाग वधारीए ॥ पहिले प्रतरे ज० ७ सागर, उत्त० ७ सागर ३ ज्ञाग ॥ बीजे ज० ७ सागर,
उत्त० ७ सागर ॥ त्रीजे ज० ७ सागर, उत्त० ७ सागर ३ ज्ञाग ॥ चोथे ज० ७ सागर, उत्त०
७ सागर ॥ पांचवें ज० ७ सागर, उत्त० ७ सागर ३ ज्ञाग ॥ षष्ठे ज० ७ सागर, उत्त० १०
सागर ॥ सातवें ज० ७ सागर, उत्त० १० सागर ४ ज्ञाग ॥ बीजे ज० १०
सागर, उत्त० ११ सागर ३ ज्ञाग ॥ त्रीजे ज० १० सागर, उत्त० १२ सागर २ ज्ञाग ॥ चोथे ज०
१० सागर, उत्त० १३ सागर १ ज्ञाग ॥ पांचवें ज० १० सागर, उत्त० १४ सागर ॥ महाशुक
देवलोके प्रतर ४ ठे ॥ त्यां एकेका सागरना ४ ज्ञाग करीए, तेमांना ३ ज्ञाग वधारीए ॥
पहिले प्रतरे ज० १४ सागर, उत्त० १४ सागर ३ ज्ञाग ॥ बीजे ज० १४ सागर, उत्त० १५ सागर
२ ज्ञाग ॥ त्रीजे ज० १४ सागर, उत्त० १६ सागर १ ज्ञाग ॥ चोथे ज० १४ सागर, उत्त० १७
सागर ॥ सहस्रार देवलोके प्रतर ४ ठे ॥ त्यां एकेका सागरना ४ ज्ञाग करीए, तेमांनो १
ज्ञाग वधारीए ॥ पहिले प्रतरे ज० १७ सागर, उत्त० १७ सागर १ ज्ञाग ॥ बीजे ज० १७ सागर,

उत्० १७ सागर २ जाग ॥ त्रीजे ज० १७ सागर, उत्० १७ सागर ३ जाग ॥ चोथे ज०
१७ सागर, उत्० १८ सागर ॥ आणत देवलोके प्रतर ४ ठे. त्यां एकेक सागरना ४ जाग
करीए, तेमांनो १ जाग वधारीए ॥ पहिले प्रतरे ज० १८ सागर, उत्० १८ सागर १ जाग ॥
बीजे ज० १८ सागर, उत्० १८ सागर २ जाग ॥ त्रीजे ज० १८ सागर, उत्० १८ सागर ३
जाग ॥ चोथे ज० १८ सागर, उत्० १९ सागर ॥ प्राणत देवलोके प्रतर ४ ठे. त्यां एक सा-
गरना ४ जाग करीए तेमांनो एकेको जाग वधारीए ॥ पहिले प्रतरे ज० १९ सागर, उत्०
१९ सागर १ जाग ॥ बीजे ज० १९ सागर, उत्० १९ सागर २ जाग ॥ त्रीजे ज० १९ सा-
गर, उत्० १९ सागर ३ जाग ॥ चोथे ज० १९ सागर, उत्० २० सागर ॥ आरण देवलोके
प्रतर ४ ठे. त्यां एक सागरना ४ जाग करीए, तेमांनो एकेको जाग वधारीए ॥ पहिले प्रतरे
ज० २० सागर, उत्० २० सागर १ जाग ॥ बीजे ज० २० सागर, उत्० २० सागर २ जाग ॥
त्रीजे ज० २० सागर, उत्० २० सागर ३ जाग ॥ चोथे ज० २० सागर, उत्० २१ सागर ॥
अच्युत देवलोके प्रतर ४ ठे. त्यां एकेका सागरना ४ जाग करीए, तेमांनो एकेको जाग

वधारीए ॥ पहें ज प्रतरे ज० ११ सागर, उत्त० ११ सागर १ जोग ॥ बीजे ज० ११ सागर, उत्त०
११ सागर २ जोग ॥ त्रीजे ज० ११ सागर, उत्त० ११ सागर ३ जोग ॥ चोथे ज० ११ सा-
गर, उत्त० ११ सागर ॥ ते उपर नव नव ग्रैवेयके एकेक सागर वधारीए ॥ त्यां प्रतर
ने ॥ हवे देवीनो विचार कहे ठे-सौधर्म देवलोके अपरिग्रहित देवीनां ६ लाख विमान
॥ तेमां जेनुं १० पद्यनुं आयुष्य ठे ते सनत्कुमार इंद्रने जोग आवे ॥ १० पद्यनी
ब्रह्मलोक देवलोकना देवताने जोग आवे ॥ ३० पद्यनी महाशुक्रना देवताने जोग आवे ॥
४० पद्यनी आणतना देवताने जोग आवे ॥ ५० पद्यनी आरणना देवताने जोग आवे ॥
ईशान देवलोके ४ लाख विमान ठे ॥ तेनुं एक पद्य जाजेरानुं आयुष्य ठे. ते ईशानना
देवताने जोग आवे ॥ १५ पद्यनी देवी माहेंद्रना देवताने जोग आवे ॥ १५ पद्यनी देवी
लांतकना देवताने जोग आवे ॥ ३५ पद्यनी देवी सहसारना देवताने जोग आवे ॥ ४५
पद्यनी देवी प्राणतना देवताने जोग आवे ॥ ५५ पद्यनी देवी अच्युतना देवताने जोग
आवे ॥ पहेंले बीजे देवलोके जोग मनुष्यनी रीते ॥ त्रीजे चोथे तेरावी जाय ॥ पांचमे

ઠઢે સ્પર્શજોગ ॥ સાતમે આઠમે રૂપજોગ ॥ નવમે દશમે શબ્દજોગ ॥ અગ્યારમે બારમે
નજર મેઢાનો જોગ ॥ તે ઉપરાંત અદ્વ વિકાર, અસંખ્ય સુખ ઢે ॥

ઇતિ ત્રીજું સ્થિતિદ્વાર સંપૂર્ણ ॥ ૩ ॥

હવે ચોથું અવગાહના દ્વાર કહે ઢે ॥

સર્વ જીવની અવગાહના જઘન્ય આંગુલના અસંખ્યાતમા જાગની જાણવી ॥
ઉત્કૃષ્ટીનો વિવરો કહે ઢે—પહેલી નરકે પોણા આઠ ધનુષ્ય ને ૬ આંગુલ ॥ બીજીએ
૧૫॥ ધનુષ્ય ૧૨ આંગુલ ॥ ત્રીજીએ ૩૧ ધનુષ્ય ॥ ચોથીએ અવગાહના ૬૨ ॥
ધનુષ્ય ॥ પાંચમીએ ૧૨૫ ધનુષ્ય ॥ ઠઢીએ ૨૫૦ ધનુષ્ય ॥ સાતમીએ ૫૦૦ ધનુષ્યની
કાયા જાણવી ॥ હવે પ્રતર પ્રતરની જુદી અવગાહના કહે ઢે—પહેલી નરકે ૧૩ પ્રતર ઢે.
તેમાં પ્રથમ પાથમે ૩ હાથની કાયા. તે ઉપર ૨ હાથ ૫॥ આંગુલ વધારીએ ॥ બીજે પાથમે
૧ ધનુષ્ય ૧ હાથ ૫॥ આંગુલ ॥ ત્રીજે ૧ ધનુષ્ય. ૩ હાથ ૧૭॥ આંગુલ ॥ ચોથે ૨ ધનુષ્ય

१ हाथ १॥ आंगुल ॥ पांचमे ३ धनुष्य १० आंगुल ॥ ठठे ३ धनुष्य १ हाथ १०॥ आंगुल ॥
सातमे ४ धनुष्य १ हाथ ३ आंगुल ॥ आठमे ४ धनुष्य ३ हाथ ११॥ आंगुल ॥ नवमे
५ धनुष्य १ हाथ २० आंगुल ॥ दशमे ६ धनुष्य ४॥ आंगुल ॥ अग्यारमे ६ धनुष्य
१ हाथ १३ आंगुल ॥ बारमे ७ धनुष्य २१॥ आंगुल ॥ तेरमे ७ धनुष्य ३ हाथ ६ आंगुल ॥
बीजी नरके पाथमा ११ ठे ॥ त्यां ३ हाथ ३ आंगुल पाथमे पाथमे वधारीए ॥ प्रथम
पाथमे ७ धनुष्य ३ हाथ ६ आंगुल ॥ बीजे ८ धनुष्य १ हाथ ए आंगुल ॥ त्रीजे ए धनु-
ष्य १ हाथ १२ आंगुल ॥ चोथे १० धनुष्य १५ आंगुल ॥ पांचमे १० धनुष्य ३ हाथ १०
आंगुल ॥ ठठे ११ धनुष्य १ हाथ २१ आंगुल ॥ सातमे १२ धनुष्य १ हाथ ॥ आठमे १३
धनुष्य १ हाथ ३ आंगुल ॥ नवमे १४ धनुष्य ६ आंगुल ॥ दशमे १४ धनुष्य ३ हाथ ए
आंगुल ॥ अग्यारमे १५ धनुष्य १ हाथ १२ आंगुल ॥ त्रीजी नरके पाथमा ए ठे ॥ त्यां ७
हाथ, १ए॥ आंगुल पाथमे पाथमे वधारीए ॥ प्रथम पाथमे १५ धनुष्य १ हाथ १२ आं-
गुल ॥ बीजे १७ धनुष्य १ हाथ ७॥ आंगुल ॥ त्रीजे १८ धनुष्य १ हाथ ३ आंगुल ॥ चोथे

११ धनुष्य १ हाथ ११॥ आंगुल ॥ पांचमे १३ धनुष्य १ हाथ १० आंगुल ॥ ठंढे १५ धनुष्य
१ हाथ १३॥ आंगुल ॥ सातमे १७ धनुष्य १ हाथ ९ आंगुल ॥ आठमे १९ धनुष्य १ हाथ
४॥ आंगुल ॥ नवमे ३१ धनुष्य १ हाथ ॥ चौथी नरके पाथना ७ ठे ॥ त्या ५ धनुष्य
१० आंगुल, एकेके पाथने वधारीए ॥ पहिले पाथने ३१ धनुष्य १ हाथ ॥ बीजे ३६ धनुष्य
१ हाथ १० आंगुल ॥ त्रीजे ४१ धनुष्य १ हाथ १६ आंगुल ॥ चौथे ४६ धनुष्य ३ हाथ
११ आंगुल ॥ पांचमे ५१ धनुष्य ० आंगुल ॥ ठंढे ५७ धनुष्य १ हाथ ४ आंगुल ॥ सातमे
६१ धनुष्य १ हाथ ॥ पांचमी नरके पाथना ५ ठे. त्या १५ धनुष्य १ हाथ ११ आंगुल
एकेके पाथने वधारीए. प्रथम पाथने ६१ धनुष्य १ हाथ ॥ बीजे ७० धनुष्य १७ आंगुल ॥
त्रीजे ९३ धनुष्य ३ हाथ ॥ चौथे १०९ धनुष्य १ हाथ ११ आंगुल ॥ पांचमे १२५ धनुष्य ॥
ठंढी नरके पाथना ३ ठे ॥ त्यां एकेके पाथने ६१ धनुष्य १ हाथ वधारीए ॥ प्रथम पाथने
१२५ धनुष्य ॥ बीजे १०७ धनुष्य १ हाथ ॥ त्रीजे १५० धनुष्य ॥ सातमो नरके ५०० धनु-
ष्यनी काया ठे ॥ ते जवधारणी काया जाणवी ॥ वैक्य करे तो ॥ नवम्य आंगुलनो संख्यातमो

જાગ, ઉત્કૃષ્ટી વૈક્રેય કરે તો બમણી કાયા કરે ॥ એ નારકીની અવગાહના કરી ॥ હવે
 જવનપતિ વાણવ્યંતર જ્યોતિષી વૈમાનિક દેવલોક બે સુધો જવધારણી ૭ હાથની કાયા ॥
 ત્રીજે ચોથે ૬ હાથ ॥ પાંચમે ઠઠે ૫ હાથ ॥ સાતમે આઠમે ૪ હાથ ॥ ઉપરના ૪ દેવલોકે
 ૩ હાથની કાયા ॥ એ દેવતા ઉત્તર વૈક્રેય કરે તો જ૦ અંગુલનો સંખ્યાતમો જાગ, ઉત્૦ લાખ
 જોજન કરે. એથી ઉપરના દેવતા ઉત્તર વૈક્રેય ન કરે. નવ પ્રૈવેયકે ૨ હાથનો કાયા ॥ ચાર
 અનુત્તર વિમાને ૧ હાથની કાયા ॥ સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાને ૧ હાથ માઠેરી કાયા ॥ એ અવ-
 ગાહના ઉચ્છેદ આંગુલે કરી સર્વની જાણવી ॥ હવે સિદ્ધની અવગાહના જ૦ ૧
 હાથ ૮ આંગુલ, મધ્યમ ૪ હાથ ૧૬ આંગુલ, ઉત્૦ ૩૩૩ ધનુષ્ય ૩૨ આંગુલ ॥ બાદર,
 પૃથ્વી, પાણી, તેજ, વાત અને સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય એ સર્વેની જ૦ ૭૦ આંગુલના અસંખ્યા-
 તમા જાગની અવગાહના જાણવી ॥ પ્રત્યેક વનસ્પતિની જ૦ અંગુલનો અસંખ્યાતમો જાગ,
 ૭૦ હજાર જોજન જાઝેરી કમલાના મોમને ન્યાયે ॥ સૂક્ષ્મ વનસ્પતિના અસંખ્યાત શરીરે
 એક સૂક્ષ્મ વાયુનું શરીર થાય ॥ સૂક્ષ્મ વાયુના અસંખ્ય શરીરે એક સૂક્ષ્મ તેજનું શરીર થાય ॥

सूक्ष्म तेजना असंख्य शरीरे एक सूक्ष्म अपनुं शरीर थाय ॥ सूक्ष्म अपना असंख्य शरीरे एक सूक्ष्म पृथ्वीनुं शरीर थाय ॥ सूक्ष्म पृथ्वीने असंख्य शरीरे एक बादर वायुनुं शरीर थाय ॥ बादर वायुने असंख्य शरीरे एक बादर तेजनुं शरीर थाय ॥ बादर तेजने असंख्य शरीरे एक बादर अपनुं शरीर थाय ॥ बादर अपने असंख्य शरीरे एक बादर पृथ्वीनुं शरीर थाय ॥ एटले केवमो थयो ते उपर चूर्णपीसिका दासीनुं दृष्टांत कहे ठे-बत्रीस वर्षनो जुवान जोध बळवंत पुरुष रत्नने एरण उपर मुकीने गाढा घणनो प्रहार करे तो ते रत्न एरणमां खुंचे पण जांगे नहि ॥ एवं रत्न ते चूर्णपीसिका दासी आंगळी ने अंगुठा वच्चे चांपीने तेनो साथीयो काढे एवी बळवंत ते रत्नने वज्रमय खरल उपर मुके, वज्रमय लोढावती ११ वार पीसे, बाटे तो ते जीव केटलाएक विलय जाय, केटलाएक किलामना पामे, केटलाएके जाण्युं पण नथी ॥ वळो नगरने दृष्टांते-जेम कोइ नगर मोटुं होय, ते नगरने क्यांक पासे जुळु होय, ते जुळु करतां केटलाएक विलय जाय, केटलाएक कीलामना पामे, केटलाके जाण्युं पण नथी, एवं सूक्ष्म शरीर ठे ॥ बे इंड्रि-

य शंख प्रमुखनुं शरीर १२ जोजननुं ॥ तेइंद्रिय खजुरा प्रमुखनुं गाउ ३ नुं ॥ चउरिंद्रिय
जमरा प्रमुखनुं गाउ ४ नुं ॥ जलचरनुं खाफीमांहि ए जोजनना मह ॥ लवण समुद्रमांहि
५०० जोजनना मह ॥ कालोदधीमां ७०० जोजननां मह ॥ स्वयंचूरमण समुद्रमां १०००
जोजननां मह ठे ॥ ए जलचर समुठिम अने गर्जज बन्ने जाणवा ॥ स्थलचर समुठिमनुं
शरीर पृथक् गाउनुं ॥ गर्जजनुं ६ गाउनुं ॥ उरपर समुठिमनुं पृथक् जोजननुं ॥ गर्जजनुं १ हजार
जोजननुं ॥ चुजपर समुठिमनुं पृथक् धनुष्यनुं ॥ गर्जजनुं पृथक् गाउनुं ॥ खेचर समुठिम ने
गर्जजनुं पृथक् धनुष्यनुं ॥ वैक्रेया ज० अंगुलनो संख्यातमो जाग करे, उत्० नवसें जोजनना
काया करे ॥ मनुष्यनी काया देवकुरु उत्तरकुरुना युगलियानो ३ गाउनी हरिवास
रम्यकूवासे २ गाउनी ॥ हेमवय एरणवये १ गाउनी ॥ ढपन्न अंतरद्वीपे ८०० धनुष्यनी ॥ पांच
महाविदेहे ५०० धनुष्यनी ॥ जरत औरवते आराना प्रमाणे अवगाहनानुं मान जाणवुं ॥
पहेले आरे ३ गाउ ॥ बीजे आरे २ गाउ ॥ त्रीजे आरे १ गाउ ॥ उतरते आरे ५०० ध-
नुष्य ॥ त्यां तीर्थकरनी काया ५०० धनुष्यनी ॥ चौथे आरे ५०० धनुष्यनी ॥ उतरते आरे ७ हाथ ॥

તે આરે બીજા તીર્થકરનું ૪૫૦ ધનુષ્યનું ॥ શરીર ॥ ત્રીજાનું ૪૦૦ ધનુષ્યનું ॥ ચોથાનું ૩૫૦ ધનુષ્યનું ॥
 પાંચમાનું ૩૦૦ ધનુષ્યનું ॥ ષઠાનું ૨૫૦ ધનુષ્યનું ॥ સાતમાનું ૨૦૦ ધનુષ્યનું ॥ આઠમાનું ૧૫૦
 ધનુષ્યનું ॥ નવમાનું ૧૦૦ ધનુષ્યનું ॥ દશમાનું ૯૦ ધનુષ્યનું ॥ અગ્યારમાનું ૮૦ ધનુષ્યનું ॥ બાર-
 માનું ૭૦ ધનુષ્યનું ॥ તેરમાનું ૬૦ ધનુષ્યનું ॥ ચૌદમાનું ૫૦ ધનુષ્યનું ॥ પંચમાનું ૪૫ ધનુષ્યનું ॥
 સોલમાનું ૪૦ ધનુષ્યનું ॥ સત્તરમાનું ૩૫ ધનુષ્યનું ॥ અઠારમાનું ૩૦ ધનુષ્યનું ॥ ઓગણીસમાનું
 ૨૫ ધનુષ્યનું ॥ વીસમાનું ૨૦ ધનુષ્યનું ॥ એકવીસમાનું ૧૫ ધનુષ્યનું ॥ બાવીસમાનું ૧૦ ધનુષ્યનું ॥
 તેવીસમાનું ૨ ધનુષ્ય ૧ હાથનું ॥ ચોવીસમાનું ૧ ધનુષ્ય ૩ હાથનું ॥ પાંચમે આરે ૭ હાથનું,
 ઉતરતે આરે ૧ હાથનું ॥ ઢઢે આરે ૧ હાથ, ઉતરતે આરે મૂઢા હાથની ॥ સર્વ જીવ ઉપ-
 જતાને આંગુલના અસંખ્યાતમા જાગની શવગાહના ॥ જાણવો, અને ઉત્તર વૈક્રેય કરે તો
 લાખ જોજનની જાહેરી જાણવો ॥

इति चोथुं अवगाहनाद्वार संपूर्ण ॥ ४ ॥

हवे पांचमं विरहद्वार कहे ठे ॥

समुच्चय ४ गतिनो विरहकाल ज० १ समयनो, उ० १२ मुहूर्त्तनो. सर्व जीवजो
विरह ज० एक समयनो सर्वत्र जाणवो ॥ हवे उत्कृष्टो प्रत्येक् प्रत्येक्नो जुदो
जुदो विरहकाल कहे ठे-प्रथम नरके २४ मुहूर्त्त ॥ बीजीए ७ दिवस ॥ त्रीजीए
१५ दिवस ॥ चोथीए १ मास ॥ पांचमीए २ मास ॥ षष्ठीए ४ मास ॥
सातमीए ६ मास ॥ जवनपतिनो २४ मुहूर्त्त ॥ पांच एकेंद्रिय अविरहिया समय समय
उपजे अने समय समय चवे ॥ संख्याताने ठामे संख्याता, असंख्याताने ठामे असंख्याता
अने अनंताने ठामे अनंता उपजे अने चवे ॥ विगलेंद्रियनो अंतमुहूर्त्तनो विरह ॥
तिर्यच पंचेंद्रियसमुर्धिमनो विरह अंतमुहूर्त्तनो ॥ गर्जजनो १२ मुहूर्त्त ॥ मनुष्य समुर्धिमनो
२४ मुहूर्त्त ॥ गर्जज मनुष्यनो १२ मुहूर्त्त ॥ व्यंतर ज्योतिषी अने पहेले बीजे देवलोके
२४ मुहूर्त्त ॥ त्रीजे देवलोके ९ दिवस २० मुहूर्त्त ॥ चोथे देवलोके १२ दिवस १० मुहूर्त्त ॥
पांचमे देवलोके २२ दिवस १५ मुहूर्त्त ॥ षष्ठे देवलोके ४५ दिवस ॥ सातमे देवलोके ८०

દિવસ ॥ આઠમે દેવલોકે ૧૦૦ દિવસ ॥ નવમે દશમે સંખ્યાતામાસ ॥ અગ્યારમે બારમે
 સંખ્યાતા વર્ષ ॥ પહેલી ત્રિકે સંખ્યાતા વર્ષના સેંકડા ॥ બીજી ત્રિકે સંખ્યાતા વર્ષનાં
 સહસ્ર ॥ ત્રીજી ત્રિકે સંખ્યાતા વર્ષના લાખનો વિરહ ॥ ચાર અનુત્તર વિમાને પલ્લનો
 અસંખ્ય તમો જાગ ॥ સર્વાર્થસિદ્ધે પલ્લનો સંખ્યાતમો જાગ વિરહ ॥ મોઢા જાવાનો વિરહ
 જ ૧ સમય, ઉત્ ૬ માસ ॥

ઇતિ પાંચમું વિરહદ્વાર સંપૂર્ણ ॥ ૫ ॥

હવે ઘટું જવનદ્વાર કહે છે ॥

પ્રથમ સાત નરકની વિગત ॥ રત્નપ્રજા પૃથ્વી કેમ કહી ? તેમાં ૧૬
 જાતિના રત્નના ૧૬ કામ છે. એકેકો હજાર જોજનનો છે. એટલે ૧૬ હજાર
 જોજનનો સ્વર્ગ કામ છે ॥ આઠબલ કામ ૮૦ હજાર જોજનનો છે ॥ ચોરાશી હજાર
 જોજનનો પંદરબલ કામ છે ॥ ૧ ॥ શર્કરપ્રજા કેમ કહી ? તેમાં કાંકરા છે ॥ ૨ ॥ વાલુ-

પ્રજા કેમ કહી ? તેમાં વેલુ છે ॥ ૩ ॥ પંકપ્રજા કેમ કહી ? તેમાં કાદવ છે ॥ ૪ ॥ ધૂમ-
પ્રજા કેમ કહી ? તેમાં ધુમાડો છે ॥ ૫ ॥ તમપ્રજા કેમ કહી ? તેમાં અંધકાર છે ॥ ૬ ॥
તમતમાપ્રજા કેમ કહી ? તેમાં અંધકારમાં અંધકાર છે ॥૭॥ સાતે પૃથ્વી જામી કેટલી
છે તે કહે છે ॥ પ્રથમ પૃથ્વી ૧ લાખ ૭૦ હજાર જોજન જામી છે ॥ બીજી પૃથ્વી ૧ લાખ
૩૨ હજાર જોજન જામી છે ॥ ત્રીજી પૃથ્વી ૧ લાખ ૨૦ હજાર જોજન જામી છે ॥ ચોથી
પૃથ્વી ૧ લાખ ૨૦ હજાર જોજન જામી છે ॥ પાંચમી પૃથ્વી ૧ લાખ ૧૦ હજાર જોજન
જામી છે ॥ ષઠી ૧ લાખ ૧૬ હજાર જોજન જામી છે ॥ સાતમી નરકનો પિંડ ૧ લાખ
૭ હજાર જોજન જામીનો છે, તે શેને આધારે રહી છે ? પહેલી ૨૦ હજાર જોજન ઘનો-
દધિ છે, અસંખ્યાતા જોજનનાં સહસ્રનો ઘનવાત છે, અસંખ્યાતા જોજન સહસ્રનો તનુવાત
છે ॥ અસંખ્યાતા જોજનના સહસ્રનો આકાશ છે ॥ એમજ સાતે નરકે જાણવું ॥ સાતમી
નરકે છટલો વિશેષ જે હેઠે અલોક છે ॥ હવે ત્રીઠો અલોક કેટલે દૂર છે તે કહે છે ॥
પહેલી નરકથી બાર જોજને ત્રીઠો અલોક છે ॥ બીજી ૧૧૦૦ જોજનના ત્રણ જાગ કરી ૧૧

તેમાંના ૨ જાગ વધારીએ ॥ ઢેલ્લા સુધી બીજીએ જોજન ૧૨ ત્રણ જાગ ૨ ॥ ત્રીજીએ જોજન
૧૩ જાગ ૧ ત્રણ ૨ ॥ ચોથીએ ૧૪ જોજન ॥ પાંચમીએ ૧૪ જોજન ત્રણ જાગ ૨ ॥ ઢઠીએ
૧૫ જોજન ત્રણ જાગ ૧ ॥ સાતમીએ ૧૬ જોજન ॥ એટલે અલોક છે ॥ એકેકી નરકે
વલયાને આકારે ત્રણ વલય છે ॥ પેલી નરકે ૬ જોજનનો ઘનોદધિ છે ॥ સામાચાર જોજ-
નનો ઘનવાત છે. ૧ ॥ જોજનનો તનવાત છે. એકેક નરકે એકેક ત્રણ જાગ વધારતાં
જાવ સાતમી નરકે આઠ જોજનનો ઘનોદધિ છે. વઢી એકેકી નરકે પા પા જોજન ઘન-
વાતમાં વધારતાં વધારતાં જાવ સાતમી નરકે ૮ જોજનનો ઘનવાત છે ॥ વઢી એકેકી નરકે
એક જોજનના ૧૨ જાગ કરીએ એવો એકેકો જાગ વધારતાં જાવ સાતમી નરકે બે જોજનનો
તનવાત છે ॥ સાત પૃથ્વી જાલરને સંસ્થાને છે. સાતે નરકે ૪૯ પાથફા છે. તેની વિગત-
પહેલી નરકે ૧૩ પાથફા છે ॥ બીજીએ ૧૧ ॥ ત્રીજીએ ૯ ॥ ચોથીએ ૭ ॥ પાંચમીએ ૫ ॥
ઢઠીએ ૩ ॥ સાતમીએ ૧ ॥ એ સર્વ ૪૯ પાથફા છે ॥ એકેકો પાથફો ૩ હજાર જોજનનો
જામો છે ॥ તે મધ્યે ૧ હજાર જોજનનો હેઠે જામો છે ॥ એક હજાર જોજનનો ઉપર જામો

હે ॥ વચ્ચે ૧ હજાર જોજનની પોલાર છે, તેમાં નારકીનો વાસ છે ॥ એકેકો પાથનો અસં-
સ્થાતા જોજનના સહસ્રનો લાંબો પહોલો છે ॥ હવે પાથમાનું આંતરો કહે છે-પ્રથમ નરકે
૧૨ આંતરા છે ॥ એકેકે પાથમે આંતરો ૧૧૫૭૩ જોજન ૧ ગાઉ ૬૬૬ ધનુષ્ય ૨ હાથ ૧૬
આંગળા એટલો છે ॥ બીજી નરકે ૧૦ આંતરા છે, ત્યાં એકેક પાથમે આંતરો ૯૭૦૦ જોજ-
નનો છે ॥ ત્રીજી નરકે આંતરા ૮ છે, ત્યાં એકેક પાથમે ૧૨૩૭૫ જોજનનો આંતરો છે ॥
ચોથી નરકે આંતરા ૬ છે, ત્યાં એકેક પાથમે આંતરો ૧૬૧૬૬ જોજન ૨ ગાઉ ૧૩૩૩
ધનુષ્ય ૩૨ આંગળાનો છે ॥ પાંચમી નરકે આંતરા ૪ છે, ત્યાં એકેક પાથમે આંતરો
૨૫૨૫૦ જોજનનો છે ॥ ષષ્ઠી નરકે આંતરા ૩ છે, ત્યાં એકેક પાથમે આંતરો ૫૨૫૦૦
જોજનનો છે ॥ ૭ સમસ્ત પાથમાના આંતરા કહ્યા ॥ હવે પૃથ્વીના પિંડનું માન કહે છે ॥
પ્રથમ નરકે ૧ લાખ ૮૦ હજાર જોજનનો પિંડ છે, તે માંહિલો ૧ હજાર જોજન ઉપર
મુકીએ, એક હજાર જોજન હેઠે મુકીએ, વચ્ચે ૧ લાખ ૭૮ હજાર જોજનની પોલાર છે
તેમાં ૧૩ પાથમા ને ૧૨ આંતરા છે. ૭ રીતે તારતમયણે ૮ પૃથ્વી સુધી એમજ જાણવું ॥

સાતમી નરકે સાઠી બાવન હજાર જોજન ઉપર મુકીએ, સાઠી બાવન હજાર જોજન હેઠે મુકીએ, વચ્ચે ૩ હજાર જોજનની પોલાર છે. ત્યાં ૧ પાથમો છે ॥ સાતે નરકે થઈ ૮૪ લાખ નરકાવાસા છે તેની વિગત-પહેલી નરકે ૩૦ લાખ નરકાવાસા છે, બીજીએ ૨૫ લાખ, ત્રીજીએ ૧૫ લાખ, ચોથીએ ૧૦ લાખ, પાંચમીએ ૩ લાખ, ઠઠીએ ૧ લાખ પાંચ ઝળા ॥ સાતમીએ પાંચ નરકાવાસા છે ॥ તે મધ્યે એક નરકાવાસો સંખ્યાતા જોજનનો છે ॥ ૪ નરકાવાસા અસંખ્યાતા જોજનના છે જે સંખ્યાતા જોજનના નરકાવાસા છે ત્યાં સંખ્યાતા નારકીનો વાસ છે ॥ જે અસંખ્યાતા જોજનના છે ત્યાં અસંખ્યાતા નારકીનો વાસ છે ॥ હવે સંખ્યાતાનું માન કહે છે ॥ કોઈ એક દેવતા ૭૥ લાખ જોજનનું એક ઋગલું જરતાં ૬ માસ સુધી ચાલે ॥ ઢઢે માસે પાર પામે, કોઈ ન પામે તે અસંખ્યાતા જોજનના જાણવા ॥ જે અસંખ્યાતા જોજનના છે તેનો પાર ન પામે ॥ સંખ્યાતા જોજનના છે તેનો પાર પામે ॥ એટલે નાનો તે લાખ જોજનનો છે. મોટો તે અસંખ્યાતા જોજનનો છે ॥ હવે ૪૯ પાથમું મધ્ય જાગે ૪૯ ઇંદ્રક નરકાવાસા છે, તેનાં નામ કહે છે-સીમંત ૧, રોરુક ૨, રંજ ૩, ઝજાંત ૪,

संत्रात ५, असंत्रात ६, वित्रांत ७, जक्त ८, शीत ९, वक्रांत १०, अवक्रांत ११, विकल
१२, रौरव १३ ॥ ए १३ प्रथम नरकांना क्रमे प्रतरना इंद्रक जाणवा ॥ १ ॥ स्तनिक १,
स्तनक २, मणक ३, चणक ४, घट्ट ५, संघट्ट ६, जिब्ज ७, अजिब्ज ८, लोल ९, लो-
लावत्त १०, घणलोलुक ११, ए बीजी नरके प्रतरना क्रमे ११ इंद्रक जाणवा ॥ २ ॥ तप्त १,
तपिक २, तपन ३, तापन ४, विदाय ५, प्रज्वलित ६, उज्वलित ७, संज्वलित ८, संप्र-
ज्वलित ९, ए बीजी नरके प्रतरना क्रमे ९ इंद्रक जाणवा ॥ ३ ॥ आर १, तार २, मार
वव ४, तम ५, खारुखरु ६, खंरुखरु ७, ए चौथी नरके प्रतरना क्रमे ७ इंद्रक जाणवा
॥ ४ ॥ खात १, तमस, उस ३, अंध ४, तिमिस ५, ए ५ मी नरके प्रतरना क्रमे ५ इंद्रक
जाणवा ॥ ५ ॥ वाही १, वादल २, लल्लुक ३ ए ठी नरके प्रतरना क्रमे ३ इंद्रक जाणवा
॥ ६ ॥ अपइठाण १, ए सातमी नरके प्रतर १ नो इंद्रक (महोत्तो) नरकावासो जाणवो
॥ ७ ॥ हवे साते नरके थइ आवलीका बरु ए६५३ नरकावासा ठे तेमां केटलाएक त्र्यंश
ठे, केटलाएक चउरंश ठे, केटलाएक वाटला ठे, बाकोना पुष्पाविकिर्ण जाणवा ॥ रत्नप्रज्ञा

પૃથ્વીના ઉપલા પિંચકી ૪૨ હજાર જોજન નીચે ગયા પછી ચમરેંદ્રની રાજધાની છે ત્યાં
૭ ક્રોડ, ૭૨ લાખ જીવનપતિનાં જીવન છે, તેની વિગત-૪ ક્રોડ ૬ લાખ જીવન દક્ષિણ
દિશે છે, ૩ ક્રોડ ૬૬ લાખ જીવન ઉત્તર દિશે છે ॥ દક્ષિણ દિશામાં પ્રથમ અસુર કુમારનાં
જીવન ૩૪ લાખ છે, નાગકુમારનાં ૪૪ લાખ છે, ત્રીજાને ૩૦ લાખ, ચોથાને ૪૦ લાખ,
પાંચમાને ૪૦ લાખ, ઠઠાને ૪૦ લાખ, સાતમાને ૪૦ લાખ, આઠમાને ૪૦ લાખ, નવમાને
૫૦ લાખ, દશમાને ૪૦ લાખ જીવન છે ॥ ઉત્તર દિશામાં અસુર કુમારનાં ૩૦ લાખ જીવન
છે, બીજાને ૪૦ લાખ, ત્રીજાને ૩૪ લાખ, ચોથાને ૩૬ લાખ, પાંચમાને ૩૬ લાખ, ઠઠાને
૩૬ લાખ, સાતમાને ૩૬ લાખ, આઠમાને ૩૬ લાખ, નવમાને ૪૬ લાખ, દશમાને ૩૬
લાખ, એટલા જીવનપતિનાં જીવન છે ॥ હવે ૧૦ જીવનપતિના મુગટનાં ચિહ્ન કહે છે-અસુર
કુમારને ચુરુમણીનું, બીજાને નાગની ફેણનું, ત્રીજાને ગરુડપંખીનું, ચોથાને વજ્રનું, પાંચ-
માને કલ્લસનું, ઠઠાને સિંહનું, સાતમાને ઘોડાનું, આઠમાને ગજનું, નવમાને મગરમચ્છનું,
દશમાને સરાવલા સંપુષ્ટનું, એ ચિહ્ને કરી આપ આપણી જાતિ જાણવી ॥ હવે એનો વર્ણ

કહે છે-અસુર કાઢા, નાગને ઉદહિ પંકુરા, સુવન, દિશા ને સ્તનિત એ ત્રણ સોવનવર્ણે,
વિજ્ઞુ, અગ્નિ ને દીવ એ ત્રણ રક્તવર્ણે. પવનનો લીલો વર્ણ ॥ એ દશે જવનપતિના વર્ણ
જાણવા ॥ હવે તેનાં વસ્ત્ર કહે છે-અસુર કુમારનાં રક્ત વસ્ત્ર ॥ નાગ ૧, ઉદહિ
૨, વિજ્ઞુ ૩, દીવ, ૪, અગ્નિ ૫ એ ૫ નાં લીલાં વસ્ત્ર ॥ દિશા સ્તનિત ને સુવન
એ ત્રણનાં શ્વેત વસ્ત્ર ॥ વાયુકુમાર ને સંધ્યાનાં રાગ સરખાં વસ્ત્ર જાણવાં ॥ એ ૧૦
જવનપતિનાં વસ્ત્ર કહ્યાં ॥ હવે રત્નપ્રજા પૃથ્વીનો ઉપલો પિંક હજાર જોજનનો છે. તે
મધ્યે ૧૦૦ જોજન ઉપર મુકીએ, ૧૦૦ હેઠે મુકીએ, તેની વચ્ચે ૧૬ વ્યંતરનાં અસંખ્યાતાં
નગર છે. ઉત્તર જંબૂદ્વીપ જેવના ॥ મજિમ મહાવિદેહ જેવના ॥ જઘન્ય જરતદ્વેષ જેવના ॥
એની જાતિ ધ્વજાને ચિહ્નને કરી જાણવી તે કહે છે ॥ પહેલાને કલંબુ વૃદ્ધનું, બીજાને
શાલી વૃદ્ધનું, ત્રીજાને વરુ વૃદ્ધનું, ચોથાને પામલી વૃદ્ધનું, પાંચમાને અશોક વૃદ્ધનું, ઊઠાને
ચંપક વૃદ્ધનું, સાતમાને નાગવૃદ્ધનું, આઠમાને ટીંબરુ વૃદ્ધનું, એ આપ આપણાં ચિહ્ન
કહ્યાં ॥ હવે તેનો વર્ણ કહે છે-પિશાચ, યદુ, મહોરગ ને ગંધર્વ એ ૪ શ્યામવર્ણે ॥ કિંનર

નીલા ॥ રાક્ષસ, કિંપુરિસ શ્વેતવર્ણે ॥ ચૂત કૃષ્ણવર્ણે ॥ એ ૮ નો વર્ણ જાણવો ॥ હવે લોકનું
માન કહે છે ॥ ત્રિઠી દિશે અસંખ્યાતી જોજનની ક્રોમાક્રોમીનું છે ॥ તેમજ ઊંચી દિશે
તથા નીચી દિશે અસંખ્યાતા જોજનની ક્રોમાક્રોમીનું છે ॥ હવે અસંખ્યાત જોજનની
ક્રોમાક્રોમીનું માન કહે છે ॥ જંબૂદ્વીપની ૪ પોલે ૪ દેવાંગના ૪ બલિર્પિંઋ સમકાળે ઊઠા-
લે, અને શીઘ્ર ગતિના ધણી ૬ દેવતા જંબૂદ્વીપ પાશ્વલી એક ચપટીમાંહિ ૨૧ ફેરા દેશ
તે ૪ બલિર્પિંઋ સમકાળે અઙ્ગરથી ઝીલી લે જોયે પરવા ન દે, એવો શીઘ્ર ગતિના
ધણી ૬ દેવતા ૬ દિશે ચાલ્યા ॥ તેવારે કોઈ એક વ્યવહારીયાને ઘેર એક દીકરાનો જન્મ
થયો, તેનું આયુષ્ય ૧ હજાર વર્ષનું, તેના ૭ પરિયા એવે આઊઠે થયા તો એ લોકનો
પાર પામ્યા ? નોંણદે સમઢે ॥ તેનાં નામ ગોત્ર કય ગયા તોપણ લોકનો પાર પામ્યા ?
નોંણદે સમઢે ॥ તો સ્વામી કેટલા લગી ગયા ? ઘણું ગયા અને થોડું વાકી રહ્યા ॥ મેરુ
પર્વતનો કંદ ત્યાં રુચક પ્રદેશ થકી લોકનું માન મપાય ॥ તે લોકને વિષે અસંખ્યાતા
દ્વીપસમુદ્ર છે ॥ તે અસંખ્યાતાનું માન અઢી ઝડાર સાગરે જેટલા રોમખંઋ હોય અથવા

૨૫ કોમ્કોમ્કો પલ્લોપમે જેટલા રોમલું હોય તેટલા દ્વીપ સમુદ્ર છે ॥ અથવા વારુણી દ્વીપ પછી સંસારમાંહિ જેટલી શુદ્ધ વસ્તુનાં નામ છે તેને વર અને વરાવનાસ શબ્દ જોમતાં એકેક વસ્તુને નામે ત્રણ ત્રણ દ્વીપ સમુદ્રનાં નામ થાય તેવી રીતે પણ એકેક નામે અસંખ્યાતા દ્વીપસમુદ્ર છે, યાવત્ વિનાસ સમુદ્રસુધી તે પણ અસંખ્યાત જ ગણવા ॥ પછી ત્યાંથી એકેક નામે દેવ ૧, નાગ ૨, જદ્દ ૩, જૂત ૪, અને સ્વયંજૂરભણ એમ પાંચ દ્વીપ તથા સમુદ્ર છે ૫ ॥ હવે સમસ્ત દ્વીપ અને સમુદ્રનો મધ્યતો જંબૂદ્વીપ જ છે તે જંબૂદ્વીપ પૂર્ણ ચંદ્રમાને અથવા પૂર્ણ પુરુલાને આકારે છે ॥ બાકી સર્વ દ્વીપસમુદ્ર વલયાને આકારે છે ॥ જંબૂદ્વીપ ૧ લાખ જોજનનો છે તેની વિગત-પ્રથમ દક્ષિણ ઉત્તરે પહોળાનું માન કહે છે-૫૨૬ જોજન ૬ કલાનો ઝરતદોત્ર પહોળો છે, તેને ઠેક ૧૦૫૨ જોજન ૧૨ કલાનો ચૂલહીમવંત પર્વત છે, તેને ઠેક ૨૧૦૫ જોજન ૫ કલાનું હેમવય દોત્ર છે, તેને ઠેક ૪૨૧૦ જોજન ૧૦ કલાનો મહાહેમવંત પર્વત છે, તેને ઠેક ૮૪૨૧ જોજન ૧ કલાનું હરિવાસ દોત્ર છે, તેને ઠેક ૧૬૮૪૨ જોજન ૨ કલાનો નિપથ પર્વત છે, તેને ઠેક ૩૩૬૮૪ જોજન ૪ કલાનો મહાવિ-

દેહનો વિજાગ છે, તેને ઠેમે ૧૬૮૪૨ જોજન ૨ કલાનો નીલવંત પર્વત છે, તેને ઠેમે ૮૪૨૧ જોજન ૧ કલાનું રમ્યગ્વાસ ક્ષેત્ર છે, તેને ઠેમે ૪૨૧૦ જોજન ૧૦ કલાનો રૂપી પર્વત છે, તેને ઠેમે ૨૧૦૫ જોજન ૫ કલાનું ઇરણવય ક્ષેત્ર છે, તેને ઠેમે ૧૦૫૨ જોજન ૧૨ કલાનો શિખરી પર્વત છે, તેને ઠેમે ૫૨૬ જોજન ૬ કલાનું ઐરવતક્ષેત્ર છે, એ સર્વે દક્ષિણ ઉત્તર પોહોઝા કહ્યા ॥ હવે પૂર્વ પશ્ચિમ લાંબા કહે છે ॥ ૧૪૫૨૮ જોજન ૧૧ કલાનો નરતક્ષેત્ર લાંબું છે, ૩૭૬૭૪ જોજન ૧૬ કલા દેશે ઉણો હેમવય ક્ષેત્ર લાંબું છે, ૭૩૯૦૧ જોજન ૧૭૥ કલા હરિવાસ ક્ષેત્ર લાંબું છે, એક લાખ જોજન મહાવિદેહ ક્ષેત્ર લાંબું છે, ૭૩૯૦૧ જોજન ૧૭૥ કલા રમ્યગ્વાસ ક્ષેત્ર લાંબું છે, ૩૭૬૭૪ જોજન ૧૬ કલા દેશે ઉણું ઇરણવય ક્ષેત્ર લાંબું છે, ૧૪૫૨૮ જોજન ૧૧ કલા ઇરવત ક્ષેત્ર લાંબું છે, એ ક્ષેત્ર લાંબાં કહ્યાં ॥ હવે વાસધર પર્વતનું લાંબાપણું કહે છે ॥ ૨૪૯૩૨ જોજન હેમવંત પર્વત લાંબો છે, ૫૩૯૩૧ જોજન મહાહેમવંત પર્વત લાંબો છે, ૯૪૧૫૬ જોજન ૨ કલાનો નિષધને નીલવંત પર્વત લાંબો છે, ૫૩૯૩૧ જોજન ઝાઝેરો રૂપી પર્વત લાંબો છે, ૨૪૯૩૨ જોજન શિખરી

પર્વત લાંબો છે, એ વાસધર પર્વતનું લાંબાપણું કહ્યું ॥ હવે ઊંચાપણું કહે છે ॥ ચૂલહિમવંત પર્વત અને શિખરી પર્વત ૧૦૦ જોજનના ઊંચા છે, ૧૦૦ ગાઉ નીચે ધરતીમાં છે. મહાદે-
મવંત પર્વત અને રૂપીપર્વત ૨૦૦ જોજન ઊંચા છે, ૨૦૦ ગાઉ નીચે ધરતીમાં છે. નિષધ નીલવંત પર્વત ૪૦૦ જોજન ઊંચા છે, ૪૦૦ ગાઉ નીચે ધરતીમાં છે. માનુષ્યોત્તર પર્વત ૧૭૨૧ જોજન ઊંચા છે, ૧૭૨૧ ગાઉ નીચે ધરતીમાં છે ॥ જંબૂદ્વીપ પૂર્વ પશ્ચિમ લાંબા જોજનનો છે તેનું પહોલપણું કહે છે ॥ ૫૮૪૨ બે વનમુખ છે, ૭૫૦ જોજન ૬ અંતર નદી છે, ૪૦૦૦ જોજનના ૮૦ વચ્ચારા પર્વત છે, ૪૪૦૦૦ જોજનના બે ઝડસાલ વન છે. ૧૦૦૦૦ જોજન મેરુ પર્વત જાનો છે, ૩૫૪૦૪ જોજન વિજયનું પહોલપણું છે, એ જંબૂદ્વીપનું પહોલપણું કહ્યું. તેની પરિધિ ૩૧૬૨૨૭ જોજન ૩ ગાઉ ૧૨૮ ધનુષ્ય ૧૩ ॥ આંગુલની જાણવી. એ જંબૂદ્વીપને ચારે દિશે ૪ દરવાજા છે. તેનું અંતર ૭૮૦૫૨ જોજન દેશે જણું છે. જંબૂદ્વીપનું ક્ષેત્રફલ સાતસેં નેવુ કોમી, ૫૬ લાખ, ૮૪ હજાર, ૧૫૦ જોજન અને પોણા બે ગાઉ તથા સામી-વાસઠ હાથ થાય અર્થાત્ જોજન જોજનના કકઠા કરીએ તો ઉપર કહ્યા તેટલા થાય ॥

જંબુદ્વીપ પહોલો ૧ લાખ જોજનનો છે તેને ફરતો ૨ લાખ જોજનનો લવણ સમુદ્ર છે, તેને ફરતો ૪ લાખ જોજનનો ધાતકી સ્કંધ છે, તેને ફરતો ૮ લાખ જોજનનો કાલોદધિ સમુદ્ર છે, તેને ફરતો ૧૬ લાખ જોજનનો પુષ્કરદ્વીપ છે ॥ મેરુપર્વત ૮૦૦૦ જોજન ઊંચો છે. એક હજાર જોજન ધરતીમાં ઊંચો છે. તેના મધ્ય જાગથી દક્ષિણ ઉત્તરે પુષ્કરાર્દ્ર સુધી ગણીએ, એમ કરતાં ૪૫ લાખ જોજન થાય તે મનુષ્યક્ષેત્ર જાણવું. તેની પરિધિ ૧ કોમી ૪૨ લાખ ૩૦ હજાર ૨૪૯ જોજન થાય. ઉપરાંત દ્વીપસમુદ્ર ઠામ બમણાં જાણવા ॥ હવે જંબુદ્વીપની નદીઓનો વિચાર કરીએ ॥ જંબુદ્વીપ મધ્યે મેરુ પર્વતની દક્ષિણ દિશે ૭ નદી શાશ્વતી છે તેની વિગત ॥ પ્રથમ ગંગા અને સિંધુ ચૂલહિમવંત પર્વતથી નિકળી છે ॥ મૂલે જારુપણે ૬૧ જોજન-પૂર્વ પશ્ચિમ જરત મધ્યે ચાલી, સમુદ્રમાં જતી. ત્યાં પહોલપણું ૬૨૧ જોજનનું છે. ગંગા નદીનો પરિવાર ૧૪૦૦૦ નદીનો છે. સિંધુ નદીનો પરિવાર ૧૪૦૦૦ નદીનો છે ॥ ત્રીજી રોહિતંસા નદી તે પણ ચૂલહિમવંતના પદ્મદ્વિથી ઉત્તરી, પેલે પાસે હેમવય ક્ષેત્ર મધ્યે ચાલી. મૂલે પહોલપણું

१२॥ जोजननो ठे, अंते समुद्रमां जळी, त्यां १२५ जोजन पहोलपणो
ठे ॥ चोथी रोहिता नदी ते महाहेमवंतना डहथी उतरी, ते आ वाजु हेमवंत
क्षेत्र मध्ये चाली. मूले पहोलपणुं १२॥ जोजननुं ठे. अंते समुद्र मध्ये जळी, त्यां प्हो-
ळपणुं १२५ जोजननुं ठे. ए वन्ने नदीनो परिवार २०००० नदीनो ठे ॥ पांचमी हरिकांता
नदी ठे ॥ बघी हसिलीला नदी. ते महाहेमवंतनां डह थकी उतरी ते पहेले पासे
हरिवास क्षेत्र मध्ये चाली. मूले पहोलपणुं २५ जोजननुं ठे, अंते समुद्र मध्ये मळी.
पूर्व पश्चिमाने पासे, त्यां २५० जोजन पहोलपणुं ठे. ए वेजुनो परिवार ५६००० नदीनो ठे ॥
सातमी सीता नदी ते निषध पर्वतना डह थकी उतरी, ते पहेले पासे देवकुरुक्षेत्र
मध्ये चाली. मूले पहोलपणुं ५० जोजननुं ठे. अंते समुद्र मध्ये जळी, त्यां ५०० जोजन
पहोळी ठे. तेनो परिवार ५३२००० नदीनो ठे ॥ हवे मेरुनी उत्तरनी दिशाए ७ शाश्वती
नदी ठे. प्रथम सीतोदा नदी ते नीलवंत पर्वतना डहथी उतरी, उत्तर कुरुक्षेत्र मध्ये
चाली. मूले पहोलपणुं ५० जोजननुं ठे, अंते समुद्रमां जळी त्यां ५०० जोजन पहोळी ठे,

તેનો પરિવાર ૫૩૨૦૦૦ નદીનો છે ॥ બીજી નારીકંતા, ત્રીજી નરકંતા, એ બે રૂપી પર્વતના ડ્રહથી ઉતરી, તે આ તરફ રમ્યકુવાસ ક્ષેત્ર મધ્યે ચાલી. મૂલે પહોલપણું ૨૫ જોજન, અંતે સમુદ્રમાં જલ્લી, ત્યાં ૨૫૦ જોજન પહોલી છે, એ બેનો પરિવાર ૫૬૦૦૦ નદીનો છે ॥ ચોથી રૂપકુલા, પાંચમી સોવન્નકુલા ॥ તે મધ્યે રૂપકુલા નદી રૂપી પર્વતના ડ્રહથી ઉતરી, તે ઐરણવ્ય ક્ષેત્ર મધ્યે ચાલી, મૂલે ૧૨ ॥ જોજન પહોલપણું છે, અંતે સમુદ્ર મધ્યે જલ્લી, ત્યાં ૧૨૫ જોજન પહોલી છે, અને સોવન્નકુલા નદી શિખરી પર્વતના ડ્રહથી ઉતરી, તે આ તરફ ઐરણવ્ય ક્ષેત્ર મધ્યે ચાલી, મૂલે ૧૨ ॥ જોજનનું પહોલપણું છે, અંતે સમુદ્ર મધ્યે જલ્લી, ત્યાં ૧૨૫ જોજન પહોલી છે, એ બેનો પરિવાર ૨૦૦૦૦ નદીનો છે ॥ ઠઠી રત્તા, સાતમી રતવડ ॥ તે શિખરી પર્વતના ડ્રહથી ઉતરી, તે ઐરવત્ત ક્ષેત્રે પેલે પાસે પૂર્વ પશ્ચિમ દિશે ચાલી, મૂલે ૬ ॥ જોજન પહોલપણું છે, અંતે સમુદ્ર મધ્યે જલ્લી, ત્યાં ૬૨ ॥ જોજન પહોલી છે. એ બે નદીનો પરિવાર ૧૪૦૦૦ નદીનો છે ॥ સર્વ મળી ૧૪૫૬૦૦૦ નદીનો પરિવાર છે ॥ હવે પર્વત આશ્રી કહે છે ॥ સર્વ મળી અઢી છીપ મધ્યે ૧૩૪૯ શાશ્વતા

पर्वत ठे ॥ हवे ४ समुद्र प्रत्येक प्रत्येक रसना ठे ते कहे ठे ॥ लवण समुद्र खारो १ ॥
मद्य सरिखो वारुणी २ ॥ खीर समुद्र दूध सरिखो ३ ॥ घय समुद्र घृत सरिखो ४ ॥
कालोदधि, पुष्कर अने स्वयंभूरमण ए त्रण समुद्र स्वह पाणीना ठे, बाकी सर्व समुद्र इहु
रसना ठे सर्व समुद्र १००० जोजन उंठा ठे ॥ हवे ज्योतिषीनो विचार कहे ठे ॥ द्वीप
समुद्र मध्ये चंद्रमा, सूर्य, ग्रह, नक्षत्र, तारा सघळे ठे, तेनो विवरो ॥ जंबुद्वीप मध्ये २
चंद्रमा २ सूर्य ठे ॥ लवण समुद्र मध्ये ४ चंद्रमा ४ सूर्य ठे ॥ धातकी खंभ मध्ये १२
चंद्रमा १२ सूर्य ठे ॥ कालोदधि समुद्र मध्ये ४२ चंद्रमा ४२ सूर्य ठे ॥ पुष्करार्द्ध मध्ये ७२
चंद्रमा ७२ सूर्य ठे ॥ पुष्करद्वीप मध्ये १४४ चंद्रमा १४४ सूर्य ठे ॥ पुष्कर समुद्र मध्ये
४९२ चंद्रमा ४९२ सूर्य ठे ॥ वारुणी द्वीप मध्ये १६०० चंद्रमा १६०० सूर्य ठे ॥ वारुणी
समुद्र मध्ये ५७३६ चंद्रमा ५७३६ सूर्य ठे ॥ क्षीर द्वीप मध्ये १९५०४ चंद्रमा १९५०४
सूर्य ठे ॥ क्षीर समुद्र मध्ये ६६०६४ चंद्रमा ६६०६४ सूर्य ठे ॥ घृत द्वीप मध्ये २२०२०८
चंद्रमा २२०२०८ सूर्य ठे ॥ घृत समुद्र मध्ये ७७९४२४ चंद्रमा ७७९४२४ सूर्य ठे ॥ इहु

દ્વીપ મધ્યે ૨૬૬૧૧૨૦ ચંદ્રમા ૨૬૬૧૧૨૦ સૂર્ય છે ॥ ઇન્દુ સમુદ્ર મધ્યે ૯૦૮૫૬૩૨ ચંદ્રમા
૯૦૮૫૬૩૨ સૂર્ય છે ॥ નંદીશ્વર દ્વીપ મધ્યે ૩૧૦૨૦૨૦૮ ચંદ્રમા ૩૧૦૨૦૨૦૮ સૂર્ય છે ॥
નંદીશ્વર સમુદ્ર મધ્યે ૧૦૫૯૦૯૦૮૦ ચંદ્રમા ૧૦૫૯૦૯૦૮૦ સૂર્ય છે ॥ અરુણદ્વીપ મધ્યે
૩૬૧૫૯૦૯૭૬ ચંદ્રમા ૩૬૧૫૯૦૯૭૬ સૂર્ય છે ॥ અરુણ સમુદ્ર મધ્યે ૨૫૮૨૩૮૬૨૧૮ ચંદ્રમા,
૨૫૮૨૩૮૬૨૧૮ સૂર્ય છે ॥ તે ઉપરાંત દ્વીપસમુદ્ર, જે સંખ્યાતા જોજનના છે, ત્યાં સંખ્યાતા
ચંદ્રમા અને સંખ્યાતા સૂર્ય છે ॥ જે દ્વીપ સમુદ્ર અસંખ્યાતા જોજનનાં છે ત્યાં અસંખ્યાતા
ચંદ્રમા અને અસંખ્યાતા સૂર્ય છે. ॥ જ્યોતિષ ચક્ર અઢિ દ્વીપ મધ્યે ચર છે ॥ અઢિ દ્વીપ
બહાર જ્યોતિષ ચક્ર સ્થિર છે તેનું પરિમાણ અઢી દ્વિપના જ્યોતિષી વિમાન કરતાં અમુકું
છે અને જ્યોતિ પણ અમુકી છે ॥ અર્ક કોઠાને સંસ્થાને છે તે સ્ફાટિક રત્નમય છે ॥
પ્રથમ પૃથ્વી રત્નપ્રજ્ઞા થકી ૭૯૦ જોજન મધ્યે જ્યોતિષ ચક્ર નથી, તે ઉપર ૧૧૦ જોજન
મધ્યે જ્યોતિષ ચક્ર છે ॥ ૭૯૦ જોજને તારાનાં વિમાન છે ॥ ૮૦૦ જોજને સૂર્યનું વિમાન
છે ॥ ૮૮૦ જોજને ચંદ્રમાનું વિમાન છે ॥ ૮૮૪ જોજને નક્ષત્રનાં વિમાન છે ॥ ૮૮૮ જોજને

બુદ્ધનું વિમાન છે ॥ ૮૯૧ જોજને શુક્રનો વિમાન છે ॥ ૮૯૪ જોજને બૃહસ્પતિનું વિમાન
 છે ॥ ૮૯૭ જોજને મંગલનું વિમાન છે ॥ ૯૦૦ જોજને શનિશ્વરનું વિમાન છે ॥ એક ચંદ્ર-
 માનો પરિવાર ૮૮ ગ્રહ ૨૮ નક્ષત્ર, ૬૬ હજાર ૯ સેં ૭૫ એટલી કોમાકોમી તારાનાં વિમાન
 છે ॥ તેટલો પરિવાર સૂર્યનો પણ જાણવો ॥ ચંદ્રમાનું વિમાન એક જોજનના ૬૧ જાગ ક-
 રીએ તેમાંના ૫૬ જાગનું લાંબું પહોલું ને ૨૮ જાગનું ઊંચું ને જામું છે ॥ ત્રિગુણી જાજેરી
 પરિધિ છે ॥ સૂર્યનું વિમાન ૬૧ યા ૪૮ જાગનું લાંબું પહોલું છે ને ૨૪ જાગનું ઊંચું ને જામું
 છે ॥ ત્રિગુણી જાજેરી પરિધિ છે ॥ ગ્રહનાં વિમાન ૨ ગાઉ લાંબાં પહોળાં છે ॥ એક ગાઉના
 ઊંચા ને જામાં છે, ત્રિગુણી જાજેરી પરિધિ છે ॥ નક્ષત્રનાં વિમાન ૧ ગાઉ લાંબાં પહોળાં છે
 અર્ધ ગાઉનાં ઊંચા ને જામાં છે ॥ ત્રિગુણી જાજેરી પરિધિ છે ॥ તારાનાં વિમાન અર્ધ
 ગાઉ લાંબાં પહોળાં છે ॥ પા ગાઉ ઊંચા ને જામાં છે, ત્રિગુણી જાજેરી પરિધિ છે ॥ ચંદ્રમાનું
 વિમાન ૧૬ હજાર દેવતા ઉપામે છે ॥ તે ૪ હજાર હાથીને રૂપે દક્ષિણ દિશે ॥ ૪ હજાર
 સિંહને રૂપે પૂર્વ દિશે ॥ ૪ હજાર ઘોડાને રૂપે ઉત્તર દિશે ॥ ૪ હજાર વૃષજને રૂપે પશ્ચિમ

દિશે ઉપામે છે ॥ તેમ સૂર્યને પણ જાણવું ॥ એરીતે ૪ દિશે ૮ હજાર દેવતા ગ્રહનાં વિમાનને
ઉપામે છે, તેમજ ૪ હજાર દેવતા નક્ષત્રનાં વિમાનને ઉપામે છે, તેમજ ૨ હજાર દેવતા તારાનાં
વિમાનને ઉપામે છે ॥ ચારે દિશે ચારે રૂપે ચંદ્રમાની માફક જાણવું ॥ ચાલવાની ગતિ ચંદ્ર-
માની મંદ ગતિ છે, તેથી સૂર્યની ગતિ ઉતાવળી, તેથી ગ્રહની ગતિ ઉતાવળી, તેથી નક્ષત્રની
ગતિ ઉતાવળી, તેથી તારાની ગતિ ઉતાવળી ॥ ચંદ્રમાના એક વિમાનથી વીજા ચંદ્રમાના
વિમાનને ૧ લાખ જોજન જાહેરાનું આંતરું છે ॥ એક સૂર્યથી વીજા સૂર્યને ૧ લાખ જોજન
જાહેરું આંતરું છે ॥ સૂર્ય ચંદ્રમાને ૫૦ હજાર જોજનનું આંતરું છે ॥ ચંદ્રમાને સૂર્યનાં વિમા-
નને ૫૦ હજાર જોજનનું આંતરું છે ॥ હવે જ્યોતિષીના ઉત્કૃષ્ટ વ્યાધાત આશ્રિ આંતરાં કહે
છે ॥ ૧૨૨૪૨ જોજન આંતરું છે તે કેમ ? ૧૦ હજાર જોજન મેરુનો કંદ છે અને ૧૨૨૧ જોજન
જ્યોતિષી ચક્ર મેરુ થકી અલગું ફરે છે ॥ તે વેળે પાસાનાં આંતરાં અને મેરુનો કંદ સર્વ
મળી ૩૦ ૧૨૨૪૨ જોજન આંતરું થાય ॥ ૩૦ ૨૬૬ જોજન આંતરું તે કિમ ? નિષધ
નીલવંત પર્વતના કુટ ૨૫૦ જોજન પહોળા છે તે થકી ૮ જોજન જ્યોતિષચક્ર અલગું

ફરે છે તે બેઝ પાસાનું આંતરું અને કુટનો કંદ સર્વ મઠી ૧૬૬ જોજન થાય ॥ હવે
નિર્વ્યાધાતે આંતરું ॥ નિર્વ્યાધાત તે શું ? જ્યાં પર્વત કુટ આરું નથી તે ॥ ત્યાં ૭૦
ગાઉ ૧ નું આંતરું ॥ ૭૦ ૫૦૦ ધનુષ્યનું આંતરું જાણવું ॥ એ આંતરું કહ્યું ॥ હવે સૂર્યનું
તેજ ઊંચું ૧૦૦ જોજન અને નીચું ૧૦૦૦ જોજન તપે ॥ તે કેમ ? રત્નપ્રજ્ઞા પૃથ્વી થકી પશ્ચિ-
મના પાસાની પાંચમી વિજય ૧૦૦૦ જોજન ઊંચી છે અને રત્નપ્રજ્ઞા પૃથ્વી થકી ૮૦૦ જોજન
સૂર્ય ઊંચો છે ॥ સર્વ મઠી એટલું થાય ॥ ૪૭૧૬૩ જોજનને એક જોજનના, ૬૦ જાગ કરીએ
તેમાંના ૨૧ જાગ એટલું ત્રીજું તેજ કરે ॥ એનાં વિમાન સમસ્ત વાટલા સંસ્થાને છે ॥ હવે
જ્યોતિષચક્રથી અસંખ્યાત જોજનની કોનાકોની ઊંચા જણે ત્યારે ત્યાં વાર દેવલોક
નવ ગ્રૈવેયક અને પાંચ અનુત્તર વિમાન આવે છે ॥ તે શેને આધારે છે ? પહેલું, બીજું
દેવલોક ઘનોદધિને આધારે છે, તેની ઉપરના ૩ દેવલોક ઘનવાને આધારે છે, તે ઉપરના
૩ દેવલોક ઘનોદધિ અને ઘનવાતને આધારે છે, તે ઉપર ૪ દેવલોક, એ ગ્રૈવેયક
અને ૫ અનુત્તર વિમાન એ સર્વ આકાશ પ્રતિષ્ઠિત છે ॥ પહેલા બીજા દેવલોકનાં તલા

૨૬૦૦ જોજનનાં જામાં છે ॥ તે ઉપરના ૨ દેવલોકનાં તઢાં ૨૫૦૦ જોજનનાં જામાં છે ॥
તે ઉપરના ૨ દેવલોકનાં તઢાં ૨૪૦૦ જોજનનાં જામાં છે ॥ તે ઉપરના ૪ દેવલોકનાં
તઢાં ૨૩૦૦ જોજનનાં જામાં છે ॥ નવ ગ્રૈવૈયકનાં તઢાં ૨૨ સેં જોજનનાં જામાં છે ॥ પાંચ
અનુત્તર વિમાનનાં તઢાં ૨૧ સેં જોજનનાં જામાં છે ॥ પહેલા વીજા દેવલોકનાં વિમાન
૫૦૦ જોજન ઁંચાં છે ॥ તે ઉપરના ૨ દેવલોકનાં વિમાન ૬૦૦ જોજન ઁંચાં છે ॥ તે
ઉપરના ૨ દેવલોકનાં વિમાન ૭૦૦ જોજન ઁંચાં છે ॥ તે ઉપરના ૨ દેવલોકનાં વિમાન
૮૦૦ જોજન ઁંચાં છે ॥ તે ઉપરના ૪ દેવલોકનાં વિમાન ૯૦૦ જોજન ઁંચાં છે ॥ તે
ઉપર ૯ ગ્રૈવૈયકનાં વિમાન ૧૦૦૦ જોજન ઁંચાં છે ॥ પાંચ અનુત્તર વિમાન ૧૧૦૦ જોજન
ઁંચાં છે ॥ પહેલા ૪ દેવલોક અર્ધચંદ્રાકાર છે ॥ તે ઉપરના ૪ દેવલોક પૂર્ણચંદ્રાકારે
છે ॥ તે ઉપરના ૪ દેવલોક અર્ધચંદ્રાકારે છે ॥ નવ ગ્રૈવૈયક વેડાને આકારે છે ॥ ચાર
અનુત્તર વિમાન અર્ધચંદ્રાકારે છે ॥ પાંચમું પૂર્ણચંદ્રાકારે છે ॥ પહેલા વીજા દેવલોકે ૫
વર્ણ છે ॥ તે ઉપરના ૨ દેવલોકે ૪ વર્ણ છે, કાઢો નથી ॥ તે ઉપરના ૨ દેવલોકે ૩ વર્ણ

ઠે, કાઠો નીલો નથી ॥ તે ઉપરના ૨ દેવલોકે બે વર્ણ ઠે, પીઠો ને ધોઠો ॥ તે ઉપરના
૪ દેવલોક, એ ગ્રૈવેયકે ધોઠો વર્ણ ઠે ॥ પાંચ અનુત્તર વિમાને ઉત્કૃષ્ટો શ્વેત વર્ણ ઠે ॥
બાર દેવલોક એ ગ્રૈવેયક અને ૫ અનુત્તર વિમાને ૧૦ પ્રકારના મનોહ્ર જોગ ઠે ॥ મનોહ્ર શબ્દ
૧ ॥ મનોહ્ર રૂપ ૨ ॥ મનોહ્ર ગંધ ૩ ॥ મનોહ્ર રસ ૪ ॥ મનોહ્ર સ્પર્શ ૫ ॥ મનોહ્ર
કાન્તિ ૬ ॥ મનોહ્ર લાવણ્ય બોલવાનું ૭ ॥ મનોહ્ર ગતિ ચાલવાની ૮ ॥ મનોહ્ર આજ-
રણની જ્યોતિ ૯ ॥ મનોહ્ર આયુષ્યની સ્થિતિ ૧૦ ॥ હવે દેવલોકમાં પ્રતર ૬૨ ઠે તેની
વિગત ॥ પહેલે બીજે થઈ ૧૩ પ્રતર ઠે ॥ ત્રીજે ચોથે ૧૨ પ્રતર ઠે ॥ પાંચમે ૭ પ્રતર
ઠે ॥ ઠઠે ૫ પ્રતર ઠે ॥ ઉપલા ૬ દેવલોકે ચાર ચાર પ્રતર ઠે ॥ એ ગ્રૈવેયકનાં એ પ્રતર
ઠે ॥ પાંચ અનુત્તર વિમાનનું ૧ પ્રતર ઠે ॥ હવે વિમાનની સંખ્યા કહે ઠે ॥ પહેલા સૌ-
ધર્મે ૩૨ લાખ વિમાન ઠે ॥ બીજે ૨૮ લાખ વિમાન ઠે ॥ ત્રીજે ૧૨ લાખ વિમાન ઠે ॥
ચોથે ૮ લાખ વિમાન ઠે ॥ પાંચમે ૪ લાખ વિમાન ઠે ॥ ઠઠે ૫૦ હજાર વિમાન ઠે ॥
સાતમે ૪૦ હજાર વિમાન ઠે ॥ આઠમે ૬ હજાર વિમાન ઠે ॥ નવમે દશમે ૪૦૦ વિમાન

હે ॥ અગ્યારમે વારમે ૩૦૦ વિમાન છે ॥ પહેલી ત્રીકે ૧૧૧ વિમાન છે ॥ બીજી ત્રીકે ૧૦૭ વિમાન છે ॥ ત્રિજી ત્રીકે ૧૦૦ વિમાન છે ॥ પાંચ અનુત્તરનાં ૫ વિમાન છે ॥ સર્વ મઠી ૮૪૯૭૦૨૩ વિમાન છે ॥ તેમાં કેટલાં એક સંખ્યાતાને કેટલા એક અસંખ્યાતા જોજનનાં છે ॥ તેમાં સર્વ દેવલોકે થઈ ૨૫૮૬ વાટલા વિમાન છે ॥ ૨૬૮૮ ટ્રયંશ વિમાન છે ॥ ૨૬૦૪ ચતુરસ વિમાન છે ॥ સર્વ મઠી આવલોકાબંધ વિમાન ૭૮૭૪ છે ॥ વાકી ૮૪૮૯૧૪૯ પુષ્પાવિકીર્ણક છે ॥ હવે સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનથી ૧૨ જોજન ઊંચી સિદ્ધિશિલા છે, તે ૪૫ લાખ જોજન લાંબી પહોળી છે, આઠ જોજન મધ્યે જામી છે, તેને માંચીની પાંચથી પાતળી છે ॥ તેની પરિધિ ૧૪૨૩૦૨૪૯ જોજન ૧ ગાઉ ૧૭ ધનુષ્ય ૬ હાથ ૧૩ આંગળ જાહેરી છે ॥ ઉજ્જવલ જેવો શંખ, અંકરતન, જેવો મચકુંદ, જેવું દુધનું ફીણ, જેવો રૂપાનો પટ, જેવાં ચંદ્રમાનાં કિરણ, જેવું દહીંનું ચોટ, તેથી તે અધિક ઊજળી છે ॥ તે ઉપર એક જોજનને ૨૪ મે અગ્ર વિજાગે સિદ્ધ રહ્યા છે ॥ લોકને મસ્તકે રહ્યા છે ॥ અલોકથી ૪ આંગળ નીચે રહ્યા છે ॥ ૩૧ ગુણે કરી વિરાજમાન છે ॥ તે ૩૧ ગુણ કહે છે ॥ પાંચ જ્ઞાનાવર્ણીય

हय कर्या, ए दर्शनावर्णीय हय कर्या, वे वेदनीय हय कर्या, समकित मोहनीय, चारित्र
मोहनीय हय कर्या, ४ गतिनां आज्ञां हय कर्या, शुभ नाम अशुभ नाम हय कर्या,
उंच गोत्र नीच गोत्र हय कर्या, दानांतराय, लाजांतराय, जोगांतराय, उपजोगांतराय,
वीर्यांतराय हय कर्या ॥ ए ३१ गुणे करी सहित सिद्ध ठे ॥ हवे १४ राज कहे ठे ॥
सात पृथ्वी नीचे ७ राज ठे ॥ रत्नप्रज्ञाथी उंचुं सौधर्म देवलोक सुधी १ राज ॥ सौध-
र्मथी माहेंद्र देवलोक सुधी २ राज ॥ माहेंद्रथी लांतक सुधी ३ राज ॥ लांतकथी सह-
सार सुधी ४ राज ॥ सहसारथी अच्युत सुधी ५ राज ॥ अच्युतथी ए ग्रैवेयक सुधी
६ राज ॥ ए ग्रैवेयकथी लोकना अंत सुधी ७ राज ॥ एटले ७ राज जाजेरा नीचा ने
७ राज माठेरा उंचा जाणवा ॥

इति जवनद्वार संपूर्ण ॥ ६ ॥

हवे सातमं गतागतिद्वार कहे ठे ॥

हवे कया दंरुकमांथी कया दंरुकमां जाय, क्यांथी आवे ते कहे ठे ॥ नरकमां

तिर्यंच पंचेन्द्रिय समुच्छिन्नं अने गर्जज अने मनुष्य गर्जज ए बेमांथी आवे ॥ नरकना
नीकळ ॥ तिर्यंच पंचेन्द्रिय गर्जज ने गर्जज मनुष्यमां जाय ॥ ए समुच्चय कह्यो ॥ हवे
विस्तारथी कहे ठे ॥ नरकमां क्यांनो आवे कइ नरके जाय ? पहेली नरके तिर्यंच
पंचेन्द्रिय समुच्छिन्नं ने गर्जज जाय ॥ बीजी नरके जुजपर जाय ॥ त्रीजी सुधी खेचर
जाय ॥ चोथी सुधी चउपद सिंहादिक जाय ॥ पांचमी सुधी उरपर सर्प जाय ॥ ठठ्ठी
सुधी स्त्री जाय ॥ सातमी सुधी नर नपुंसक मच्छादिक जाय ॥ हवे नरकना नीकळ्या
क्यां आवे ते कहे ठे ॥ सातमी नरकनो नीकळ्यो मनुष्य न थाय पण तिर्यंच पंचेन्द्रिय
गर्जजमां जाय ॥ पामे तो समकित पामे, पण विरती कशी न पामे ॥ ठठ्ठी नरकनो नी-
कळ्यो तिर्यंच पंचेन्द्रिय गर्जज अने मनुष्य गर्जजमां आवे, पामे तो देशविरती, पण सर्व-
विरती न पामे ॥ पांचमी नरकनो नीकळ्यो तिर्यंच गर्जज ने मनुष्य गर्जजमां आवे,
पामे तो सर्वविरती, पण केवल ज्ञान न पामे ॥ चोथी नरकनो नीकळ्यो तिर्यंच गर्जज
ने मनुष्य गर्जजमां आवे, पामे तो केवल ज्ञान पामे, पण तीर्थकरपद न पामे ॥ त्रीजी

नरकनो नीकळ्यो तीर्थकरपद पामे, पण वासुदेव बलदेवनी पदवी न पामे ॥ बीजी नरकनो नीकळ्यो वासुदेवनी पदवी पामे, पण चक्रवर्तीनी पदवी न पामे ॥ पहेली नरकनो नीकळ्यो चक्रवर्ती विगेरे सघळी पदवी पामे ॥ हवे जवनपतिमां तिर्यच पंचेंद्रिय-समुर्छिम अने गर्जज, मनुष्य गर्जज ए वेमांथी आवे ॥ त्यांनो नीकळ्यो बादर पृथ्वी अप ने प्रत्येक वनस्पति, तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज, मनुष्य गर्जज एटलामां आवे ॥ पृथ्वी-मां नारकी वर्जी बाकी २३ दंरुक थकी आवे, त्यांनो नीकळ्यो नारकी देवता वर्जी बाकी १० दंरुकमां जाय ॥ अपमां नारकी वर्जी २३ दंरुकनो आवे, त्यांनो नीकळ्यो नारकी देवता वर्जी १० दंरुकमां जाय ॥ वनस्पतिमां नारकी वर्जी बाकी २३ दंरुकमांथी आवे, त्यांनो नीकळ्यो नारकी देवता वर्जी १० दंरुकमां जाय ॥ तेउ वायुमां नारकी देवता वर्जी बाकी १० दंरुकमांथी आवे, त्यांनो नीकळ्यो नारकी देवता मनुष्य वर्जी नव दंरुकमां जाय ॥ विगलेंद्रिय त्रणे १० दंरुकमां जाय ॥ एमां नारकी देवता वर्जी बाकी १० दंरुकमांथी आवे ॥ तिर्यच समुर्छिम पंचेंद्रियमां नारकी देवता वर्जी बाकी

१० दंरुकमांथी आवे, एमांथी नीकळ्या ज्योतिषी वैमानिक वर्जी बाकी ११ दंरुकमां
जाय ॥ हवे गर्जज तिर्यचमां १४ दंरुकथी आवे, चौवीसे दंरुकमां जाय ॥ उपर आठमा
देवलोक उपरांत न जाय ॥ हवे मनुष्य गर्जजमां तेउवाउ वर्जी ११ दंरुकमांथी आवे,
त्यांना नीकळ्या १४ दंरुके जाय ॥ हवे मनुष्य समुच्छिममां तेउवायु नारकी देवता वर्जी
बाकी ७ दंरुकमांथी आवे, त्यांना नीकळ्या देवता नारकी वर्जी बाकी १० दंरुकमां
जाय ॥ वाणव्यंतरमां तिर्यच पंचेंद्रिय समुच्छिम ने गर्जज अने गर्जज मनुष्यमांथी
आवे, त्यांना नीकळ्या वादर पृथ्वी अप ने प्रत्येक वनस्पति, तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज,
मनुष्य गर्जज एमां जाय ॥ ज्योतिषीमां तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज अने मनुष्य गर्जजमांथी
आवे, त्यांना नीकळ्या वादर पृथ्वी अप ने प्रत्येक वनस्पति तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज,
मनुष्य गर्जजमां जाय ॥ वैमानिक पेहला बीजा देवलोकमां तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज,
मनुष्य गर्जजमांथी आवे, त्यांना नीकळ्या वादर पृथ्वी अप ने प्रत्येक वनस्पति, तिर्यच
पंचेंद्रिय गर्जज, मनुष्य गर्जज ए पांचमां जाय ॥ श्रीजा देवलोकथी मांठी आठमा सुधी

तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज अने मनुष्य गर्जज एमांथी आवे, त्यांना नीकळ्या तिर्यच गर्जज पंचेंद्रिय अने मनुष्य गर्जजमां जाय ॥ नवमा देवलोकथी सर्वार्थसिद्ध सुधी मनुष्य गर्जजमांथी आवे, त्यांना नीकळ्या गर्जज मनुष्यमां जाय ॥ मनुष्य गर्जज मोक्ष पण जाय, पण त्यांथी आवे नहि ॥ हवे १ समये मोक्ष जाय तेनी संख्या अने क्यांथी केटला जाय हो कहे ठे ॥ पहली ३ नरकना नारकीना जीव मनुष्य गर्जजमां आवे ॥ एक समये १० मोक्ष जाय ॥ ए संज्ञा सघळे जाणवी ॥ चोथीना ४ जाय ॥ पांचमी ठठी सातमीना नीकळ्या न जाय ॥ जवनपतिना देवताना १० जाय ॥ तेनी देवीनां ५ जाय ॥ पृथ्वी अपना ४ जाय ॥ तेउ वायुना न जाय ॥ वनस्पतिना ६ जाय ॥ विगलेंद्रियना ४ ज्ञान पामे, पण मोक्ष न जाय ॥ तिर्यच पंचेंद्रियना १० जाय ॥ तिर्यचणीना १० जाय ॥ मनुष्य गतिना १० जाय ॥ पुरुष लिंगे १० जाय ॥ स्त्रीलिंगना १० जाय ॥ नपुंसकलिंगना १० जाय व्यंतरना १० जाय ॥ तेनी देवीना ५ जाय ॥ ज्योतिषीना १० जाय ॥ तेनी देवीना १० जाय ॥ वैमानिकना १०० जाय ॥ तेनी देवीना १० जाय ॥ उंचा लोकमांथी ४ जाय ॥ नीचा लोकमांथी १० जाय ॥

त्रीढलोकढांथी १०० जाय ॥ समुद्रढांथी २ जाय ॥ शेष जलढांथी ३ जाय ॥ उत्कृष्टी अवगा-
हनानां २ जाय ॥ मध्यम अवगाहनानां १०० जाय ॥ जघन्य अवगाहनाना ४ जाय ॥
स्वलिंगना १०० जाय ॥ अन्यलिंगे १० जाय ॥ गृहलिंगे ४ जाय ॥ नंदनवनढांथी २ जाय ॥
पुरुषथी पुरुष थइने १०० जाय ॥ बाकी ० जांगे १० जाय ॥ पुरुषथी स्त्रीलिंगे थइ १०
जाय ॥ पुरुषथी नपुंसकलिंगे थइ १० जाय ॥ स्त्रीथी पुरुषलिंगे थइ १० जाय ॥ स्त्रीथी
स्त्री थइने १० जाय ॥ स्त्रीथी नपुंसक थइ १० जाय ॥ नपुंसकथी पुरुष थइ १० जाय ॥
नपुंसकथी स्त्री थइ १० जाय ॥ नपुंसकथी नपुंसक थइ १० जाय ॥ एक समये जे जे
गतिना मनुष्यमां आवी उत्कृष्टा मोक्ष एक समये जाय ते कह्या ॥ हवे १५ जेदे सिद्ध
थाय ते कहे ठे ॥ तीर्थ सिद्धा १ ॥ अतीर्थ सिद्धा २ ॥ तीर्थकर सिद्धा ३ ॥ अतीर्थकर
सिद्धा ४ ॥ स्वयंबुद्ध सिद्धा ५ ॥ प्रत्येक बुद्ध सिद्धा ६ ॥ बोधबोहि सिद्धा ७ ॥ स्वलिंग
सिद्धा ० ॥ अन्यलिंग सिद्धा ९ ॥ गृहलिंग सिद्धा १० ॥ पुरुषलिंग सिद्धा ११ ॥ स्त्रीलिंग
सिद्धा १२ ॥ नपुंसक लिंग सिद्धा १३ ॥ एक सिद्धा १४ ॥ अनेक सिद्धा १५ ॥ हवे

સ્વલિંગ સિદ્ધા તે કહે છે ॥ પહેલે સમયે ૧૦૮ મોહ જાય ॥ બીજે સમયે ૧૦૨ જાય ॥
ત્રીજે સમયે ૯૬ જાય ॥ ચોથે સમયે ૮૪ જાય ॥ પાંચમે સમયે ૭૨ જાય ॥ ઠેઠે સમયે ૬૦
જાય ॥ સાતમે સમયે ૪૮ જાય ॥ આઠમે સમયે ૩૨ જાય ॥

इति गतागतिद्वार संपूर्ण ॥ ७ ॥

હવે આઠમું સંઘયણદ્વાર કહે છે ॥

वज्रऋषज नाराच संघयण १ ॥ ऋषज नाराच संघयण २ ॥ नाराच संघयण ३ ॥
अर्द्धनाराच संघयण ४ ॥ किलकु संघयण ५ ॥ ठेवटु संघयण ६ ॥ हवे वज्रऋषज नाराच
संघयण ते केने कहिये ? जे अस्थिनां ठેका परस्पर वींटाया होय वच्चे अस्थिनी खिली
अने उपर अस्थिनो पाटो एवी रीते देहनी संधि सर्वे होय, ते प्रथम संघयण जाणवું ॥
ऋषज नाराच ते केने कहिये ? तेने वन्ने पासे अस्थिना ठેका विंटाया होय अने उपर
पाटो होय वच्चे खिली न होय, ए बीजुं संघयण जाणवું ॥ २ ॥ त्रीजुं नाराच ते केने
कहिये ? तेने वन्ने पासे अस्थिनां ठેका विंटाया होय अने वच्चे खिली पाटो न होय,

ए त्रीजुं संघयण जाणवुं ॥ ३ ॥ चोथुं अरुनाराच संघयण ते केने कहिये ? अस्थिनो
 ठेको एक बाजुनो विंटायो होय, बीजो सामो अस्थिनो ठेको अरुकी रहे, अने बीजो
 पासे खिली होय, ते चोथुं संघयण जाणवुं ॥ ४ ॥ पांचमुं किलकु संघयण ते केने कहिये ?
 संधिनो अस्थि बन्ने उपरना ठेके आवी रहे अने वच्चे खिली होय पण उपर पाटो नहि
 अने बन्ने अस्थिना प्रांत परस्पर विंटाया नहि ते पांचमुं संघयण जाणवुं ॥ ५ ॥ ठतुं
 ठेवटु संघयण ते केने कहिये ते संघयण वच्चे खिली नहि पाटो नहि, बन्ने बाजु
 अस्थिनां ठेका परस्पर विंटाया नहि एवा अव्यवस्थित अस्थिना सांधा, सामसामा अरुकी
 रहे अने अति नबलुं ते ठतुं ठेवटु संघयण जाणवुं ॥ ६ ॥ नारकी देवता असंघयणी, ५
 एकेंद्रिय, ३ विगलेंद्रिय, तिर्यच पंचेंद्रिय समुर्हिम ने मनुष्य समुर्हिम एटलाने ठेवटु
 संघयण ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज ने मनुष्य गर्जजमां संघयण ६ लाजे ॥ सिद्ध असंघ-
 यणी जाणवा ॥

इति संघयणद्वार संपूर्ण ॥ ७ ॥

हृदो नवमुं संगणद्वार कहे ठे ॥

समचउरंस संस्थान १ ॥ निगोह परिमंरुल संस्थान २ ॥ सादि संगण ३ ॥ वामन
संगण ४ ॥ कुब्ज संगण ५ ॥ हुंरु संगण ६ ॥ हवे समचउरंस संगण ते केने कहिये?
जे चारे वाजु सरखुं होय ॥ पद्मासन बेठां जेटखुं वन्ने जानुनुं आंतरुं ॥ तेटखुं वळी आस-
नने ललाटनुं आंतरुं ॥ वळी तेटखुंज आंतरुं मावा जानुथी जमणा स्कंध सुधी, अने
जमणा जानुथी मावा स्कंधसुधी, एटले चारे वाजु सरखुं आंतरुं होय ते समचउरंस संगण
जाणवुं ॥ १ ॥ निगोह परिमंरुल संगण ते केहने कहिये? जे वरुवृद्धनी माफक उपर पूर्ण
अने नाज्जीथी नीचे हीनांग ते बीजुं संगण जाणवुं ॥ २ ॥ सादि संगण ते केहने कहिये?
जे नाज्जी नीचे युक्तमान प्रमाण, पग कटी जानु प्रमुख सर्व रुमुं होय, अने नाज्जीथी
उपल्यो सर्व पारुवो होय, हैयुं हाथ माथुं मुख प्रवृत्ति सर्व अति दुराकृति होय ते त्रीजुं
संगण जाणवुं ॥ ३ ॥ कुब्ज संगण ते केने कहिये? जे संस्थाने हाथ पग मस्तक ग्रीवा
एटलां प्रमाणोपेतवाळां होय, अने उदर पुंठ मुख प्रमुख वांकुं होय ते चोथुं संगण

जाणवुं ॥ ४ ॥ बामन संठाण ते केने कहिये ? जे पूर्वना चोथाथी उपरांतुं होय ते पांचमुं संठाण जाणवुं ॥ ५ ॥ हुंरु ते केहने कहिये ? रुंद मूंद मृगापुत्र लोढीयानी माफक अंगे अवयवे करी अलक्षण होय, सर्वांगे पाखुवो ते ठुं हुंरु संठाण जाणवुं ॥ ६ ॥ नारकी जवधारणीय अने वैक्रेय शरीर करे तोये हुंरु संठाण ॥ देवताने जवधारणीय सम चउरंस संठाण, वैक्रेय शरीर करे तो नाना संठाण संठिया, बार देवलोक सुधी वैक्रेय करे, ते उपरांत न करे ॥ पृथ्वीने हुंरु संठाण पण चंद्राकारे तथा मसुरनी दाळने आकारे ठे ॥ अपने हुंरु संठाण पण जळना परपोटानो आकार ठे ॥ तेउने हुंरु संठाण पण सोयना जारानी अणीनो आकार ठे ॥ वायुने हुंरु संठाण पण ध्वजा पताकानो आकार ठे ॥ वन-स्पतिने हुंरु संठाण पण नाना प्रकारनो आकार ठे ॥ विगलेंद्रिय, समुर्हिम तिर्यच पंचेंद्रिय, मनुष्य समुर्हिमने हुंरु संठाण ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज, ने मनुष्य गर्जजने ठए संठाण होय ॥
इति संठाणद्वार संपूर्ण ॥ ७ ॥

हवे दसमुं वेद द्वार कहे ठे ॥

वेद ३, ते स्त्रीवेद १ ॥ पुरुषवेद २ ॥ नपुंसकवेद ३ ॥ नारकी, एकेंद्रिय, विगलेंद्रिय, तिर्यच पंचेंद्रिय समुर्हिम, समुर्हिम मनुष्य ए सर्वने १ नपुंसक वेद जाणवुं ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जज ने मनुष्य गर्जजमां वेद ३ लाजे ॥ देवतामां वेद २ ॥ स्त्रीवेद १ पुरुषवेद २ ॥ ते जवनपति आदि देइ २ देवलोक सुधी वेद २ लाजे ॥ उपर सघळा पुरुषवेदी जाणवा ॥ अद्वप बहुत्व कहे ठे ॥ सर्वथी थोना गजवकंतिय मणुसा १ ॥ मनुसणी संखेज्जा गुणी २ ॥ बादर तेउकाश्या पज्जत्तगा असंखेज्जागुणा ३ ॥ अणुत्तरोववाश्या देवा असंखेज्जा गुणा ४ ॥ उवरीमगेविज्जागादेवा असंखेज्जागुणा ५ ॥ मज्जिमगेविज्जागादेवा संखेज्जागुणा ६ ॥ हेठीमगेविज्जागादेवा संखेज्जागुणा ७ ॥ अचूएकप्पे देवा संखेज्जागुणा ८ ॥ आरणे कप्पे देवा संखेज्जागुणा ९ ॥ पाणए कप्पे देवा संखेज्जागुणा १० ॥ आणए कप्पे देवा संखेज्जागुणा ११ ॥ अहेसत्तमाए पुढवीए नेरइया असंखेज्जागुणा १२ ॥ ठठीतमाए पुढवीए नेरइया असंखेज्जागुणा १३ ॥ सहसारे कप्पे देवा असंखेज्जागुणा १४ ॥ महा कप्पे देवा असंखेज्जागुणा

१५ ॥ पंचमाएधूमप्पत्ताए पुढवीए नेरइया असंखेज्जगुणा १६ ॥ लंतए कप्पे देवा असंखेज्ज
गुणा १७ ॥ चउत्थीए पंकप्पत्ताए पुढवीए नेरइया असंखेज्जगुणा १८ ॥ वंजलोए कप्पे देवा
असंखेज्जगुणा १९ ॥ तच्चाए वाबुयप्पत्ताए पुढवीए नेरइया असंखेज्जगुणा २० ॥
माहिंदकप्पेदेवा असंखेज्जगुणा २१ ॥ ॥ सणकुमार कप्पेदेवा असंखेज्जगुणा २२ ॥
दोच्चाए सक्करप्पत्ताए पुढवीए नेरइया असंखेज्जगुणा २३ ॥ सउच्चिज्ज मणुसा
असंखेज्जगुणा २४ ॥ इसाणे कप्पे देवा असंखेज्जगुणा २५ ॥ इसाणे कप्पे देवाओ
संखेज्जगुणी २६ ॥ सुहम्मे कप्पे देवा संखेज्जगुणा २७ ॥ सुहम्मे कप्पे देवाओ संखेज्जगुणी
॥ २८ ॥ जवणवासी देवा असंखेज्जगुणा २९ ॥ जवणवासिणी देवाओ संखेज्जगुणी ३० ॥
इमीसे रयणप्पत्ताए पुढवीए नेरइया असंखेज्जगुणा ३१ ॥ खहयर पंचिंदिय तिरिख
जोणिया पुरिसा असंखेज्जगुणा ३२ ॥ खहयर पंचिंदिय तिरिख जोणिणीओ संखेज्जगुणी
३३ ॥ थलयर पंचिंदिय तिरिख जोणिया पुरिसा संखेज्जगुणा ३४ ॥ थलयर पंचिं-
दिय तिरिख जोणिणीओ संखेज्जगुणी ३५ ॥ जलयर पंचिंदिय तिरिख जोणिया पुरिसा

संखेज्जगुणा ३६ ॥ जलयर पंचिंदिय तिरिख जोणिणीओ संखेज्जगुणी ३७ ॥ वाणवंतर
देवा संखेज्जगुणा ३८ ॥ वाणवंतरवासि देवीओ संखेज्जगुणी ३९ ॥ जोइसिया देवा
संखेज्जगुणा ४० ॥ जोइसिणी देवीओ संखेज्जगुणी ४१ ॥ खहयर पंचिंदिय तिरिख जो-
णिआ नपुंसगा संखेज्जगुणा ४२ ॥ अलयर पंचिंदिय तिरिख जोणिआ नपुंसगा संखेज्ज-
गुणा ४३ ॥ जलयर पंचिंदिय तिरिख जोणिआ नपुंसगा संखेज्जगुणा ४४ ॥ चउरिंदिया
पज्जत्ता संखेज्जगुणा ४५ ॥ पंचिंदिया पज्जत्ताय विसेसाहिया ४६ ॥ वेइंदिया पज्जत्ता विसे-
साहिया ४७ ॥ तेइंदिया पज्जत्ता विसेसाहिया ४८ ॥ पंचिंदिया अपज्जत्ता असंखे-
ज्जगुणा ४९ ॥ चउरिंदिया अपज्जत्ता विसेसाहिया ५० ॥ तेइंदिया अपज्जत्ता विसे-
साहिया ५१ ॥ वेइंदिया अपज्जत्ता विसेसाहिया ५२ ॥ पत्तेय सरीर वायर वणस्सइका-
इया पज्जत्ता असंखेज्जगुणा ५३ ॥ वायर निगोदा पज्जत्ता असंखेज्जगुणा ५४ ॥ वादर
पुढवी काइया पज्जत्ता असंखेज्जगुणा ५५ ॥ वादर आउकाइया पज्जत्ता असंखेज्जगुणा ५६ ॥
वादर वाउकाइया पज्जत्ता असंखेज्जगुणा ५७ ॥ वादर तेउकाइया अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा

५८ ॥ पत्तेय सरीर बादर वणस्सइ काश्या अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा ५९ ॥ बादर निगोदा
अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा ६० ॥ बादर पुढवीकाश्या अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा ६१ ॥ बादर
आउकाश्या अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा ६२ ॥ बादर वाउकाश्या अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा
६३ ॥ सुहुम तेउकाश्या अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा ६४ ॥ सुहुम पुढवी काश्या अपज्जत्ता
विसेसाहिया ६५ ॥ सुहुम आउकाश्या अपज्जत्ता विसेसाहिया ६६ ॥ सुहुम वाउकाश्या
अपज्जत्ता विसेसाहिया ६७ ॥ सुहुम तेउकाश्या पज्जत्ता संखेज्जगुणा ६८ ॥ सुहुम पुढवी
काश्या पज्जत्ता विसेसाहिया ६९ ॥ सुहुम आउकाश्या पज्जत्ता विसेसाहिया ७० ॥ सुहुम
वाउकाश्या पज्जत्ता विसेसाहिया ॥ ७१ ॥ सुहुम निगोदा अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा ७२ ॥
सुहुमनिगोदा पज्जत्ता संखेज्जगुणा ७३ ॥ अजवसिद्धिया अणंतगुणा ७४ ॥ पन्निवाइ सम्म-
दिट्ठि अणंतगुणा ७५ ॥ सिद्ध अणंतगुणा ७६ ॥ बादर वणस्सइ काश्या पज्जत्ता अणंत-
गुणा ७७ ॥ पज्जत्ता विसेसाहिया ७८ ॥ बादर वणस्सइ काश्या अपज्जत्ता असंखेज्जगुणा
७९ ॥ बादर अपज्जत्ता विसेसाहिया ८० ॥ समुच्चय बादर विसेसाहिया ८१ ॥ सुहुम

वणस्सइ काइया अपज्जात्ता असंखेज्जगुणा ७२ ॥ सुहुम अपज्जात्ता विसेसाहिया ७३ ॥
 सुहुम वणस्सइ काइया पज्जात्ता संखेज्जगुणा ७४ ॥ सुहुम पज्जात्ता विसेसाहिया ७५ ॥
 समुच्चय सुहुमा विसेसाहिया ७६ ॥ जवसिद्धिया विसेसाहिया ७७ ॥ निगोद जीवा विसे-
 साहिया ७८ ॥ वणस्सइ काइया जीवा विसेसाहिया ७९ ॥ एगिंदिया जीवा विसेसाहिया
 ८० ॥ तिरिखजोणिया विसेसाहिया ८१ ॥ मिह्दिट्ठी विसेसाहिया ८२ ॥ अविरया जीवा
 विसेसाहिया ८३ ॥ सकसाइया विसेसाहिया ८४ ॥ ठउमत्थजीवा विसेसाहिया ८५ ॥
 सजोगी जीवा विसेसाहिया ८६ ॥ संसारत्थाजीवा विसेसाहिया ८७ ॥ सब्बजीवा विसेसाहिया
 ८८ ॥ ए अठाणुं बोलनो अट्ठप बहुत्त जाणवो ॥ सर्वथी थोफा पुरुषवेद ॥ १ ॥ तेथी
 स्त्रीवेद संख्यातगुणी ॥ २ ॥ तेथी नपुंसकवेद अनंतगुणा ॥ ३ ॥ मनुष्य पुरुषथी मनुष्यणी
 स्त्री २७ गुणी अधिक ॥ देवताथी देवी ३२ गुणी अधिक ॥ तिर्यचथी तिर्यचणी ३ गुणी
 अधिक ॥ पुरुषनो विषय खरुना पुळा सरिखो ॥ स्त्रीनो विषय बकरानी लिंकीना ताप
 सरिखो ॥ नपुंसकनो विषय नगरना दाह सरिखो ॥ जवनपति व्यंतर ज्योतिषी वैमानिक

પહેલા બીજા દેવલોક સુધીમાં મનુષ્યની માફક જોગ છે ॥ તે ઉપરના બે દેવલોકે સ્પર્શનો જોગ છે ॥ તે ઉપરના બે દેવલોકે રૂપનો જોગ છે ॥ તે ઉપરના બે દેવલોકે શબ્દનો જોગ છે ॥ તે ઉપરના ૪ દેવલોકે મનનો જોગ છે ॥ તે ઉપરાંત દેવતાને જોગ નથી.

॥ ઇતિ વેદદ્વાર સંપૂર્ણ ॥ ૧૦ ॥

હવે જોગદ્વાર કહે છે ॥

જોગ ૧૫, તેમાં મનના ૪ તે સાચું મન ૧ ॥ જૂતું મન ૨ ॥ મિશ્ર મન ૩ ॥ વ્યવહાર મન ૪ ॥ વચનના જોગ ૪ તે સાચું વચન ૧ ॥ જૂતું વચન ૨ ॥ મિશ્ર વચન ૩ ॥ વ્યવહાર વચન ૪ ॥ કાયાના જોગ ૭ તે ઉદારિક ૧ ॥ ઉદારિકનો મિશ્ર ૨ ॥ વૈક્રેય ૩ ॥ વૈક્રેયનો મિશ્ર ૪ ॥ આહારક ૫ ॥ આહારકનો મિશ્ર ૬ ॥ કાર્મણ કાયજોગ ૭ ॥ નારકી દેવતાને જોગ ૧૧ તે મનના ૪ ॥ વચનના ૪ ॥ કાયાના ૩ તે વૈક્રેય ૧ ॥ વૈક્રેયનો મિશ્ર ૨ ॥ કાર્મણકાય જોગ ૧ ॥ ૧ પૃથ્વી ૧ ॥ અપ ૨ ॥ તેજ ૩ ॥ વનસ્પતિ ૪ ॥ એ ૪ ને જોગ ૩ ॥

उदारिकनो १ उदारिकनोमिश्र २ कार्मण कायजोग ३ ॥ वायुने जोग ५ ते उदारिक १ ॥
उदारिकनो मिश्र २ ॥ वैक्रेय ३ ॥ वैक्रेयनो मिश्र ४ ॥ कार्मणकाय जोग ५ ॥ विगलें
द्रियने जोग ४ ते उदारिक १ ॥ उदारिकनो मिश्र २ ॥ कार्मण काय जोग ३ ॥ व्यवहार
नाषा ४ ॥ तिर्यंच पंचेंद्रिय समुर्हिमने विगलेंद्रियनी माफक जाणवुं ॥ तिर्यंच पंचेंद्रिय
गर्जने जोग १३ ते मनना ४ ॥ वचनना ४ ॥ उदारिक १ ॥ उदारिकनो मिश्र २ ॥
वैक्रेय ३ ॥ वैक्रेयनो मिश्र ४ ॥ कार्मण काय जोग ५ ॥ ए५ कायाना मली १३ जोग जाणवा ॥
मनुष्य समुर्हिमने जोग जेम विगलेंद्रियने तेम जाणवा ॥ मनुष्य गर्जने जोग १५
जाणवा ॥ सिद्ध अजोगी कहीये ॥

इति जोगद्वार संपूर्ण ॥ ११ ॥

हवे उपयोग द्वार कहे ठे ॥

उपयोग १२, ते मतिज्ञान १ ॥ श्रुतज्ञान २ ॥ अवधिज्ञान ३ ॥ मनःपर्यवज्ञान ४ ॥

કેવલજ્ઞાન ૫ ॥ મતિઅજ્ઞાન ૬ ॥ શ્રુતઅજ્ઞાન ૭ ॥ વિજગજ્ઞાન ૮ ॥ ચત્તુર્દશન ૯ ॥ અચત્તુર્દશન ૧૦ ॥ અવધિદર્શન ૧૧ ॥ કેવલદર્શન ૧૨ ॥ એ ૧૨ ઉપયોગ ૨૪ દંમક ઉપર ઉતારે છે ॥ નારકીને ઉપયોગ ૯, તે કેવલજ્ઞાન, કેવલદર્શન, મનઃપર્યવજ્ઞાન ૯ ૩ વર્જીને બાકીના ૯ જાણવા ॥ તેમાં સમદૃષ્ટિને ૬ ઉપયોગ, ૩ અજ્ઞાન નહિ ॥ મિથ્યાત્વીને ૬ ઉપયોગ, ૩ જ્ઞાન નહિ ॥ દેવતાને ૯ ઉપયોગ સમુચ્ચયે નારકીની પરે ॥ તેમાં સમદૃષ્ટિને ૬ ઉપયોગ, ૩ અજ્ઞાન નહિ ॥ મિથ્યાત્વીને ૬ ઉપયોગ, ૩ જ્ઞાન નહિ ॥ નવરં અનુત્તર વિમાને ૬ ઉપયોગ, ત્યાં ૩ અજ્ઞાન નહિ ॥ પાંચ એકેન્દ્રિયને ૩ ઉપયોગ, તે મતિ અજ્ઞાન ૧ ॥ શ્રુત અજ્ઞાન ૨ ॥ અચત્તુર્દશન ૩ ॥ બેન્દ્રિય તેન્દ્રિયને ઉપયોગ ૫ તે મતિજ્ઞાન ૧ ॥ શ્રુતજ્ઞાન ૨ ॥ મતિઅજ્ઞાન ૩ ॥ શ્રુત અજ્ઞાન ૪ ॥ અચત્તુર્દશન ૫ ॥ ચત્તુર્વિન્દ્રિયને ૬ ઉપયોગ તેમાં ચત્તુર્દશન વધ્યો ॥ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય સમુર્થિમને ચત્તુર્વિન્દ્રિયની માફક ॥ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય ગર્જજને નેરણ્યાની માફક ॥ મનુષ્ય સમુર્થિમને ઉપયોગ ૪ તે મતિ અજ્ઞાન ૧ ॥ શ્રુતઅજ્ઞાન ૨ ॥ ચત્તુર્દશન ૩ ॥ અચત્તુર્દશન ૪ ॥ મનુષ્ય ગર્જજ ને ઉપયોગ ૧૨ લાગે ॥

सिद्धने उपयोग २ ते केवलज्ञान १, केवलदर्शन २ ॥

इति उपयोगद्वार संपूर्ण ॥ १२ ॥

हवे शरीरद्वार कहे ठे ॥

शरीर ५, ते उदारिक १ ॥ वैक्रेय २ ॥ आहारक ३ ॥ तेजस् ४ ॥ कर्मण ५ ॥ देवताने
३ शरीर, ते वैक्रेय १ ॥ तेजस् २ ॥ कर्मण ३ ॥ नारकीने पण ते मज जाणवुं ॥ उढवो, अप,
तेज, वनस्पतिने ३ शरीर, ते उदारिक १ ॥ तेजस् २ ॥ कर्मण ३ ॥ वायराने शरीर ४
ते वैक्रेय वध्युं ॥ विगळेन्द्रियने शरीर ३ ते उदारिक १ ॥ तेजस् २ ॥ कर्मण ३ ॥ ति-
र्थच पंचेन्द्रिय समुर्बिम तथा मनुष्य समुर्बिमने ३ शरीर, ते उदारिक १ ॥ तेजस् २ ॥
कर्मण ३ ॥ तिर्यच पंचेन्द्रिय गर्जजने शरीर ४, ते वैक्रेय वध्युं ॥ मनुष्य गर्जजने शरीर
५ ॥ सिद्ध अशरीरी कहिये ॥

इति शरीरद्वार संपूर्ण ॥ १३ ॥

हवे गुणगुणाद्वार कहे ठे ॥

गुणगुणा १४ ते मिथ्यात्व १ ॥ साश्वादान २ ॥ समाभिध्यात्व ३ ॥ अवृत्ति समदिशि
४ ॥ देशविरति ५ ॥ प्रमत्त ६ ॥ अप्रमत्त ७ ॥ निवृत्ति बादर ८ ॥ अनिवृत्ति बादर ९ ॥
सूक्ष्मसंपराय १० ॥ उपशातमोह ११ ॥ क्षीणमोह १२ ॥ सजोगी केवली १३ ॥ अयोगी केवली
१४ ॥ नारकी देवताने गुणगुणा ४, ते मिथ्यात्व १ ॥ साश्वादान २ ॥ मिश्र ३ ॥ अवि-
रति समदृष्टि ४ ॥ ए त्रैवेयके गुणगुणा ३ ॥ मिथ्यात्व १ ॥ साश्वादान २ ॥ अविरति
३ ॥ अनुत्तर विमाने गुणगुणां १ ॥ अविरति सम्यक्दृष्टि ॥ विगर्हेन्द्रियने गुणगुणा २,
ते मिथ्यात्व १ ॥ साश्वादान २ ॥ तिर्यच पंचेन्द्रिय समुर्ध्विमाने गुणगुणा २, ते मिथ्यात्व
१ ॥ साश्वादान २ ॥ तिर्यच पंचेन्द्रिय गर्जजने गुणगुणा ५, ते मिथ्यात्व ३ ॥ पादि यावत्
देशविरति ॥ मनुष्य समुर्ध्विमाने गुणगुणां १, मिथ्यात्व ॥ मनुष्य गर्जजने गुणगुणा १४
जाणवां ॥ सिद्धने गुणगुणां एके नहि ॥

इति गुणगुणाद्वार संपूर्ण ॥ १४ ॥

हवे दृष्टिद्वार कहे ठे ॥

दृष्टि ३, ते समकित १ ॥ मिथ्यात्व २ ॥ मिश्रदृष्टि ३ ॥ नारकी देवताने ३ दृष्टि
लाजे ॥ नव ग्रैवेयकमां दृष्टि २, ते समकित १ ॥ मिथ्यात्व २ ॥ अनुत्तर विमाने दृष्टि १
समकित ॥ एकेंद्रियने दृष्टि १ मिथ्यात्व ॥ विगलेंद्रिय तिर्यच पंचेंद्रिय समुर्बिमने
दृष्टि २, ते समकित १ ॥ मिथ्यात्व २ ॥ मनुष्य समुर्बिमने दृष्टि १ मिथ्यात्व ॥ तिर्यच
पंचेंद्रिय गर्जज, मनुष्य गर्जजने दृष्टि ३ लाजे ॥ सिद्धमां दृष्टि १ समकितनी लाजे ॥
इति दृष्टिद्वार संपूर्ण ॥ १५ ॥

हवे पर्याप्तद्वार कहे ठे ॥

पर्या ६, ते आहार पर्या १ ॥ शरीर पर्या २ ॥ इंद्रिय पर्या ३ ॥ श्वासोश्वास पर्या
४ ॥ ज्ञाषा पर्या ५ ॥ मनः पर्या ६ ॥ नारकी देवताने ५ पर्या ॥ ज्ञाषा मन साथे बांधे ॥
एकेंद्रिय ५ ने मनुष्य समुर्बिमन पर्या ४ पहेली जाणवी ॥ ३ विगलेंद्रियने तिर्यच पंचे-

દ્રિય સમુર્થિમને પર્યા ૫ પહેલી ॥ તિર્યચ પંચેન્દ્રિય ગર્જજને મનુષ્ય ગર્જજને પર્યા ૬
જાણવી ॥ સિદ્ધને પર્યા નથી ॥

इति पर्याहार संपूर्ण ॥ १६ ॥

हवे प्राणद्वार कहे ठे ॥

પ્રાણ ૧૦, તે ઇન્દ્રિય ૫, ૩ જોગ ૮, શ્વાસોચ્છ્વાસ ૯, આજીવનું ૧૦ ॥ નારકો દેવતાને
પ્રાણ ૧૦ ॥ એકેન્દ્રિયને પ્રાણ ૪ ॥ સ્પર્શેન્દ્રિય ૧ ॥ કાયબલ ૨ ॥ શ્વાસોચ્છ્વાસ ૩ ॥ આ-
જીવનું ૪ ॥ બેઈન્દ્રિયને પ્રાણ ૬ તેમા મુખ અને વચન એ બે વધ્યા ॥ તેઈન્દ્રિયને પ્રાણ ૭
તે નાસિકા વધી ॥ ચતુર્થેન્દ્રિયને પ્રાણ ૮ તે ચક્ષુ વધી ॥ તિર્યચ પંચેન્દ્રિય સમુર્થિમને
પ્રાણ ૯ તે કાન વધ્યો ॥ મનુષ્ય સમુર્થિમને પ્રાણ ૮ તે મનબલ વચનબલ એ બે નહિ ॥ તિર્યચ
પંચેન્દ્રિય ગર્જજને, મનુષ્ય ગર્જજને પ્રાણ ૧૦ ॥ સિદ્ધને કવ્ય પ્રાણ નથી પણ જાવ પ્રાણ ૪ છે ॥

इति प्राणद्वार संपूर्ण ॥ १७ ॥

हवे नाण अनाणछार कहे ठे ॥

ज्ञान ५, ते मतिज्ञान १ ॥ श्रुतज्ञान २ ॥ अवधिज्ञान ३ ॥ मनःपर्यवज्ञान ४ ॥
केवलज्ञान ५ ॥ त्रण अज्ञान ते मति अज्ञान १ ॥ श्रुत अज्ञान २ ॥ विजंग ज्ञान ३ ॥
नारकीने ज्ञान ३ प्रथम, अज्ञान ३ नी जजना ॥ जवनपति वाणव्यंतरने ज्ञान ३ प्रथम,
अज्ञान ३ नी जजना ॥ ज्योतिषी वैमानिकने ज्ञान ३ प्रथम, अज्ञान ३ नियमा ॥ नवरं
अनुत्तर विमाने ज्ञान ३ प्रथम ठे, अज्ञान नथी ॥ एकेंद्रिय ५ ने मतिअज्ञान १ ॥
श्रुत अज्ञान २ ॥ विगलेंद्रियने तिर्यच पंचेंद्रिय समुर्धिमने मतिनाण श्रुतनाण ॥ मति-
अनाण श्रुतअनाण ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जजने ज्ञान ३ अने अज्ञान ३ नी जजना ॥
मनुष्य समुर्धिमने मतिअज्ञान श्रुतअज्ञान ॥ मनुष्य गर्जजने ज्ञान ५, अज्ञान ३ नी
जजना ॥ पहेली नरके नारकी उत्कृष्टो ४ गाउ देखे, जघन्य ३॥ गाउ देखे ॥ बीजी
नरके नारकी उत् ३॥ गाउ देखे, ज० गाउ ३ देखे ॥ त्रीजी नरके उत् गाउ ३ देखे,
ज० १॥ गाउ देखे ॥ चोथी नरके उत् १॥ गाउ, ज० २ गाउ देखे ॥ पांचमी नरके

ઉત્ ૧ ગાઝ, જ૦ ૧॥ ગાઝ દેખે ॥ ઢઠીણ ઉ૦ ૧॥ અને જ૦ ૧ ગાઝ દેખે ॥ સાતમીણ
ઉ૦ ૧ ગાઝ દેખે, જ૦ અર્ઘ્નગાઝ દેખે ॥ એવું ચારે દિશે દેખે ॥ હવે અસુર કુમાર જ૦ ૨૫
જોજન દેખે, ઉ૦ અસંખ્યાતા દ્વીપસમુદ્ર દેખે ॥ તેના નવનિકાય જ૦ ૨૫ જોજન, ઉ૦
સંખ્યાતા દ્વીપસમુદ્ર દેખે ॥ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય ગર્જન જ૦ આંગુલનો અસંખ્યાતમો જાગ,
ઉ૦ સંખ્યાતા દ્વીપસમુદ્ર દેખે ॥ મનુષ્ય ગર્જન જ૦ અંગુલનો અસંખ્યાતમો જાગ, ઉ૦
અસંખ્યાતા દ્વીપ સમુદ્ર દેખે ॥ વહ્ની જેવનો લોક તેવનાં અસંખ્યાતા આંદુયાં અલોક-
માંહિ દેખે ॥ વ્યંતર જ૦ ૨૫ જોજન દેખે, ઉ૦ સંખ્યાતા દ્વીપસમુદ્ર દેખે ॥ જ્યોતિષી જ૦
ઉ૦ સંખ્યાતા દ્વીપસમુદ્ર દેખે ॥ વૈમાનિક પહેલા બીજા દેવલોકના દેવતા જ૦ ૨૫
જોજન દેખે, ઉ૦ નીચે પહેલી નરક સુધી દેખે, ત્રિબું અસંખ્યાતાદ્વીપ સમુદ્ર દેખે,
ઉંચે પોતાના વિમાનનો ધ્વજા સુધી દેખે ॥ ત્રીજા ચોથાનાં બીજી નરક સુધી દેખે ॥
ઉંચું ત્રિબું પહેલા ૨ દેવલોકની માફક જાણવું ॥ પાંચમા ઢઠાના ત્રીજો નરક સુધી દેખે ॥
ઉંચું ત્રિબું તેમજ જાણવું ॥ સાતમા આઠમાના ચોથી નરક સુધી દેખે ॥ ઉંચું ત્રિબું જિમ

पढमे ॥ नवमा, दशमा, अग्यारमा, बारमाना पांचमी नरक सुधी देखे ॥ उंचु त्रिहुं जिम
पढमे ॥ नवग्रैवेयकना ठगी नरक सुधी देखे ॥ उंचु त्रिहुं जिम पढमे ॥ चार अनुत्तर
विमानना सातमी नरक सुधी देखे ॥ उंचु त्रिहुं जिम पढमे ॥ सर्वार्थसिद्धना आखी
लोकनाली कांश्क उणी देखे ॥ सिद्ध लोकालोक समस्त देखे ॥

इतिनाण अनाणद्वार संपूर्ण ॥ १७ ॥

हवे १७ मुं संजतिद्वार कहे ठे ॥

संजति आदि आवे बोले चोवीस जेद कहे ठे ॥ संजति १ ॥ असंजति २ ॥
संजतासंजति ३ ॥ व्रति १ ॥ अव्रति २ ॥ व्रताव्रति ३ ॥ पच्चखाणी १ ॥ अपच्चखाणी
२ ॥ पच्चखाणापच्चखाणी ३ ॥ पंक्रिया १ ॥ अपंक्रिया २ ॥ पंक्रियापंक्रिया ३ ॥
सुत्ता १ ॥ जागरिया २ ॥ सुत्ताजागरिया ३ ॥ संवुक्का १ ॥ असंवुक्का २ ॥ संवुक्कासं-
वुक्का ३ ॥ धम्मिया १ ॥ अधम्मिया २ ॥ धम्माधम्मिया ३ ॥ धम्मववसाइया १ ॥ अध-

મ્મવવસાડ્યા ૨ ॥ ધમ્માધમ્મવવસાડ્યા ૩ ॥ એ આઠે બોલના ત્રણ પ્રકાર જાણવા ॥
 નારકી દેવતા એકેન્દ્રિય વિગ્લેન્દ્રિય તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય સમુર્ચ્ઠિમ, મનુષ્ય સમુર્ચ્ઠિમ એ
 સર્વ અસંજતિ, અવ્રતિ, અપચ્ચલાણી, અપંશિયા, અજાગરા, અસંબુડા, અધમ્મિયા, અધ-
 મ્મવવસાડ્યા એટલા બોલ જાણવા ॥ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિય ગર્જજ સંજતાસંજતિ આદિ દેશ
 યાવત્ ધમ્માધમ્મવવસાડ્યા એ ૧૬ બોલ જાણવા ॥ મનુષ્ય ગર્જજમાં એકેકા બોલના
 ત્રણ ત્રણ પ્રકાર ગણતાં ૨૪ બોલ લાગે ॥ સિદ્ધને એમાનો એકે બોલ ન લાગે ॥
 इति संजतिद्वार संपूर्ण ॥ १९ ॥

હવે ૨૦ મું આહારદ્વાર કહે ઠે ॥

આહારના ત્રણ પ્રકાર ॥ ઓજ આહાર જે સમસ્ત જીવ ઉપજતાં કરે તે કહીએ ૧ ॥
 રોમ આહાર જે ત્વચાએ કરી ગ્રહણ કરે તે કહીએ ૨ ॥ કવલ આહાર તે કવલ જરી
 પુદ્ગલ ગ્રહણ કરે તે કહીએ ૩ ॥ નારકીને આહાર ૨ તે ઓજ અને રોમ ॥ ચિંતવ્યા પઠી
 અશુભ અને અમનોદ્ગપણે પરિણમે ॥ દેવતાને આહાર ૨ ઓજ અને હોમ ॥ ચિંતવ્યા પઠી

शुभ मनोज्ञकारिया परिणमे ॥ एकेंद्रिय पांचेने आहार २ ते ओज अने रोम, ते शुभा-
शुभपणे परिणमे ॥ ३ विगर्लेन्द्रिय तिर्यच पंचेंद्रिय समुर्हिम अने गर्जज, मनुष्य गर्जज
एटलाने आहार ३ जाणवा ॥ मनुष्य समुर्हिमने आहार २ ते ओज अने रोम ॥ सिद्ध
अणाहारी जाणवा ॥

इति आहार द्वारसंपूर्ण ॥ २० ॥

हवे बीजे प्रकारे २१ मुं आहारद्वार कहे ठे ॥

आहार ३, ते सचित्त १ ॥ अचित्त २ ॥ मिश्र ३ ॥ नारकी देवता अचित्त आहार
लिये, बाकी सघळा त्रण आहार लिये, सिद्ध एके आहार न लिये ॥

इति २१ मुं आहारद्वार संपूर्ण ॥ २१ ॥

हवे २२ मुं श्वा आहारद्वार कहे ठे ॥

संसारी जीवने आहार लेवानी श्वा उपजे ते कहे ठे ॥ नारकीने अंतर्मुहूर्त्ते आहारनी श्वा

ઉપજે ॥ અસુર કુમારને જઘન્ય ચઝત્ય જત્તે, ઉત્કૃષ્ટ સાગર ૧ જાજેરું આઝઁ ઢે, તેને ૧
 હજાર જાજેરા વર્ષે આહારની શ્હા ઉપજે ॥ તેના નવનિકાયને જ૦ ચઝત્ય જત્તે, ૭૦ પૃથક્
 દિવસે ॥ વ્યંતરને જ૦ ચઝત્ય જત્તે, ૭૦ પૃથક્ દિવસે ॥ જ્યોતિષીને જઘનોત્કૃષ્ટ પૃથક્ દિવસે ॥
 વૈમાનિકને જ૦ પૃથક્ દિવસે, ૭૦ જ્યાં જેટલા સાગર આયુ ત્યાં તેટલા હજાર વર્ષે આહાર
 લેવાનો શ્હા ઉપજે ॥ જ્યાં જાજેરા સાગર ત્યાં જાજેરા હજાર વર્ષે આહારની શ્હા ઉપજે ॥
 એકેંદ્રિય પાંચેને સમયે સમયે આહારની શ્હા ઉપજે ॥ વિગલેંદ્રિયને અંતર્મુહૂર્તે શ્હા
 ઉપજે ॥ તિર્યંચ પંચેંદ્રિયને ઠઠ જત્તે આહારની શ્હા ઉપજે ॥ મનુષ્યને અઠમ જત્તે શ્હા
 ઉપજે ॥ દેવકુરુ ઉત્તરકુરુ અઠમ જત્તે ॥ હરિવાસ રમ્યકવાસે ઠઠ જત્તે ॥ હેમવય
 ઇરણવણ ચઝત્ય જત્તે આહારની શ્હા ઉપજે ॥ સિરુ અણાહારી ॥

ઇતિ ૧૧ મું શ્હા આહારદ્વાર સંપૂર્ણ ॥ ૧૧ ॥

હવે ૧૨ મું કાયસ્થિતિદ્વાર કહે ઢે ॥

નારકી દેવતાને જેને જેટલી આયુસ્થિતિ ઢે તેને તેટલી કાયસ્થિતિ જાણવી ॥

पुहवी अप तेज वायुमां गयो थको जीव कालथी असंख्याती उत्सर्पिणी अवसर्पिणी
काल रहे ॥ क्षेत्रथी असंख्याता लोक पुरे ॥ ते लोकनुं मान-लोकक्षेत्र मांहि १ मनथी
कक्षीने आंगुल क्षेत्र जाग चिंतवीए, ते १ आंगुल क्षेत्रमांहि एटला आकाश प्रदेश ठे ॥
ते आकाश प्रदेश समये समये एकेको काढीए तो ते १ आंगुल क्षेत्रे असंख्याती उत्स-
र्पिणी अवसर्पिणीए अवहराय कहेतां ठलवाय ॥ एक हाथ तथा १ धनुष्य तथा १
गाउ क्षेत्र ठलवातां केटलो काल थाय ? ते असंख्याती उत्सर्पिणी अवसर्पिणी काल
ठलवाता थाय ॥ एम आखो लोक ठलवातां पण एटलो काल थाय, एटले १ लोके, एम
असंख्याता लोक ठलवातां जेटलो काल थाए तेटली असंख्याती उत्सर्पिणी अवसर्पिणी
जाणवी ॥ ए उत्कृष्टो काल कह्यो ॥ जधन्य अंतर्मुहूर्तनी स्थिति जाणवी ॥ बादर काय
पृथिव्यादि एकेकी मांहि गयो थको १० कोमाकोमी सागर रहे ॥ ए उत्कृष्टो काल
जाणवो, ज० अंतर्मुहूर्त रहे ॥ वनस्पति कायमां गयो थको काले अनंतो उत्सर्पिणी
अवसर्पिणी काल रहे ॥ क्षेत्रे अनंता लोक पुरे ॥ असंख्याता पुद्गल परावर्तन करे ॥ ते

असंख्यातानुं मान कहे ठे ॥ आवली १ ने असंख्यातमे जागे जेटला समय थाय, तेटला पुद्गल परावर्त्तन करे, ज० अंतर्मुहूर्त्त ॥ १ ॥ एकली सूदम निगोदमां गयो थको काले असंख्याती उत्सर्पिणी अवसर्पिणी काल रहे ॥ क्षेत्रे असंख्याता लोक पुरे ॥ २ ॥ सूदम अने बादर निगोद ए वेमां गयो थको, काले अनंती उत्सर्पिणी अवसर्पिणी काल रहे ॥ क्षेत्रे अनंता लोक अढि पुद्गल परावर्त्तन करे ॥ ३ ॥ एकली बादर निगोदमां गयो थको ७० कोनाकोनी सागर रहे ॥ ४ ॥ प्रत्येकमां गयो थको ७० कोनाकोनी सागर रहे ॥ ५ ॥ बादर निगोद प्रत्येक वनस्पतिमां गयो थको, काले असंख्याती उत्सर्पिणी अवसर्पिणी काल रहे ॥ क्षेत्रे अंगुलनो असंख्यातमो जाग, ते तेना जेटला आकाश प्रदेश थाय तेटला पुद्गल परावर्त्तन करे ॥ वेइंद्रियमांहि गयो थको संख्याता वर्ष रहे ॥ तेइंद्रिय मांहि गयो थको संख्याता दिवस रहे ॥ चउरिंद्रियमांहि गयो थको संख्याता मास रहे ॥ पंचेंद्रिय तिर्यचमांहि गयो थको केटलो काल रहे ? जे असंख्याता आज्ञानां तिर्यच ठे तेने तेज जव कायस्थिति ॥ जे संख्याता आज्ञानां तिर्यच ते उत्कृष्टा सत्तठ जव

करे ॥ मनुष्यने पण एमज तिर्यचनी परे जाणवुं, ज० समस्तने अंतर्मुहूर्तनी स्थिति जाणवी ॥
इति कायस्थितिछार संपूर्ण ॥ २३ ॥

हवे २४ मुं समुद्रघातछार कहे ठे ॥

समुद्रघात ७, ते वेदनीय समुद्रघात १ ॥ कषाय समुद्रघात २ ॥ मारणांतिक समु-
द्रघात ३ ॥ वैक्रेय समुद्रघात ४ ॥ तेजस् समुद्रघात ५ ॥ आहारक समुद्रघात ६ ॥ केवल
समुद्रघात ७ ॥ नारकीने पहेली ४ ॥ देवताने पहेली ५ ॥ पुढवी अप तेउ वनस्पति
ए ४ ने पहेली ३ ॥ वायुने पहेली ५ ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय समुर्द्धिम अने मनुष्य समु-
र्द्धिमाने पहेली ३ ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय गर्जजने पहेली ५ ॥ मनुष्य गर्जजने ७
समुद्रघात लाजे ॥ सिद्धमां एके समुद्रघात न लाजे ॥

इति समुद्रघातछार संपूर्ण ॥ २४ ॥

હવે ૨૫ મું કુલકોમીદાર કહે છે ॥

સમસ્ત સંસારી જીવની એક કોમી સામી સત્તાણ લાખ કુલકોમી છે ॥ નારકીની ૨૫ લાખ કુલકોમી ॥ દેવતાની ૨૬ લાખ ॥ પૃથ્વીની ૧૨ લાખ ॥ અપની ૭ લાખ ॥ તેજની ૩ લાખ ॥ વાહની ૭ લાખ ॥ વનસ્પતિની ૨૦ લાખ કુલકોમી ॥ બેદંદ્રિયની ૭ લાખ ॥ તેદંદ્રિયની ૮ લાખ ॥ ચતુર્દંદ્રિયની ૯ લાખ ॥ તિર્યચ પંચેદ્રિય જલચરની ૧૨ ॥ લાખ ॥ તિર્યચ પંચેદ્રિય થલચરની ૧૦ લાખ ॥ શ્વેચરની ૧૨ લાખ ॥ ઊરપરની ૧૦ લાખ ॥ ઝુજપરની ૯ લાખ ॥ મનુષ્યની ૧૨ લાખ કુલકોમી ॥ કુલકોમીનો શું અર્થ ? કુલ તે જે જોની થકી ઉપજે ॥ જેમ એક ઢાળને પોમળે વીંઢીનાં કુલ ઘણાં ઉપજે, તેમ એકેદ્રિયને ઘણાં કુલ ઉપજે ॥ તે કુલની કોમી કહે છે ॥

ગાથા—એગંદિણસુ પંચસુ વાર, સગતિ સત્ત અઠવીસાય ॥

વિગલેસુ સત્ત અઠ નવ, જલ સ્વહ ચતુપય ઊરગ ચૂયગે ॥ ૧ ॥

અરુતેરસ વારસ, દસ દસ નવગં નરામરે નિરણ ॥

वारस बीस पणविस, हुंति कुलकोमी लखाइं ॥ १ ॥
इगकोमि सत्त नवइ, लक्खा सद्धा कुलाण कोमीणं ॥
इइ संगहणी गंगे, कहिता पूव्वसूरिहिं ॥ ३ ॥
सिद्धने कुलकोमी एके नहि ॥ इति कुलकोमीद्वार संपूर्ण ॥ १५ ॥

हवे १६ मुं सोपकर्मी नोपकर्मी आयुष्यनुं द्वार कहे ठे ॥
वे प्रकारे आयुष्य ठे ॥ एक नोपकर्मी, बीजुं सोपकर्मी ॥ नारकी देवता तीर्थकर
चक्रवर्ती बलदेव वासुदेव असंख्याता वर्षनां आयुष्यनां तिर्यच मनुष्य जुगलीया ए
सर्वेनुं नोपकर्मी आयुष्य जाणवुं. बाकी सर्वमां नोपकर्मी सोपकर्मी ए बन्ने आयुष्य
होय ॥ सिद्धमां आयुष्य वेमानुं एके नहि ॥

इति नोपकर्मी सोपकर्मी आयुष्यद्वार संपूर्ण ॥ १६ ॥

હવે ૨૭ મું દેવદ્વાર કહે છે ॥

ગાથા—નામ ૧ ગુણ ૨ ઉવવાય ૩, ઊઠ ૪ વિઠ ૫ ચવણ ૬ સંચિઠણા ૭ ॥

અંતર ૮ અપ્પાવહુયં ૯, નવદારા પળ દેવાણં ણેયા ॥ ૧ ॥

૯ ૯ દ્વાર તેમાં પ્રથમ નામદ્વાર કહે છે ॥ જવિય દ્રવ્ય દેવ ॥ ૧ ॥ નરદેવ ૨ ॥
ધર્મદેવ ૩ ॥ દેવાધિદેવ ૪ ॥ જાવદેવ ૫ ॥ ૧ ॥ હવે બીજું ગુણદ્વાર કહે છે ॥ મનુષ્ય
તથા તિર્યચ પંચેન્દ્રિય જેને દેવતામાં ઉપજવું છે તેને જવિય દ્રવ્ય દેવ કહિયે ॥ ૧ ॥
ચૌદરત્ન નવ નિધાન જેને હોય તેને નરદેવ કહિયે ॥ ૨ ॥ સાધુના સત્યાવિશ ગુણે
કરી સહિત અને સમણેતિવા ૧ ॥ માહણેતિવા ૨ ॥ સ્વંતીતિવા ૩ ॥ દંતીતિવા ૪ ॥
ગુત્તીતિવા ૫ ॥ મુત્તીતિવા ૬ ॥ ઇસીતિવા ૭ ॥ મુળીતિવા ૮ ॥ વિરતીતિવા ૯ ॥ વિદુ
તિવા ૧૦ ॥ બુદ્ધેતિવા ૧૧ ॥ જિક્ખુતિવા ૧૨ ॥ તીરત્થીતિવા ૧૩ ॥ ૯ ૧૩ નામેયુક્ત
હોય તેને ધર્મદેવ કહિયે ૩ ॥ અઢાર દોષ રહિત ને બારગુણે કરી સહિત હોય તેને
દેવાધિદેવ કહિયે ॥ અઢાર દોષ તે કહે છે ॥ અજ્ઞાન ૧ ॥ ક્રોધ ૨ ॥ મદ ૩ ॥ માન ૪ ॥

माया ५ ॥ लोच ६ ॥ रति ७ ॥ अरति ८ ॥ निद्रा ९ ॥ शोक १० ॥ असत्य ११ ॥
चोरी १२ ॥ मच्छर १३ ॥ जय १४ ॥ प्राणिवध १५ ॥ प्रेम १६ ॥ क्रिमाप्रसंग १७ ॥
हाश्य १८ ॥ ए १८ दोष रहित ने १९ गुणे करी सहित ॥ ते १९ गुण कहे ठे ॥ ज्यां
ज्यां जगवंत उजा रहे बेसे समवसरे त्यां त्यां दश बोल सहित ते जगवंतची चारगुणो
उंचो तत्काल अशोकवृक्ष थड आवे. स्वामिने ठायको करे ॥ १ ॥ जगवंत ज्यां ज्यां
समवसरे त्यां त्यां पांचवर्णा अचेत फुलनो वृष्टि थाय, ढिंचण प्रमाणे ढगला थाय ॥२॥
जगवंतनी जोजन प्रमाणे वाणी विस्तरे, सहुना मननो संशय हरे ॥ ३ ॥ जगवंतने
चोविस जोरु चामर विंजाय ॥ ४ ॥ स्फटिक रत्नमय पादधीठ सहित सिंहासन स्वा-
मिने आगळे थाय ॥५॥ जामंरुल अंबोळाने ठेकाणे तेज मंरुल विराजे, दिशो दिशनां अंधकार
टाळे ॥६॥ आकाशे सामीवार क्रोरु गेची वाजां वागे ॥७॥ जगवंतनी उपर त्रण ठत्र उपराउपरी
विराजे ॥८॥ अनंतज्ञानातिशय ॥९॥ अनंत अर्चातिशय परमपूज्यपणुं ॥१०॥ अनंत वचनाति-
शय ॥११॥ अनंत अपायापगमातिशय ते सर्व दोष रहितपणुं ॥१२॥ ए १२ गुणे करी सहित तथा

चोत्रीस अतिशय, पांत्रिस वचनातिशय आदे दइने अनंतगुणे करी सहित होय तेने देवाधिदेव
 कहिये ॥ ४ ॥ जावदेव ते केने कहिये ॥ जवनपति १ ॥ वाणव्यंतर २ ॥ ज्योतिषी ३ ॥
 वैमानिक ४ ॥ ए चार जातिना देवताने जावे प्रवर्ते ठे तेने जावदेव कहिये ॥ ५ ॥ २ ॥
 हवे त्रिजुं उववाय द्वार कहे ठे ॥ जविय डव्य देवमां मनुष्य तिर्यच १ ॥ जुगलीया २ ॥
 सर्वार्थ सिद्ध ३ ॥ ए त्रण ठाम वर्जिने वाकी सर्व ठामना आवी उपजे ॥ १ ॥ नरदेवमां
 ४ जातिना देवताने पहेली नरक, ए ५ ठामना आवी उपजे ॥ २ ॥ धर्म देवमां ठगी
 सातमी नरक ॥ तेउ वाउ मनुष्य तिर्यच जुगलीया, ए ६ ठाम वर्जिने शेष सर्व ठामना
 आवी उपजे ॥ ३ ॥ देवाधिदेवमां पहेली बीजी त्रिजो नरक ने किद्विषी वर्जिने, वैमा-
 निक देवना आवी उपजे ॥ ४ ॥ जावदेवमां संझी तिर्यच पंचेंद्रिय १ संझी मनुष्य २ ए २
 ठामना आवी उपजे ॥ ५ ॥ ३ ॥ हवे चोथुं स्थिति द्वार कहे ठे ॥ जविय डव्य देवनी
 जघण अंतण, उत्तण ३ पल्लनी १ ॥ नरदेवनी जघण सातसं वर्षनी, उत्तण चोराशीलाख पूर्वनी
 २ ॥ धर्मदेवनी जघण अंतण, उत्तण देशे उणी पूर्वकोमिनी ३ ॥ देवाधिदेवनी जघण बहुतेर

વર્ષની, ઉત્ત ૫૪ લાખ પૂર્વની ૪ ॥ જાવદેવની જઘ ૮ દશહજાર વર્ષની, ઉત્ત ૩૩ સાગરની
૫ ॥ ૬ ॥ હવે પાંચમું ઋદ્ધિ તથા વિક્રુવણા દ્વાર કહે છે ॥ જવિય દ્રવ્ય દેવમાં જેને વૈક્રેય
લબ્ધિ ઉપજી હોય તેનેજ હોય ॥ નરદેવને તો હોયજ ॥ ધર્મદેવમાં જેને લબ્ધિ ઉપજી
હોય તેને હોય ॥ જાવ દેવને તો હોયજ ॥ એ ૪ વૈક્રેય રૂપ કરે તો જ ૧ ॥ ૨ ॥ ૩ ॥
ઉત્ત સંખ્યાતા કરે ॥ શક્તિ તો અસંખ્યાતા રૂપ કરવાની છે પણ કરે નહિ ॥ દેવાધિદેવની
શક્તિ ઘણી છે પણ કરે નહિ ॥ ૫ ॥ હવે ઊતું ચવણ દ્વાર કહે છે ॥ જવિય દ્રવ્ય દેવ
ચવી દેવતા થાય ૧ ॥ નરદેવ ચવી નરકે જાય ૨ ॥ ધર્મ દેવ ચવી વૈમાનિક તથા માંદમાં
જાય ૩ ॥ દેવાધિદેવ તો મુક્તિ જાય ૪ ॥ જાવ દેવ ચવીને વાદર પૃથ્વી પાણી વનસ્પતિમાં
ને ગર્જજ મનુષ્ય તિર્થચમાં જાય ॥ ૫ ॥ ૬ ॥ હવે સાતમું સંચિઠણા દ્વાર કહે છે ॥
સંચિઠણા તે દેવનો દેવપણે રહે તો કેટલા કાઠ રહે તે ॥ જવિય દ્રવ્ય દેવની સંચિઠણા
જઘ ૮ અંત ૦, ઉત્ત ૩ પટ્ટ્યોપમની ૧ ॥ નરદેવની જઘ ૮ સાતસેં વર્ષની, ઉત્ત ૫૪ લાખ
પૂર્વની ૨ ॥ ધર્મ દેવની જઘ ૧ સમયની, ઉત્ત ૮ દેશે ઊણી પૂર્વ ક્રોમિની ૩ ॥ દેવાધિ-

देवनी जघ० बहुंतेर वर्षनी, उत्० ८४ लाख पूर्वनी ४ ॥ जावदेवनी जघ० दश हजार
 वर्षनी, उत्० ३३ सागरनी ५ ॥ ७ ॥ हवे आठमुं अंतरघार कहे ठे ॥ जवियद्रव्य देवनुं
 आंतरुं पके तो जघ० दश हजार वर्ष ने अंतर्मुहूर्त अधिकनुं, उत्० अनंता काळनुं आंतरुं
 पके १ ॥ नरदेवनुं जघ० १ सागर जाकेरुं, उत्० अर्ध पुद्गल परावर्त्तन देशे उणुं २ ॥
 धर्मदेवनुं जघ० २ पल्ल जाकेरुं, उत्० अर्ध पुद्गल परावर्त्तन देशे उणुं ३ ॥ देवाधिदेवनुं
 आंतरुं नथी ४ ॥ जावदेवनुं जघ० अंत०, उत्० अनंता काळनुं ॥ ५ ॥ ८ ॥ हवे नवमुं
 अल्पबहुत्वघार कहे ठे ॥ सर्वथी थोडा नरदेव १ ॥ तेथी देवाधिदेव संख्यातगुणा २ ॥
 तेथी धर्मदेव संख्यातगुणा ३ ॥ तेथी जविय द्रव्यदेव असंख्यात गुणा ४ ॥ तेथी जाव-
 देव असंख्यातगुणा ५ ॥ ९ ॥ ए अधिकार ज० श० ११ में उ० ९ में ठे ॥

इति १७ मुं देवघार संपूर्ण ॥ १७ ॥

हवे १८ मुं जरा सोगघार कहे ठे ॥

जे शरीरे करी वेदे ते जरा वेदनीय ॥ मने करी वेदे ते शोक वेदनीय ॥ नारकी देवता

ने तिर्यच गर्जज, मनुष्य गर्जजने जरावेदनीय, अने शोक वेदनीय ए बे लाजे ॥ पांच
एकेंद्रियने त्रण विगलेंद्रियने तिर्यच मनुष्य समुर्चिम एटवाने एक जरा वेदनीय होय ॥
सिद्धने एके वेदनीय नहि ॥

इति जरासोगद्वार संपूर्ण ॥ १८ ॥

हवे १८ मुं परिग्रहद्वार कहे ठे ॥

परिग्रह ३ प्रकारे ॥ कर्म परिग्रह १ ॥ शरीर परिग्रह २ ॥ बाह्य जन्मतोवगरण
परिग्रह ३ ॥ नारकी, पांच एकेंद्रियने कर्म परिग्रह १ ॥ शरीर परिग्रह २ ॥ देवता,
त्रण विगलेंद्रिय, तिर्यच पंचेंद्रिय, अने मनुष्यने त्रण परिग्रह ॥ कर्म परिग्रह १ ॥ शरीर
परिग्रह २ ॥ बाह्यजन्मतोवगरण परिग्रह ३ ॥ सिद्धने परिग्रह एके नहि ॥

इति परिग्रहद्वार संपूर्ण ॥ १९ ॥

हवे ३० मुं सांतर निरंतरद्वार कहे ठे ॥

पांचसें त्रेसठ जेद जीवनां ते १४ जेद नारकीनां ॥ १ ॥ ४७ जेद तिर्यचनां ॥ २ ॥
३०३ जेद मनुष्यनां ॥ ३ ॥ १९७ जेद देवतानां ॥ ४ ॥ एवं सर्व मळी ५६३ जेद जीवनां
ठे ॥ ते जीव सांतर निरंतर उपजे के चवे ? उत्तर पहेली नरके नारकी सांतर निरंतर
उपजे अने निरंतर उपजे तो आवलीकानें १ असंख्यातमे जागे ॥ जेटला समय थाय
तेटला समय लगे उपजे अने चवे ॥ आंतरुं पमे तो १४ मुहूर्त्तनुं १ ॥ बीजी नरके सांतर
निरंतर एमज जाणवो ॥ आंतरुं पमे तो ७ दिवसनुं ॥ २ ॥ त्रीजी नरके सांतर
निरंतर एमज, आंतरुं पमे तो १५ दिवसनुं ३ ॥ चौथी नरके सांतर निरंतर
एमज ॥ आंतरुं पमे तो मास १ नुं ४ ॥ पांचमी नरके सांतर निरंतर एमज ॥ आंतरुं
पमे तो मास २ नुं ५ ॥ ढवी नरके सांतर निरंतर एमज ॥ आंतरुं पमे तो मास ४ नुं
६ ॥ सातमी नरके सांतर निरंतर एमज ॥ आंतरुं पमे तो मास ६ नुं ७ ॥ जवनपति
सांतर निरंतर एमज ॥ आंतरुं पमे तो १४ मुहूर्त्तनुं ॥ पांच एकेंद्रिय निरंतरज उपजे

॥ अने चवे पण निरंतरज, उपजवा चववामा आंतरं नथी ॥ त्रण विगलेंद्रियने सांतर निरंतर
एमज ॥ आंतरं पमे तो अंतर्मुहूर्त्तनुं ॥ तिर्यच समुर्च्छिम्ने सांतर निरंतर एमज ॥
आंतरं पमे तो अंतर्मुहूर्त्तनुं ॥ तिर्यच गर्जजने सांतर निरंतर एमज ॥ आंतरं पमे तो
मुहूर्त्त १२ नुं ॥ मनुष्य समुर्च्छिम्ने सांतर निरंतर एमज ॥ आंतरं पमे तो २४ मुहूर्त्तनुं
॥ मनुष्य गर्जजने सांतर निरंतर एमज, ॥ आंतरं ज० अंत०, उत्० १२ मुहूर्त्तनुं ॥ वाणव्यंतर
ज्योतिषी पहेला बीजा देवलोके सांतर निरं० एमज, आंत० २४ मुहूर्त्तनुं ॥ त्रीजे देवलोके सांतर
निरंतर एमज ॥ आंतरं पमे तो ए दिवस अने २० मुहूर्त्तनुं ॥ चौथे देवलोके सांतर निरंतर
एमज, ॥ आंतरं पमे तो १२ दिवसने १० मुहूर्त्तनुं ॥ पाचमे देवलोके सांतर निरंतर
एमज ॥ आंतरं पमे तो २२ दिवसनुं ॥ षठे देवलोके सांतर निरं० एमज, आं० ४५ दिवसनुं ॥
सातमे देवलोके सांतर निरं० एमज, आं० ७० दिवसनुं ॥ आठमे देवलोके सांतर निरं० एमज, आं०
१०० दिवसनुं ॥ नवमे दशमे देवलोके सांतर निरं० एमज, आं० संख्याता मासनुं ॥ अग्यारमा
बारमा देवलोके सांतर निरं० एमज, आं० संख्याता वर्षनुं ॥ नवग्रैवेयके पहेली त्रिके सांतर नि-

रं०एमज, आं० संख्याता वर्षना सैंकमानुं ॥ बीजी त्रिके सांतर निरं०एमज, आं० संख्याता वर्षनां हजारनुं ॥ त्रिजी त्रिके सांतर निरं०एमज, आंतरं संख्याता वर्षनां लाखनुं ॥ चार अनुत्तर विमाने सांतर निरं०एमज, आं० पढ्यनां असंख्यातमा जागनुं ॥ सर्वार्थसिद्ध विमाने सांतर निरंतर एमज ॥ उपजे तो आवलीकाने असंख्यातमे जागे जेटला समय थाय तेटला समय लगे उपजे अने चवे ॥ आंतरं पढ्यना संख्यातमा जागनुं पढे ॥ सिद्धनुं जघन्य आंतरं १ समयनुं, अने उत्कृष्टं आंतरं ६ मासनुं ॥ चार गतिमां समुच्चय पंचेंद्रिय आश्रि आंतरं ज० १ समयनुं, उ० १२ मुहूर्त्तनुं ॥ इंद्रस्थाननुं ज० १ समयनुं, उ० ६ मासनुं आंतरं पढे ॥

इति सांतर निरंतरद्वार संपूर्ण ॥ ३० ॥

॥ इति श्री महादंभक संपूर्ण ॥

चार ध्यानना बोल ॥

बोल.

अथ श्री उववाइ प्रमुख सिद्धांतधी ४ ध्यानना बोल लिख्यते ॥ सारं मातुं चिंत-
वतुं ते ध्यान ॥ ते ध्यान ४ ॥ आर्त्तध्यान १ ॥ रौद्रध्यान २ ॥ धमध्यान ३ ॥ शुक्रध्यान
४ ॥ तेमां प्रथम आर्त्तध्यानना ४ जेद ॥ अमनोह शब्द रूप गंध रस स्पर्शनी जोगवाइ
आवी मळी ठे, ते कोण जाणे मारार्थी क्यारे दूर थसे, ए दूर थाय तो सारं एवी मनने
विषे चिंता उपजे ते आर्त्तध्यानी जीव कहिये, ए पहेलो जेद ॥ १ ॥ हवे बीजो जेद कहे
ठे ॥ मनोह शब्द रूप गंध रस स्पर्श शुद्ध जोगवाइए आवी मळ्यां ठे ते घणा दिवसरहे
तो सारं थाय, दूर न थाय तो ठीक एवी मनने विषे चिंता करे ते आर्त्तध्यानी जीव
कहिये, ए बीजो जेद ॥ २ ॥ शरीरने विषे आलंकादिक रोग आवी उपज्या ते श्वास १॥
खास २ ॥ ज्वर ३ ॥ दाह ४ ॥ कुक्षि शूल ५ ॥ जगंदर ६ ॥ हरस ७ ॥ अजिरण ८ ॥
दृष्टिशूल ९ ॥ अरुचि १० ॥ अक्षिवेदना ११ ॥ कर्णवेदना १२ ॥ कंठ १३ ॥ उदररोग १४ ॥

कुष्टी रोग १५ ॥ पृष्टिशूल १६ ॥ ए १६ प्रकारना रोगनी पीमा घणी आवी उपनी ठे
 तिवारे ते जाणे के ए क्यारे दूर थशे, एम घणो घणो विलाप करे, ए जाय तो सारुं थाय
 एम चिंतवे तेने आर्त्तध्यानी जीव कहिये, ए त्रिजो जेद ॥ ३ ॥ ५ इंद्रियना कामजोग
 विषय सुख खावा पीवा पहरेवा ओढवा ए आदि घणा आवी मळ्यां ठे तेने एम जाणे
 के ते दूर न थाय तो सारुं एम घणी घणी लालच मनमां आणे तेन आर्त्तध्यानी जीव
 कहिये, ए चोथो जेद ॥ ४ ॥ ए आर्त्तध्यानना ४ जेद कख्यां ॥ हवे आर्त्तध्यानना ४ लक्षण
 कहे ठे ॥ कंदनता कहेता गाढे गाढे शब्द करी रोवे आक्रंद शब्द करे ए, आर्त्तध्याननुं
 पहेलुं लक्षण ॥ १ ॥ शोचनता कहेता शोच करे वेठो वेठो गाले हाथ दशने घणो शोच
 करे, ए बीजुं लक्षण ॥ २ ॥ तिप्पणिया कहेता विजोग परे कोइ वाहलो वस्तुनो अश्रुपात
 करे, हा हा !! मारी वस्तु गइ एम कहोने अश्रु पामे, ए बीजुं लक्षण ॥ ३ ॥ विलपनता
 कहेता विलाप करे, दीनपणुं धरे, अनेरा आगळ दीनपणुं जांखे, ए चोथुं लक्षण ॥ ४ ॥ ए
 ८ बोल आर्त्तध्याननां कख्यां ॥ इति प्रथम आर्त्तध्यानाधिकारः ॥१॥ हवे बीजुं रौद्र ध्या-

न तेना ४ जेद ॥ हिंसानुबंधी कहेता हिंसाकारी जीवने हणवानुं ध्यान चिंतवे, तथा हिंसा
करीने आनंद माने १ ॥ मृषानुबंधी कहेता मृषावाद बोलवानुं ध्यान चिंतवे, तथा मृषा-
वाद बोलीने आनंद माने २ ॥ स्तेनानुबंधी कहेता चोरी करवानुं ध्यान चिंतवे, तथा
चोरी करीने आनंद माने ३ ॥ संरक्षणानुबंधी कहेता मारवो कुटवो बांधवो बंधीखाने
नखाववानो ध्यान चिंतवे, तथा पूर्वोक्त काम करी आनंद माने ४ ॥ हवे रौद्र ध्याननां ४
लक्षण कहे ठे ॥ उसणदोसे कहेता जाणी प्रिठीने उत्तरगुण दशविध पञ्चखाणने विषे
दोष लगावे १ ॥ बहुदोसे कहेता मूलगुण ५ महाव्रतने विषे वारंवार दोष लगावे २ ॥
अन्नाणदोसे कहेता अज्ञान शास्त्र जणे, जणीने प्ररुपे, अज्ञान शास्त्र सांजळे, सांजळीने
ते अधर्मने धर्म करी जाणे, धर्म अर्थे हिंसा करे ३ ॥ आमरणांत दोसे कहेता मरणनां
अंत लगे पण मिथ्यात्वथी निवर्त्ते नहि, अने हिंसा पापने विषे प्रवर्त्ते, माठी चिंतवणानां
परिणाम मरणांत लगे राखे तथा ते मरणने अंते पण पाप आलोवे नहि, निंदे नहि,
प्रायश्चित्त प्रतिवर्जे नहि, मिहामिडुकरुं पण देवे नहि ४ ॥ ए ४ रौद्रध्याननां लक्षण

कह्या ॥ ए ऽ जेद बीजा रौद्रध्यानना थया ॥ इति द्वितीय रौद्राधिकारः ॥ २ ॥ धर्म-
ध्यानना ४ जेद ॥ आज्ञाविचय कहेतां समकित सहित १२ व्रत श्रावकना, ११ श्राव-
कनी पद्मिमा, ५ महाव्रत साधुना, १२ पद्मिमा त्रिदुनी, ज्ञान दर्शन चारित्र तप ठकायनी
रक्षा, ए बीतरागनी आज्ञा आराधनी, चतुर्विध तीर्थना गुण कीर्तन करवां, ए प्रथम जेद ॥
१ ॥ अपायविचय कहेतां संसारमांहि जीव मिथ्यात्व १ ॥ अव्रत २ ॥ प्रमाद ३ ॥ कषाय ४ ॥
अशुभ जोग ५ ॥ तथा १० पाप स्थानक, ठकायनी हिंसा ए दुःखनां कारण जाणी, आश्रव मार्ग
ठानी संवर मार्ग आदरवो, जेम जीव दुःख न पामे, ए बीजो जेद ॥ २ ॥ विपाकविचय कहेतां
जीवे जेवे रसे करी शुभाशुभ कर्म उपराज्यां ठे ते शुभाशुभ कर्मना उदयथी सुख दुःख
जोगवे ठे ते जोगवतां राग द्वेष करवो नहि, समजाव राखीये जेथी परम सुख पामीए, ए
बीजो जेद ॥ ३ ॥ संस्थाविचय कहेतां लोकना आकारनो तथा परिमंरुलादि संगणनो
तथा ५ इंद्रियना आकारनो चिंतववो, ए चोथो जेद ॥ ४ ॥ हवे धर्मध्याननां ४ लक्षण
कहे ठे ॥ आज्ञारुचि १ ॥ निसर्गरुचि २ ॥ सूत्ररुचि ३ ॥ उपदेशरुचि ४ ॥ तेमां

आज्ञारुचि कहेतां वीतरागनी आज्ञा अंगीकार करवानो रुचि उपजे १ ॥ निसर्गरुचि
कहेतां स्वज्ञावधी अथवा सांजळवधी तथा जातिस्मरण ज्ञाने करी श्रुत सहित चा-
रित्र धर्म पाळवानी रुचि उपजे २ ॥ सूत्ररुचि कहेतां कालिक उत्कालिक तद्व्यति-
रिक्त सूत्र सांजळवानी-जणवानी रुचि उपजे ३ ॥ उपदेशरुचि कहेतां मिथ्यात्व १ ॥ अ-
व्रत २ ॥ प्रमाद ३ ॥ कषाय ४ ॥ जोगे ५ ॥ करी उपाज्या कर्म, सम्यकत्व १ ॥ व्रत २ ॥
अप्रमाद ३ ॥ अकषाय ४ ॥ अजोगे ५ ॥ करी खपाविये, तथा ५ इंद्रियना विषय शब्द
रूप गंध रस स्पर्श करी उपाज्या कर्म ते तप रूप संवरे करी खपाविये, एवो तीर्थकरनो
उपदेश सांजळी तप संवर आदरिये ॥ जेम दुःख न पामीए एवी धर्म करवानी रुचि उ-
पजे तेने उपदेशरुचि कहीए ४ ॥ हवे धर्मध्यानना ४ आलंवन कहे ठे ॥ वाचना १ ॥
पृच्छना २ ॥ पर्यटना ३ ॥ धर्मकथा ४ ॥ तेमां विनय सहित ज्ञानने अर्थे निर्जराने अर्थे
गीतार्थ गुरुनो समीपे वांचणी लक्षणे ते वाचना १ ॥ अपूर्व ज्ञान पामवाने अर्थे विनय
सहित गुर्वादिकने प्रश्न पुढीए ते पृच्छना २ ॥ पूर्व अपूर्व सूत्र जणया ठीए त अस्खलित

કરવાને અર્થે ઉપયોગ સહિત સૂત્રાર્થની વારંવાર સજ્જાય કરીએ તે પર્યટના ૩ ॥ વીતરાને
જેવા જાવ પ્રરુપ્યા છે તે જાવ ગ્રહીને શંકાદિ રહિતપણે પોતાની નિર્જરા અથવા પરોપકાર
અર્થે સત્તા મધ્યે તેવા પ્રરુપે તે ધર્મકથા ૪ ॥ હવે ધર્મધ્યાનનો ૪ અનુપ્રેક્ષા કહે છે ॥ એક-
ત્વાનુપ્રેક્ષા ૧ ॥ અનિત્યાનુપ્રેક્ષા ૨ ॥ અશરણાનુપ્રેક્ષા ૩ ॥ સંસારાનુપ્રેક્ષા ૪ ॥ તેમાં એક-
ત્વાનુપ્રેક્ષા તે જીવ નિશ્ચયનયે એકલો જ છે, બીજા પુદ્ગલિક પદાર્થો જૂદા છે, શ્વાપીવા
મોજમજાઓ કરવી એ બધી કર્મથી થાય છે ને તે કર્મ પુદ્ગલ છે માટે કર્મ પુદ્ગલ ઉપ-
રથી પ્રીતિ ઉતારી એક પોતાનો આત્મા અનંત જ્ઞાનમયી ઉપર ઉપયોગ રાખવો એવા એક-
ત્વપણાની જાવના, તે એકત્વાનુ પ્રેક્ષા ૧ ॥ અનિત્યાનુપ્રેક્ષા તે રૂપી પુદ્ગલના અનેક પ્રકારે
યત્ન કરીએ તોપણ રહે નહિ તે જાણી નિત્ય એક શ્રી જૈનધર્મ તે પરમ સુખદાયી પોતાના
આત્માને માટે આત્મા જાણીને સમકિતાદિક સંવરે કરી પુષ્ટ કરીએ જેથી નિરાવાધ સુખ
પામીએ તે અનિત્યાનુપ્રેક્ષા ૨ ॥ અશરણાનુપ્રેક્ષા તે આ જીવને વિષે પહોંચતા જીવને એક
સમકિતપૂર્વક જૈન ધર્મ વિના બીજું કોઈ શરણ નથી એમ જાણી ધર્મનું શરણ અંગોકાર

करीए, ते अशरणानुप्रेक्षा ३ ॥ संसारानुप्रेक्षा ते आ जीवने संसाररूप समुद्रने विषे परि-
त्रमण करता जगतना जीवने जैन धर्मरूप छीपानो आधार ठे, बीजुं कोई शरण नथी ते
संसारानुप्रेक्षा ४ ॥ ए धर्मध्यानना १६ जेद कहा ॥ इति तृतीय धर्मध्यानाधिकारः ॥ ३ ॥
हवे शुक्लध्यानना ४ जेद ॥ पृथक्त्ववितर्कसविचारी १ ॥ एकत्ववितर्कअविचारी २ ॥
सूक्ष्म क्रिय अप्रतिपाति ३ ॥ समुच्छिन्नक्रिया अनिवृत्ति ४ ॥ पृथक्त्ववितर्कसविचारी ते
अनंत द्रव्यरूप आ जगत ठे एमांथी एक द्रव्यनुं स्वरूप ग्रहण करी एनी उत्पत्ति दाय
अने ध्रुवताना जूदा जूदा पर्यायनुं अर्थथी व्यंजनमां अने व्यंजनथी अर्थमां मने करी
विचारवो ते १ ॥ एकत्ववितर्क अविचारी ते उत्पत्ति आदि जे द्रव्यना पर्याय तेनुं एकत्व
अजेदपणुं अवलंबीने रहेवुं, परम अविचारी कहेतां अर्थ व्यंजननुं विचाररहितपणुं २ ॥
सूक्ष्मक्रिय अप्रतिपाति कहेतां मन वचननो योग रोके ते ठतां पण अर्द्धकाय योगना रोकवाथी
सूक्ष्म क्रियाने नथी पर्यायनो स्वप्नाव जेनो परिणामना वधवाथी अप्रतिपाती, ए पायो
निर्वाण जवाने काले केवलीने होय ३ ॥ समुच्छिन्नक्रियअनिवृत्ति कहेतां दाय करी ठे क्रिया,

કાયિક્યાદિ શૈલેશી અવસ્થાને વિષે યોગના સંધવાથી જેણે તે તથા અપાઠા વલ્લવાનો
 સ્વજ્ઞાવ છે જેને વિષે તે ૪ ॥ હવે શુક્લધ્યાનનાં ૪ લક્ષણ કહે છે ॥ વિવેક ૧ ॥ વ્યુત્સર્ગ
 ૨ ॥ અવહે ૩ ॥ અસંમોહિતા ૪ ॥ તેમાં વિવેક કહેતાં જીવ વિવેકપણે ચિંતવે—અરે જીવ !
 જીવ કાયા જૂદાં છે એમ જાણીને ૧ કાયા ઉપર મમતા ન આણવી, એ કાયા તો પુદ્ગલ છે,
 વિણશવાનો સ્વજ્ઞાવ છે, એ પ્રશ્ન ન લક્ષણ કહ્યું ૧ ॥ વ્યુત્સર્ગ કહેતાં કાયાને વોસરાવીને
 કાઉસર્ગ કરે, કાયોત્સર્ગ કરીને નિકાચિત્ત કર્મને ત્રોમે અથવા દેવતા, મનુષ્ય, તિર્યંચ
 સંબંધિ અનેક પરિસહ ઉપજે, તે સ્વમે અને ધર્મથી રુગાવ્યા રુગે નહિ, ચઢાવ્યા ચઢે નહિ,
 સમ્યક્ પ્રકારે તે સ્વમે શુદ્ધ પારેણામે, એ ત્રીજું લક્ષણ કહ્યું ૨ ॥ અવહે કહેતાં અહો !
 જીવ રોગાદિક આવીને ઉપન્યાથકા કાયરપણું વેદે નહિ, મોઢું બગાડે નહિ, જીવ
 તારાં સંચ્યાં કર્મ તે તારાં ઉપરાડોલ છે, તે તો સમજાવે કરીને સ્વમે, એ ત્રીજું લક્ષણ કહ્યું
 ૩ ॥ અસંમોહિયા કહેતાં કોઈ દીજાની ચક્રવર્તિ, વલ્લદેવ, વાસુદેવ તથા દેવતાની ઋદ્ધિ
 દેખીને તથા પરની સુખ સાહ્યવી દેખીને મૂર્છા આણે નહિ ॥ અરે જીવ ! જે જ્ઞાવ સવારે

हता ते जाव संध्याए नहि, अने जे जाव संध्याए हता ते जाव सवारे नहि ॥ जे जीव
सुता हता ते उठ्या नहि, अने जे जीव उठ्या ते सुता नहि, एम अशाश्वती ऋद्धिने
विषे मूर्छाय नहि, वांछे पण नहि, मनमां भली पण जाणे नहि ॥ अरे जीव ! ए ऋद्धि
तो जीव घणी वार पाम्यो, पामे ठे, अने पामशे पण जीवने कांइ त्राण शरणं नथो, एम
जाणीने दया, शील, संतोष, तप, संयम आदरीए तो अनंता मोक्षनां सुख पामीए, ए
शुक्लध्याननुं चोथुं लक्षण कहुं ४ ॥ हवे शुक्लध्याननां ४ आलंबन कहे ठे ॥ खंति
१ ॥ मुक्ति २ ॥ अज्जवे ३ ॥ मदवे ४ ॥ तेमां खंति कहेतां दमा करवी ॥ दमा उपरांत
तप नथी माटे क्रोधनो त्याग करवो १ ॥ मुक्ति कहेतां निर्लोचपणुं आणवुं ॥ रे जीव !
लोच ते पापनुं मूळ ठे ते माटे लोचनो त्याग करवो २ ॥ अज्जवे कहेता सरलपणुं आ-
णवुं. माया कपटनो त्याग करवो. रे जीव ! कपट करतां जली गति न पामे एम
जाणी माया न करवी ३ ॥ मदवे कहेतां अति उत्कर्षणुं ते मान टाळवुं. रे जीव !
मान करतां थका विनयधर्मनो नाश करे, एम जाणी मान न करवुं ४ ॥ हवे शुक्ल

ધ્યાનની ૪ અણુપેહા કહે છે ॥ અવાયાણુપેહા ૧ ॥ અસુજાણુપેહા ૨ ॥ અણંતવત્તિયાણુપેહા
૩ ॥ વિપરિણામાણુપેહા ૪ ॥ તેમાં અવાયાણુપેહા કહેતા રે જીવ ! તું પાંચ આશ્રવે કરી
સમયે સમયે જારે થાય છે એવું વિચારી આશ્રવથી નિવર્તવું તથા અહો જીવ ! રાગદ્વેષથી
જીવને દુઃખ ઉપજે છે અથવા રાગદ્વેષથી તુટીને એ જીવ ક્યારે મુક્તિ જાશે, એવું ચિંતવે
૧ ॥ અસુજાણુપેહા કહેતાં રે જીવ ! કાયા તો અશુચિનો જંઘાર છે તથા અશુચિ કરીને
ઉપની છે એમ જાણીને અશુચિ પરિહરે, એ સંસારનું સ્વરૂપ એવું જાણીને જે શુદ્ધ કર્મના
અશુદ્ધ થાય છે અને અશુદ્ધ કર્મના શુદ્ધ થાય છે તેણે કરીને જીવ જારે થાય છે તે ક્યારે
એવા શુદ્ધાશુદ્ધ કર્મથી તૂટીશું એવું ધ્યાન ચિંતવિએ તો પરમ આનંદ સુખ પામીએ ૨ ॥
અણંતવત્તિયાણુપેહા કહેતાં એ જીવ તો અમર છે, અજર છે, અલક્ષ્ય છે, અરૂપિ છે, મરે નહિ
પણ આયુષ્ય આશ્રી અનિત્ય છે, નિત્ય નહિ, એમ જાણીને રે જીવ ! ધર્મને વિષે પ્રમાદ ન
કરવો તથા જાવ કરે છે તેનું અનિત્યપણું ચિંતવે ॥ નરક, તિર્યંચ, મનુષ્ય, દેવતા એ ૪
ગતિનું અનિત્યપણું ચિંતવે એવું અનિત્યપણું જરત ચક્રવર્તિએ ચિંતવ્યું ॥ રે જીવ ! એવી

चिंतवणा चिंतवीए तो परमानंद, अतुल्य, निराबाध उत्कृष्टा सुख पामीए ३ ॥ विपरि-
णामाणुपेहा कहेतां ए जीव तो अनादि काळनो ठे अने अनादि काळथी ज ४ गति १४
दंरुकने विषे परित्रमण करे ठे पण चोर्याशी लाख जीवाजोनीथी परित्रमण करवुं मटयुं
नथी ते माटे एम जाणीने शुद्ध निर्मळ धर्म आदरीए, पाळीए, फरसीए ए रीते करीने
जन्म जरा मरण मटानीए जेथी परमसुख पाभीए तथा विपरिणामाणुपेहा कहेतां विविध
प्रकारनां सगपण करीने हुं विचर्यो, एकेक जीव साथे ते ४ गति संसारमां मात पिता
जाइ बहेन जार्या पुत्रपणे अनंतिवार सगाइ करी तथा राजा युवराजा शेठ सेनापतिपणुं
अनंति वार पाभ्यो तथा वैरजावपणे एकेक जीवथी तें रे जीव ! अनंति वार वैर बांध्युं
तथा अनंतिवार मित्रपणुं एकेक जीवथी तें रे जीव ! कीधुं, एवुं जाणी संसारथी विरक्त
थइ शुद्ध लेश्या आणीए तो परम आनंद सुख आत्मा पामे ४ ॥ ए १६ जेदे शुद्ध ध्यान थयुं
विशेष विस्तार ठाणांग उववाइ सूत्रनी वृत्तिथी जाणवो ॥ इति चतुर्थ शुद्ध ध्यानाधिकारः ४ ॥

इति ४ ध्यानना बोल संपूर्ण ॥

देशबंध सर्वबंधना बोल ॥

प्रथम १२ ठेकाणे उदारिक शरीर लाजे ॥ समुच्चय उदारिक शरीर १ ॥ समुच्चय
एकेंद्रिय २ ॥ ५ स्थावर ७ ॥ ३ विग्लेन्द्रिय १० ॥ तिर्यच ११ ॥ मनुष्य १२ ॥ समुच्चय
उदारिक उदारिकना सर्वबंधणे रहेतो जण १ समय, अने उदारिकना देशबंधणे
रहेतो जण १ समय, ते केम ? वायु तिर्यच मनुष्य उदारिकना धणीए वैक्रेय कर्तुं होय
अने उदारिक प्रवेश काले प्रथम समय सर्वबंध करीने वळी उदारिकना देशबंधमां आ-
वीने एक समय रहीने मरे ते माटे जण १ समय, उत्त ३ पट्टमां १ समय उणानी स्थिति
१॥ समुच्चय एकेंद्रियना सर्वबंधनी स्थिति जण ७ १ समयनी, देशबंधनी जण १ समय, उत्त
२२ हजार वर्षमां १ समय उणानी २ ॥ पृथ्वी पाणी तेज वनस्पति, ३ विग्लेन्द्रिय ए ७ ना
सर्वबंधनी स्थिति जण ७ १ समयनी, देशबंधनी जण १ खुलक जवमा ३ समय उणानी,
उत्त पोतपोताना आयुष्यमांथी १ समय उणानी ए ॥ वाउकायना सर्वबंधनी स्थिति

ज० उ० १ समयनी, देशबंधनी ज० १ समयनी, वाउकाय वैक्रेय करीने देशबंधमां आवी १
समय रहीने मरे माटे, उत्त० ३ हजार वर्षमां १ समय उणानी १० ॥ तिर्यच मनुष्यना
सर्वबंधनी स्थिति ज० उ० १ समयनी, देशबंधनी ज० १ समयनी ते वाउकायवत्, उत्त० ३
पट्यमां १ समय उणानी १२ ॥ इति स्थितिद्वार ॥ हवे अंतरद्वार कहे ठे ॥ समुच्चय
उदारिकना सर्वबंधनुं आंतरं ज० खुलकजव ३ समय उणानुं, उत्त० ३३ सागर
पूर्वकोरि ने १ समय अधिकनुं, ते बे समय वाटना ठे ते पूर्वकोरिमां १ समय उणो ठे
तेमां घालीए एटले १ समय वध्यो ॥ देशबंधनुं आंतरं ज० १ समयनुं, उत्त० ३३
सागर ने ३ समय अधिकनुं, ते १ समय सर्वबंधनो ने २ समय वाटना एवं ३ समय
अधिक जाणवा १ ॥ समुच्चय एकेंद्रियना सर्वबंधनुं आंतरं ज० खुलाग जव ३
समय उणानुं, ते केम ? २ समय वाटना ने १ समय सर्वबंधनो एवं ३ समय, उत्त०
२२ हजार वर्ष ने १ समय अधिकनुं, देशबंधनुं आंतरं ज० १ समयनुं, ते सर्वबंधनुं
टळ्युं, उत्त० अंतर्मुहूर्त्तनुं ते केम ? उदारिक वाउकाय वैक्रेय करीने अंतर्मुहूर्त्त

रहीने वळी उदारिकनो सर्वबंधः करीने देशबंध थाय ते कारणे १ ॥ पृथ्वी पाणी
 तेउ वनस्पति, ३ विगलेंद्रिय ए ७ ना सर्वबंधनुं आंतरं ज० खुमागजव ३ समय उणानुं,
 उत्० पोतपोताना आयुष्य उपर १ समय अधिकनुं ॥ देशबंधनुं ज० १ समयनुं, उत्० ३
 समयनुं ते १ समय वाटनाने १ समय सर्वबंधनो एवं ३ समयनु ए ॥ वायराना सर्व
 बंधनुं आंतरं ज० खुमागजव ३ समय उणानुं, उत्० ३ हजार वर्षने १ समय अधिकनुं ॥
 देशबंधनुं ज० १ समयनुं, उत्० अंतर्मुहूर्त्तनुं १० ॥ तिर्यच मनुष्यना सर्वबंधनुं आंतरं ज०
 खुमागजव ३ समय उणानुं, उत्० पूर्व क्रोमिने १ समय अधिकनुं ॥ देशबंधनुं आंतरं ज०
 १ समयनुं, उत्० अंतर्मुहूर्त्तनुं १२ ॥ ए पोतपोतानी जाति मांहि आंतरं परे ठे ॥ हवे
 विशेषांतर द्वार कहे ठे ॥ एकेंद्रिय मरीने नोएकेंद्रिय थाय वळी नोएकेंद्रिय मरीने एकें-
 द्रिय थाय तेना सर्वबंधनुं आंतरं ज० १ खुमागजव ३ समय उणानुं, उत्० वे हजार सागर
 जाजेरानुं ॥ देशबंधनुं आंतरं ज० खुमागजव १ समय अधिकनुं, उत्० वे हजार
 सागर जाजेरानुं ॥ पृथ्वी पाणी तेउ वाउ, ३ विगलेंद्रिय तिर्यच मनुष्य ए ए मरीने अनेरे

गमे जाय, जईने पाठा. आपणे गमे आवे ॥ ए ए ना सर्वबंधनुं ज० १ खुदागजव ३
समय उणानुं, उत्० वनस्पति कालनुं, देशबंधनुं ज० खुदागजव १ समय अधिकनुं, उत्०
वनस्पति कालनुं ॥ वनस्पति मरीने नोवनस्पति थाय, वळी नोवनस्पति मरीने वनस्पति
थाय तेना सर्वबंधनुं ज० खुदागजव ३ समय उणानुं, उत्० पुढवीकालनुं ॥ देशबंधनुं आंतरं
ज० खुदागजव १ समय अधिकनुं, उत्० पुढवीकालनुं ॥ हवे अदप बहुत्वद्वार कहे ठे ॥
सर्वथी थोमा उदारिकना सर्वबंधक, ते पहेला समयना ठे माटे १ ॥ तेथी उदारिकना अवं-
धक विसेसाहिया १ ॥ तेथी उदारिकना देशबंधक असंख्यातगुणा ३ ॥ इति उदारिकना
सर्वबंध देशबंधनुं स्वरूप संपूर्ण ॥ अथ वैक्रेयना सर्वबंध देशबंधनुं स्वरूप कहे ठे ॥ समुच्चय
वैक्रेयना सर्वबंधनी स्थिति ज० १ समयनी, उत्० १ समयनी ते केम ? कोई मनुष्य तथा
तिर्यचे वैक्रेय मांरुं ॥ वैक्रेयनो पहेलो समय सर्वबंधनो करीने तेज समये मरे, मरीने
देवता तथा नारकीमां विग्रहगति विना उपजे तेवारे बीजे समये सर्वबंध करे ए रीते १
समय जाणवा ॥ देशबंधनी ज० १ समयनी, उत्० ३३ सागरमां १ समय उणानी ॥ एकेंद्रिय

वाउकाय १ तिर्यच २ मनुष्य ३ ए ३ ना सर्वबंधनी ज० उ० १ समयनी ॥ देशबंधनी
 ज० १ समयनी, उ० अंतर्मुहूर्तनी ॥ नारकी देवताना सर्वबंधनी ज० उ० १ समयनी ॥
 देशबंधनी ज० दश हजार वर्षमां ३ समय उणानी, उ० ३३ सागरमां १ समय उणानी ॥
 हवे अंतरद्वार कहे ठे ॥ समुच्चय वैक्रेयना सर्वबंधनुं आंतरं ज० १ समयनुं, उत्० वन-
 स्पति कालनुं ॥ देशबंधनुं आंतरं ज० १ समयनुं, उत्० वनस्पति कालनुं ॥ वाउकाय ति-
 र्यच मनुष्यना वैक्रेय शरीरना सर्वबंधनुं आंतरं ज० अंतर्मुहूर्तनुं, वाउकायनुं उ० पट्योपमना
 असंख्यातमा जागनुं आंतरं, तिर्यच मनुष्यनुं उ० प्रत्येक पूर्व क्रोडिनुं ॥ एम देशबंधनुं पण
 अंतर जाणवुं ॥ ए पोतपोतानी जातिमां आंतरं पढे ॥ हवे विशेषांतर द्वार कहे ठे ॥ एकेंद्रिय
 मरीने नोएकेंद्रिय थाय वळी नोएकेंद्रिय मरीने एकेंद्रिय थाय तेना सर्वबंधनुं आंतरं
 ज० अंतर्मुहूर्तनुं, उत्० अनंतकालनुं ॥ देशबंधनुं आंतरं पण एमज जाणवुं ॥ वाउकाय १
 तिर्यच २ मनुष्य ३ ए ३ ना सर्वबंध देशबंधनुं आंतरं ज० अंतर्मुहूर्तनुं, उ० वनस्पतिका-
 लनुं ॥ नारकी देवताना सर्वबंधनुं आंतरं ज० १० हजार वर्ष ने अंतर्मुहूर्त अधिकनुं, उ० वन-
 स्पति कालनुं ॥ देशबंधनुं आंतरं पण एमज ॥ १ नारकी, १० जवनपति, १६ वाणव्यंतर,

ज्योतिषी, वैमानिक ८ देवलोक सुधी वैक्रेयना सर्वबंधनुं आंतरं पोतपोतानी स्थिति उपरे
अंतर्मुहूर्त्त अधिकनुं, ७० अनंतकालनुं ॥ देशबंधनुं आंतरं ज० अंतर्मुहूर्त्तनुं, ७० वनस्पति
कालनुं ॥ नवमा देवलोकथी नव ग्रैवेयक सुधीना सर्वबंधनुं आंतरं ज० पोतपोताना आ-
उखा उपर पृथक् वर्ष अधिकनुं, ७० अनंतकालनुं ॥ देशबंधनुं आंतरं ज० पृथक् वर्षनुं,
७० अनंतकालनुं ॥ चार अनुत्तर विमानना सर्वबंधनुं आंतरं ज० ३१ सागरने पृथक्
वर्ष अधिकनुं, ७० संख्यात सागरनुं ॥ देशबंधनुं आंतरं ज० पृथक् वर्षनुं, ७० संख्यात सा-
गरनुं ॥ सर्वार्थसिद्धना सर्वबंध देशबंधनुं आंतरं नथी ॥ हवे अद्वयबहुत्वद्वार कहे
ते ॥ सर्वथी थोमा वैक्रेय शरीरना सर्वबंधक १ ॥ तेथी देशबंधक असंख्यात गुणा २ ॥
तेथी अबंधक अनंतगुणा ३ ॥ २ ॥ इति वैक्रेयना देशबंध सर्वबंधनुं स्वरूप संपूर्ण ॥ हवे
आहारकना देशबंध सर्वबंधनुं स्वरूप कहे ते ॥ आहारकना सर्व बंधनी स्थिति ज० ७० १
समयनी, देशबंधकनी स्थिति ज० ७० अंतर्मुहूर्त्तनी ॥ आहारकना सर्वबंधनुं आंतरं ज० अंत-
र्मुहूर्त्तनुं, ७० अर्द्ध पुद्गल परावर्त्तन देशे उणानुं ॥ हवे अद्वयबहुत्वद्वार कहे ते ॥ सर्वथी
थोमा आहारकना सर्वबंधक १ ॥ तेथी देशबंधक संख्यातगुणा २ ॥ तेथी अबंधक अनंत-

गुणा ३ ॥ ३ ॥ हवे तैजस् कार्मणनुं स्वरूप कहे ठे ॥ तैजस् कार्मणना सर्वबंध नहि ॥
 देशबंधना २ जेद ॥ आदि नहि अंत नहि ते अजव्य १ ॥ आदि नहि अंत ठे ते जव्य
 २ ॥ हवे एनुं अद्वयवहुत्व कहे ठे ॥ सर्वथी थोमा अजव्य १ ॥ तेथी जव्य अनंत-
 गुणा २ ॥ सवेथी थोमा तेजस् कार्मणना अबंधक १ ॥ तेथी देशबंधक अनंतगुणा २ ॥
 ५ ॥ हवे ११ बोलनुं अद्वयवहुत्व कहे ठे ॥ सर्वथी थोमा आहारकना सर्वबंधक १ ॥
 तेथी आहारकना देशबंधक संख्यातगुणा २ ॥ तेथी वैक्रेय शरीरना सर्वबंधक असंख्यात-
 गुणा ३ ॥ तेथी वैक्रेयना देशबंधक असंख्यातगुणा ४ ॥ तेथी तेजस् कार्मणना अबंधक
 अनंतगुणा ५ ॥ तेथी उदारिकना सर्वबंधक अनंतगुणा ६ ॥ तेथी उदारिकना अबंधक
 विसेसाहिया ७ ॥ तेथी उदारिकना देशबंधक असंख्यातगुणा ८ ॥ तेथी तेजस् कार्म-
 णना देशबंधक विसेसाहिया ९ ॥ तेथी वैक्रेयना अबंधक विसेसाहिया १० ॥ तेथी आहा-
 रकना अबंधक विसेसाहिया ११ ॥

इति देशबंध सर्वबंधना बोल संपूर्ण ॥

સંખ્યાતા અસંખ્યાતાના બોલ ॥

અનુયોગદ્વાર સૂત્ર મધ્યે સંખ્યાતા અસંખ્યાતા અનંતાના ૨૦ જેદ કહ્યા છે તેનો વિ-
સ્તાર કિંચિત્ માત્ર લિખ્યતે ॥ સંખ્યાતાના ૩ જેદ ॥ જઘન્ય સંખ્યાતો ૧ ॥ મધ્યમ સંખ્યાતો
૨ ॥ ઉત્કૃષ્ટ સંખ્યાતો ૩ ॥ એ ૩ જેદ ॥ અસંખ્યાતાના નવ જેદ ॥ જઘન્ય પરિત અસંખ્યાતો
૧ ॥ મધ્યમ પરિત અસંખ્યાતો ૨ ॥ ઉત્કૃષ્ટ પરિત અસંખ્યાતો ૩ ॥ જઘન્ય જુત્ત અસંખ્યાતો ૪ ॥
મધ્યમ જુત્ત અસંખ્યાતો ૫ ॥ ઉત્કૃષ્ટ જુત્ત અસંખ્યાતો ૬ ॥ જઘન્ય અસંખ્યાતો અસંખ્યાતો
૭ ॥ મધ્યમ અસંખ્યાતો અસંખ્યાતો ૮ ॥ ઉત્કૃષ્ટ અસંખ્યાતો અસંખ્યાતો ૯ ॥ એ
૯ જેદ ॥ અનંતાના ૮ જેદ ॥ જઘન્ય પરિત અનંતો ૧ ॥ મધ્યમ પરિત અનંતો ૨ ॥
ઉત્કૃષ્ટ પરિત અનંતો ૩ ॥ જઘન્ય જુત્ત અનંતો ૪ ॥ મધ્યમ જુત્ત અનંતો ૫ ॥ ઉત્કૃષ્ટ
જુત્ત અનંતો ૬ ॥ જઘન્ય અનંતો અનંતો ૭ ॥ મધ્યમ અનંતો અનંતો ૮ ॥ એ ૮ જેદ ॥
સંખ્યાતાના ૩ જેદ, અસંખ્યાતાના ૯ જેદ, અનંતાના ૮ જેદ ॥ એ સર્વ મઠી ૨૦

જેદ નામથી કહ્યા ॥ હવે વિસ્તારે વીસ જેદનો અર્થ સમજણપૂર્વક કહે છે ॥ જઘન્ય સંખ્યાતો તે વે ૧ ॥ મધ્યમ સંખ્યાતો તે ત્રણથી માંનીને ઉત્કૃષ્ટા સંખ્યાતા માંહેથી ૧ ઓઠો તેટલા સુધી મધ્યમ સંખ્યાતો કહીએ, એનાં સંખ્યાતાં રૂપ થાય ૨ ॥ ઉત્કૃષ્ટો સંખ્યાતો કહે છે ॥ જંબૂદ્વીપ પ્રમાણે પાલો કદવી સરસવને દાણે સગ સુધી જરીને પઠી ૧ દાણો દ્વીપે અને એક દાણો સમુદ્રે મુકતાં મુકતાં સર્વ પાલાના કણ છુટી જાય, પઠી જે દ્વીપસમુદ્રે ઢેલ્લો દાણો આઝ્યો તેવમો મોટો બીજો પાલો કદવો તે સરસવને દાણે જરીને વઢી એક દાણો દ્વીપસમુદ્રે મુકતાં જે દ્વીપસમુદ્ર સુધી ઢેલ્લો દાણો પહોંચે તેવમો મોટો ત્રીજો પાલો કલ્પવો ॥ એવા પાલા કેટલા કદવવા ? ઉત્તર—અસંલ્પ્પા કહેતાં ગણ્યા ન જાય એટલા પાલા ૧૯૪ અંકથી અધિક શિખા સહિત સરસવેકરી જરવા ॥ પૂરેપૂરા શિખા સુધી જેટલા પાલાના કણ તેટલો ઉત્કૃષ્ટો સંખ્યાતો જાણવો એ ૩ જેદ સંખ્યાતાના કહ્યા ॥ હવે અસંખ્યાતાના એ જેદ કહે છે ॥ જે ઉત્કૃષ્ટો સંખ્યાતો તે ઉપર એક દાણો અધિક મુકીએ ત્યારે જઘન્ય પરિત અસંખ્યાતો થાય, તે ઉપરાંત જ્યાસુધી ઉત્કૃષ્ટા પરિત અસં-

ખ્યાતામાંથી ૧ ઓઠો તેને મધ્યમ પરિત અસંખ્યાતો કહીએ ૧ ॥ હવે ઉત્કૃષ્ટો પરિત અસંખ્યા-
તો તે કેમ થાય ? ઉત્તર-જઘન્ય પરિત અસંખ્યાતાના રૂપ જેટલાં થયાં તે તેટલી જઘન્ય
પરિત અસંખ્યાતની રાશી માંનીએ, તે રાશી માંનીને પઠી માંહોમાંહે રાશી સંઘાતે અન્યાસ
કીજે ॥ તે ગુણા કરીએ તે કેમ ? અસત્કલ્પનાયે ૫ ની રાશી માંનીએ, તેને ચારવાર ગણતાં

૫ ૧૫ પાંચ પંચા ૧૫ ॥ ૧૫ પંચા ૧૨૫ ॥ ૧૨૫ પંચા ૬૨૫ ॥ ૬૨૫ પંચા ૩૧૨૫ થાય
૫ ૧૨૫ તેમ જઘન્ય પરિત અસંખ્યાતને જઘન્ય પરિત અસંખ્યાતગુણા કરીએ તેટલાં
૫ ૬૨૫ રૂપ થાય તેમાંથી એક રૂપ ગણું કરીએ, એટલે ઉત્કૃષ્ટો પરિત અસંખ્યાતો થાય
૫ ૩૧૨૫ ૩ ॥ હવે ઉત્કૃષ્ટો પરિત અસંખ્યાતો કહ્યો તેમાં ૧ દાળો નાંખીએ, એટલે જઘન્ય

જુત્ત અસંખ્યાતો થાય, એક આવલિકાના સમય તેટલા જાણવા ૪ ॥ તે ઉપરાંત જ્યા-
સુધી ઉત્કૃષ્ટા જુત્ત અસંખ્યાતાનો ઠઠો જેદ તેમાં ૧ રૂપ ઓઠું ત્યાંસુધી સર્વ મધ્યમ
જુત્ત અસંખ્યાતો પાંચમો જેદ કહીએ ૫ ॥ હવે ઉત્કૃષ્ટો જુત્ત અસંખ્યાતો કેમ
થાય ? ઉત્તર-જઘન્ય જુત્ત અસંખ્યાતો ચોથે જેદે આવલિકાના સમય કહ્યા,
તેને માંહોમાંહિ ગુણાં કરતા જેટલા રૂપ થાય તેમાં ૧ રૂપ ઓઠું કરીએ

त्यारे उत्कृष्टो जुत्त असंख्यातो कहीए ॥ ए ठट्टो जेद ६ ॥ हवे उत्कृष्टो जुत्त असं-
ख्यातो कह्यो तेमां १ रूप प्रहेपीए एटले सातमो जेद जघन्य असंख्यातो असंख्यातो
थाय ७ ॥ ते उपरांत ज्यांसुधी उत्कृष्टो असंख्यातो असंख्यातामां १ रूप ओतुं तेने मध्यम
असंख्यातो असंख्यातो कहीए ॥ ए आठमो जेद ८ ॥ हवे उत्कृष्टो असंख्यातो असंख्यातो
केम थाय ? उत्तर-जघन्य असंख्यातो असंख्यातो सातमो जेद ७ तेने मांहोमांहि गुणा
करतां जेटलां रूप थाय तेमां १ रूप ओतुं करीए, त्यारे उत्कृष्टो असंख्यातो असंख्यातो
थाय ए ॥ ए ए जेद असंख्याताना कह्या ॥ हवे अनंताना ८ जेद कहे ७ ॥ जे उत्-
कृष्टो असंख्यातो असंख्यातो कह्यो, ते उपर १ रूप अधिक करीए, त्यारे जघन्य परित
अनंतो थाय १ ॥ ते उपरांत ज्यांसुधी उत्कृष्ट परित अनंतामांहि १ ओगो तेने
मध्यम परित अनंतो कहीए २ ॥ हवे उत्कृष्टो परित अनंतो केम थाय ? उत्तर-जघन्य
परित अनंतो पहेलो जेद कह्यो, तेने मांहोमांहि गुणा करतां जेटलां रूप थाय ते मध्ये १
रूप ओतुं करीए, त्यारे उत्कृष्टो परित अनंतो थाय ३ ॥ हवे जघन्य परित अनंतो

कहे ठे ॥ तेने मांहोमांहि गुणा करतां जेटलां रूप थाय तेने जघन्य जुत्त अनंतो चोथो
जेद कहीए तेटला अजव्यसिद्धिया जीव जाणवा ४ ॥ ते उपरांत ज्यांसुधी उत्कृष्टो
जुत्त अनंतामांहि १ रूप ओबुं तेने मध्यम जुत्त अनंतो कहीए ५ ॥ हवे उत्कृष्टो जुत्त
अनंतो केम थाय ? उत्तर-जघन्य जुत्त अनंते अजव्य जीव कह्या तेने मांहोमांहि गुणा
करतां जेटलां रूप थाय तेमां १ रूप ओबुं करीए, त्यारे उत्कृष्टो जुत्त अनंतो थाय ६ ॥
हवे उत्कृष्टो जुत्त अनंतो कह्यो ते मध्ये १ रूप प्रहेपिए, त्यारे जघन्य अनंतानंतो थाय
७ ॥ पढी सातमा अनंता उपरे जेटलां रूप मुकीए, ते सर्व आठमा अनंता मध्ये जाणवां ॥
ते मध्यम अनंतानंतो जाणवो ॥ ८ ॥ नवमो अनंतो नथी ॥ प्रकरण मध्ये नवमो अनंतो
कहेल ठे पण सूत्र मते नथी ॥

इति संख्याता असंख्याता अनंताना बोल संपूर्ण ॥

पांच शरीरना बोल ॥

अथ पन्नवणा सूत्रना पद २१ थी १६ द्वारे ५ शरीरना बोल लिख्यते ॥

गाहा—नाम १ ऽथ २ संठाण ३ सामी ४,

उग्गाहणा ५ पुग्गलचयण ६ संजोयणा ७ ॥

दव्व ८ पएस ९ दव्वपएसठयाए १०,

सुहुम बायर ११ उग्गाहणा अप्पाबहु १२ ॥ १ ॥

पओयण १३ विसय १४ ठिइ १५,

अंतर १६ सोरस द्वारा इमे ॥

पण सरीरोवरि एए,

उत्तारेयव्वा निउण बुद्धिहिं ॥ २ ॥

ए १६ द्वार ॥ तेमां प्रथम नामद्वार कहे ठे ॥ उदारिकशरीर १ ॥ वैक्रेय शरीर २ ॥

आहारक शरीर ३ ॥ तैजस् शरीर ४ ॥ कर्मण शरीर ५ ॥ १ ॥ हवे बीजुं अर्थद्वार
कहे ठे ॥ उदारिक कहेतां प्रधान सर्व शरीरथी ॥ तीर्थकर गणधरादिकनुं शरीर तथा
मुक्ति जावानो स्वप्नाव तथा उदारिक कहेतां मोटुं सहस्र योजनमान, जवधारणोक तेने
उदारिक शरीर कहीए ॥ १ ॥ वैक्रेय शरीर ते केने कहीए ? रूप परावर्त्तन करवानी शक्ति तथा
एक अनेक नाना मोटा खेचर जुचर दृश्य अदृश्य इत्यादिक विविध क्रियाए नवा रूप
बनावे तेने वैक्रेय शरीर कहीए ॥ ते बे प्रकारे ठे ॥ जवप्रत्ययिक १ ॥ लब्धिप्रत्ययिक २ ॥
जवप्रत्ययिक नारकी देवताने होय १, लब्धिप्रत्ययिक मनुष्य तिर्थचने होय २ ॥ २ ॥ आ-
हारक शरीर ते केने कहीए ? चौद पूर्वधारी साधु, तीर्थकर महाराजनी ऋद्धि देखवा
जणी तथा संशय टाळवा निमित्ते उत्तम पुद्गलो ग्रहीने ज० मुढा हाथनुं, उ० १ हाथनुं शरीर
करे तेने आहारक शरीर कहीए ॥ ते स्फटिकनी परे अति निर्मळ, कोइ न देखे एवुं
होय ३ ॥ तैजस् शरीर ते तेजना पुद्गले निष्पन्न तेने तैजस् शरीर कहीए ॥ अदृश्य
जुत आहारने पचावे तथा लब्धिवंत तेजुलेश्या मुके तेने तेजस् शरीर कहीए ४ ॥

कार्मण शरीर ते केने कहीए ? कर्म पुद्गलथी निपज्युं तेने कार्मण शरीर कहीए ॥
जेना उदयथी जीव पुद्गल ग्रहीने ते कर्मादिरूपणणे परिणमावे तथा आहारने खेंचे तेने
कार्मण शरीर कहीए ५ ॥ २ ॥ हवे त्रीजुं संगणछार कहे ठे ॥ उदारिक शरीरमां संगण
६ ॥ १ ॥ वैक्रेय शरीरमां देवताने संगण एक समचउरंस ॥ नारकीमां संगण एक
हुंरु ॥ मनुष्य तिर्यचमां वैक्रेय करतां समचउरंस तथा नाना प्रकारनुं ॥ वायुकायनां वैक्रेयमा
एक हुंरु ॥ १॥ आहारक शरीरमां संगण १ समचउरंस ॥ ३ ॥ तैजस् कार्मणमां ६ संगण
लाजे ॥ ४-५ ॥ ३ ॥ चोथुं स्वामीछार कहे ठे ॥ उदारिक शरीरना स्वामी मनुष्य तिर्यच १ ॥ वैक्रेय
शरीरना स्वामी देवता नारकी तथा लब्धिप्रत्ययिक मनुष्य तिर्यच २ ॥ आहारक शरी-
रना स्वामी चउद पूर्वी साधु ३ ॥ तैजस् कार्मण शरीरना स्वामी सर्व संसारी जीव ४ ॥ ५
॥ ४ ॥ हवे पांचमुं अवगाहनाछार कहे ठे ॥ उदारिक शरीरनी अवगाहना जघन्य
अंगुलनो असंख्यातमो जाग, उत्कृष्टि हजार जोजन जाजेरी १ ॥ वैक्रेय शरीरनी अवगा-
हना जवप्रत्ययिक जघन्य अंगुलनो असंख्यातमो जाग, उ० ५०० धनुष्यनी ॥ लब्धि-

પ્રત્યયિકની જાં અંગુલનો સંખ્યાતમો જાગ, ૭૦ લાખ જોજન જાજેરી ॥ ૨ ॥ આહારક
શરીરની અવગાહના જાં મુઠા હાથની, ૭૦ એક હાથની ૬ ॥ તૈજસ્ કાર્મણનો અવગાહના
જાં અંગુલનો અસંખ્યાતમો જાગ, ૭૦ ચતુર્દ રાજલોક પ્રમાણે ૪-૫ ॥ ૫ ॥ હવે ઠઠું પુદ્ગલ-
ચયણદ્વાર કહે છે ॥ ઉદારિક ૧ ॥ તૈજસ્ ૨ ॥ કાર્મણ ૩ ॥ એ ૩ શરીર ત્રણ ચાર પાંચ
ઠ દિશિનો આહાર લે ॥ વૈક્રેય આહારક એ બે ઠાણે દિશિનો આહાર લે ૫ ॥ ૬ ॥ હવે સાતમું
સંયોજનાદ્વાર કહે છે ॥ ઉદારિક શરીરમાં વૈક્રેયને આહારકનો જજના ॥ તૈજસ્ કાર્મ-
ણનો નિયમા ૧ ॥ વૈક્રેયમાં ઉદારિકનો જજના ॥ આહારક નથી ॥ તૈજસ્ કાર્મણનો નિ-
યમા ૨ ॥ આહારક શરીરમાં ઉદારિકનો નિયમા ॥ વૈક્રેય નથી ॥ તૈજસ્ કાર્મણનો નિયમા
૩ ॥ તૈજસ્ શરીરમાં ઉદારિક વૈક્રેય આહારકનો જજના ॥ કાર્મણનો નિયમા ॥ ૪ ॥ કાર્મણ
શરીરમાં ઉદારિક વૈક્રેય આહારકનો જજના ॥ તૈજસ્નો નિયમા ૪-૫ ॥ ૭ ॥ હવે આઠમું
દ્વઠયાણ દ્વાર કહે છે ॥ સર્વથી થોડા આહારકના દ્વઠયા તે જઘન્ય ૧, ૨, ૩ ॥ ઉત્કૃષ્ટા પૃથક્ હ-
જાર ॥ ૧ ॥ તેથી વૈક્રેયના દ્વઠયા અસંખ્યાતગુણા ૨ ॥ તેથી ઉદારિકના દ્વઠયા અસંખ્યાતગુણા

३॥ तेथी तेजस् कार्मण दव्वठयाए दोवितुला ने उदारिकथी अनंतगुणा अधिक ४ ॥ ८ ॥ हवे न-
वमुं पएसठयाए छार कहे ठे ॥ सर्वथी थोमा आहारकना प्रदेश १ ॥ तेथी वैक्रेयना प्रदेश असं-
ख्यातगुणा २ ॥ तेथी उदारिकना प्रदेश असंख्यातगुणा ३ ॥ तेथी तेजस्ना प्रदेश अनंत-
गुणा ४ ॥ तेथी कार्मणना प्रदेश अनंतगुणा ५ ॥ ९ ॥ दशमुं दव्वपएसठयाए छार कहे
ठे ॥ सर्वथी थोमा आहारकना दव्वठया १ ॥ तेथी वैक्रेयना दव्वठया असंख्यातगुणा २ ॥
तेथी उदारिकना दव्वठया असंख्यातगुणा ३ ॥ तेथी आहारकना पएसठया असंख्यात-
गुणा ४ ॥ तेथी वैक्रेयना पएसठया असंख्यातगुणा ५ ॥ तेथी उदारिकना पएसठया
असंख्यातगुणा ६ ॥ तेथी तेजस् कार्मण दोवितुला ने दव्वठया अनंतगुणा ७-८ ॥ तेथी
तेजस्ना पएसठया अनंतगुणा ९ ॥ तेथी कार्मणना पएसठया अनंतगुणा १० ॥ १० ॥
अग्यारमुं सूद्धमबादर छार कहे ठे ॥ सर्वथी थोमा बादर पुद्गल उदारिकनां १ ॥ तेथी वैक्रेय-
नां पुद्गल सूद्धम २ ॥ तेथी आहारकनां पुद्गल सूद्धम ३ ॥ तेथी तेजस्नां पुद्गल सूद्धम
४ ॥ तेथी कार्मणना पुद्गल सूद्धम ५ ॥ ११ ॥ हवे बारमुं अवगाहनानो अट्ठावहुत्व

દ્વાર કહે છે ॥ સર્વથી થોડી ઉદારિકની જઘન્ય અવગાહના ૧ ॥ તેથી તેજસ્ કાર્મણનો માંહોમાંહિ તુલ્ય ને જઘન્ય અવગાહનાં વિસેસાહિયા ૩ ॥ તેથી વૈક્રેયનો જઘન્ય અવગાહના અસંખ્યાતગુણી ૪ ॥ તેથી આહારકની જઘન્ય અવગાહના અસંખ્યાતગુણી ૫ ॥ તેથી આહારકની ઉત્કૃષ્ટી અવગાહના વિસેસાહિયા ૬ ॥ તેથી ઉદારિકની ઉત્કૃષ્ટી અવગાહના સંખ્યાતગુણી ૭ ॥ તેથી વૈક્રેયની ઉત્કૃષ્ટી અવગાહના સંખ્યાતગુણી ૮ ॥ તેથી તેજસ્ કાર્મણની માંહોમાંહિ તુલ્ય ને ઉત્તમ અવગાહના અસંખ્યાતગુણી ૧૦ ॥ ૧૧ ॥ હવે તેરમું પ્રયોજનદ્વાર કહે છે ॥ ઉદારિકનું પ્રયોજન મુક્તિ જાવાનું ૧ ॥ વૈક્રેયનું પ્રયોજન અનેક રૂપ કરવાનું ૨ ॥ આહારકનું પ્રયોજન સંશય ટાળવાનું ૩ ॥ તેજસ્નું પ્રયોજન આહાર પચાવવાનું ૪ ॥ કાર્મણનું પ્રયોજન આહાર સેવવાનું અને આઠ કર્મ પ્રહણ કરીને સંસાર પરિત્રમણ કરવાનું ૫ ॥ ૧૩ ॥ ચતુર્દમું વિષયદ્વાર કહે છે ॥ ઉદારિકનો વિષય પન્નરમા રુચક દ્વીપતાઈ ૧ ॥ વૈક્રેયનો વિષય અસંખ્યાતા દ્વીપ સમુદ્રતાઈ ૨ ॥ આહારકનો વિષય અઢી દ્વીપતાઈ ૩ ॥ તેજસ્ કાર્મણનો વિષય સર્વ લોકમાં જવાનો

૪-૫ ॥ ૧૪ ॥ પંદરમું સ્થિતિદ્વાર કહે છે ॥ ઉદારિકની સ્થિતિ જઘન્ય અંતર્મુહૂર્તની,
 ઉત્કૃષ્ટિ ૩ પદ્યોપમની ૧ ॥ વૈક્રેયની જઘન્ય અંતર્મુહૂર્તની, ઉત્કૃષ્ટિ ૩૩ સાગરની ૨ ॥
 આહારકની જ૦ જ૦ અંતર્મુહૂર્તની ૩ ॥ તેજસ્ કાર્મણની સ્થિતિ બે પ્રકારની ॥ અણાદ્યા
 અપજ્જવસીયા તે અજ્જવ્ય આશ્રિ આદિ નથી ને અંત પણ નથી અને અણાદ્યા સપજ્જવ-
 સોયા તે જ્ઞવ્ય આશ્રિ આદિ નથી ને અંત છે ॥ ૧૫ ॥ હવે સોલમું અંતરદ્વાર કહે છે ॥
 ઉદારિકનું આંતરું પમે તો જઘન્ય અંતર્મુહૂર્તનું, ઉત્ત૦ તેત્રીસ સાગરોપમનું ૧ ॥ વૈક્રેય
 શરીરનું આંતરું પમે તો જ૦ અંતર્મુહૂર્તનું, ઉત્ત૦ અનંતો કાલ યાવત્ વણસ્સઈકાલો ૨ ॥
 આહારકનું આંતરું પમે તો જ૦ અંતર્મુહૂર્તનું, ઉત્ત૦ અર્ઘ્વ પુદ્ગલ પરાવર્તન દેશે જણાનું ૩ ॥
 તેજસ્ કાર્મણનું આંતરું નથી ૪-૫ ॥ તથા અંતરબીજા પ્રકારે ॥ આહારિક શરીર વર્જિ ૪
 શરીર લોકમાં સદા લાજે પણ તેનું અંતર પમતું નથી, અને આહારિક શરીરનું અંતર પમે
 તો ઉત્કૃષ્ટ ૬ માસનું અંતર પમે ॥ ૧૬ ॥

इति पांच शरीरना बोल संपूर्ण ॥

पांच इंद्रिय ॥

अथ श्री पन्नवणा सूत्रना पंदरमा पदना पहेला उद्देशार्थी पांच इंद्रियना बांल लिख्यते ॥

गाथा ॥ नाम १ संठाण २ बाह्वं ३, पुहत्तं ४ कश्पएस ५ उगाढे ६ ॥

अप्पावहु ७ पुट्ट ८ पविट्टे ए, विसय १० अणागार ११ आहारे १२ ॥ १ ॥

हवे प्रथम नाम द्वार कहे ठे ॥ १ श्रोत्रेन्द्रिय, २ चक्षुइंद्रिय, ३ घ्राणेन्द्रिय, ४ रसेन्द्रिय, ५ स्पर्शेन्द्रिय ॥ १ ॥

हवे बीजुं संस्थान द्वार कहे ठे ॥ १ श्रोत्रेन्द्रियनुं संस्थान कदंब वृक्षनां फूल सरखुं, २ चक्षुइंद्रियनुं संस्थान मसूरनी दाळ अथवा अर्ध चंद्रमा सरखुं, ३ घ्राणेन्द्रियनुं संस्थान अतिमुक्तक पुष्प अथवा धमण सरखुं, ४ रसेन्द्रियनुं संस्थान तरपलानी धार सरखुं, ५ स्पर्शेन्द्रियनुं संस्थान नाना प्रकारनुं ॥ २ ॥

हवे त्रीजुं बाहुल्यद्वार कहे ठे ॥ पांचे इंद्रियनुं जारुपणुं जघन्य उत्कृष्ट आंगुलना

અસંખ્યાતમા જાગનું ॥ ૩ ॥

હવે ચોથું પૃથક્ત્વદ્વાર કહે છે ॥ શ્રોત્ર, ૧ ચક્ષુ ને ૩ ઘ્રાણ એ ત્રણ ઇન્દ્રિયનું લાંબપણું જઘન્ય ઉત્કૃષ્ટ આંગુલના અસંખ્યાતમા જાગનું, ૩ રસેન્દ્રિયનું લાંબપણું જઘન્ય આંગુલના અસંખ્યાતમા જાગનું, ઉત્કૃષ્ટ પૃથક્ તે ૨ થી એ આંગુલનું ૪ ॥ સ્પર્શેન્દ્રિયનું લાંબપણું જઘન્ય આંગુલના અસંખ્યાતમા જાગનું, ઉત્કૃષ્ટ હજાર યોજન ઝાઝેરું ૫ ॥ ૪ ॥

હવે પાંચમું પ્રદેશ દ્વાર કહે છે ॥ પાંચ ઇન્દ્રિયના અનંત અનંત પ્રદેશ છે ॥ ૫ ॥

હવે ષઠું અવગાહ દ્વાર કહે છે. પાંચ ઇન્દ્રિય છે તેમાં દરેક ઇન્દ્રિય આકાશના પ્રદેશ અસંખ્યાત અસંખ્યાતને અવગાહી રહેલ છે ॥ દરેક ઇન્દ્રિયના અનંત અનંત કર્કશ અને તારે સ્પર્શ છે, તેમ અનંત અનંત હલકા અને મૃદુ સ્પર્શ છે, એ સ્થૂલ દૃષ્ટિની અપેક્ષાએ જાણવું ॥ ૬ ॥

હવે સાતમું અદ્વિબહુત્વ દ્વાર કહે છે, તેમાં પ્રથમ પ્રદેશનો અદ્વિબહુત્વ ॥ સર્વથો યોગ્ય ચક્ષુ ઇન્દ્રિયના પ્રદેશ ૧ ॥ તેથી શ્રોત્રેન્દ્રિયના પ્રદેશ સંખ્યાતગુણ ૨ ॥ તેથી ઘ્રાણે-

द्रियना प्रदेश संख्यातगुणा ३ ॥ तेथी रसेंद्रियना प्रदेश असंख्यातगुणा ४ ॥ तेथी स्पर्श-
द्रियना प्रदेश संख्यातगुणा ५ ॥

बीजो इंद्रियोनो आकाश प्रदेश अवगाही रह्यानो अद्वयबहुत्व ॥ सर्वथी योमा
चक्षु इंद्रियना अवगाह्या आकाश प्रदेश १ ॥ तेथी श्रोत्रेंद्रियना अवगाह्या आकाश
प्रदेश संख्यातगुणा २ ॥ तेथी घ्राणेंद्रियना अवगाह्या आकाश प्रदेश संख्यातगुणा
३ ॥ तेथी रसेंद्रियना अवगाह्या आकाश प्रदेश असंख्यातगुणा ४ ॥ तेथी स्पर्शेंद्रियना
अवगाह्या आकाश प्रदेश संख्यातगुणा ५ ॥

हवे त्रिजो इंद्रियोना प्रदेश अने आकाश प्रदेशने अवगाही रहेल इंद्रियो ए बेनो साथे
अद्वयबहुत्व ॥ सर्वथी योमा चक्षु इंद्रियना अवगाह्य आकाश प्रदेश १ ॥ तेथी श्रोत्रेंद्रियना
अवगाह्य संख्यातगुणा २ ॥ तेथी घ्राणेंद्रियना अवगाह्य संख्यातगुणा ३ ॥ तेथी रसेंद्रियना
अवगाह्य असंख्यातगुणा ४ ॥ तेथी स्पर्शेंद्रियना अवगाह्य संख्यातगुणा ५ ॥ तेथी चक्षु
इंद्रियना प्रदेश अनंतगुणा ६ ॥ तेथी श्रोत्रेंद्रियना प्रदेश संख्यातगुणा ७ ॥ तेथी घ्रा-

ષેંદ્રિયના પ્રદેશ સંખ્યાતગુણા ૮ ॥ તેથી રસેંદ્રિયના પ્રદેશ અસંખ્યાતગુણા ૯ ॥ તેથી સ્પર્શેંદ્રિયના પ્રદેશ સંખ્યાતગુણા ૧૦ ॥

હવે ચોથો ઇંદ્રિયોમાં કર્કશ જારે સ્પર્શનો અલ્પ બહુત્વ ॥ સર્વથી થોડા ચક્ષુ ઇંદ્રિયના કર્કશ જારે સ્પર્શ ૧ ॥ તેથી શ્રોત્રેંદ્રિયના અનંતગુણા ૨ ॥ તેથી ગ્રાણેંદ્રિયના અનંતગુણા ૩ ॥ તેથી રસેંદ્રિયના અનંતગુણા ૪ ॥ તેથી સ્પર્શેંદ્રિયના અનંતગુણા ૫ ॥ સર્વથી થોડા સ્પર્શેંદ્રિયના લઘુમૃદુ સ્પર્શ ૧ ॥ તેથી રસેંદ્રિયના અનંતગુણા ૨ તેથી ગ્રાણેંદ્રિયના અનંતગુણા ૩ ॥ તેથી શ્રોત્રેંદ્રિયના અનંતગુણા ૪ ॥ તેથી ચક્ષુ ઇંદ્રિયના અનંતગુણા ૫ ॥ હવે ઊઠો ઇંદ્રિયોમાં કર્કશ ૧ જારે ૨ લઘુ ૩ મૃદુ ૪ ૫ ચારે સ્પર્શનો સાથે અલ્પબહુત્વ ॥ સર્વથી થોડા ચક્ષુ ઇંદ્રિયના કર્કશ જારે સ્પર્શ ૧ ॥ તેથી શ્રોત્રેંદ્રિયના કર્કશ જારે સ્પર્શ અનંત ગુણા ૨ ॥ તેથી ગ્રાણેંદ્રિયના અનંતગુણા ૩ ॥ તેથી રસેંદ્રિયના અનંતગુણા ૪ ॥ તેથી સ્પર્શેંદ્રિયના અનંતગુણા ૫ ॥ તેથી સ્પર્શેંદ્રિયના લઘુ મૃદુ સ્પર્શ અનંતગુણા ૬ ॥ તેથી રસેંદ્રિયના લઘુ મૃદુ સ્પર્શ અનંતગુણા ૭ ॥ તેથી ગ્રાણેંદ્રિયના લઘુ મૃદુ

સ્પર્શ અનંતગુણા ૮ ॥ તેથી શ્રોત્રેન્દ્રિયના લઘુ મૃદુ સ્પર્શ અનંતગુણા ॥ ૯ ॥ તેથી ચક્ષુ-
ન્દ્રિયના લઘુ મૃદુ સ્પર્શ અનંતગુણા ૧૦ ॥ ૭ ॥

હવે આઠમું પૃષ્ઠ દ્વાર કહે છે ॥ ઇન્દ્રિયોને જે પુદ્ગલો આવી સ્પર્શે તે પુદ્ગલોને
ઇન્દ્રિયો ગ્રહે તે પૃષ્ઠ કહીએ. પાંચ ઇન્દ્રિયોમાં ચક્ષુ ઇન્દ્રિય વિના ચાર ઇન્દ્રિયોને પુદ્ગલો
આવી સ્પર્શે છે પણ ચક્ષુ ઇન્દ્રિયને આવી સ્પર્શતા નથી ॥ ૮ ॥

હવે નવમું પ્રવિષ્ઠ દ્વાર કહે છે. જે ઇન્દ્રિયોને વિષે અગ્નિમુખ (સામાં) પુદ્ગલો
આવીને પ્રવેશ કરે તેને પ્રવિષ્ઠ કહીએ ॥ પાંચ ઇન્દ્રિયમાં ચક્ષુ ઇન્દ્રિય વિના ચાર ઇન્દ્રિય
પ્રવિષ્ઠ છે ને ચક્ષુ ઇન્દ્રિય અપ્રવિષ્ઠ છે ॥ ૯ ॥

હવે દશમું વિષયદ્વાર કહે છે ॥ પાંચે ઇન્દ્રિયોનો જઘન્ય વિષય આંગુલના અસં-
ખ્યાતમા જાગનો, ઉત્કૃષ્ટ જુદો જુદો કહે છે ॥ એકેન્દ્રિયનો સ્પર્શેન્દ્રિયનો વિષય ૪૦૦
ધનુષ્ય, વેન્દ્રિયનો રસેન્દ્રિયનો ૬૪ ધનુષ્ય અને સ્પર્શેન્દ્રિયનો ૮૦૦ ધનુષ્યનો, તેન્દ્રિયનો
ગ્રાણેન્દ્રિયનો ૧૦૦ ધનુષ્ય, રસેન્દ્રિયનો ૧૨૮ ધનુષ્ય અને સ્પર્શેન્દ્રિયનો ૧૬૦૦ ધનુષ્યનો,

ચઠરિંદ્રિયનો ચક્ષુશંદ્રિયનો ૨૯૫૪ ધનુષ્યનો, ગ્રાણેંદ્રિયનો ૨૦૦ ધનુષ્યનો, રસેંદ્રિયનો
 ૨૫૬ ધનુષ્યનો અને સ્પર્શેંદ્રિયનો ૩૨૦૦ ધનુષ્યનો, અસંજી પંચેંદ્રિયનો શ્રોત્રેંદ્રિયનો ૧
 યોજનનો, ચક્ષુશંદ્રિયનો ૫૯૦૦ ધનુષ્યનો, ગ્રાણેંદ્રિયનો ૪૦૦ ધનુષ્યનો, રસેંદ્રિયનો ૫૧૨ ધનુ-
 ષ્યનો અને સ્પર્શેંદ્રિયનો ૬૪૦૦ ધનુષ્યનો, સંજી પંચેંદ્રિયના શ્રોત્રેંદ્રિયનો ૧૨ યોજનનો, ચક્ષુ-
 શંદ્રિયનો ૧ લાખ યોજન જાહેરાનો, ગ્રાણેંદ્રિયનો ૯ યોજનનો, રસેંદ્રિયનો ૯ યોજનનો,
 સ્પર્શેંદ્રિયનો ૯ યોજનનો ॥ ૧૦ ॥

હવે અગ્યારમું અનાકાર (ઉપયોગ) દ્વાર કહે છે, તેમાં પ્રથમ જઘન્ય ઉપયોગકાળનો
 અદ્વપવહુત્વા ॥ સર્વથી થોડો ચક્ષુશંદ્રિયનો જઘન્ય ઉપયોગકાળ ૧ ॥ તેથી શ્રોત્રેંદ્રિયનો જઘન્ય
 ઉપયોગકાળ વિશેષાધિક ૨ ॥ તેથી ગ્રાણેંદ્રિયનો જઘન્ય ઉપયોગકાળ વિશેષાધિક ૩ ॥
 તેથી રસેંદ્રિયનો જઘન્ય ઉપયોગકાળ વિશેષાધિક ૪ ॥ તેથી સ્પર્શેંદ્રિયનો જઘન્ય ઉપ-
 યોગકાળ વિશેષાધિક ૫ ॥

હવે બીજો ઉત્કૃષ્ટ ઉપયોગકાળનો અદ્વપવહુત્વ ॥ સર્વથી થોડો ચક્ષુશંદ્રિયનો ઉત્કૃષ્ટ

उपयोगकाल १ ॥ तेथकी श्रोत्रेंद्रियनो उत्कृष्ट उपयोगकाल विशेषाधिक २ ॥ तेथकी
घ्राणेंद्रियनो उत्कृष्ट उपयोगकाल विशेषाधिक ३ ॥ तेथकी रसेंद्रियनो उत्कृष्ट उपयोग-
काल विशेषाधिक ४ ॥ तेथकी स्पर्शेंद्रियनो उत्कृष्ट उपयोगकाल विशेषाधिक ५ ॥

हवे जघन्य उत्कृष्ट वस्त्रेनो उपयोगकालनो अल्पबहुत्व जेळुं कहे ठे.
सर्वथी थोडो चक्षुश्चंद्रियनो जघन्य उपयोगकाल १ ॥ तेथी श्रोत्रेंद्रियनो जघन्य
उपयोगकाल विशेषाधिक २ ॥ तेथी घ्राणेंद्रियनो जघन्य उपयोगकाल विशेषाधिक ३ ॥
तेथी रसेंद्रियनो जघन्य उपयोगकाल विशेषाधिक ४ ॥ तेथी स्पर्शेंद्रियनो जघन्य उप-
योगकाल विशेषाधिक ५ ॥ तेथी चक्षुश्चंद्रियनो उत्कृष्ट उपयोगकाल विशेषाधिक ६ ॥
तेथी श्रोत्रेंद्रियनो उत्कृष्ट उपयोगकाल विशेषाधिक ७ ॥ तेथी घ्राणेंद्रियनो उत्कृष्ट उप-
योगकाल विशेषाधिक ८ ॥ तेथी रसेंद्रियनो उत्कृष्ट उपयोगकाल विशेषाधिक ९ ॥ तेथी
स्पर्शेंद्रियनो उत्कृष्ट उपयोगकाल विशेषाधिक १० ॥ ११ ॥

हवे बारमुं आहारद्वार कहे ठे श्रोत्रेंद्रिय आदि पांच इंद्रियो द्रव्यथी अनंत

प्रदेशी स्कंधनो आहार करे अर्थात् ग्रहण करे १ ॥ क्षेत्री असंख्यात आकाशप्रदेशने
अवगाही रहेल पुद्गलने ग्रहण करे २ ॥ काली एक समयी मांकी असंख्यात सम-
यनी स्थितिवाळा पुद्गलने ग्रहण करे ३ ॥ जावयकी वर्ण गंध रस अने स्पर्शवाळा
पुद्गलोने आहारपणे ग्रहण करे ४ ॥ १२ ॥

इति पांच इंद्रियना बोल संपूर्ण ॥

पुद्गल परावर्त्तन ॥

अथ श्री जगवती शतक १२ माना उद्देशा चोथायी पुद्गलपरावर्त्तनना बोल लिख्यते॥
गाथा-नाम १ गुण २ संखा ३ कालं ४, कालोवमं ५ च कालअप्पाबहु ६ ॥

पुग्गल मज्जे पुग्गल ७, पुग्गल कारणे अप्पाबहु ८ ॥ १ ॥

प्रथम नामद्वार कहे ठे ॥ पुद्गल परावर्त्तननां ७ नाम ॥ उदात्तिक पुद्गल पराव-

ર્તન ૧ ॥ વૈક્રેય પુ ૨ ॥ તેજસ્ પુ ૩ ॥ કાર્મણ પુ ૪ ॥ મન પુ ૫ ॥ વચન પુ ૬ ॥
શ્વાસોશ્વાસ પુ ૭ ॥ ૧ ॥ હવે બોજું ગુણદ્વાર કહે છે ॥ જે લોકમાં જેટલા પુદ્ગલ છે તે
સર્વ ઉદારિક શરીરપણે લઈને મુકે ત્યારે એક ઉદારિકનું પુદ્ગલ પરાવર્તન થાય ॥ એમ
૭ પુદ્ગલ પરાવર્તન જાણવાં ॥ ૨ ॥ હવે ત્રિજું સંખ્યાદ્વાર કહે છે ॥ તે સંખ્યાના ચાર
બોલ. પ્રથમ બોલ એક જીવ આશ્રિ. બીજો બોલ ઘણા જીવ આશ્રિ. ત્રીજો બોલ એક
જીવ માંહોમાંહે આશ્રિ. ચોથો બોલ ઘણા જીવ માંહોમાંહે આશ્રિ ॥ હવે તેમાં સંખ્યાનો
પ્રથમ બોલ કહે છે ॥ જે એક વચને એક નારકીને જીવે પૂર્વે ઉદારિક પુદ્ગલ પરાવર્તન
અનંતી ૨ વાર કીધાં અને આગલ કોઈ કરશે, કોઈ નહિ કરશે ॥ જે કરશે તે જ ૦
૧-૨-૩, ઉત્પન્ન અનંતાં કરશે ॥ એમ સાતે કહેવાં ॥ એમ યાવત્ વૈમાનિક દેવને જીવે પૂર્વે
ઉદારિક પુદ્ગલ પરાવર્તન અનંતી અનંતી વાર કીધાં અને આગલ કોઈ કરશે,
કોઈ નહિ કરશે ॥ જે કરશે તે જ ૦ ૧-૨-૩, ઉત્પન્ન અનંતાં કરશે ॥ એમ સાતે કહેવાં ॥
એમ એક વચને ૧૬૦ પ્રશ્ન થાય ॥ ૨ ॥ હવે સંખ્યાનો બીજો બોલ કહે છે ॥ બહુવચને

सर्व नारकीने जीवे पूर्वे उदारिक पुद्गल परावर्त्तन अनंतां कीधां अने घणा नारकी
 आगळ अनंतां करशे एम यावत् साते पुद्गल परावर्त्तन कहेवां ॥ एम यावत् सर्व वैमा-
 निक देवने जीवे कीधां ॥ एम १६७ प्रश्न थाय ॥ एवं २ संख्याना थइने ३३६
 प्रश्न थाय ॥ ए संख्याना २ बोल कह्या ॥ ३ ॥ हवे संख्यानो त्रीजो बोल कहे ठे ॥
 एक नारकीने जीवे नारकीपणे पूर्वे उदारिक पुद्गल परावर्त्तन नथी कीधां, आगळ पण
 नहि करे १ ॥ अने एक नारकीने जीवे नारकीपणे पूर्वे वैक्रेय पुद्गल परावर्त्तन अनंतां
 कीधां, आगळे कोई करशे ने कोई नहि करशे अने जे करशे ते ज० १-२-३, उत्० अनंता
 करशे ॥ एम यावत् श्वासोश्वास पुद्गल परावर्त्तन सुधी कहेवुं ॥ एम यावत् एक नारकीये
 वैमानिक देवपणे ॥ पढी जे जे दंरुके जे जे पुद्गल परावर्त्तन होय तेनो हा कहीए अने न
 होय तेनो ना कहीए, एम एक नारकीनो दंरुक २४ दंरुके उतारतां १६७ प्रश्न थाय, तेम
 २४ दंरुक २४ दंरुके उतारवा ॥ एक वचने ४०३२ प्रश्न थाय ॥ ए संख्यानो त्रीजो बोल
 कह्यो ४ ॥ हवे संख्यानो चोथो बोल कहे ठे ॥ बहु वचने सर्व नारकीये नारकीपणे पूर्वे

उदारिक पुद्गल परावर्त्तन नथी कीधां अने आगळे पण नहि करे १ ॥ अने सर्व नारकीये नारकीपणे पूर्वे वैक्रेय पुद्गल परावर्त्तन अनंता कीधां अने आगळ पण घणा नारकी अनंतां करशे २ ॥ एम यावत् श्वासोश्वास सुधी कहेवुं ॥ एम यावत् सर्व नारकीये वैमानिक देवपणे १६८ प्रश्न थाय ॥ एम २४ दंरुके २४ दंरुक बहु वचने उतारतां ४०३२ प्रश्न थाय ॥ एम एक वचन ने बहु वचनना जेगा करतां ८०६४ प्रश्न थाय ॥ ए संख्याद्वारनो चोथो बोल कह्यो ॥ चारे बोलना मळीने कुल संख्या ८४०० जांगा थया ॥ हवे एनो विशेष खुलासो कहे ठे ॥ सर्व जीवे उदारिक पुद्गल परावर्त्तन १० दंरुके अनंती २ वार कीधां ते १० दंरुक कहे ठे ॥ ५ एकेंद्रिय ॥ ३ विगलेंद्रिय ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय ॥ मनुष्य ॥ ए १० दंरुकने विष कीधां ॥ वैक्रेय पुद्गल परावर्त्तन १७ दंरुके अनंती २ वार कीधां ते १७ दंरुक कहे ठे ॥ नारको १ ॥ दश जवनपति १० ॥ वायुनो १ ॥ संझी तिर्यच पंचेंद्रिय प्रजाप्तानो १ ॥ संझी मनुष्य प्रजाप्तानो १ ॥ वाणव्यंतर १ ॥ ज्योतिषी १ ॥ वैमानिक १ ॥ ए १७ दंरुकने विषे कीधां ॥ तैजस् १ ॥ कार्मण २ ॥ श्वासोश्वास ३ ॥ पुद्गल परावर्त्तन २४ दंरुके

अनंती अनंती वार कीधां ॥ मन पुद्गल परावर्त्तन सङ्गी पंचेंद्रिय प्रजाप्ताना १६ दंरुके
विषे अनंती अनंतीवार कीधां ॥ वचन पुद्गल परावर्त्तन ५ एकेंद्रिय वर्जिने शेष १७ दंरुके
अनंती अनंतीवार कीधां ॥ ए संख्यानुं छार चार बोले संपूर्ण ॥ ३ ॥ हवे चोथुं कालछार
कहे ठे ॥ अनंतां कालचक्र मंरुल वही जाय, त्यारे एक उदारिक पुद्गल परावर्त्तन थाय ॥
एम ७ पुद्गल परावर्त्तन जाणवां ॥ ४ ॥ हवे पांचमुं कालनी उपमानुं छार कहे ठे ॥
अनंत सूक्ष्म परमाणुए एक व्यवहार परमाणु नीपजे १ ॥ अनंत व्यवहार परमाणुए एक
उसनसनियो नीपजे २ ॥ आठ उसनसनिये एक सन्हसनीयो नीपजे ३ ॥ आठ सन्ह-
सनिये एक उर्दरेणु नीपजे ४ ॥ आठ उर्दरेणुए एक त्रसरेणु नीपजे ५ ॥ आठ त्रसरेणुए
एक रथरेणु नीपजे ६ ॥ आठ रथरेणुए एक देवकुरु उत्तरकुरु क्षेत्रना मनुष्यनो वालाग्र
नीपजे ७ ॥ आठ वालाग्रे एक हरिवात रम्यक्वास क्षेत्रना मनुष्यनो वालाग्र नीपजे ८ ॥
आठ वालाग्रे हेमवय एरणवय क्षेत्रना मनुष्यनो वालाग्र नीपजे ९ ॥ आठ वालाग्रे पूर्व
पश्चिम महाविदेहना मनुष्यनो वालाग्र नीपजे १० ॥ ८ वालाग्रे १ लिख नीपजे ॥ तेवी ८

लीखे १ जु नीपजे ॥ ८ जुए १ जव मध्य जाग नीपजे ॥ ८ जव मध्य जागे १ उच्छित
अंगुल निपजे ॥ ६ उच्छित अंगुले १ पगनुं पहांळपणुं निपजे ॥ बे पगे १ विहत्थ
निपजे ॥ बे विहत्थे एक हाथ निपजे ॥ बे हाथे एक कुक्षि निपजे ॥ बे कुक्षि १
धनुष निपजे ॥ बे हजार धनुषे १ गाउ निपजे ॥ चार गाउए १ जोजन निपजे ॥ तेवो
१ जोजन प्रमाणे लांबो प्होळो उंमो कूवो कटपीए, पढी १ वालाग्रना असंख्याता खंरु
कल्पीने करीए, तेवे वालाग्रे कुवो ठांसी ठांसीने जरीए ॥ पढी ते उपर चक्रवर्त्यादिकनुं
कटक चाल्युं जाय, तोपण ते वालाग्र नमे नहि. तथा गंगा नदीनो प्रवाह उपरथो चाले
तो एक रज पण तणाय नहि. तथा अग्निने दवे पण न बळे ॥ एवो कुवो ठांसीने जरीए
पढी ते कुवामांथी सो सो वर्षे एक एक वालाग्र काढीए ॥ ते वर्षनुं लक्षण तथा मान कहे
ठे ॥ जे असंख्याता समय वहि जाय त्यारे १ आवलिका थाय ॥ संख्याति आवलिकाये
१ उश्वास थाय ॥ तेम संख्याति आवलिकाए १ निःश्वास थाय ॥ १ उश्वास १ निःश्वास
जेगा थड्ने एक प्राण थाय ॥ सात प्राणे १ स्तोक थाय ॥ सात स्तोके १ लव थाय ॥

७७ लवे एक मुहूर्त्त थाय ॥ ३७७३ श्वासोश्वासे १ मुहूर्त्त थाय ॥ ३० मुहूर्त्ते १ अहोरात्र
थाय ॥ १५ अहोरात्रे १ पक्ष थाय ॥ बे पक्षे १ मास थाय ॥ बे मासे १ ऋतु थाय
॥ ४ ऋतुए १ वर्ष थाय ॥ पांच वर्षे १ जुग थाय ॥ बीस जुगे १०० वर्ष थाय ॥ एवा
सो सो वर्षे कुवामांथो एकेक वाल काढीए ॥ एम काढतां काढतां ज्यारे कुवो खालो
थाय त्यारे १ पल्योपम थाय ॥ एवा १० क्रोमाक्रोमी पल्योपमे १ सागरोपम थाय ॥ बीस
क्रोमाक्रोमी सागरोपमे १ कालचक्र थाय ॥ एवा अनंतां कालचक्रे १ उदारिक पुद्गल
परावर्त्तन थाय ॥ ए कालनी उपमानुं छार कह्युं ॥ ५ ॥ हवे ठतुं कालना अद्वयबहुत्वनुं
छार कहे ठे ॥ एवा अनंत कालचक्र वही जाय त्यारे १ कर्मण पुद्गल परावर्त्तन थाय
१ ॥ अनंतां कर्मण पुद्गल परावर्त्तन वही जाय, त्यारे १ तैजस् पुद्गल परावर्त्तन थाय
२ ॥ एवां अनंतां तैजस् पुद्गल परावर्त्तन वहि जाय, त्यारे १ उदारिक पुद्गल परावर्त्तन
थाय ३ ॥ एवां अनंतां उदारिक पुद्गल परावर्त्तन वही जाय, त्यारे १ श्वासोश्वास पुद्गल परावर्त्त-
न थाय ४ ॥ एवां अनंतां श्वासोश्वास पुद्गल परावर्त्तन वही जाय, त्यारे १ मन पुद्गल

परावर्त्तन आय ॥ ५ ॥ एवा अनंतां मन पुद्गल परावर्त्तन वही जाय,त्यारे १ वचन पुद्गल परावर्त्तन आय ६ ॥ एवां अनंतां वचन पुद्गल परावर्त्तन वही जाय, त्यारे १ वैक्रेय पुद्गल परावर्त्तन आय ७ ॥ ६ ॥ हवे सातमुं पुद्गल मध्ये पुद्गलनुं छार कहे ठे ॥ एक कार्मण पुद्गल परावर्त्तनमांहि अनंतां कालचक्र वही जाय १ ॥ एक तैजस पुद्गल परावर्त्तनमांहि अनंतां कार्मण पुद्गल परावर्त्तन वही जाय २ ॥ एक उदारिक पुद्गल परावर्त्तनमांहि अनंतां तैजस पुद्गल परावर्त्तन वही जाय ३ ॥ एक श्वासोश्वास पुद्गल परावर्त्तनमांहि अनंतां उदारिक पुद्गल परावर्त्तन वही जाय ४ ॥ एक मन पुद्गल परावर्त्तनमांहि अनंतां श्वासोश्वास पुद्गल परावर्त्तन वही जाय ५ ॥ एक वचन पुद्गल परावर्त्तनमांहि अनंतां मन पुद्गल परावर्त्तन वही जाय ६ ॥ एक वैक्रेय पुद्गल परावर्त्तनमांहि अनंतां वचन पुद्गल परावर्त्तन वही जाय ७ ॥ ७ ॥ हवे आठमुं अद्वयवहुत्वछार कहे ठे ॥ सर्वथी थोमा जीवे वैक्रेय पुद्गल परावर्त्तन कीधां १ ॥ तेथी अनंतगुणा अधिक जीवे वचन पुद्गल परावर्त्तन कीधां २ ॥ तेथी अनंतगुणा अधिक जीवे मन पुद्गल परावर्त्तन

कीधा ३ ॥ तेथी अनंतगुणा अधिक जीवे श्वासोश्वास पुद्गल परावर्त्तन कीधां ४ ॥
तेथी अनंतगुणा अधिक जीवे उदारिक पुद्गल परावर्त्तन कीधां ५ ॥ तेथी अनंतगुणा
अधिक जीवे तैजस् पुद्गल परावर्त्तन कीधां ६ ॥ तेथी अनंतगुणा अधिक जीवे कार्मण
पुद्गल परावर्त्तन कीधां ७ ॥ ८ ॥ ए ७ पुद्गल परावर्त्तननो विचार जाणीने समकित
सहित जिनाज्ञा प्रमाण करीने, ज्ञान दर्शन चारित्र तपनी आराधना करीए, जेथी पुद्-
गल परावर्त्तन न करवा पळे ॥

इति पुद्गल परावर्त्तनना बोल संपूर्ण ॥

पांच ज्ञानना बोल ॥

अथ श्री नंदीसूत्रथी ५ ज्ञानना बोल लिख्यते ॥ प्रथम ज्ञान १ ज्ञेय २, ज्ञानी
३ ए ३ बोलनुं जाणुपणुं करवुं ॥ जेणे करी वस्तु जाणीये ते ज्ञान १ ॥ ज्ञेय ते जाणवायोग्य

वस्तु १ ॥ ज्ञानी ते जाणनार पुरुष ३ ॥ ज्ञानना ५ ज्ञेद ॥ मतिज्ञान १ ॥ श्रुतज्ञान २ ॥
अवधिज्ञान ३ ॥ मनःपर्यव ज्ञान ४ ॥ केवल ज्ञान ५ ॥ सम्यक्दृष्टिनुं मतिज्ञान ॥ मिथ्या-
दृष्टिनुं मति अज्ञान ॥ सम्यक्दृष्टिनुं श्रुत ते श्रुतज्ञान ॥ मिथ्यादृष्टिनुं श्रुत ते श्रुत अज्ञान ॥
मतिज्ञान ने श्रुतज्ञान ५ १ ज्ञान मांहोमांहि खीरनीरनी पेरे मळी रद्यां ठे, जीव
अन्यंतर शरीरनी पेठे ॥ हवे इहां वे ज्ञानने विषे आचार्य विशेष कहे ठे ॥ मतिये करी
जाणे ते मतिज्ञान ॥ श्रुते करी जाणे ते श्रुतज्ञान ॥ मतिज्ञान वर्तमानकाल ग्राही ठे
ने श्रुतज्ञान त्रिकाळ ग्राही ठे, तेथी मति श्रुत ज्ञान वे जूदां कद्यां ठे ॥ मतिज्ञानना १
ज्ञेद ॥ श्रुतनिश्चित १ ॥ अश्रुत निश्चित २ ॥ अश्रुत निश्चितना ४ ज्ञेद ॥ औत्पातिकी
१ ॥ वैनयिकी २ ॥ कार्मिकी ३ ॥ पारिणामिकी ४ ॥ तेमां औत्पातिकी बुद्धि ते अण सांनळी
अणधारी तत्काळ बुद्धि उपजे ते १ ॥ वैनयिकी बुद्धि ते गुरुनो विनय करवाथो शास्त्रना
अर्थनो फेलावो थाय ते २ ॥ कार्मिकी बुद्धि ते जोतां लखतां चितरतां जणतां गणतां
अनेक प्रकारे कला प्रमुख अन्यास करतां अन्यासमां अत्यंत कुशल थाय ते ३ ॥ पारि-

णामिकी बुद्धि ते जेम जेम वय परिणमे तेम तेम बहुश्रुत थाय ४ ॥ श्रुतनिश्चितना ४
जेद ॥ अवग्रह १ ॥ इहा १ ॥ अवाय ३ ॥ अने धारणा ४ ॥ तेमां अवग्रह ते निर्देश न
थइ शके तेवी रीते पदार्थना सामान्य अंशनुं ग्रहण करवुं ते १ ॥ गृहीत अर्थनी पयोलो-
चना करवी ते इहा १ ॥ अवग्रहित अने इहित अर्थनो निश्चय करवो ते अवाय ॥ जेमके
आ बालक ठे ॥ आ गाय ठे इत्यादि ३ ॥ निश्चित अर्थने धारी राखवो ते धारणा ४ ॥
अवग्रहना बे जेद ॥ व्यंजनावग्रह १ ॥ अने अर्थावग्रह १ ॥ पदार्थनो प्रथम समये अ-
व्यक्त संबंધरूप बोध थाय ते व्यंजनावग्रह १ ॥ अने व्यक्त संबंધरूप बोध थाय ते अर्थाव-
ग्रह १ ॥ व्यंजनावग्रह आंख अने मन सिवाय बीजी चार इंद्रियोथी थाय ठे, त्यारे अ-
र्थावग्रह ठए इंद्रियथी थाय ठे ॥ व्यंजनावग्रह ते शब्दादि रूपे परिणत द्रव्यनो उपकर-
णेंद्रियथी अवग्रह परिच्छेद अर्थात् अव्यक्त बोध थाय ते अथवा दीवे करी पदार्थ प्रगट
करीये तेम उपकरणेंद्रिये करी पोताने संबंधे रह्या पदार्थ शब्दादिनुं ग्रहवुं अव्यक्तरूपे
परिच्छेद ते व्यंजनावग्रह, चक्षु इंद्रिय नेमन विना शेष चार इंद्रियनो थाय ठे ॥ चक्षु अने

मनने अप्राप्तकारिपणुं ठे, तेथी अर्थावग्रह सर्व इंद्रियोनो थाय ठे ॥ अवग्रह १ समय ॥
इहा अवाय अंतर्मुहूर्त ॥ धारणा संख्याता असंख्याता कालनी ॥ व्यंजनावग्रह ४ प्रकारे
ते कहे ठे ॥ श्रोत्रेंद्रिय व्यंजनावग्रह ते श्रोत्रेंद्रिये शब्दना पुद्गल ग्रहीने शब्द सांजळवो
एवुं यावत् स्पर्शेंद्रिय व्यंजनावग्रह ते स्पर्शेंद्रिये करी खरखरादिक स्पर्शना पुद्गलनो अर्थ
समुच्चय ग्रहवो ४ ॥ हवे अर्थावग्रहना ठ प्रकार ते कहे ठे ॥ श्रोत्रेंद्रिय अर्थावग्रह ते श्रोत्रें-
द्रिये करी शब्दना समुच्चय अर्थनो परमार्थ ग्रहे एवं यावत् नोइंद्रिय (मन) नी विचा-
रणादिकना समुच्चय अर्थना परमार्थनुं ग्रहवुं ॥ हवे व्यंजनावग्रह समजवाने २ दृष्टांत
कहे ठे ॥ जगामता पुरुषने दृष्टांते ॥ जेम कोइ पुरुष सुतो ठे तेने कोइ जगामे, अमुक एम
बोलावे, असंख्यात समये पुद्गल स्पर्श, उपयोग वर्त्ते, हुं इति बोले, ए प्रतिबोधक्रनुं दृष्टांत
१ ॥ बीजुं सरावलानुं ते सरावलामां कोइ एक बिंदु नांखे एम बिंदु नांखतां नांखतां ठेठ
सुधी जर ने पाणी बली जाय, तेम कानमां पुद्गल पुरां जराय, त्यारे ते सुतो पुरुष हुंकारो
करे पण नहि के केनो शब्द ठे २ ॥ ए बे दृष्टांत कद्यां ॥ एकंदर मतिज्ञानना २७ जेद थया

ने ४ जेद व्यंजनावग्रहना, ६ जेद अर्थावग्रहना, ६ जेद इहाना, ६ जेद अवायना अने ६ जेद धा-
रणाना, एवं २७ ॥ हवे मतिज्ञान संहित ४ प्रकारे ठे ॥ तेमां द्रव्यथी मतिज्ञानी सामान्य
प्रकारे सर्व द्रव्यने जाणे ने देखे एवं क्षेत्र कालज्ञावथी पण जाणवुं ॥ शब्द स्पर्श्यों सांज-
ळे ॥ ज्ञाषानां पुद्गलो समश्रेणी ए होय ॥ पोतानो पासेनी श्रेणिमां रहेल बीजां पुद्गलोने ज्ञा-
षापणे परिणमावतां जाय ॥ ते वन्ने मिश्रित पुद्गलोने सांजळे पण एकलां मुलगां पुद्गलोने
न सांजळे ॥ ए मतिज्ञान परोक्ष २७ जेदे करी कह्युं १ ॥ हवे श्रुतज्ञान परोक्ष कहे ठे ॥
श्रुतज्ञानना १४ जेद ॥ अक्षरश्रुत १ ॥ अनक्षरश्रुत २ ॥ संज्ञीश्रुत ३ ॥ असंज्ञीश्रुत ४ ॥
सम्यक्श्रुत ५ ॥ मिथ्याश्रुत ६ ॥ सादिश्रुत ७ ॥ अनादिश्रुत ८ ॥ सपर्यवसितश्रुत ९ ॥
अपर्यवसितश्रुत १० ॥ गमिकश्रुत ११ ॥ अगमिकश्रुत १२ ॥ अंगप्रविष्टश्रुत १३ ॥
अंगबाहिरश्रुत १४ ॥ हवे अक्षरश्रुतना ३ जेद ॥ संज्ञाक्षर १ ॥ व्यंजनाक्षर २ ॥
लवध्यक्षर ३ ॥ तेमां अकारादि वर्णात्मक अक्षरना संठाणनो आकार ते संज्ञाक्षर ते
ब्राह्म्यादि लिपिना जेदथी अनेक प्रकारनुं १ ॥ व्यंजनाक्षर ते व्यंजन (अक्षर) अका-

રાદિ હ્રસ્વ દીર્ઘ પ્રમુખનું ઉચારવું ૧ ॥ લબ્ધ્યક્ષર તે અકારાદિ અક્ષરોનું જાણપાળું
સંજ્ઞી જીવાંને ઉપજે તે. ૫ પ્રકારનું શ્રોત્રેન્દ્રિય લબ્ધ્યક્ષર યાવત્ નોંદ્રિય (મન) લબ્ધ્ય-
ક્ષર ॥ ૫ તેમાં શ્રોત્રેન્દ્રિય લબ્ધ્યક્ષર તે કાને શબ્દ સાંજાળીને કહે જે ૫ જેરિ પ્રમુખનો
શબ્દ ઠે, તે વારે તેને જેરી પ્રમુખ ૫ અક્ષરના જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થઈ ॥ ૫ એવં નોંદ્રિય લબ્ધ્યક્ષર
તેમને વિચારતાં સાંજાળું જે ફલાણું ઠે ૫ અક્ષરનું જ્ઞાન થયું તે ૩ ॥ ૧ ॥ હવે અનક્ષર
શ્રુતના અનૈક જોદ ઠે ॥ અક્ષરના ઉચ્ચાર વિના શબ્દ બોલે તે ॥ ઉચ્છ્વાસ નિઃશ્વાસ
કરવો, યુંકવું, યુંકારો કરવો, ટિંકવું, વિગેરે ૧ ॥ સંજ્ઞીશ્રુતના ૩ જોદ ॥ કાલિકોપદેશ ૧ ॥
હેતૂપદેશ ૧ ॥ દૃષ્ટિવાદોપદેશ ૩ ॥ સંજ્ઞી તે જેને ઇહા અપોહા યાવત્ વિમંસા હોય, તે
સંજ્ઞી ॥ જેને ૫ નહિ, તે અસંજ્ઞી ॥ કાલિકોપદેશ તે ઘણા કાલનો સંજ્ઞા તે કાલિકી
તેનો તે ઉપદેશ, જેમ ચક્ષુવાળો દીવાવડે કરી સ્ફુટ અર્થને જાણે તેમ ૫ ૫ મનોહ-
વિધે સંપન્ન મનોહવ્યના અવપ્રજ્ઞનથી ઉપન્યા વિચારે પૂર્વાપર અનુસંધાન કરી યથાવ-
સ્થિત સ્ફુટ અર્થને જાણે ૧ ॥ હેતૂપદેશ સંજ્ઞા તે યુક્તાયુક્ત વિચારપૂર્વક ઇષ્ટ પ્રવૃત્તિ અનિષ્ટ

निवृत्ति करवी ते ॥ तेवी संज्ञावाळा जीव हेतूपदेश संज्ञाए करी संज्ञी कहेवाय १ ॥ दृष्टि-
 वादोपदेश संज्ञी ते ज्ञानसहितसमकृतदृष्टि जीव सूत्रना द्वयोपशमे करी युक्तायुक्त जाणे
 ते ३ ॥ असंज्ञी श्रुत ते जावार्थरहित विचारशून्य उपयोगशून्य पूर्वापर आलोचन-
 रहित जणे जणावेइत्यादिक ४ ॥ सम्यक् श्रुत ते अरिहंत देव केवलज्ञानी केवलदर्शनी
 देवाधिदेव १२ गुणे करी युक्त, १० दोषरहित, अनंत गुणे करी सहित, देवाधिदेवना प्ररू-
 प्या अर्थ तथा गणधरे पाठ गुंथ्या जांख्या १४-१३-१२-११-१० पूर्वधारिनुं रच्युं ते सम-
 श्रुत कहीये ने तेथी उणा पूर्वसुधीना रच्या ते समश्रुत होय ने मिथ्याश्रुत पण होय
 ५ ॥ मिथ्याश्रुत ते जे अज्ञानी मिथ्यादृष्टिए स्वबंदबुद्धिए करी रच्या जारत रामायण
 यावत् ४ वेद अंगोपांग सहित ते मिथ्यादृष्टिने मिथ्यात्वपणे ग्रह्या मिथ्यात्व श्रुत ॥ स-
 म्यक् दृष्टिने सम्यक्त्वपणे ग्रह्या समश्रुत अथवा मिथ्यादृष्टिने ए सम्यक्त्व श्रुत होय
 शामाटे के सम्यक्त्वना हेतुपणाथी मिथ्यादृष्टि पोतानां शास्त्र विचारतां केटलाक स्व
 पक्षदृष्टिने त्यजे ठे ६ ॥ सादि १ ॥ सपर्यवसित २ ॥ अने अनादि ३ ॥ अपर्यवसित ४ ॥

ते आ १२ अंग पर्यायास्तिक नयनी अपेक्षाये सादि १ सपर्यवसित २ ठे ॥ ने द्रव्या-
स्तिक नयनी अपेक्षाये अनादि १ अपर्यवसित २ ठे ॥ ते संक्षेपथी ४ जेदे ठे ॥ द्रव्यथी
१ ॥ क्षेत्रथी २ ॥ कालथी ३ ॥ जावथी ४ ॥ द्रव्यथी सम्यक् श्रुत एक जीव आश्रि
सादि, सपर्यवसित अने घणा जीव आश्री अनादि, अपर्यवसित ॥ क्षेत्रथी पांच जगत
अने पांच इरवत आश्रि सादि सपर्यवसित, पंच महाविदेह आश्रिने अनादि अपर्य-
वसित ॥ कालथी अवसर्पिणी उत्सर्पिणीने आश्रिने सादि १ सपर्यवसित २ ॥ नो-
अवसर्पिणी नोउत्सर्पिणीने आश्रिने अनादि १ अपर्यवसित २ ॥ जावथी जे जेवारे
जिन प्ररूप्या जाव कहा प्ररूप्या तेवारे ते जावने आश्रिने सादि १ सपर्यवसित २ ॥
द्वयोपसम जावने आश्रिने अनादि १ अपर्यवसित २ ॥ अथवा जव्य सिद्धिकनुं श्रुत
सादि १ सपर्यवसित २ ॥ अजव्य सिद्धिकनुं श्रुत अनादि १ अपर्यवसित २ ॥ त्रीजे
चोथे जांगे श्रुतनो अनादि जाव कहा, ते जघन्य ने मध्यमथी जाणवो ॥ तेनुं मान सर्वा-
काश लोकाकाश तेना प्रदेश तेने अनंतवार गुणीये ॥ एक आकाश प्रदेशे अनंता अगुरु

લઘુ પર્યાયના જાવથી પર્યાય અક્ષર નિપજે તે કેવલ જ્ઞાન તેનો અનંતમો જાગ સદા
જીવને ઉઘામો છે ॥ જો તે આવે તો જીવ અજીવપણાને પામે ॥ જેમ ગાઢ મેઘનો સમુ-
દાય ઠટે પણ ચંદ્ર સૂર્યની તમામ પ્રજાનો નાશ ન હોય, તેમ એ ન્યાયે જીવનો પણ જ્ઞા-
નજાવ જાણવો ॥ એ રીતે મતિશ્રુતનો અનાદિજાવ અંગીકાર કરવો ૭-૮-૯-૧૦ ॥ હવે
ગમિકશ્રુત તે જેમાં સરખા ગમા છે તે દૃષ્ટિવાદ શ્રુત ૧૧ ॥ અગમિક શ્રુત તે જેમાં સર-
ખા ગમા અલાવા નહીં તેવા આચારાંગાદિ શ્રુત ૧૨ ॥ અંગપ્રવિષ્ટ શ્રુત તે ૧૨ અંગ ગણ-
ધરકૃત મૂલ જૂત ૧૩ ॥ શેષ જે શ્રુત તે અનિયમથી અનંગ પ્રવિષ્ટ કહેવાય છે ॥ અનંગ
પ્રવિષ્ટ (અંગ બાહ્ય) તેના બે જોડ ॥ આવશ્યક ૧ ॥ આવશ્યક વ્યતિરિક્ત ૨ ॥ આવશ્યક
તે સામાયકાદિ ઠ અધ્યયન ॥ આવશ્યક વ્યતિરિક્તના ૨ જોડ ॥ કાલિક ૧ ॥ ઉત્કાલિક
૨ ॥ કાલિક ઉત્કાલિકનો વિસ્તાર સિદ્ધાંત પ્રમાણના બોલથી જાણી લેવો ૧૪ ॥ યાવત્
૧૨ અંગ ગણિપિટક અનંતા જીવો આજ્ઞાએ વિરાધીને અનંતે કાલે પૂર્વે ૪ ગતિ સંસારમાં
જન્મ્યા ॥ વર્તમાનકાલે સંખ્યાતા જીવ વિરાધીને જન્મે છે ॥ જવિષ્ય કાલે અનંતા જીવ

विराधीने जमशे ॥ एमज ए १२ अंग आझाये आराधीने पूर्व काले अनंता जीवो तर्या ॥
वर्त्तमान काले आराधीने तरे ठे ॥ जविष्य काले आराधीने तरशे ॥ ते श्रुत ज्ञाननी
स्थिति ४ जेदे ॥ द्रव्यथी १ ॥ क्षेत्रथी २ ॥ कालथी ३ ॥ जावथी ४ ॥ द्रव्यथी श्रुतज्ञानी
उपयुक्त थको सर्व द्रव्यने जाणे देखे, एवं क्षेत्रथी १ ॥ कालथी २ ॥ जावथी ३ ॥ पण
जाणी लेवुं ॥ सूत्र ज्ञानी अनंतां द्रव्यने जाणे देखे, ते मेरु आदि अदृष्ट पदार्थने पण
शिष्यने अर्थे आलेखीने (चितरीने) देखामे तेनाथी, ते श्रोताने ए बुद्धि थाय के ए
जगवान् आचार्य साक्षात् देखवानी परे कहे ठे ॥ एम क्षेत्रादिने विषे पण जाणवुं ॥ इति
परोक्ष श्रुत ज्ञान समाप्त २ ॥ प्रत्यक्ष ज्ञानना २ जेद ॥ इंद्रिय प्रत्यक्ष ते श्रोत्रेंद्रिय
यावत् स्पर्शेंद्रिय प्रत्यक्ष १ ॥ नोइंद्रिय प्रत्यक्षना ३ जेद ॥ अवधिज्ञान प्रत्यक्ष १ ॥
मनःपर्यवज्ञान प्रत्यक्ष २ ॥ केवलज्ञान प्रत्यक्ष ३ ॥ अवधिज्ञान प्रत्यक्षना २ जेद ॥ जव-
प्रत्ययिक १ ॥ द्वायोपशमिक २ ॥ जवप्रत्ययिक देवता नारकी वेने होय ॥ द्वायोपशमिक
संज्ञी तिर्यच पंचेंद्रिय मनुष्यने होय, तेना हेतु ए ठे के तदावरणीय कर्म उदय आ-

व्याना हये करीने, अनुदय आव्याना उपशमे करी, अवधिज्ञान उत्पन्न थाय अथवा
अप्रमादी गुणवंत साधुने अवधिज्ञान उत्पन्न थाय ते संक्षेपथो ठ प्रकारे कहुं ठे ॥ आ-
नुगामिक १ ॥ अनानुगामिक २ ॥ वर्द्धमान ३ ॥ हायमान ४ ॥ परिवाइ ५ ॥ अपरि-
वाइ ६ ॥ तेमां आनुगामिक ते ज्यां जाय त्यां साथे आवे तेना १ जेद ॥ अंतःगत १ ॥
मध्यगत २ ॥ तेमां अंतःगत ते आत्माना पर्यंत वर्ति प्रदेशे रह्युं तथा उदारिक शरीरने
अंते रह्युं ॥ अंतःगतना ३ जेद ॥ पुरतो अंतःगत १ ॥ मार्गतो अंतःगत २ ॥ पार्श्वतो
अंतःगत ३ ॥ तेमां पुरतो अंतःगत ते जेम कोइ पुरुष बळतो पुळो, बळती दीवी, बळतुं
उंबामीयुं, बळतुं ज्योतिनुं जाजन, मणोरत्न प्रमुख एटलांवानां लइने आगळ करीने चाले
तेनी आगळ प्रकाश थाय अने पाठळ बेउ पासे अंधारुं थाय तेम पुरतो अंतःगत अवधिज्ञाननुं
एवुं आवरण हयोपशम थयुं के जेणे करी आगळुं क्षेत्र देखे, पण पुंठे बेउ पासे न देखे ए
पुरतो अंतःगत १ ॥ मग्गओ (मार्गतो) अंतःगत ते ए पूर्वोक्त ठ बोलने लइ पाठले करी चाले
तेने आगळे बेउ पासे अंधारुं ॥ पाठले अजवाळुं थाय, तेम मग्गओ अंतःगत अवधिज्ञाननुं

एवं आवरण क्षयोपशम ययुं के जेणे करी पाठलुं क्षेत्र देखे, ने आगळ वे पन्खे न देखे ए
मग्गओ अंतःगत ॥ पासओ (पार्श्वतो) अंतःगत ते पूर्वोक्त ठ बोल लेइने मावे जमणे पासे लेइने
चाले तेने मावे जमणे पन्खे ज प्रकाश करे अने जमणे पन्खे ठ वाना होय तो जमणे
प्रकाश करे अने मावे पन्खे प्रकाश न करे, तेम पासओ अंतःगत अवधिज्ञानना आव-
रणनो क्षयोपशम यये जेणे करी वे पासे क्षेत्र देखे, आगळ पाठळ क्षेत्र न देखे, ए पासओ
अंतःगत ३ ॥ १ ॥ हवे मध्यगत अवधिज्ञान कहे ठे ॥ ए पूर्वोक्त ठ वानां लेइ माथे
मुकीने चाले तेने ठ दिशे अजवाळुं करे, ते मध्यगत अवधिज्ञानना आवरणनो क्षयोपशम
थाय के जेणे करी ठ दिशिनुं क्षेत्र देखे ए मध्यगत २ ॥ शिष्ये गुरुने पूठयुं के, स्वामी
अंतःगत मध्यगतमां फेर शुं ? गुरु कहे ठे ॥ अंतःगत अवधिज्ञान ते आगळ तथा पाठळ
तथा पासे एक कोरे संख्याता असंख्यातां जोजन सुधी क्षेत्र देखे अने मध्यगत अवधिज्ञान तो
ठए दिशे देखे ॥ संख्यातां असंख्यातां जोजन प्रमाण अवगाढ डव्यने जाणे ॥ आनुगामिक
अवधिज्ञानना जीवना प्रदेशनो विचित्र क्षयोपशम होवाथी अंतःगतादि जुदा २ जेदो

जाणवा १ ॥ अण्णगामिक ते जेम कोइक पुरुषे तापणी करी होय, दीवो करी मूक्यो
होय, तेनी समीपे आसपास क्षेत्र देखे, पण आघो जाय त्यारे देखे नहि, तेम ज्यां अवधि
उपजे ते ज क्षेत्रे रह्यो थको जाणे देखे, पण आघो जाय त्यारे देखे नहि ॥ २ ॥ हवे वर्द्ध-
मान ते प्रशस्त अध्यवसायना स्थानके करी वध्युं ठे चारित्र जेने तथा विशुध्यमान
ठे चारित्र जेने एवा अण्णगारने सर्वथी सर्व दिशे अवधिज्ञान वधे ॥ जेटला
त्रि समयाहारक सूक्ष्म निगोदना शरीरनी अवगाहना तेटलुं जघन्य क्षेत्र जाणे देखे,
उत्पन्न अन्निकायना जीव अजितनाथने वारे घणा होय, ते अन्निकायना जीव एकेक आ-
काश प्रदेशे एकेको मुकीये एम आंतरा रहित मुकता मुकता असंख्यात लोक जराय
अलोकमां लोक जेवना असंख्याता खांनुआ प्रमाणे क्षेत्र देखवानी शक्ति प्रगटे, एटली
अवधिज्ञाननी समर्थाइ होय, एटलुं क्षेत्र जाणे देखे ॥ हवे क्षेत्र ने कालथी देखवुं कहे
ठे ॥ जे क्षेत्रथी अंगुलनां असंख्यातमो जाग जाणे देखे, ते कालथी आवलिकाना असं-
ख्यातमा जागना कालनी आगली पाठली वात जाणे देखे ॥ जे अवधिज्ञानी क्षेत्रथी अंगुलनो

સંખ્યાતમો જાગ જાણે દેખે, તે કાલથી આવલિકાના સંખ્યાતમા જાગની વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની ક્ષેત્રથી અંગુલ પ્રમાણે જાણે દેખે, તે કાલથી આવલિકાનો માઠેરી વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની પ્રત્યેક અંગુલ ક્ષેત્ર જાણે દેખે, તે કાલથી આવલિકા પુરીની આગલી પાઠલી વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની ક્ષેત્રથી હાથ પ્રમાણે ક્ષેત્ર જાણે દેખે, તે કાલથી અંતર્મુહૂર્ત પ્રમાણે કાલની આગલી પાઠલી વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની ક્ષેત્રથી ગાઝક્ષેત્રને જાણે દેખે, તે કાલથી એક દિવસ માઠેરાની વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની ક્ષેત્રથી જોજન પ્રમાણે ક્ષેત્ર જાણે દેખે, તે કાલથી પ્રત્યેક દિવસની વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની ક્ષેત્રથી ૨૫ જોજન જાણે દેખે, તે કાલથી પદ્મ માઠેરાની વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની ક્ષેત્રથી નરતક્ષેત્ર જાણે દેખે, તે કાલથી પદ્મ પૂરાની વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની ક્ષેત્રથી જંબૂદ્વીપ જાણે દેખે, તે કાલથી માસ ઝાઝેરાની વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની ક્ષેત્રથી અઢીદ્વીપને જાણે દેખે, તે કાલથી વર્ષની વાત જાણે દેખે ॥ જે અવધિજ્ઞાની

क्षेत्रથી १५ मा रुचकछीपने जाणे देखे, ते कालથી प्रत्येक वर्षनी वात जाणे देखे ॥ जे अवधिज्ञानी क्षेत्रથી नाना संख्याता जोजनना छीपने जाणे देखे, ते कालથી संख्याता कालनी वात जाणे देखे ॥ जे अवधिज्ञानी क्षेत्रથી असंख्याता छीपने जाणे देखे, ते कालથી असंख्याता कालनी वात जाणे देखे ॥ एम उर्द्धलोक अधोलोक त्रिगो लोक ए त्रण लोके वधतां वधतां असंख्याता लोक प्रमाणे जाणे देखे ॥ एटली समर्थाइ प्रगटे ते वर्द्धमान अवधिज्ञान ४ प्रकारे ते द्रव्यથી १ ॥ क्षेत्रથી २ ॥ कालથી ३ ॥ जावथी ४ ॥ वृद्धिनी रीत कहे ठे ॥ ज्यारे कालથી जाणवानी वृद्धि होय, त्यारे द्रव्यથી, क्षेत्रથી, जावथी, जाणवानी वृद्धि होय २ ॥ ज्यारे क्षेत्रથી जाणवानी वृद्धि होय, त्यारे कालથી जाणवानी नजना होय, ने द्रव्य जावथी जाणवानी नियमा वृद्धि होय, २ ॥ ज्यारे द्रव्यથી जाणवानी वृद्धि होय, त्यारे क्षेत्रથી कालથી जाणवानी नजना होय, अने जावनी वृद्धि होय ३ ॥ ज्यारे जावथी जाणवानी वृद्धि होय, त्यारे द्रव्य क्षेत्र कालથી जाणवानी नजना होय ४ ॥ सर्वथो काल सूक्ष्म ठे ॥ आंख मिंचो उग्रानीये तेमां

અસંખ્યાતા સમય થાય, તે માંહિલો એક સમય ઢે માટે ૧ ॥ તેથી ક્ષેત્ર અસંખ્યાતગણું સૂદ્ધમ ઢે, કેમકે એક અંગુલ પ્રમાણે ક્ષેત્ર લક્ષ્યે, તેમાં અસંખ્યાતી શ્રેણી ઢે, તેમાંથી એક શ્રેણી લક્ષ્યે ॥ તે શ્રેણી અંગુલ પ્રમાણે લાંબી ને એક આકાશ પ્રદેશ પ્રમાણે પહોળી તેમાંથી સમય ૨ એકેક પ્રદેશ હરતાં ૨ અસંખ્યાતા કાલચક્રના સમય વહી જાય, તોપણ તે ઘૂટે નહિ એવો કાલથી ક્ષેત્ર સૂદ્ધમ ઢે ૨ ॥ તેથી દ્રવ્ય અનંતગણું સૂદ્ધમ ઢે, કેમકે એક અંગુલ પ્રમાણે શ્રેણી લક્ષ્યે, તેમાં અસંખ્યાત શ્રેણીયો ઢે, તે માંહેલી એક શ્રેણી એક અંગુલ પ્રમાણે લાંબી એક આકાશ પ્રદેશ પ્રમાણે પહોળી, તેમાં અસંખ્યાતા આકાશ પ્રદેશ ઢે ॥ એકેક પ્રદેશે અનંતા ૨ પરમાણુ દ્રવ્ય ઢે ॥ અનંતદ્વીપપ્રદેશી સ્કંધ એવાં દ્રવ્ય અનંતાં ઢે તે સમયે ૨ એકેકો દ્રવ્ય હરતાં અનંતા કાલચક્રના સમય વહી જાય, તોપણ ઘૂટે નહિ, ઇટલાં એક પ્રદેશ ઉપર દ્રવ્ય ઢે, એમ સર્વ પ્રદેશ ઉપર ઢે, એવું ક્ષેત્રથી દ્રવ્ય સૂદ્ધમ ઢે ૩ ॥ દ્રવ્યથી જાવ અનંતગુણો સૂદ્ધમ ઢે, કેમકે એક અંગુલ પ્રમાણે ક્ષેત્ર લક્ષ્યે, તેમાં અસંખ્યાતી શ્રેણીયો ઢે, તેમાંથી એક શ્રેણી લક્ષ્યે, તે શ્રેણી એક અંગુલ પ્રમાણે લાંબીને એક

प्रदेशनी पहोळी, तेमां असंख्याता प्रदेश ठे ॥ एकेक प्रदेशमां अनंता परमाणु प्रमुख
द्रव्य ठे ॥ एकेक द्रव्यमां अनंता पर्यव ठे ॥ जेमके एक परमाणुमां, १ वर्ण ॥ १ गंध ॥
१ रस ॥ १ स्पर्श ठे ॥ एक वर्णमां एक गुण कालो, यावत् अनंत गुण कालो, ए ५ बोलना अनंता
जेद कहेवा, एम द्विप्रदेशी स्कंधमां, वे वर्ण, वे गंध, वे रस, चार स्पर्श, ए दश जातिना
अनंता जेद ठे ॥ एक त्रिप्रदेशी स्कंधमां, त्रण वर्ण, वे गंध, त्रण रस, चार स्पर्श, ए बार
जातिना अनंता जेद ठे ॥ एम सर्व द्रव्यना पर्यव कहेवा, ते पर्याय समय समय एकेको
अपहरतां अनंता कालचक्रना समय वही जाय, त्यारे एक परमाणुना पर्यव
थाय ॥ एम द्विप्रदेशी स्कंधना अनंता पर्यव ठे ॥ एम अनंतानंत प्रदेशी स्कंधना
अनंत पर्यव ठे ॥ एम एक प्रदेश संबधी अनंतां द्रव्यना अनंतानंत जेद पर्यव
ठे ॥ एम संपूर्ण लोकना अनंता पर्यव ठे माटे द्रव्यधी पर्याय (जाव) अनंतगुणो
सूक्ष्म ठे ४ ॥ हवे ४ ने उपमा दश बतावे ठे ॥ काञ्चने चणानी ? ॥ क्षेत्रने जुवारनी
१ ॥ द्रव्यने तखनी ३ ॥ जावने खसखसनी उपमा ४ ॥ ए ४ उपमाए करी समजवुं

३ ॥ हायमान ते अप्रशस्त-माठा अध्यवसाये करी, अशुभ जोगे करी, अशुभ लेश्याए करी, अशुभ ध्याने करी, अवधिज्ञानना पर्यव हीणा पदे तेनुं आवरण थाय ॥ जेम वधतुं हतुं तेम घटतुं जाय ४ ॥ परिवाइ अवधिज्ञान ते जघन्य अंगुलना असंख्यातमा जागनुं क्षेत्र देखीने परि जाय, एम संख्यातमो जाग, बालाग्र, प्रत्येक बालाग्र ॥ लीख, प्रत्येक लीख ॥ जु, प्रत्येक जु ॥ जवमध्य, प्रत्येक जवमध्य ॥ अंगुल, प्रत्येक अंगुल ॥ पग, प्रत्येक पग ॥ वेंत, प्रत्येक वेंत ॥ हाथ, प्रत्येक हाथ ॥ कुक्षि, प्रत्येक कुक्षि ॥ धनुष, प्रत्येक धनुष ॥ गाउ, प्रत्येक गाउ ॥ जोजन, प्रत्येक जोजन ॥ लाख, प्रत्येक लाख ॥ क्रोर, प्रत्येक क्रोर ॥ सो क्रोर, प्रत्येक सो क्रोर ॥ हजार क्रोर, प्रत्येक हजार क्रोर ॥ लाख क्रोर, प्रत्येक लाख क्रोर ॥ क्रोडाक्रोर, प्रत्येक क्रोडाक्रोर ॥ एम यावत् संख्यात क्रोडाक्रोर, असंख्यात क्रोडाक्रोर, जोजन प्रमाणे क्षेत्र देखीने परी जाय, उ० लोकने देखीने परी जाय ॥ जे पदे ते जेम दीवो करी मुक ते दीवो पवनने जागे करी ओलवाइ जाय, तेम परिवाइ अवधिज्ञान आव्युं जाय ५ ॥ अपरिवाइ अवधिज्ञान ते जे अलोकना एक पण आकाश

प्रदेशने देखे, ते अपन्निवाइ एवं ज्ञान तीर्थकरने जन्मथी होय ६ ॥ हवे अवधिज्ञानी
केटलुं जाणे ते कहे ठे ॥ पहेली नरकना नारकी ज० साम्रात्रण गाउ, उ० ४ गाउ देखे ॥
बीजीना ज० ३ गाउ, उ० साम्रात्रण गाउ देखे ॥ एम एकेक नरके ज० उ० मांथी अर्धो-
अर्ध जोजन घटामतां सातमी नरकना नारकी ज० अर्द्ध गाउ, उ० १ गाउ देखे ॥ असुर
कुमार ज० १५ जोजन देखे, उ० असंख्याता द्वीपसमुद्र देखे ॥ नवनिकायना देव तथा
व्यंतर ज० १५ जोजन देखे, उ० संख्याता द्वीपसमुद्र देखे ॥ ज्योतिषी ज० उ० संख्याता
द्वीपसमुद्र देखे ॥ पहेला बीजा देवलोकना देवता उंचुं पोताना विमाननी ध्वजा लगी
देखे ॥ नीचुं रत्नप्रज्ञानो हेठला चरिमांत जाणे देखे ॥ त्रिहुं ज० अंगुलना असंख्यातमो
जाग जाणे देखे, उ० असंख्याता द्वीपसमुद्र जाणे देखे ॥ त्रीजाथी मांठी अनुत्तर विमा-
नना देव सुधी, उंचुं पोतपोताना विमाननी ध्वजा सुधी देखे ॥ त्रीहुं ज० अंगुलना असं-
ख्यातमो जाग, उ० असंख्यात द्वीपसमुद्र जाणे देखे ॥ नीचुं देखे तो त्रीजा चोथा दे-
वलोकना देवता बीजी नरकना हेठला चरिमांत सुधी जाणे देखे ॥ पांचमा ठठा देव-

लोकना देवता त्रीजी नरकना हेठला चरिमांत सुधी ॥ सातमा आठमा देवलोकना देवता
चोथी नरकना हेठला चरिमांत सुधी ॥ ९-१०-११-१२ ए ४ देवलोकना देवता पांचमी
नरकना हेठला चरिमांत सुधी ॥ पहलीथी ठगी ग्रैवेयक सुधीना देवता ठगी नरकना
हेठला चरिमांत सुधी ॥ सातमी ग्रैवेयकथी मांमी नवमा ग्रैवेयक सुधीना देवता सातमी
नरकना हेठला चरिमांत सुधी ॥ पांच अनुत्तर विमानना देव कांश्क उणो लोक देखे ॥
संझी तिर्यंच पंचेंद्रिय ज० अंगुलनो असंख्यातमो जाग, उ० असंख्याता द्वीपसमुद्र देखे
॥ संझी मनुष्य पंचेंद्रिय ज० अंगुलनो असंख्यातमो जाग, उ० अलोकमध्ये लोक जेवना
असंख्याता खांमुआ जाणे देखे ॥ अवधिज्ञाननुं संठाण (देखवानो आकार) कहे ठे ॥
नारकी त्रापाने आकारे देखे ॥ जवनपति पाळाने आकारे ॥ व्यंतर परहने आकारे ॥
ज्यांतिषी जालरने आकारे ॥ बार देवलोकना देव उर्द्धमुख मृदंगने आकारे ॥ नव ग्रैवेयक-
ना देव फूलचंगेरीने आकारे ॥ पांच अनुत्तर विमानना देव जवनालिका तथा कुंवारिकाना
कंचुवाने आकारे ॥ संझी तिर्यंच पंचेंद्रिय तथा संझी मनुष्य नाना प्रकारने आकारे

देखे ॥ नारकी देवता तीर्थकरने अच्यंतर अवधिज्ञान ॥ तिर्यचने बाहिर अवधिज्ञान ॥
मनुष्यने अच्यंतर ने बाहिर अवधिज्ञान होय ॥ नारकी देवताने अणुगामी १ ॥ अप-
मिवाइ २ ॥ अवस्थित ३ ॥ ए प्रकारनुं अवधिज्ञान होय ॥ तिर्यच ने मनुष्यने अनु-
गामी १ ॥ अनानुगामो २ ॥ वर्द्धमान ३ ॥ हायमान ४ ॥ पमिवाइ ५ ॥ अपमिवाइ ६ ॥
अवस्थित ७ ॥ अनवस्थित ८ ॥ ए प्रकारनुं अवधिज्ञान होय ॥ हवे अवधिज्ञान संक्षे-
पथी ४ प्रकारे कहे ठे ॥ द्रव्यथी अवधिज्ञानी ज० अनंतां रूपी द्रव्यने जाणे देखे, उ०
अनंतां रूपी द्रव्यने जाणे देखे १ ॥ क्षेत्रथी अवधिज्ञानी ज० अंगुलनो असंख्यातमो
जाग जाणे देखे, उ० अलोकमां लोक जेवना असंख्याता खांदुआ जाणे देखे ॥ कालथी
अवधिज्ञानी ज० आवलिकानो असंख्यातमो जाग जाणे देखे, उ० असंख्याता उत्स-
र्पिणी अवसर्पिणी काल गयानी अन आवतांनी वात जाणे देखे ३ ॥ जावथी अवधिज्ञानी
ज० अनंता जावने जाणे देखे, उ० अनंता जावने ते सर्व जावना अनंतमा जागने जाणे
देखे ४ ॥ इति प्रत्यक्ष अवधिज्ञान समाप्त ३ ॥ हवे प्रत्यक्ष मनःपर्यव ज्ञाननुं स्वरूप कहे ठे ॥ मनः

પર્યવ જ્ઞાન મનુષ્ય, સંજ્ઞી, કર્મજૂમિ, સંખ્યાતા વર્ષની સ્થિતિવાળા, પર્યાપ્તા, સમદૃષ્ટિ, સંયતિ, અપ્ર-
માદી, લબ્ધિવંત, એટલા બોલવાળાને હોય ॥ મનઃપર્યવ જ્ઞાનના ૨ જેદ ॥ ઋજુમતિ ૧ ॥ વિપુલમતિ
૨ ॥ ઋજુમતિ કાંઈક વિપુલમતિની અપેક્ષા એ ઓતું જાણે દેખે, માટે જેદ જૂદા પામ્યા છે ॥ હવે
મનઃપર્યવજ્ઞાન સંક્ષેપથી ૪ પ્રકારે કહે છે ॥ દ્રવ્યથી અનંત અનંત પ્રદેશી સ્કંધને જાણે
દેખે એ ઋજુમતિ વિપુલમતિથી વિશેષ જાણે દેખે ૧ ॥ ક્ષેત્રથી અંગુલનો અસંખ્યાતમો
જાગ, ૭૦ હેતું રાનપ્રજ્ઞાના ઉપલા ને હેઠલા કુલક પ્રતર સુધી ॥ ઊંચું જ્યોતિષીના ઉપ-
લા તળા સુધી ॥ ત્રિતું અઢિ ઈપ સુધી ॥ ઋજુમતિ અઢિ અંગુલ ઓતું ને વિપુલમતિ
પૂરું જાણે દેખે ૨ ॥ કાલથી પદ્યોપમનો અસંખ્યાતમો જાગ, ૭૦ પદ્યોપમનો અસંખ્યાતમો
જાગ અતીત અનાગત કાલને જાણે દેખે ॥ એ ઋજુમતિ વિપુલમતિ એથી વિશેષ જાણે
દેખે ૩ ॥ જાવથી અનંતા જાવ તે સર્વ જાવને અનંતમે જાગે જાણે દેખે ॥ વિપુલમતિ એથી
કાંઈ વિશેષ જાણે દેખે ૪ ॥ ઇતિ પ્રત્યક્ષ મનઃપર્યવ જ્ઞાન સમાપ્ત ૪ ॥ હવે પ્રત્યક્ષ કેવલજ્ઞાન
કહે છે ॥ સર્વ પ્રત્યક્ષ નિરાવરણ સંપૂર્ણ જ્ઞાન તે કેવલજ્ઞાન ॥ તેના ૨ જેદ ॥ જવસ્થ કેવલ

ज्ञान १ ॥ सिद्धस्थ केवल ज्ञान २ ॥ जवस्थ केवल ज्ञानना वे जेद ॥ सजोगी जवस्थ केवल ज्ञान १ ॥ अजोगी जवस्थ केवल ज्ञान २ ॥ सिद्धस्थ केवल ज्ञानना २ जेद ॥ अनंतर सिद्धस्थ केवल ज्ञान १ ॥ परंपर सिद्धस्थ केवल ज्ञान २ ॥ हवे केवलज्ञान संक्षेपथी ४ प्रकारे कहे ठे ॥ द्रव्यथी सर्व द्रव्यने १ ॥ क्षेत्रथी सर्व क्षेत्रने २ ॥ कालथी सर्व कालने ३ ॥ जावथी सर्व जावने जाणे देखे ४ ॥ केवल ज्ञाने करी तीर्थकर अर्थने जाणी प्ररूपवा योग्य अर्थने कहे ते वचनजोगे करी गणधरादि सूत्र गुंथे ॥ इति प्रत्यक्ष केवल ज्ञान समाप्त ॥
इति पांच ज्ञानना बोल संपूर्ण ॥

सप्रदेशी अप्रदेशीना बोल ॥

अथ जगवती शतक ६ उद्देशा ४ थाथी काल आश्री सप्रदेशी अप्रदेशीना बोल लिख्यते ॥
गाथा-सपणसा १ आहारग २ जविय ३, सन्नि ४ लेस्सा ५ दिठी ६ संजय ७ कसाण ८ ॥

નાળે ૯ જોગુ ૧૦ વઝોગે ૧૧, વેણ ૧૨ સરીર ૧૩ પજ્જતી ૧૪ ॥ ૧ ॥

૯ ચૌદ દ્વારની ગાથા કહી ॥ હવે તે ચૌદ દ્વાર ઉપર એક જીવ આશ્રી અથવા ઘણા જીવ આશ્રી સપ્રદેશી અપ્રદેશીનો વિચાર કહે છે ॥ સપ્રદેશી એટલે એકથી વધારે સમયની સ્થિતિવાળો, અપ્રદેશી એટલે પ્રથમ સમયવર્તી અર્થાત્ જીવને અમુક જાવ પ્રાપ્ત થયાને એકજ સમય થયો હોય તે અપ્રદેશી અને વેત્રણ આદિ અનેક સમય થયા હોય તે સપ્રદેશી કહેવાય ॥ તેમાં પ્રથમ સપ્રદેશી દ્વાર કહે છે ॥ સમુદ્ધય એક જીવ કાલ આશ્રી કેમ સપ્રદેશી? કે અપ્રદેશી? ઉત્તર—નિયમા સપ્રદેશી ॥ એક નારકી કાલ આશ્રી કેમ સપ્રદેશી? કે અપ્રદેશી? ઉત્તર—સિય સપ્રદેશી, સિય અપ્રદેશી ॥ એવં યાવત્ વૈમાનિક અને સિદ્ધ સુધી પચીસ દંરુક કહેવા ॥ હવે ઘણા જીવ કાલ આશ્રી કેમ સપ્રદેશી? કે અપ્રદેશી? ઉત્તર—નિયમા સપ્રદેશી ॥ ઘણા નારકી કાલ આશ્રી કેમ સપ્રદેશી? કે અપ્રદેશી? ઉત્તર—ત્રણ જાંગા ॥ સર્વ સપ્રદેશી ૧, અથવા સપ્રદેશી ઘણા અને અપ્રદેશી એક ૨, અથવા સપ્રદેશી ઘણા અને અપ્રદેશી ઘણા ૩ ॥ એવં એકેન્દ્રિય વર્જીને વૈમાનિક સુધી વીશ દંરુક કહેવા ॥ પાંચ સ્થાવર કાલ આશ્રી

સપ્રદેશી ઘણા અને અપ્રદેશી ઘણા ॥ ઇતિ પ્રથમ દ્વાર સંપૂર્ણ ॥ ૧ ॥ બીજું આહારક દ્વાર
કહે છે ॥ આહારક એક જીવ આશ્રી કેમ સપ્રદેશી ? કે અપ્રદેશી ? ઉત્તર—સિય સપ્રદેશી,
સિય અપ્રદેશી ॥ એમ નારકીથી વૈમાનિક સુધી ચોવીશ દંરુકના એક એક જીવ કહેવા ॥
ઘણા જીવ આશ્રી સમુચ્ચય જીવને પાંચ સ્થાવરમાં તો સપ્રદેશી ઘણા અને અપ્રદેશી ઘણા ॥
શેષ નરકાદિ ૧૯ દંરુકમાં ઘણા જીવોમાં પ્રત્યેક પ્રત્યેક દંરુકમાં ૩ જાંગા ઉપર પ્રમાણે
જાણવા ॥ અણાહારિક આશ્રી સમુચ્ચય એક જીવ કેમ સપ્રદેશી ? કે અપ્રદેશી ? ઉત્તર—સિય
સપ્રદેશી, સિય અપ્રદેશી ॥ એમ નારકાદિ ચોવીશ દંરુક અને સિદ્ધ પચીસ દંરુક કહેવા ॥
ઘણા જીવ આશ્રી સમુચ્ચય જીવ ને પાંચ એકેન્દ્રિયમાં સપ્રદેશી ઘણા ને અપ્રદેશી ઘણા અને
શેષ નારકાદિ ઓગણીશ દંરુકના ઘણા જીવોમાં પ્રત્યેક પ્રત્યેકમાં ૪ (૨) જાંગા જાણવા ॥
સર્વ સપ્રદેશી હોય ૧, અથવા સર્વ અપ્રદેશી હોય ૨, અથવા એક સપ્રદેશી અને એક અપ્ર-
દેશી ૩, અથવા સપ્રદેશી એક અને અપ્રદેશી ઘણા ૪, અથવા સપ્રદેશી ઘણા અને અપ્ર-
દેશી એક ૫, અથવા સપ્રદેશી ઘણા અને અપ્રદેશી ઘણા ૬, એના જાંગા તો ૭ થાય પણ

सप्रदेशी
अप्रदे-
शीना
॥११२॥

इहां ठ विवर्या ठे ॥ घणा सिद्ध आश्री जांगा ३ पूर्वोक्त ॥ इति बीजुं आहारकद्वार संपूर्ण ॥
१ ॥ त्रीजुं जव्यद्वार कहे ठे ॥ जव्य समुच्चय एक जीव आश्री नियमा सप्रदेशी ॥ शेष
चोवीस दंरुकना एक एक जीव सिय सप्रदेशी, सिय अप्रदेशी ॥ घणा जीव आश्री समु-
च्चय जीव तो नियमा सप्रदेशी अने नरकादि १ ए दंरुकना घणा जीवोमां प्रत्येकमां जांगा
३ पूर्वोक्त ॥ पांच स्थावरमां सप्रदेशी घणा अप्रदेशी घणा ॥ एम अजव्य पण समुच्चय जीवने
चोवीश दंरुक कहेवा ॥ नोजविनोअजवि, समुच्चय एक जीव सिय सप्रदेशी, सिय अप्रदेशी ॥
एम एक सिद्ध पण कहेवा ॥ घणा जीव आश्री समुच्चय जीवने सिद्धजगवानमां प्रत्येकमां
३ जांगा पूर्वोक्त ॥ इति त्रीजुं जव्यद्वार संपूर्ण ॥ ३ ॥ चोथुं संझीद्वार कहे ठे ॥ संझी एक
जीव काल आश्री सिय सप्रदेशी, सिय अप्रदेशी ॥ एम सोल दंरुक संझीना एक जीव
आश्री कहेवा ॥ घणा जीव आश्री समुच्चय जीवने सोल दंरुकमां प्रत्येकमां त्रण जांगा
पूर्वोक्त ॥ असंझी समुच्चय एक जीव अने बावीश दंरुकमां सिय सप्रदेशी, सिय अप्रदेशी ॥
घणा जीव आश्री एकेंद्रियमां सप्रदेशी घणा, अप्रदेशी घणा ॥ घणा नारकी असंझी आश्री

बोल.

॥११२॥

જાંગા ૬ પૂર્વોક્ત ॥ એમ દશ જવનપતિ, મનુષ્ય અને વાણવ્યંતર મઠી બાર દંરુક કહેવા ॥
શેષ ત્રણ વિકલેંદ્રિય, તિર્યંચ પંચેંદ્રિય અસંજી ઘણા જીવ આશ્રી પ્રત્યેકમાં ત્રણ જાંગા
પૂર્વોક્ત ॥ નોસંજીનોઅસંજી આશ્રી સમુચ્ચય એક જીવ સિય સપ્રદેશી, સિય અપ્રદેશી ॥
એમ મનુષ્ય અને સિદ્ધ એક જીવ આશ્રી કહેવા ॥ ઘણા જીવ, ઘણા મનુષ્ય અને ઘણા સિદ્ધમાં
નોસંજીનોઅસંજી આશ્રી પ્રત્યેકમાં ત્રણ જાંગા પૂર્વોક્ત ॥ ઇતિ ચોથું સંજીઘાર સંપૂર્ણ
॥૪॥ પાંચમું લેશ્યાઘાર કહે છે ॥ સલેશી તો એક જીવ ને ઘણા જીવ ઓધિક પ્રથમ ઘાર-
વત્ જાણવા ॥ કૃષ્ણલેશી, નીલલેશી અને કાપોતલેશી એક જીવને ઘણા જીવ આશ્રી આ-
હારકવત્ કહેવા ॥ નવરં દંરુક વાવોસ કહેવા ॥ તેજુ લેશ્યા સમુચ્ચય જીવ અને પંદર દંરુ-
કમાં ત્રણ જાંગા પૂર્વોક્ત ॥ પૃથ્વીકાય, અપ્કાય અને વનસ્પતિકાયમાં પ્રત્યેક પ્રત્યેકમાં
૬ જાંગા પૂર્વવત્ કહેવા ॥ પદ્મલેશ્યા અને શુક્લલેશ્યામાં સમુચ્ચય જીવ, તિર્યંચ પંચે-
ંદ્રિય, મનુષ્ય અને વૈમાનિક પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વોક્ત ॥ અલેશી જીવ અને સિદ્ધમાં
૩ જાંગા પૂર્વોક્ત ॥ મનુષ્યમાં ૬ જાંગા પૂર્વોક્ત ॥ ઇતિ પાંચમું લેશ્યાઘાર સંપૂર્ણ ॥ ૫ ॥

सप्रदेशी
अप्रदे-
शीना
॥११३॥

हवे ६ तुं दृष्टिद्वार कहे ठे ॥ समदृष्टि, समुच्चय जीव, सोळ दंरुक अने सिद्ध भगवान्
प्रत्येकमां ३ ज्ञांगा पूर्ववत् ॥ त्रण विकलेन्द्रिय प्रत्येकमां ६ ज्ञांगा पूर्ववत् ॥ मिथ्यादृष्टि,
समुच्चय जीव, ओगणीश दंरुकमां प्रत्येकमां ३ ज्ञांगा पूर्वोक्त ॥ पांच स्थावरमां सप्र-
देशी घणा, अप्रदेशी घणा ॥ मिश्रदृष्टि, समुच्चय जीव, सोळ दंरुक प्रत्येकमां ६ ज्ञांगा पूर्वो-
क्त ॥ इति दृष्टिद्वार संपूर्ण ॥ ६ ॥ हवे सातमुं संयतिद्वार कहे ठे ॥ समुच्चय संयति, समु-
च्चय जीव अने मनुष्यमां ३ ज्ञांगा पूर्वोक्त ॥ असंयति समुच्चय जीवना ओगणीश
दंरुकमां ३ ज्ञांगा ॥ पांच स्थावर असंयति आश्री सप्रदेशी घणा, अप्रदेशी घणा ॥ संयता-
संयति, समुच्चय जीव, तिर्यच पंचेन्द्रिय अने मनुष्य प्रत्येकमां त्रण ज्ञांगा पूर्वोक्त ॥ नोसंय-
तिनोअसंयतिनोसंयतासंयति समुच्चय जीव ने सिद्धमां प्रत्येकमां ३ ज्ञांगा पूर्वोक्त ॥ इति
संयतिद्वार संपूर्ण ॥ ७ ॥ हवे आठमुं कषायद्वार कहे ठे ॥ सकषाय समुच्चय जीव ने ओ-
गणीश दंरुकमां प्रत्येकमां ३ ज्ञांगा पूर्व ॥ पांच स्थावरमां सप्रदेशी घणा, अप्रदेशी घणा ॥
क्रोधकषायी आश्री समुच्चय जीव ने पांच स्थावरमां सप्रदेशी घणा, अप्रदेशी घणा ॥ देवता

बोल.

॥११३॥

આશ્રી તેર દંડકમાં પ્રત્યેકમાં ૬ જાગા પૂર્વવત્ ॥ શેષ નરકાદિ ૭ દંડકમાં પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ માનકષાયી, માયાકષાયીમાં સમુચ્ચય જીવ ને પાંચ સ્થાવરમાં ક્રોધ કષાયી માફક ॥ નારકી અને દેવતા આશ્રી તેર દંડકમાં ૬ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ શેષ પાંચ દંડકમાં ૩ જાંગા પૂર્ણ ॥ લોજકષાયી સમુચ્ચય જીવ અને પાંચ સ્થાવર પ્રત્યેકમાં ક્રોધવત્ ॥ નારકીમાં ૬ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ ૧૭ દંડકમાં પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા ॥ અકષાયી સમુચ્ચય જીવ, મનુષ્ય અને સિદ્ધમાં પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા ॥ ઇતિ કષાયદ્વાર સંપૂર્ણ ॥ ૭ ॥ હવે નવમું નાણદ્વાર કહે છે ॥ સમુચ્ચય જ્ઞાની, સમુચ્ચય જીવ, સોલ દંડક અને સિદ્ધ જગવાન પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ ત્રણ વિકલ્પેન્દ્રિય પ્રત્યેકમાં ૬ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ એમ સિદ્ધ વર્જીને મતિજ્ઞાની, શ્રુતજ્ઞાની પણ ૧૯ દંડકમાં કહેવા ॥ અવધિજ્ઞાની, સમુચ્ચય જીવ અને સોલ દંડક પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા ॥ મનઃપર્યવ જ્ઞાની અને કેવલ જ્ઞાની, સમુચ્ચય જીવ અને મનુષ્યમાં પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ સમુચ્ચય અજ્ઞાની, મતિ અજ્ઞાની અને શ્રુત અજ્ઞાની, સમુચ્ચય જીવ અને ૧૯ દંડક પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ પાંચ સ્થાવરમાં સપ્રદેશી ઘણા, અપ્રદેશી ઘણા ॥ વિજંગ

સપ્રદેશી
અપ્રદે-
શીના
॥૧૧૪॥

જ્ઞાની, સમુચ્ચય જીવ અને સોલ દંરુક પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ ઇતિ નાણદ્વાર સંપૂર્ણ
॥ ૯ ॥ હવે ૧૦ મું જોગદ્વાર કહે છે ॥ સજોગી, સમુચ્ચય જીવ, ઓધિક પ્રથમ દ્વારવત્ ॥
મનજોગી, સમુચ્ચય જીવ અને સોલ દંરુક ॥ વચન જોગી, સમુચ્ચય જીવ ને ૧૯ દંરુક ॥
અને કાયજોગી, સમુચ્ચય જીવ ને ૧૯ દંડક ॥ પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ પાંચ સ્થાવરમાં
સપ્રદેશી ઘણા, અપ્રદેશી ઘણા ॥ અજોગી, સમુચ્ચય જીવ અને સિદ્ધમાં ૩ જાંગા ॥ મનુષ્યમાં
૬ જાંગા અલેશીવત્ ॥ ઇતિ યોગદ્વાર સંપૂર્ણ ॥ ૧૦ ॥ હવે ૧૧ મું ઉપયોગદ્વાર કહે છે ॥ સાગારો
વડતા અને અણાગારોવડતા, સમુચ્ચય જીવ અને પાંચ સ્થાવરમાં સપ્રદેશી ઘણા, અપ્રદેશી
ઘણા ॥ શેષ ૧૯ દંરુક અને સિદ્ધ આશ્રી પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ ઇતિ ઉપયોગદ્વાર
સંપૂર્ણ ॥ ૧૧ ॥ હવે ૧૨ મું વેદદ્વાર કહે છે ॥ સવેદી, સમુચ્ચય જીવ ને ચોવીશ દંરુકમાં
સકષાયવત્ ॥ સ્ત્રીવેદી, સમુચ્ચય જીવ ને પંદર દંરુક, પુરુષ વેદી, સમુચ્ચય જીવ ને ૧૫ દંરુક,
પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા પૂર્વવત્ ॥ નપુંસક વેદો, સમુચ્ચય જીવ અને ૭ દંરુક પ્રત્યેકમાં ૩ જાંગા
પૂર્વવત્ ॥ પાંચ સ્થાવરમાં સપ્રદેશી ઘણા, અપ્રદેશી ઘણા ॥ અવેદી, સમુચ્ચય જીવ, મનુષ્ય અને

બોલ.

॥૧૧૪॥

सिद्ध अकषायवत् ॥ इति वेदद्वार संपूर्ण ॥ १२ ॥ हवे १३ मुं शरीरद्वार कहे ठे ॥ सशरीरी, समुच्चय जीवने २४ दंरुक ओधिक प्रथम द्वारवत् ॥ उदारिक शरीर आश्री समुच्चय जीवने पांच स्थावरमां सप्रदेशी घणा, अप्रदेशी घणा ॥ शेष पांच दंरुकमां प्रत्येकमां उदारिक शरीर आश्री ३ जांगा पूर्ववत् ॥ वैकेय शरीर आश्री, समुच्चय जीवने वाउकायमां सप्रदेशी घणा, अप्रदेशी घणा ॥ शेष सोल दंरुकमां प्रत्येकमां ३ जांगा ॥ आहारक शरीर आश्री समुच्चय जीवने मनुष्यमां ६ जांगा पूर्ववत् ॥ तेजस कार्मण शरीर आश्री समुच्चय जीवने चोवीश दंरुक ओधिक प्रथम द्वारवत् ॥ अशरीरी, समुच्चय जीवने सिद्धमां ३ जांगा ॥ इति शरीरद्वार संपूर्ण ॥ १३ ॥ हवे १४ मुं पर्याप्तिद्वार कहे ठे ॥ आहारप्रजा, शरीरप्रजा, इंद्रियप्रजा अने श्वासोच्छ्वासप्रजा ए चार प्रजाना पर्याप्ता आश्री समुच्चय जीवने पांच स्थावरमां सप्रदेशी घणा, ने अप्रदेशी घणा ॥ शेष ओगणीश दंरुकमां प्रत्येकमां ३ जांगा पूर्ववत् ॥ ज्ञाषाप्रजा ने मनप्रजामां संझीवत् ॥ आहारप्रजाना अपर्याप्ता अणाहारकवत् ॥ शरीरप्रजाना अपर्याप्ता, इंद्रियप्रजाना अपर्याप्ता, श्वासोच्छ्वास प्रजाना अपर्याप्ता,

समुच्चय जीवने पांच स्थावरमां सप्रदेशी घणा अने अप्रदेशी घणा ॥ शेष नारकी देवताना
१३ दंरुक अने मनुष्यमां ६ जांगा ॥ शेष प्रत्येकमां ३ जांगा ॥ जाषा मन अप्रजाप्ता
आश्री समुच्चय जीव, ३ विकलेंद्रिय, तिर्यच पंचेंद्रिय प्रत्येकमां ३ जांगा ॥ शेष नारकी,
तेर दंरुक देवता अने मनुष्य प्रत्येकमां ६ जांगा पूर्ववत् ॥ १४ ॥ इति सप्रदेशी अप्र-
देशीना बोल संपूर्ण ॥ विशेष विस्तार सूत्र श्री जगवतीजी शतक ६ उद्देशा चोथाथी जा-
णवो ॥ पण आमां ओबुं अधिकुं विपरीत थयुं होय तो मिहामि दुकरुं ॥ तमेव सच्चं
निसंकं जं जिणेहिं पवेश्यं ॥

पढमापढमना बोल ॥

अथ श्री जगवती श० १० माने उद्देशा १ लाथी १४ द्वारे पढमापढमना बोल
लख्या ठे ॥

गाथा ॥ जीवा १ हारग २ जव ३ सणिण ४, वेस्सा ५ दिठि ६ संजय ७ कसाए ८ ॥

नाणे ए जोगु १० वओगे ११, वेए १२ य सरीर १३ पज्जत्ती १४ ॥ १ ॥

जो जेणपत्त पुवो, जावो सो तेण अपढमो होइ ॥

सेसेसु होइ पढमो, अपत्त पुवेसु जावेसु ॥ २ ॥

जावार्थ-जे जीव जे जाव पूर्वे पाम्यो ते जावे करी ते अप्रथम (अपढम) १ ॥ जे जाव पूर्वे नथी पाम्यो, ते जावने पामवुं ते प्रथम (पढम) २ ॥

हवे पहेलुं जीवछार कहे ठे ॥

एक वचन आश्री जीव, जीवजावे अप्रथम (अपढम) केमके जीवपणुं तो ठे ज ॥ कांइ नवुं पामवुं नथी, ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांरी वैमानिकना दंरुक सुधी ते ते जावे अपढमपणुं कहेवुं २५ ॥ सिद्ध, सिद्ध जावे पढम केमके सिद्धपणुं पूर्वे पाम्यो नथी, तेनुं प्रथम पामवापणुं थयुं ते अपेक्षाए २६ ॥ ए एक वचन आश्री २६ दंरुक थया ॥ बहुवचन आश्री कहे ठे ॥ जीवो, जीवजावे अपढम ॥ अपेक्षा पूर्ववत् समजवी १ ॥ एवं

नारकीथी मांकी वैमानिकना दंरुक सुधी, ते ते जावे अपढमपणुं कहेवुं १५ ॥ सिद्धो,
सिद्ध जावे प्रथम, तेनी अपेक्षा पूर्ववत् समजवी १६ ॥ ए ५१ दंरुके करो जीवद्वार
संपूर्ण ॥ १ ॥

हवे बीजुं आहारकद्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि एक आहारक जीव, आहारक जावे अपढम (अप्रथम) केमके
आहारकपणुं पूर्वे अनंति वार पाम्या ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिकना
दंरुक सुधी ते ते जावे अपढमपणुं कहेवुं १५ ॥ ए एक वचन आश्रि १५ दंरुक थया ॥
बहुवचन आश्रि पण १५ दंरुक एज रीते जाणवा ॥ ए ५० दंरुक थया ॥ सिद्धने अनाहा-
रकपणुं ठे माटे एक वचने बहुवचने पुठवा नहि ॥ एक वचन आश्रि अनाहारक जीव,
अनाहारक जावे कोइ प्रथम (पढम) केमके सिद्धने अनाहारकपणानो जाव प्रथम प्राप्त
थयो ठे ते अपेक्षाए ॥ कोइ अप्रथम (अपढम) केमके विग्रह गतिने विषे अनाहारकपणुं
अनंति वार पाम्यो ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिकना दंरुक सुधी ते ते

ज्ञावे एक अपढमज कहेवा केमके विग्रहगतिने विषे अनाहारकपणुं अनंति वार पामवाथी
 १५ ॥ सिद्ध अनाहारकज्ञावे प्रथम (पढम) केमके सिद्धने अनाहारकपणुं प्रथम प्राप्त
 थयुं ठे ते अपेक्षाए १६ ॥ ए एक वचन आश्रि १६ दंरुक थया ॥ बहुवचन आश्रि १६
 दंरुक पूर्ववत् जाणवा ॥ ए ५१ दंरुक थया ॥ एवं आहारक अनाहारकना सर्व मळी
 १०१ दंरुक थया ॥ इति आहारकद्वार संपूर्ण ॥ २ ॥

हवे त्रिजुं जव्यद्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि जव्यसिद्धिक जीव, जव्यसिद्धिक ज्ञावे अपढम (अप्रथम)
 केमके जव्यनुं जव्यपणुं अनादि ठे, माटे जव्यपणे प्रथम (पढम) नहि, एम अजव्य
 सिद्धिकपणुं पण अपढम ज जाणवुं १ ॥ एवं नारकीथी मांरी वैमानिकना दंरुक सुधी,
 ते ते ज्ञावे अपढम कहेवा १५ ॥ एवं बहुवचने पण १५ दंरुक अपढम ज कहेवा ॥ एवं ५०
 दंरुक थया ॥ एवं ५० दंरुक अजव्यसिद्धिकना पण कहेवा ॥ नोजव्यसिद्धिकनोअ-
 जव्यसिद्धिकना जीव नोजव्यसिद्धिकनोअजव्यसिद्धिकने ज्ञावे पढम (प्रथम), नो-

जव्यसिद्धिकनोअजव्यसिद्धिकपणानुं प्रथम पामवापणुं ठे ते अपेक्षाए १ ॥ एवं सिद्धना
दंरुकमां पण ते जावने पामवा आश्रिमां पढमपणुं कहेवुं ॥ एकेक वचने २, एवं बहु
वचने पण २ दंरुक जाणवा ॥ एवं ४ दंरुक थया ॥ सर्व मळी १०४ दंरुक थया ॥ इति
जव्यछार संपूर्ण ॥

हवे चोथुं संझीछार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि संझी जीव, संझी जावे अपढम (अग्रथम) केमकेसंझीपणुं पूर्वे
अनंति वार पाम्यो ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांमी, ५ स्थावर, ३ विगलेंद्रियना ए
८ दंरुक वर्जिने वैमानिकना दंरुक सुधी, ते ते जावे अपढमपणुं कहेवुं १७ ॥ ए एक वचन
आश्रि १७ दंरुक थया, एवं बहु वचने पण १७ दंरुक अपढम, एवं ४३ दंरुक थया ॥ अ-
संझी जीव, असंझीजावे अपढम (अग्रथम) १ ॥ एवं नारकीथी मांमी वाणव्यंतर सुधी,
ते ते जावे अपढम कहेवा ॥ ज्योतिषी वैमानिकमां असंझी उपजे नहि, माटे असंझीपणुं
लाजे नहि, तेथी ए २ दंरुक वर्जवा ॥ ए एक वचन आश्रि २३ दंरुक थया ॥ एवं बहु

वचने पण १३ दंरुके अपढमपणुं कहेवुं, ए ४६ दंरुक थया ॥ नोसंझीनोअसंझी जीव, नो-
संझीनोअसंझी जावे पढम (प्रथम) केमके ए जावनुं प्रथम पामवापणुं ठे, ते अपेक्षाए
१ ॥ मनुष्यने सिद्धमां पण पढम (प्रथम) पणुं ज लाजे ॥ ए ३ दंरुक एक वचने थया ॥
एवं बहु वचन आश्रि पण त्रणे दंरुके प्रथमपणुंज कहेवुं ॥ ए ६ दंरुक ॥ सर्व मळीने ७६
दंरुक थया ॥ ए संझीछार संपूर्ण ॥ ४ ॥

हवे पांचमुं लेख्याछार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि सलेशी जीव, सलेशी जावे अपढम केमके पूर्वे सलेशीपणानुं अ-
नंति वार पामवुं थयुं ठे, ते अपेक्षाए १ ॥ नारकीथी मांकी वैमानिक सुधीमां, ते ते जावे
अपढमपणुं होय १५ ॥ ए एक वचन आश्रि १५ दंरुक, एवं बहु वचन आश्रि पण १५
दंरुके अपढमपणुं लाजे ॥ ए ५० दंरुक थया ॥ एवं समुच्चय कृष्णलेशी जीव, कृष्णलेशी जावे
अपढम १ ॥ नारकीथी मांकी वाणव्यंतर सुधी, ११ दंरुके पण अपढम ॥ ए १३ दंरुक एक
वचनना, एवं १३ बहु वचनना दंरुक, सर्व मळी कृष्णलेशीना ४६ दंरुक ॥ एवं नीललेशीना

४६ ॥ कापोतना ४६ ॥ तेजुलेशीना एक वचने १९ दंरुक, बहु वचने १९, एवं ३० दंरुके
अपढमपणुं ॥ पद्मलेशीना ४ दंरुक एक वचने ४ ॥ बहु वचने ४ ॥ एवं ८ दंरुके अपढमपणुं ॥
शुक्ललेशीना पण ८ दंरुके अपढमपणुं कहेवुं ॥ अलेशी जीव, अलेशी जावे पढम (प्रथम)
केमके अलेशीपणानुं प्रथम पामवापणुं ठे, ते अपेक्षाए १ ॥ एवं मनुष्य ने सिद्धमा पण
पढमपणुं ॥ ए एक वचने ३ दंरुक, एवं बहु वचने ३ दंरुके प्रथमपणुं, ए ६ दंरुक थया ॥ एवं
१४८ दंरुक सर्व मळीने थया ॥ इति लेश्याछार संपूर्ण ॥ ५ ॥

हवे ठुं दृष्टिछार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि समदृष्टि जीव, समदृष्टि जावे कोइ प्रथम, ते कोइ समदृष्टिपणुं प्रथम
पाम्यो ते अपेक्षाए ॥ कोइ अपढम, ते तेणे प्रतिपतित (पढवा) थी समदृष्टिपणुं फरीथी
लाध्युं ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांकी ५ स्थावर वर्जिने वैमानिक सुधी, प्रथम सम्य-
क्त्वना लाजे करी, प्रथम द्वितीयादि लाजे करो अपढम १० ॥ सिद्ध समदृष्टिजावे प्रथम
१ ॥ ए ११ दंरुक एक वचनना थया ॥ एवं ११ दंरुक बहु वचनना, ते समदृष्टिजावे प्रथम,

ए ४२ दंरुक थया ॥ मिथ्यादृष्टि जीव, मिथ्यादृष्टिजावे अपढम १ ॥ एवं नारकीथी वैमानिक सुधी अपढम कहेवा २५ ॥ ए एक वचनना २५ दंरुक, एवं बहु वचन आश्रि पण २५ दंरुक, एवं ५० दंरुक थया ॥ समाभिथ्यादृष्टि जीव, समाभिथ्यादृष्टिजावे एक वचने, समुच्चय जीवने सोल दंरुक, सिय पढम, सिय अपढम ॥ पढमकेमके नवी दृष्टि पामवापणुं ठे तेथी १ ॥ एवं नारकीथी मांन्नी, ५ स्थावर, ३ विगलेंद्रिय, ए ७ दंरुक वर्जि १६ दंरुके प्रथमपणुं, ए १७ दंरुक एक वचनना, ने १७ दंरुक बहु वचनना, ए ३४ दंरुके सिय पढम, सिय अपढमपणुं ॥ सर्व मळी १२६ दंरुक थया ॥ इति दृष्टिद्वार संपूर्ण ॥ ६ ॥

हवे सातमुं संयतद्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि संयत जीव, संयतजावे कोइ प्रथम, कोइ अपढम, अपेक्षा समदृष्टिवत् १ ॥ मनुष्य संयत जावे कोइ पढम, कोइ अपढम २ ॥ ए एक वचने २ दंरुक, एवं बहुवचन आश्रि बे दंरुके अपढमपणुं कहेवुं ॥ ए ४ दंरुक थया ॥ असंयत जीव, असंयत जावे अपढम, असंयतपणुं अनंती वार पाम्यो ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांन्नी वैमानिक

सुधी, १४ दंरुक ते ते जावे अपढमपणुं कहेवुं १५ ॥ ए १५ दंरुक एक वचन आश्रि,
एवं १५ दंरुक बहुवचन आश्रि अपढम जाणवा ॥ ए ५० दंरुक थया ॥ संयतासंयति
आश्री समुच्चय जीव, तिर्यच पंचेंद्रिय अने मनुष्य ३ दंरुक एक जीव आश्री, तेम त्रण
दंरुक घणा जीव आश्री ॥ एम ६ ए दंरुक थया ॥ संयतासंयती जाव आश्री, सिय प्रथम सिय
अप्रथम जावना समदृष्टिवत् ॥ नोसंयतनोअसंयत जीव, नोसंयतनोअसंयत जावे पढम
केमके एनुं प्रथम पामवापणुं ठे ते अपेक्षाए ॥ सिद्धमां पण एज रीते पढमपणुं कहेवुं ॥ ए एक
वचन आश्रि १ दंरुक ॥ एवं बहु वचन आश्रि बे दंरुके प्रथमपणुं कहेवुं ॥ सर्व मळीने ६४
दंरुक थया ॥ इति संयतद्वार संपूर्ण ॥ ७ ॥

हवे आठमुं कषाय द्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि सकषायी जीव, सकषाय जावे अपढम केमके सकषायपणाने अना-
दिपणुं ठे तेथी १ ॥ नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी सकषाय जावे अप्रथम १५ ॥ ए एक
वचनना १५ दंरुक ॥ एवं बहु वचन आश्रि पण १५ दंरुके ते ते जावे अपढमपणुं कहेवुं ॥

ए ५० दंरुक थया ॥ एवं क्रोधकषायीना ५० दंरुक ॥ मानकषायीना ५० दंरुक ॥ माया-
 कषायीना ५० दंरुक ॥ लोचकषायीना ५० दंरुक ॥ सर्वत्र अपढमपणुं कहेवुं ॥ अकषायी
 जीव, अकषायी जावे कोइ पढम, ते यथाख्यात चारित्रनो प्रथम लाज पामवाथी ॥ कोइ
 अपढम, ते यथाख्यात चारित्रनो द्वितीयादि लाज पामवाथी १ ॥ एवं मनुष्य १ ॥ ते ते
 जावे कोइ पढम, कोइ अपढम जाणवा २ ॥ सिद्ध, अकषायी जावे पढम जाणवा, केमके सि-
 ङ्गपणाने अनुगत अकषायजावनुं प्रथम पामवापणुं ठे तेथी ३ ॥ ए ३ दंरुक एक वचन
 आश्रि ॥ एवं बहु वचन आश्रि ३ दंरुके पूर्वोक्त एक वचननी रीते ज्यां जे लाजे त्यां ते
 कहेवुं ॥ एवं ६ दंरुक थया ॥ सर्व मळी २५६ दंरुक थया ॥ इति कषायद्वार संपूर्ण ॥ ७ ॥

हवे नवमुं ज्ञानद्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि ज्ञानी जीव, ज्ञानजावे कोइ पढम, केमके कोइ ज्ञानीपणानो लाज
 प्रथम पामे ते अपेक्षाए ॥ कोइ अपढम (अप्रथम) केमके कोइ परिवाइपणायी ज्ञाननो
 लाज फरीथी पाम्यो ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांकी ५ स्थावर वर्जिने वैमानिक

सुधी, ज्ञानज्ञावे पढम अपढमपणुं कहेवुं १० ॥ सिद्ध ज्ञानज्ञावे पढम, केमके प्रथम लाज
पामवाथी ११ ॥ ए एक वचने ११ दंरुक ॥ एवं बहु वचने ११ दंरुक, पण पूर्वोक्तरीते जा-
णवा ॥ ए ४२ दंरुक थया ॥ एवं मतिज्ञानना ४० दंरुक, ते पूर्वोक्तमांथो सिद्धना एक वचन ने
बहु वचन आश्रिना १ दंरुक वर्जवा ॥ एवं श्रुतज्ञानना ४० दंरुक पण ए रीते जाणवा ॥
एवं अवधिज्ञानना एक वचने बहु वचने ३४ दंरुक, ते पूर्वोक्त ४० थी, ३ विगलेंद्रियना
एक बहु वचने ६ दंरुक वर्ज्या, ते दंरुके पढम अपढमपणुं पूर्ववत् जाणवुं ॥ एवं मनःपर्यव
ज्ञानना एक बहु वचने ४ दंरुके पण एमज जाणवुं ॥ केवलज्ञानी, ते ते जावे एक बहु
वचने ६ दंरुके पूर्ववत् जाणवुं ॥ अज्ञानी अज्ञानज्ञावे अपढम, अपेक्षा अनादि काळथो
अज्ञाननुं पामवापणुं ते ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथो वैमानिक सुधी, ते ते जावे अप-
ढमपणुं लाजे १५ ॥ ए एक वचनना १५ दंरुक ॥ एवं बहु वचन आश्रि १५ दंरुक एमज
जाणवा ॥ एवं ५० दंरुक थया ॥ एमज मतिअज्ञानीना एक बहु वचने ५० दंरुक जाण-
वा ॥ एवं श्रुतअज्ञानना पण, एक बहु वचने ५० दंरुके पूर्ववत् जाणवुं ॥ विजंगज्ञानना

३४ दंरुक त, ए स्थावर, २ विगलाद्रयना एक वचनना १९ दंरुक वाजन अपढमपणु हाय ॥
सर्व मळीने ३५० दंडक थया ॥ इति ज्ञानद्वार संपूर्ण ॥ ए ॥

हवे दशमुं जोगद्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि सयोगी सयोगीजावे अपढम, अनादि कालथी ए जावनुं पामवा-
पणुं ठे ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी ते ते जावे अपढमपणुं
कहेवुं १५ ॥ ए एक वचने १५ दंरुक ॥ एवं बहु वचन आश्रि पण १५ दंरुके अपढमपणुं
कहेवुं ॥ ए ५० दंरुक थया ॥ एवं मनयोगीना एक वचने १७ दंरुक, बहु वचने १७ दंरुक, ए
३४ दंरुके ते ते जावे अपढमपणुं जाणवुं ॥ वचनजोगीना एक वचने १० दंरुक ॥ बहु वचने
१० दंरुक ॥ ए ४० दंरुके अपढमपणुं कहेवुं ॥ काययोगीने ५० दंरुके ते ते जावे सयोगीनी
परे कहेवुं ॥ अजोगी जीव अजोगीजावे प्रथम, प्रथम लाजनी अपेक्षाए १ ॥ एवं मनुष्य
सिद्धने जावे पढम, ए एक वचनना ३ दंरुक ॥ एवं बहु वचनना ३ दंरुक, ए ६ दंरुके
पढमपणुं कहेवुं ॥ ए १०० दंरुक थया ॥ इति जोगद्वार संपूर्ण ॥ १० ॥

हवे अग्यारमुं उपयोग द्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि सागारोवउत्ता, सागारोवउत्ता जावे कोइ अपढम, केमके अनादि-
पणुं ठे ते अपेक्षाए ॥ कोइ पढम, केमके सागारने अणागार उपयोगे करी विशेषित सिद्ध-
पणाने प्रथम (पढम) पणानो ज जाव ठे ते अपेक्षाए १ ॥ एम नारकीथी मांकी वैमानिकना
दंरुक सुधी अपढमपणुं कहेवुं २५ ॥ सिद्धमां पढम (प्रथम) पणुं कहेवुं, ओविक अपेक्षा
दंरुकवत् २६ ॥ एवं बहु वचनना २६ दंरुकपण पूर्वोक्त रीते जाणवा ॥ ए ५२ दंरुक थया ॥
एवं अणागारोवउत्ताना ५२ दंरुके एक वचने बहु वचने पढम-अपढम पूर्वोक्त सागारो-
वउत्तानी रीते समजी लेवुं ॥ सर्व मळी १०४ दंरुक थया ॥ इति उपयोग द्वार संपूर्ण ॥११॥

हवे १२ मुं वेदद्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि सवेदी जीव, सवेदी जावे अपढम, केमके अनादि काळथी एनो लाज
पामवाथी १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी ते ते जावे अपढमपणुं जाणवुं २५ ॥
ए एक वचने २५ दंरुक ॥ एवं २५ दंरुक बहु वचन आश्रि पण अपढम जाणवा ॥ ए ५०

दंरुक थया ॥ एवं स्त्रीवेदना एक बहु वचने ३२ दंरुके ॥ एवं पुरुषवेदना एक बहु वचने ३२ दंरुके ॥ एवं नपुंसकना २४ दंरुके अपढमपणुं कहेवुं ॥ अवेदी जीव अवेदीजावे कोइ पढम, केमके अवेदी जावनो प्रथम लाज पामवाथी ॥ कोइ अपढम, केमके अवेदी जावनो द्वितीयादि लाज पामवाथी १ ॥ एवं मनुष्यने दंरुके पण ते ते जावे पढम अपढमपणुं जाणवुं ॥ सिद्धमां अवेदीजावे, पढमपणुं ज लाजे, द्वितीयादि लाजनो अजाव ठे तेथी ॥ ए ३ दंरुक एकवचनना, एवं ३ दंरुक बहुवचनना पण जाणवा ॥ ए ६ दंरुक थया ॥ सर्व मळी १४४ दंरुक थया ॥ इति वेदछार संपूर्ण ॥ १२ ॥

हवे १३ मुं शरीरछार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि सशरीरी जीव, सशरीरी जावे अपढम, अनादिकाळथी एनो लाज पामवाथी ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिकना दंरुक सुधी ते ते जावे अपढमपणुं कहेवुं २५ ॥ ए एकवचनना २५ दंरुके ने बहुवचनना २५ दंरुके ते ते जावे अपढमपणुं जाणवुं ॥ ए ५० दंरुक थया ॥ एवं उदारिक शरीरना एक बहुवचने २२ दंरुके ॥ एवं वैक्रयना एक बहु-

वचने ३६ दंरुके अपढमपणुं कहेवुं ॥ आहारक शरीरी जीव, आहारक शरीरजावे कोइ पढम, केमके एनो प्रथम लाज पामवाथी १ ॥ कोइ अपढम, केमके पम्निवाइने आहारकनो द्वितीयादि लाज पामवाथी १ ॥ एवं मनुष्यने दंरुके पण जाणवुं २ ॥ ए २ दंरुक एक वचनना ने २ दंरुक बहुवचनना जाणवा ॥ ए ४ दंरुक थया ॥ एवं तैजसना ५० दंरुक एकवचन बहुवचन आश्रिना ॥ एवं कार्मणना ५० दंरुक एक बहुवचन आश्रिना, ते ते जावे सशरीरीवत् जाणवा ॥ अशरीरी जीव, अशरीरीजावे पढम, केमके सिद्धने अशरीरी जावनो प्रथम लाज ठे ते अपेक्षाए, ए एकवचने एक दंरुक, बहुवचने बीजो, ए बे दंरुक थया ॥ सर्व मळी ११५ दंरुक थया ॥ इति शरीरद्वार संपूर्ण ॥ १३ ॥

हवे १४ मुं पर्यासिद्वार कहे ठे ॥

एक वचन आश्रि ५ पर्यासिए पर्यासि जीव, पर्यासिजावे अपढम, केमके पर्यासिनुं अनंति वार पामवापणुं ठे तेथी १ ॥ एवं नारकीथी मांरुने वैमानिक सुधी, ते ते जावे अपढमपणुं २० ॥ ए एकवचनना २०, ने बहुवचनना २०, एवं ४० दंरुके अपढमपणुं कहेवुं ॥

तेमां ५ स्थावरना एकवचन बहुवचनना १० दंरुक वज्या ॥ एवं आहार पर्यातिना एक
 बहुवचने ते ते जावे ५० दंरुक ॥ शरीर पर्यातिना ५० ॥ इंद्रिय पर्यातिना ५० ॥ श्वासो-
 श्वास पर्यातिना ५० ॥ जाषा मन पर्यातिना ४० दंरुक ॥ सर्व मळी १०० दंरुके अपढम-
 पणुं कहेवुं ॥ ५ अपर्यासिए अपर्यासि जीव, अपर्यासि जावे अपढम (अप्रथम) १ ॥ एवं
 नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी, ते ते जावे अपढमपणुं कहेवुं १० ॥ ए एकवचनना १०
 दंरुके ने बहु वचनना १० दंरुके, सर्व मळी ४० दंरुके अपढमपणुं कहेवुं ॥ एवं आहार
 अपर्यातिना एकवचन बहु वचने ५० दंरुके ॥ एवं शरीर अपर्यासिने ५० दंरुके ॥ एवं इंद्रिय
 अपर्यासिने ५० दंरुके ॥ एवं श्वासोश्वास अपर्यासिने ५० दंरुके ॥ एवं जाषामन अपर्यासिने
 ४० दंरुके ॥ सर्व मळी १०० ॥ एवं पर्यासि अपर्यासिना सर्व दंरुक जेगा करतां ५६० दंरुके
 अपढमपणुं कहेवुं ॥ इति पर्यासिद्वार संपूर्ण १४ ॥ सर्व मळीने दंरुक १५६० अया ॥

इति पढम अपढमना बोल संपूर्ण ॥

चरमाचरमना बोल ॥

बोल.

अथ श्री जगवती शतक १० मा ने उद्देशापहेलाथी चरमाचरमना बोल लिख्यते ॥
गाथा ॥ जीवा १ हारग २ जव ३ सणिण ४, लेस्सा ५ दिठी य ६ संजय ७ कसाए ८ ॥
नाणे ए जोगु १० वओगे ११, वेणय १२ सरीर १३ पज्जत्ती १४ ॥ १ ॥

हवे प्रथम जीवद्वार कहे ठे ॥ एकवचन आश्रि जीव, जीवजावे अचरम, केमके जीव-
पणानो नाश नथी ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी, ते ते जावे
कोइ चरम, केमके नरकादिथी नीकळ्याने सिद्धगमनथी फरी नरकादिने विषे जावुं नथी
ते अपेक्षाए १ ॥ कोइ अचरम ते पूर्वोक्तथी विपरीत १५ ॥ एवं सिद्ध, सिद्धजावे अचरम,
केमके सिद्धपणानो नाश नथी ते अपेक्षाए ॥ ए १६ दंरुक एक वचनना, एवं १६ दंरुक
बहुवचनना, ए ५१ दंरुक थया ॥ इति प्रथम जीवद्वार १ ॥ हवे बीजुं आहारकद्वार कहे ठे ॥
आहारक जीव, आहारक जावे कोइ चरम, केमके फरीथी आहारकपणुं न पामशे, सिद्धि-

गमनथी, ते अपेक्षाए ॥ कोइ जीव अचरम १ ॥ नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी, ते ते
 जावे कोइ चरम, केमके-नरकादिपणे फरी आहारकपणुं न पामशे, ते अपेक्षाए ॥ कोइ
 अचरम । फरीथी नरकादिपणे आहारकपणुं पामवाथी १५ ॥ ए १५ दंरुक एकवचनना,
 एवं बहुवचनना १५ दंरुक, एवं ५० दंरुक थया ॥ अनाहारक जीव अनाहारकपणे अच-
 रम, केमके अनाहारकपणाने अनाशपणुं ठे तेथी १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी
 अनाहारकजावे कोइ चरम, केमके नरकादिपणे फरी अनाहारकपणुं न पामशे ते अपेक्षाए,
 कोइ अचरम १५ ॥ सिद्ध अनाहारकपणे अचरम, अनाहारकपणानो नाश नथी ते अपेक्षाए
 १६ ॥ ए एक वचनना १६ दंडक, एवं बहु वचनना १६ दंरुक ॥ सर्व मळी ५१ दंरुक
 थया ॥ इति आहारक द्वार ॥ १ ॥ हवे त्रिजुं जव्यद्वार कहे ठे ॥ जव्यसिद्धिक जीव,
 जव्यसिद्धिक जावे चरम, केमके मोहगमनथी ते जावनो नाश थवाथी १ ॥ एवं ना-
 रकीथी मांकी वैमानिक सुधी, ते ते जावे कोइ चरम, सिद्धपणुं पामवे करी ॥ कांइ अचरम
 १५ ॥ ए १५ दंरुक एकवचने, ने १५ बहुवचने, एवं ५० दंरुक थया ॥ अजव्यसिद्धिक

जीव, अज्ञव्यसिद्धिक ज्ञावे अचरम, अज्ञव्यना ज्ञव्यपणे अज्ञाव ठे तेथी १ ॥ एवं नार-
कीथी मांकी वैमानिक सुधी ते ते ज्ञावे अचरम १५ ॥ ए १५ दंरुक एक वचनना, ने १५ बहु-
वचनना, ए ५० दंरुक थया ॥ नोज्ञव्यसिद्धिकनो अज्ञव्यसिद्धिक जीव, नोज्ञव्यनो-
अज्ञव्य ज्ञावे अचरम, केमके तने सिद्धपणुं ठे तेथी ॥ वळी सिद्धपणाना पर्यायनुं अनप-
गम (अनाश) पणुं ठे तेथी १ ॥ एवं सिद्धने पण जाणवुं १ ॥ ए १ दंरुक एकवचने, १
दंरुक बहुवचने, एवं ४ दंरुक थया ॥ सर्व मळी १०४ दंरुक थया ॥ इति ज्ञव्यद्वार ३ ॥
हवे चोथुं संज्ञीद्वार कहे ठे ॥ संज्ञी जीव, संज्ञीज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम, युक्ति आहा-
रकवत् ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी ते ते ज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम १७ ॥
ए एकवचने १७ दंरुक, बहुवचने १७ दंरुक, सर्व मळी ३४ दंरुक थया ॥ असंज्ञी जीव,
असंज्ञीज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वाणव्यंतर सुधी जाणवुं
२३ ॥ ए एकवचने २३, बहुवचन २३, सर्व ४६ दंरुक थया ॥ नोसंज्ञीनो असंज्ञी जीव,
नोसंज्ञीनो असंज्ञीज्ञावे अचरम १ ॥ मनुष्य ते ते ज्ञावे चरम, केमके मनुष्यने केवळीपणे

फरी मनुष्यपणानो अलाज ठे तेथी १ ॥ सिद्ध ते ते जावे अचरम, केमके ते जावना पर्या-
यनुं (अनपगम) अनाशपणुं ठे तेथी ३ ॥ ए ३ एकवचने, ३ बहुवचने, एवं ६ दंरुक
थया ॥ सर्व मळी ७६ दंरुक थया ॥ इति संझीछार ॥ ४ ॥ हवे पांचमुं लेश्याछार कहे
ठे ॥ सलेशी जीव, सलेशी जावे कोइ चरम, केमके जे निर्वाण पामशे ते सलेशोपणाना चरम,
कोइ अचरम १ ॥ एवं नारकीथी मांसी वैमानिक सुधी कोइ चरम, कोइ अचरम २५ ॥
ए एकवचनना २५ ॥ बहुवचनना २५ ॥ सर्व मळी ५० दंरुक थया ॥ एवं कृष्णलेशीना
एक बहुवचने ४६ दंरुके ॥ नीललेशीना ४६ दंरुके ॥ कापोतलेशीना ४६ दंरुके ॥ एवं तेजु-
लेशीना एक बहुवचने ३७ दंरुके ॥ पद्मलेशीना एक बहु वचने ७ दंरुके ॥ शुक्ललेशीना
एक बहुवचने ७ दंरुके ॥ सर्वत्र कोइ चरम कोइ अचरम ॥ अलेशी जीव, अलेशीजावे अचरम
१ ॥ मनुष्य ते ते जावे चरम, अपेक्षा नोसंझीनोअसंझीवत् २ ॥ सिद्ध ते ते जावे अचरम,
केमके ते जावना पर्यायनुं अनाशपणुं ठे तेथी २ ॥ ए ३ एकवचने, ने ३ बहुवचने, ६ दंरुक
थया ॥ सर्व मळी २४७ दंरुक थया ॥ इति लेश्याछार ॥ ५ ॥ हवे ठनुं दृष्टिछार कहे ठे ॥

समदृष्टि जीव समदृष्टि ज्ञावे अचरम केमके समदृष्टिथी परतो ठते पुनर्ज्ञावे
अचरमपणुं ॥ नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी ते ते ज्ञावे अचरमपणुं ११ ॥
सिद्ध ते ते ज्ञावे अचरम अपड्याथीज १२, ए एकवचनना १२, ने बहुवचनना
१२, सर्व मळी ४४ दंरुक थया ॥ मिथ्यादृष्टि जीव ते ते ज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम,
अपेक्षा आहारकवत् १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी ते ते ज्ञावे कोइ चरम,
कोइ अचरम १५ ॥ ए एकवचनना १५, ने बहुवचनना १५, सर्व मळी ५० दंरुक थया ॥
समामिथ्यादृष्टि जीव ते ते ज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमा-
निक सुधी ते ते ज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम १७ ॥ ए एकवचनना १७ दंरुक, ने १७
दंरुक बहुवचनना ए ३४ दंरुक थया ॥ सर्व मळी १२६ दंरुक थया ॥ इतिदृष्टिद्वार॥६॥
हवे सातमुं संयतद्वार कहे ठे ॥ संयत जीव, संयतज्ञावे कोइ सिद्धगमनथी चरम, कोइ
अचरम १ ॥ एवं मनुष्य कोइ चरम, कोइ अचरम २ ॥ ए एकवचनना २ दंरुक, ने बहु-
वचनना २, एवं ४ दंरुक ॥ असंयत जीव, असंयत ज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम १ ॥

एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी ते ते जावे कोइने चरमपणुं, कोइने अचरमपणुं जाणवुं
 १५ ॥ ए एक वचनना १५, ने बहुवचनना १५, ए ५० दंरुक थया ॥ संयतासंयत जीव,
 संयतासंयत जावे कोइ चरम, ने कोइ अचरम १ ॥ तिर्यंच ते ते जावे पूर्ववत् २ ॥ मनु-
 ष्य ते ते जावे पूर्ववत् ३ ॥ ए एकवचने ३, ने बहुवचने ३, एवं ६ दंरुक थया ॥ नोसंय-
 तनोअसंयत जीव, ते ते जावे अचरम, केमके सिद्धने सिद्धपणाना पर्यायनुं अनपगम
 (अनाश) पणुं ठे तेथी १ ॥ एवं सिद्धपणुं एमज जाणवुं २ ॥ ए एकवचनना २, ने
 बहुवचनना २, एवं ४ दंरुके अचरमपणुं ॥ सर्व मळीने ६४ दंरुक थया ॥ इति संयतद्वार
 ॥ ७ ॥ हवे आठमुं कषाय द्वार कहे ठे ॥ सकषायी जीव, सकषाय जावे कोइ चरम, कोइ
 अचरम १ ॥ नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी ते ते जावे कोइ चरम, कोइ अचरम १५ ॥
 एवं एकवचने १५, ने बहुवचने १५, सर्व मळी ५० दंरुक थया ॥ एवं क्रोधकषायीने ५०
 दंरुके ॥ एवं मानकषायीने ५० दंरुके ॥ मायाकषायीने ५० दंरुके ॥ लोभकषायीने ५० दंरुके
 कोइ चरम, कोइ अचरम ॥ अकषायी जीव, अकषाय जावे अचरम १ ॥ मनुष्य ते ते जावे

कोइ चरम, केमके अकषायीपणे युक्त मनुष्यपणाने जे वळी फरी नहि पामे, ते अपेक्षाए ॥
कोइ अचरम, केमके जे फरीने पामशे ते अपेक्षाए १ ॥ सिद्ध ते ते जावे अचरम ३ ॥ ए
एकवचने ३ दंरुक, बहु वचने ३ दंरुक, एवं ६ दंरुक ॥ सर्व मळीने १५६ दंरुक थया ॥
इति कषाय द्वार ॥ ७ ॥ हवे नवमुं ज्ञान द्वार कहे ठे ॥ ज्ञानी, ज्ञानी जावे अचरम,
केमके ज्ञानथी अपरुवे पुनर्जावे अचरमपणुं ठे माटे १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी
ते ते जावे कोइ चरम, केमके ज्ञानयुक्त नारकीपणादि पुनर्लाजना अजावथी ॥ कोइ अच-
रम २० ॥ सिद्ध ते ते जावे अचरम, केमके अक्षीण ज्ञानजाव ठतो ज होय ते अपेक्षाए
११ ॥ ए एक वचनना ११, ने बहुवचनना ११, एवं ४१ दंरुक थया ॥ एवं मतिज्ञानी ते ते
जावे एक वचने, बहुवचने ४० दंरुके ॥ श्रुत ज्ञानी ४० दंरुके ॥ अवधिज्ञानी ३४ दंरुके ॥
मनःपर्यवज्ञानी ४ दंरुके कोइ चरम, कोइ अचरम, केमके केवलज्ञानप्राप्तिए फरी मति
ज्ञानादि न पामे ते अपेक्षाए चरम ॥ केवलज्ञानी ६ दंरुके अचरम ॥ अज्ञानी जीव अ-
ज्ञान जावे कोइ चरम, केमके अज्ञानने फरी नहि पामे ते अपेक्षाए ॥ तेथी विपरीत जे

अज्ञव्य ते ज्ञानने नहि पामे ते अपेक्षाए कोइ अचरम १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी, ते ते ज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम १५ ॥ ए एक वचनना १५, ने बहुवचनना १५, एवं ५० दंरुके थया ॥ एवं मतिअज्ञानना एक बहुवचने ५० दंरुके ॥ श्रुत अज्ञानना ५० दंरुके ॥ विज्ञंगज्ञानना ३४ दंरुके कोइ चरम, कोइ अचरम ॥ सर्व मळीने ३५० दंरुके थया ॥ इति ज्ञानद्वार ॥ ए ॥ हवे दशमुं जोग द्वार कहे ठे ॥ सजोगी जीव, सजोगज्ञावे कोइ चरम, केमके अजोगपणुं पामवानी अपेक्षाए ॥ कोइ अचरम १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी, ते ते ज्ञावे कोइ चरम, ने कोइ अचरम १५ ॥ ए एकवचने १५, ने बहुवचने १५, एवं ५० दंरुके थया ॥ एवं मनजोगीना एक बहुवचने ते ते ज्ञावे ३४ दंरुके ॥ एवं वचनजोगीना एक बहुवचने ते ते ज्ञावे ४० दंरुके ॥ एवं काययोगीना ५० दंडके कोइ चरम, कोइ अचरम ॥ अयोगी जीव, अयोगज्ञावे अचरम १ ॥ मनुष्य ते ते ज्ञावे चरम, केमके मनुष्यने अयोगीपणे फरी मनुष्यपणानो अलाज ठे, ते अपेक्षाए १ ॥ सिद्ध ते ते ज्ञावे अचरम, केमके ते ज्ञावनुं नाश थवापणुं नथी, ते अपेक्षाए ३ ॥

ए एक वचननना ३, ने बहुवचनना ३, एवं ६ दंरुक थया ॥ सर्व मळी १७० दंरुक
थया ॥ इति जोगद्वार ॥१०॥ हवे ११ मुं उपयोगद्वार कहे ठे ॥ सागारोवउत्ता जीव, सागा-
रोवउत्ता जावे अचरम, केमके ते जावनुं अनाशपणुं ठे, ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी
मांफी वैमानिक सुधी ते ते जावे कोइ चरम, केमके नारकादिपणे फरी सागरोवउत्तापणुं
न पामशे, ते अपेक्षाए ॥ तेथी विपरीत कोइ अचरम ॥ १५ ॥ सिद्ध ते ते जावे अचरम,
केमके सागारोवउत्तापणानो नाश नथी, ते अपेक्षाए १६ ॥ ए एकवचने १६, ने बहुवचने
२६ ॥ सर्व मळी ५१ दंरुक थया ॥ एवं अणगारोवउत्तानां पण ५१ दंरुक, ते ते जावे
सागारोवउत्तानी परे जाणवा ॥ सर्वमळी १०४ दंडक थया ॥ इति उपयोगद्वार ॥ ११ ॥
हवे १२ मुं वेद द्वार कहे ठे ॥ सवेदी जीव, सवेदी जावे कोइ चरम, केमके सवेदपणुं फरीथी
न पामे, ते अपेक्षाए ॥ कोइ अचरम ते फरीथी पामे ते अपेक्षाए १ ॥ एवं नारकीथी मांफी
वैमानिक सुधी ते ते जावे कोइ चरम, कोइ अचरम, १५ ॥ ए एकवचने १५, ने बहुव-
चने १५, सर्व मळी ५० थया ॥ एवं स्त्रीवेदना एक बहुवचने ३४ दंरुके ॥ पुरुषवेदना

एक बहुवचने ३२ दंरुके ॥ नपुंसक वेदना १४ दंरुके ॥ ते ते ज्ञावे कोऽ चरम, कोऽ
अचरम ॥ अवेदी जीव, अवेदज्ञावे अचरम १ ॥ मनुष्य अवेदज्ञावे कोऽ चरम, केमके अवेदपणे
युक्त मनुष्यपणाने जे वळी फरी नहि पामे ते अपेक्षाए ॥ कोऽ अचरम, केमके कोऽ
फरी पामशे ते अपेक्षाए २ ॥ सिद्ध ते ते ज्ञावे अचरम ३ ॥ ए एक वचने ३, ने बहु-
वचने ३, एवं ६ दंरुक थया ॥ सर्व मळीने १४५ दंरुक थया ॥ इति वेदद्वार ॥ १२ ॥
हवे १३ मुं शरीरद्वार कहे ठे ॥ सशरीरी जीव, सशरीरज्ञावे कोऽ चरम, केमके सिद्धगमनथी
फरी शरीर नहि पामे, ते अपेक्षाए ॥ तेथी विपरीत कोऽ अचरम १ ॥ एवं नारकीथी
मांकी वैमानिक सुधी, ते ते ज्ञावे कोऽ चरम, केमके नारकादिपणे फरी शरीर नहि पामे,
ते अपेक्षाए ॥ तेथी विपरीत कोऽ अचरम २५ ॥ ए एक वचनना २५, ने बहुवचनना
२५, एवं ५० दंरुक थया ॥ एवं उदारिक शरीरी ते ते ज्ञावे, एक बहुवचने २२ दंरुके ॥
एवं वैक्रेय शरीरी एक बहुवचने ते ते ज्ञावे ३६ दंरुके ॥ एवं आहारक शरीरी ते ते
ज्ञावे एक बहुवचने ४ दंरुके ॥ एवं तेजस् शरीरी ते ते ज्ञावे एक बहुवचने ५० दंरुके ॥

एवं कर्मण शरीरी ते ते ज्ञावे एक बहुवचने ५० दंरुके कोइ चरम, ने कोइ अचरम ॥
अशरीरी जीव, अशरीरज्ञावे अचरम, केमके तेने सिद्धपणुं ठे तेथी ते ज्ञावनुं अनाशपणुं
ठे, ते अपेक्षाये १ ॥ ए एक वचने १, ने बहुवचने १, एवं २ दंरुक थया ॥ सर्व मळीने
११४ दंरुक थया ॥ इति शरीरद्वार ॥ १३ ॥ हवे १४ मुं पञ्जत्तिद्वार कहे ठे ॥ ५ पर्या-
प्तिए पर्याप्तिजीव पर्याप्तिज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम १ ॥ एवं नारकीथी मांकी
वैमानिक सुधी, ते ते ज्ञावे कोइ चरम, ने कोइ अचरम २० ॥ ए एक वचनना २०, ने
बहुवचनना २०, एवं ४० दंरुक थया ॥ एवं आहार पर्याप्तिना ते ते ज्ञावे एक बहुवचने ५०
दंरुके ॥ एवं शरीर पर्याप्तिना एक बहुवचने ५० दंरुके ॥ एवं इंद्रिय पर्याप्तिना ५०
दंरुके ॥ एवं श्वासोच्छ्वास पर्याप्तिना ५० दंरुके ॥ एवं ज्ञाषा मनपर्याप्तिना ४० दंरुके
कोइ चरम, कोइ अचरम जाणवा ॥ ए २०० दंरुक थया ॥ ५ अपर्याप्तिए अपर्याप्ति जीव,
अपर्याप्तिज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम १ ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी, ते ते
ज्ञावे कोइ चरम, कोइ अचरम २० ॥ ए एक वचनना २०, ने बहुवचनना २०, एवं ४०

દંતક થયા ॥ એવં આહાર અપર્યાસિના એક વહુ વચને ૫૦ દંતકે ॥ એવં શરીર અપર્યાસિના ૫૦ દંતકે ॥ એવં ઇન્દ્રિય અપર્યાસિના ૫૦ દંતકે ॥ એવં શ્વાસોદ્વાસ અપર્યાસિના ૫૦ દંતકે ॥ એવં જ્ઞાણ મન અપર્યાસિના ૪૦ દંતકે કોઈ ચરમ, કોઈ અચરમ ॥ સર્વ મલીને ૫૬૦ દંતક થયા ॥ ઇતિ પર્યાસિદ્ધાર ॥ ૧૪ ॥ સર્વ મલીને દંતક ૨૫૬૪ થયા ॥

ગાથા ॥ જો જં પાવિહિતિ પુણો, જ્ઞાવં સો તેણ અચરિમો હોઈ ॥

અચ્ચંત વિજોગો જસ્સ, તેણ જ્ઞાવેણ સો ચરિમો ॥ ૧ ॥

જ્ઞાવાર્થ—જે જે જ્ઞાવને ફરીને પામે, તે તે જ્ઞાવે કરી અચરમ હોય ॥ જે જ્ઞાવનો અત્યંત વિયોગ, તે તેણે જ્ઞાવે કરી ચરમ હોય ॥ ૧ ॥

॥ ઇતિ ચરમાચરમના બોલ સંપૂર્ણ ॥

આહારક અનાહારકના બોલ ॥

અથ શ્રી આહારક અનાહારકના બોલ પદ્મવળા પદ ૨૭ માંથી લખ્યા છે ॥
ગાથા ॥ આહાર ૧ જવિય ૨ સન્ની ૩, લેસ્સા ૪ દિઠિ ૫ સંજય ૬ કસાણ ૭ ॥

नाण ८ जोगु ए वओगे १०, वेदे य ११ सरीर १२ पञ्जति १३ ॥ १ ॥

हवे प्रथम आहार द्वार कहे ठे ॥ समुच्चय जीव एक वचन आश्रि कोइ आहारक ने कोइ अनाहारक, ते विग्रह गतिने विषे तथा केवल समुद्धाते तथा १४ मे गुणठाणे तथा सिद्धपणे अनाहारक होय तेथी, एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी एक वचने जाणवुं ॥ समुच्चय जीव बहु वचन आश्रि आहारक ने अनाहारक होय ते विग्रह गतिने विषे निगोद तथा सिद्ध अनाहारक घणा होवार्थी ॥ नारकीना बहु वचन आश्रि ३ जांगा, ते आहारक घणा १ ॥ आहारक घणा ने अनाहारक एक २ ॥ ते नारकीमां १२ मुहूर्त्तनो विरह पमे, विग्रह गतिने कोइ वखते एक उपजवा आश्रि ॥ आहारक घणा ने अनाहारक घणा, ते कोइ वखते विग्रह गतिने घणा जीव उपजे ते आश्रि ॥ एवं यावत् वैमानिक सुधी जाणवुं ॥ नवरं एकेंद्रिय ५, समुच्चय ओधिकनी परे जाणवा ॥ १ ॥ हवे बीजुं जव्य द्वार कहे ठे ॥ जव्यसिद्धिक एक वचन आश्रि आहारक अनाहारक, ते युक्ति पूर्ववत् ॥ एवं नारकीथी मांकी वैमानिक सुधी जाणवुं ॥ बहु वचन आश्रि जव्यसिद्धिकमां ओधिक ने एकेंद्रियना दंरुक वर्जिने ३ जांगा ॥

एवं अन्नव्यसिद्धि एक वचन आश्रि, बहु वचन आश्रिने जाणवुं ॥ नोन्नव्यनोअ-
न्नव्यसिद्धि एक वचन आश्रि एक अनाहारक ॥ एवं सिद्ध पण बहु वचन आश्रि अना-
हारक ॥ २ ॥ हवे त्रिजुं संझी छार कहे ठे ॥ एक वचन आश्रि संझी जीव, कोइ आहार-
क, ने कोइ अनाहारक, विग्रह गतिनी अपेक्षाए ॥ संझीनुं आयु वेदवार्थी संझी शेष काल
आहारक, यावत् वैमानिक सुधी ॥ बहु वचन आश्रि संझीने विषे ३ जांगा, वैमानिक
सुधी ॥ असंझी जीव, एक वचन आश्रि कोइ आहारक, कोइ अनाहारक ॥ एवं नारकी
यावत् वाणव्यंतर सुधी ॥ बहु वचन आश्रि असंझी जीव, आहारक ने अनाहारक घणा,
एक जांगो ॥ असंझी नारकी बहु वचन आश्री ६ जांगा ॥ एवं १० जवनपतिमां, ६ एकेंद्रि-
यमां अजंगक ॥ ३ विगलेंद्रिय, तिर्यचपंचेंद्रियमां ३ जांगा ॥ मनुष्य वाणव्यंतरमां ६ जांगा ॥
नोसन्नीनोअसन्नी मनुष्य, सिद्धमां एक वचने आहारक ने अनाहारक ॥ बहु वचने नो-
संझीनोअसंझीमां आहारक, न अनाहारक समुद्घात आश्री घणा ॥ मनुष्यमां ३ जांगा ॥
सिद्धो अनाहारक घणा ॥ ३ ॥ हवे चोथुं लेश्याछार कहे ठे ॥ सलेशी तथा सलेशी नारकी-

श्री मांकी वैमानिक सुधी, एक वचने कोइ आहारक, कोइ अनाहारक ॥ बहु वचन आश्री स-
लेशी, कृष्ण नील कापोत लेशीमां समुच्चय ने एकेंद्रियना ५ दंरुक वर्जिने, बीजामां ३ ज्ञांगा
लाजे ॥ बहु वचन आश्री तेजु लेश्यामां पृथ्वीपाणी वनस्पतिमां ६ ज्ञांगा, बीजा देवलोक
सुधीना देवनुं तेमां आगमन ठे माटे ॥ शेष जीवोमां ज्ञांगा ३ लाजे ॥ जेने तेजुलेश्या होय
तेने ३ ज्ञांगा, शेषने नहि ॥ पद्म शुक्ल लेश्या तिर्यच पंचेंद्रिय, मनुष्य, वैमानिकने विषे
होय ॥ एक वचन आश्री आहारक, बहु वचन आश्री ज्ञांगा ३ ॥ अलेशी जीव तथा
मनुष्य तथा सिद्ध एक वचन बहु वचने अनाहारक ॥ ४ ॥ हवे पांचमुं दृष्टि द्वार कहे ठे ॥
समदृष्टि जीव कोइ आहारक, कोइ अनाहारक ॥ ३ विगलेंद्रिय समदृष्टिमां ६ ज्ञांगा ॥ सिद्ध
अनाहारक ॥ शेषमां ज्ञांगा ३ लाजे ॥ मिथ्यादृष्टिमां समुच्चय जीवने एकेंद्रिय वर्जिने, शे-
षमां ३ ज्ञांगा ॥ समा मिथ्यादृष्टि जीव, आहारक एकेंद्रिय, ३ विगलेंद्रिय वर्जिने, वैमानिक
सुधीमां एक बहु वचने आहारक ज होय ॥ ५ ॥ हवे ठतुं संजति द्वार कहे ठे ॥ संजति
मनुष्य ने समुच्चय जीव कोइ आहारक, कोइ अनाहारक, बहु वचने ३ ज्ञांगा ॥ असंजति

एक वचने कोइ आहारक, कोइ अनाहारक ॥ बहु वचने समुच्चय जीवने एकेंद्रिय वर्जिने, शेषमां ३ जांगा ॥ संजतासंजति समुच्चय जीव, पंचेंद्रिय तिर्यच ने मनुष्यमा एक बहु वचने आहारक ॥ नोसंयतनो असंयतनोसंयतासंयत समुच्चय जीवने सिद्ध एक बहु वचने अनाहारक ॥ ६ ॥ हवे सातमुं कषाय द्वार कहे ठे ॥ सकषायी जीव कोइ आहारक, कोइ अनाहारक, एवं वैमानिक सुधी, बहु वचने समुच्चय जीवने एकेंद्रिय वर्जिने, शेषमां ३ जांगा ॥ क्रोध कषायी जीवने विषे एमज जाणवुं ॥ नवरं देवमां ६ जांगा केमके देवमां स्वजावथी लोभ बहु होय, क्रोधादि बहु न होय तेथी, क्रोध कषायी एक पण लाजे ठे तेथी ॥ मान कषायी माया कषायी देव नारकीने विषे ६ जांगा, शेषमां समुच्चय जीवने एकेंद्रिय वर्जिने त्रण जांगा लाजे ॥ लोभ कषायी नारकीमां ६ जांगा, शेषमां जीव एकेंद्रिय वर्जिने ३ जांगा लाजे ॥ अकषायी नोसंझीनो असंझीनी परे जाणवा ॥ ७ ॥ हवे आठमुं ज्ञान द्वार कहे ठे ॥ ज्ञानी एक वचने समदृष्टिनी परे, मतिज्ञानी श्रुत ज्ञानी, ३ विगलेंद्रियमां ६ जांगा, शेषमां ३ जांगा ॥ अवधिज्ञानी एक वचने तेमज बहुवचने तिर्यच पंचेंद्रिय आहा-

रक ते पंचेंद्रिय तिर्यचने विग्रहगतिने विषे नहि, त्यारे तेने गुण प्रत्ययथी अवधिनो संज्ञव गुणना असंज्ञवथी नहि ॥ वळी अवति पतित अवधिदेव अथवा मनुष्य तिर्यचने विषे उपजे तेथी, अवधिज्ञानी ठतां तिर्यचने अनाहारकनो योग न होय, शेष स्थानकने विषे ५ एकेंद्रिय, ३ विगलेंद्रिय वर्जितने विषे एकेक प्रते जांगा ३ ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय आहारक, शेष जीवादिने विषे ३ जांगा, जेने अवधिज्ञान होय तेने विषे ॥ मनःपर्यवज्ञान मनुष्यने तथा समुच्चय दंरुके होय ॥ एक बहुवचने आहारक, विग्रह गत्यादि अवस्थाने विषे मनःपर्यवज्ञाननो संज्ञव नथी माटे ॥ केवलज्ञानी, नोसंज्ञीनोअसंज्ञीवत्, केवलज्ञान चितवणाने विषे त्रण पद, सामान्यथी जीवपद १, मनुष्य २, सिद्ध ३, सामान्यथी जीवपदे मनुष्यपदे आहारक तथा अनाहारक ॥ सिद्धपदे अनाहारक ॥ बहुवचने सामान्यथी जीवपदे आहारक पण अनाहारक पण ॥ मनुष्यपदे ३ जांगा पूर्वेदेखाड्या, ते सिद्धपदे अनाहारक, पण समुच्चय अज्ञानी, मति श्रुत अज्ञानी, एकवचने पूर्ववत् ॥ बहुवचने जीवपद एकेंद्रिय पृथव्यादिने विषे आहारक अनाहारक, शेषने विषे ३ जांगा ॥ विज्ञंगज्ञानीने विषे एक

बहुवचने तिर्यच पंचेंद्रिय, मनुष्य आहारक, विज्ञंग ज्ञान सहितने विग्रह गति ॥ तिर्यच पंचेंद्रिय मनुष्यने विषे उत्पत्तिनो असंज्ञव ठे माटे ॥ शेष स्थाने एकेंद्रिय विगलेंद्रिय वर्जितने विषे ज्ञांगा ३ ॥ ७ ॥ हवे नवमुं योग द्वार कहे ठे ॥ सयोगीने विषे समुच्चय जीवने, एकेंद्रिय वर्जितने, शेषमां ३ ज्ञांगा ॥ मनयोगी वचनयोगी समामिथ्यादृष्टिनी परे, नवरं वचनयोगी ३ विगलेंद्रियने, कायजोगने विषे समुच्चय जीवने एकेंद्रिय वर्जितने, शेषमां ज्ञांगा ३ ॥ अजोगी जीव मनुष्य, सिद्ध, अनाहारक ॥ ८ ॥ हवे दशमुं उपयोगद्वार कहे ठे ॥ साकार अनाकार उपयोगने विषे जीव एकेंद्रिय वर्जितने, शेषमां ज्ञांगा ३ ॥ सिद्ध अनाहारक ॥ १० ॥ हवे अग्यारमुं वेद द्वार कहे ठे ॥ सवेदने विषे समुच्चय जीवने, एकेंद्रिय वर्जितने, शेषमां ३ ज्ञांगा ॥ स्त्री पुरुषवेदने विषे एकवचने तेमज बहुवचने जीवादिने विषे एकेक प्रते ३ ज्ञांगा ॥ नपुंसक वेदने विषे जीव एकेंद्रिय वर्जितने त्रण ज्ञांगा ॥ जीवमां एकेंद्रिय आहारक घणा अनाहारक घणा, अवेदी जेम केवळी, एक बहुवचने, जीवपदे मनुष्य पदे एकवचने आहारक, कोऽअनाहारक, बहुवचने जीवपदे आहारक पण, अनाहारक पण, मनुष्यने विषे ज्ञांगा ३ ॥ सिद्धने विषे तो अनाहारक ॥ ११ ॥ हवे बारमुं शरीर द्वार

कहे ठे ॥ सशरीरने विषे समुच्चय जीवने एकेंद्रिय वर्जि, शेषमां ३ जांगा ॥ उदारिक
शरीरने विषे समुच्चय जीवने मनुष्यने विषे ३ जांगा ॥ शेषने विषे आहारक अनाहा-
रक नहि ॥ वैक्रेय आहारक शरीरी एक बहुवचने आहारक अनाहारक नहि, जेने वैक्रेय
आहारक संज्ञे तेज जाणवा, बीजा नहि ॥ नारकी, जवनपति, वाउकाय, तिर्यच पंचेंद्रिय,
मनुष्य, व्यंतर, ज्योतिष, वैमानिकने विषे आहारक नहि ॥ मनुष्यने विषे होय ॥ तैजस्
कर्मण शरीरने विषे एकवचने कोइ आहारक, कोइ अनाहारक, बहुवचने समुच्चय जीवने
एकेंद्रियने विषे अजंगक ॥ शेषमां ३ जांगा ॥ अशरीरी सिद्धमां जीवने, सिद्धमां एक-
बहुवचने अनाहारक ॥ १२ ॥ हवे तेरमुं पर्याप्तिद्वारकहे ठे ॥ प्रथम ४ आहारादि पर्याप्तिने
विषे समुच्चय जीवने, मनुष्यने विषे ३ जांगा ॥ शेष आहारक ज्ञाषा मनःपर्याप्ति पंचेंद्रियने
होय, बीजाने न होय ॥ आहारक पर्याप्ति अर्प्यास अनाहारक एक ने बहु वचने ॥ शरीर
पर्याप्ति अर्प्यास कोइ आहारक, कोइ अनाहारक ॥ उपरनी ४ पर्याप्ति अर्प्यास नारकी,
देव मनुष्यने विषे ६ जांगा ॥ समुच्चय जीवने एकेंद्रिय वर्जिने शेषने विषे ३ जांगा ॥
ज्ञाषा, मन पर्याप्तिने विषे समुच्चय जीवने पंचेंद्रिय तिर्यचमां जांगा ३ ॥ नारकी देव

मनुष्यन विषे ६ जांगा ॥ सव पद ए एक बहुवचन जावाद् दंरुक कहवा ॥ जग ज हाय
ते पुठवुं, जेने जे न होय ते न पुठवुं ॥ यावत् जाषा मन पर्यासिये अपर्यास नारकी देव
मनुष्यने विषे ६ जांगा ॥ शेषने विषे ३ जांगा ॥ १३ ॥

॥ इति आहारक अनाहारकना बोल संपूर्ण ॥

बंधिशतकना बोल ॥

अथ श्री जगवती शतक २६ मांथी बंधिशतकना बोल लिख्यते ॥

गाथा ॥ जीवा य १ लेस्स २ पक्खिय ३, दिट्ठि य ४ नाण ५ अनाणे ६ ॥

सण्णा य ७ वेय ८ कसाय ए, जोगु १० वओगे ११ एगारस ठाणाइं ॥ १ ॥

ए ११ द्वारनी गाथा कही ॥ हवे ११ उद्देशानो गाथा कहे छे ॥

अणंतरोववन्नादि चत्तारि ४, परंपरोववन्नादि तहेवय ४ ॥

उहिया १ चरिमा चरिमे य २, इइ एगारस उद्देशा ॥ १ ॥

समुच्चय दंरुकथी मांकी चोवीसे दंरुकमां जे ठकाणे जेटला बोल लाजे तेनो यंत्र आ प्रमाणे—

वंशि-
शतकना
॥१३३॥

२५ दंडकनां नाम	समुच्चय जोव १	लेख्या ८	पक्ष २	दृष्टि ३	ज्ञान ६	अज्ञान ४	संज्ञा ५	वेद ५	कषाय ६	योग ५	उपयो- ग २	सर्व मली ४७
समुच्चय दंडकमां	१	८	२	३	६	४	५	५	६	५	२	४७
७ नारकीना १ दंडकमां	१	४	२	३	४	४	४	२	५	४	२	३५
१० भवनपति, १ द्वाणव्यंतर, ए ११ दंडकमां	१	५	२	३	४	४	४	३	५	४	२	३७
ज्योतिषी, १-२ देवलोक सुधीमां	१	२	२	५	४	४	४	३	५	४	२	३४
३ थी १२ देवलोक सुधीमां	१	२	२	५	४	४	४	२	५	४	२	३३
९ प्रवेयकमां	१	२	२	२	४	४	४	२	५	४	२	३२
५ अनुत्तर विमानमां	१	२	१	१	४	०	४	२	५	४	२	२६
पृथ्वी, पाणी, वनस्पति ए ३ दंडकमां	१	५	२	१	०	३	४	२	२	२	२	२७
तेज, वाउ ए वे दंडकमां	१	४	२	१	०	३	४	२	५	२	२	२६
३ विगर्लेन्द्रियना ३ दंडकमां	१	४	२	२	३	३	४	२	५	३	२	३१
तिर्यच पंचेन्द्रियना दंडकमां	१	७	२	३	४	४	४	४	५	४	२	४०
मनुष्यना दंडकमां	१	८	२	३	६	४	५	५	६	५	२	४७

बोळ.

॥१३३॥

હવે બંધીના ધ જાંગા કહે છે ॥ બંધી, બંધઈ, બંધિસ્સઈ-બાંધતો હવો, બાંધે છે, બાંધશે ૧ ॥
બંધી, બંધઈ, ન બંધિસ્સઈ-બાંધતો હવો, બાંધે છે, બાંધશે નહિ ૨ ॥ બંધી, ન બંધઈ, બંધિસ્સઈ,
બાંધતો હવો, બાંધતો નથી, બાંધશે ૩ ॥ બંધી, નબંધઈ, નબંધિસ્સઈ-બાંધતો હવો, બાંધતો નથી,
બાંધશે નહિ ૪ ॥ એ બંધી ત્રણ કાલ આશ્રિ છે, તેમાં પ્રથમ પાપકર્મ (અશુભ કર્મ) બાં-
ધવા આશ્રિ ૨૫ દંડકમાં જે જે બોલ લાજે તેમાં કોણ ૨ જાંગા લાજે તે કહે છે ॥ સમુચ્ચય
જીવમાં ૪૭ બોલ લાજે, તેમાં સમુચ્ચય જીવ ૧ ॥ સલેશી ૨ ॥ શુક્લલેશી ૩ ॥ શુક્લપદ્મી
૪ ॥ સમદૃષ્ટિ ૫ ॥ સનાળી ૬ ॥ મતિજ્ઞાનીઆદિ જ્ઞાની ૪ ॥ ૧૦ ॥ નોસનાવડતા ૧૧ ॥
અવેદી ૧૨ ॥ સકષાયી ૧૩ ॥ લોભ કષાયી ૧૪ ॥ સજોગી ૧૫ ॥ મનજોગી ૧૬ ॥ વચન-
જોગી ૧૭ ॥ કાયજોગી ૧૮ ॥ સાગારોવડતા ૧૯ ॥ અણાગારો વડતા ૨૦ ॥ એ ૨૦ બોલમાં
૪ જાંગા લાજે ॥ અલેશી ૧ ॥ કેવલી ૨ ॥ અજોગી ૩ ॥ એ ૩ બોલમાં એક ચોથો જાંગો
લાજે ॥ અકષાયીમાં ૨ જાંગા લાજે ॥ ત્રીજો ને ચોથો ॥ શેષ બોલ ૨૩ રહ્યા, તેમાં પહેલો
ને બીજો એ ૨ જાંગા લાજે ॥ નારકીથી માંની મનુષ્ય વર્જિ વૈમાનિક સુધી ૨૩ દંડકમાં

जे जे ठेकाणे जेटला जेटला बोल लाजे, तेमां पहेलो बीजो ए २ जांगा लाजे ॥ मनुष्यमां
समुच्चय जीवनी परे जांगा उतारवा ॥ हवे ज्ञानावरणीय १ ॥ दर्शनावरणीय २ ॥ नाम
३ ॥ गोत्र ४ ॥ अंतराय ५ ॥ ए ५ कर्मनो जेगो अधिकार कहे ठे ॥ समुच्चय जीवमां
४७ बोल लाजे, तेमां समुच्चय जीव १ ॥ सलेशी २ ॥ शुक्कलेशी ३ ॥ शुक्कपक्षी ४ ॥ सम-
कितदृष्टि ५ ॥ सनाणी ६ ॥ मत्यादि ४ ज्ञानी १० ॥ नोसन्नावउत्ता ११ ॥ अवेदी १२ ॥
सजोगी १३ ॥ त्रण जोगी १६ ॥ सागारोवउत्ता १७ ॥ अणागारो वउत्ता १८ ॥ ए १८ बो-
लमां ४ जांगा लाजे ॥ अलेशी १ ॥ अजोगी २ ॥ केवली ३ ॥ ए ३ मां एक चोथो जांगो
लाजे ॥ अकषायीमां त्रीजो ने चोथो बे जांगा लाजे ॥ शेष बोल २५ रह्या, तेमां पहेलो ने
बीजो जांगो लाजे ॥ हवे मनुष्य वर्जिने २३ दंरुकना सर्व बोलमां पहेलो ने बीजो ए २
जांगा लाजे ॥ मनुष्यमां समुच्चय जीवनी परे जांगा उतारवा ॥ हवे वेदनीय कर्म बांधवा
आश्रि कहे ठे ॥ समुच्चय जीवमां ४७ बोल लाभे, तेमां समुच्चय जीव १ ॥ सलेशी २ ॥
शुक्कलेशी ३ ॥ शुक्कपक्षी ४ ॥ समकितदृष्टि ५ ॥ सनाणी ६ ॥ केवलज्ञानी ७ ॥ नोसन्ना-

વડતા ૮ ॥ અવેદી ૯ ॥ અકષાયી ૧૦ ॥ સાગારોવડતા ૧૧ ॥ અણાગારોવડતા ૧૨ ॥
૯ ૧૨ બોલમાં ૩ જાંગા લાજે ત્રિજો જાંગો વર્જિને ॥ ત્રિજો જાંગો વેદનીય કર્મના બંધ
આશ્રિ મૂલથી ઢેજ નહિ ॥ અલેશી ૧ ॥ અજોગી ૨ ॥ ૯ ૨ માં ૧ ચોથો જાંગો લાજે ॥
શેષ ૩૩ બોલ રહ્યા, તેમાં પહેલો ને ત્રીજો બે જાંગા લાજે ॥ નારકીથી માની મનુષ્ય વર્જિને
૨૩ દંડકમાં પહેલો ને ત્રીજો બે જાંગા લાજે ॥ મનુષ્યના દંડકમાં સમુચ્ચય જીવની પરે
જાંગા જાણવા ॥ મોહનીય કર્મનો વિસ્તાર ઓધિક અશુભ કર્મની પરે જાણવો ॥ હવે
આયુષ્ય કર્મ વાંધવા આશ્રિ કહે છે ॥ સમુચ્ચય જીવમાં ૪૭ બોલ લાજે, તેમાં અલેશી ૧ ॥
કેવલી ૨ ॥ અજોગી ૩ ॥ ૯ ૩ માં એક ચોથો જાંગો લાજે ॥ સમામિથ્યાત્વદૃષ્ટિ ૧ ॥
અવેદી ૨ ॥ અકષાયી ૩ ॥ ૯ ત્રણમાં ત્રીજો ને ચોથો ૯ બે જાંગા લાજે ॥ કૃષ્ણપક્ષીમાં
પહેલો ને ત્રીજો ૯ ૨ જાંગા લાજે ॥ મનઃપર્યવ જ્ઞાનો ૧ ॥ નોસન્નાવડતા ૨ ॥ ૯ ૨ માં
૧-૩-૪ ૯ ૩ જાંગા લાજે ॥ શેષ ૩૮ બોલ રહ્યા તેમાં ચાર જાંગા લાજે ॥ નારકીમાં કૃષ્ણ
પક્ષી ૧ ॥ કૃષ્ણલેશી ૨ ॥ ૯ ૨ માં પહેલો ને ત્રીજો ૯ ૨ જાંગા લાજે ॥ સમામિ-

થ્યાત્વ દૃષ્ટિમાં ત્રીજો ને ચોથો એ ૧ જાંગા લાગ્ને ॥ શેષ ૩૨ માં ૪ જાંગા લાગ્ને ॥ હવે
દશ જવનપતિ ॥ વાણવ્યંતર ॥ ઝ્યોતિષી ॥ વૈમાનિક ॥ ૧૨ દેવલોક ॥ એ ગ્રૈવેયકમાં ॥
કૃષ્ણપદ્મીમાં પહેલો ને ત્રીજો એ ૧ જાંગા લાગ્ને ॥ સમામિથ્યાત્વ દૃષ્ટિમાં ત્રીજો ને ચોથો
એ ૧ જાંગા લાગ્ને, પણ એટલું વિશેષ જે એ ગ્રૈવેયકમાં સમામિથ્યાત્વ દૃષ્ટિ નથી ॥
શેષ જેટલા જેટલા બોલ જે જે ઠેકાણે રહ્યા, તેમાં ૪ જાંગા લાગ્ને ॥
ચાર અનુત્તર વિમાનમાં ૨૬ બોલ લાગ્ને, તેમાં ૪ જાંગા લાગ્ને ॥ સર્વાર્થસિદ્ધમાં
૨-૩-૪ એ ૩ જાંગા લાગ્ને ॥ પૃથ્વી ૧ ॥ પાણી ૨ ॥ વનસ્પતિમાં ૨૭ બોલ લાગ્ને તેમાં
કૃષ્ણપદ્મીમાં ૧-૩ એ ૧ જાંગા લાગ્ને, તેજુલેશીમાં ૧ ત્રીજો જાંગો લાગ્ને, શેષ ૨૫ બોલમાં
૪ જાંગા લાગ્ને ॥ તેજ વાગમાં બોલ ૨૬ લાગ્ને, તેમાં પહેલો ને ત્રીજો એ ૧ જાંગા લાગ્ને ॥
ત્રણ વિગલેન્દ્રિયમાં બોલ ૩૧ લાગ્ને, તેમાં સમદૃષ્ટિ ૧ ॥ જ્ઞાન ૩ ॥ એ ૪ બોલમાં એક ત્રીજો
જાંગો લાગ્ને, શેષ ૨૭ બોલમાં ૧-૩ એ ૧ જાંગા લાગ્ને ॥ તિર્યંચ પંચેન્દ્રિયમાં બોલ ૪૦
લાગ્ને, તેમાં કૃષ્ણપદ્મીમાં ૧-૩ એ ૧ જાંગા લાગ્ને ॥ સમામિથ્યાત્વદૃષ્ટિમાં ત્રીજો ને ચોથો

બોલ,

ए २ ज्ञांगा लाजे ॥ समदृष्टि १ ॥ ज्ञान ४ ॥ ए ५ बोलमां १-३-४ ए ३ ज्ञांगा लाजे,
शेष बोल ३३ मां ४ ज्ञांगा लाजे ॥ मनुष्यमां ४७ बोल लाजे ॥ तेमां अलेशी १ ॥ के-
वली २ ॥ अजोगी ३ ॥ ए ३ मां एक चोथो ज्ञांगो लाजे ॥ कृष्णपद्मीमा १-३ ए २
ज्ञांगा लाजे ॥ समामिथ्यात्वदृष्टि १ ॥ अवेदी २ ॥ अकषायी ३ ॥ ए ३ मां ३-४ ए २
ज्ञांगा लाजे ॥ समदृष्टि १ ॥ ज्ञान ५ ॥ नांसन्नावउत्ता ७ ॥ ए ७ बोलमां १-३-४ ए ३
ज्ञांगा लाजे ॥ शेष ३३ बोलमां ४ ज्ञांगा लाजे ॥ इति प्रथम ओधिक उद्देशः समाप्तः
॥ १ ॥ हवे अनंतरोववन्नगादि ४ उद्देशा कहे ठे ॥ अनंतरोववन्नगा ते एक समय उप-
ज्याने थयो होय ते १ ॥ अनंतरोगाढगा ते एक समय आकाश क्षेत्र स्पर्शाने थयो होय
ते २ ॥ अनंतरोहारगा ते एक समय आहार लीधाने जेने थयो होय ते ३ ॥ अनंतर-
पक्कात्तगा ते एक समय प्रजा बांध्याने जेने थयो होय ते ४ ॥ ए ४ उद्देशा ११ द्वार २५
दंरुक ए अधिकारे करी बतावे ठे ॥ पाप कर्म (अशुच कर्म) बांधवा आश्रि समुच्चय जी-
वमां ४७ बोल लाजे, तेमांथी अलेशी १ ॥ समामिथ्यात्वदृष्टि २ ॥ मनःपर्यवज्ञान ३ ॥

केवलज्ञान ४ ॥ नासन्नावगुत्ता ५ ॥ अवेदी ६ ॥ अकषायी ७ ॥ मनजोगी ८ ॥ वचनजोगी
९ ॥ अजोगी १० ए १० बोल प्रथम समये न होय ॥ शेष ३७ बोल राह्य, तेमां १ जांगा
लाजे, ते पहेलो ने बीजो ॥ नारकीयो मांको १२ देवलोक सुधीमां जे जे ठेकाणे जेटला
जेटला बोल लाजे तेमांथी समामिथ्यात्वदृष्टि १ ॥ मनजोग २ ॥ वचनजोग ३ ॥ ए त्रण
त्रण बोल वर्जवा, शेष जेटला जेटला बोल राह्य तेमां पहेलो ने बीजो जांगो लाजे ॥ नव
ग्रैव्यक, पांच अनुत्तर विमानमां जेटला जेटला बोल लाजे, तेमांथी बे बे बोल वर्जवा ॥
मनजोग १ ॥ वचनजोग २ ॥ शेष जेटला २ बोल राह्य तेमां पहेलो ने बीजो जांगो लाजे ॥
पांच स्थावरमां जेटला बोल लाजे, तेमां बे जांगो लाजे ते पहेलो ने बीजो ॥ त्रण विगलें-
द्रियमांथी १ वचनजोग वज्यो, शेष ३० बोल राह्य तेमां बे जांगो लाजे, पहेलो ने बीजो ॥
तिर्यच पंचेंद्रियमांथी ५ बोल वज्यो ॥ समामिथ्यात्वदृष्टि १ ॥ विजंगज्ञान २ ॥ अवधि-
ज्ञान ३ ॥ मनजोग ४ ॥ वचनजोग ५ ॥ शेष ३५ बोल राह्य तेमां २ जांगो लाजे, पहेलो
ने बीजो ॥ मनुष्यमांथी ११ बोल वज्यो ॥ अलेशी १ ॥ समामिथ्यात्वदृष्टि २ ॥ विजंग-

જ્ઞાન ૩ ॥ મનઃપર્યવજ્ઞાન ૪ ॥ કેવલજ્ઞાન ૫ ॥ નોસન્નાવગ્ત્તા ૬ ॥ અવેદી ૭ ॥ અક-
ષાયી ૮ ॥ મનજોગ ૯ ॥ વચનજોગ ૧૦ ॥ અલેશી ૧૧ ॥ શેષ બોલ ૩૬ રહ્યા તેમાં ૨
જાંગા લાજે, પહેલો ને બીજો ॥ એ સમુચ્ચય અશુભકર્મ આશ્રિ કહ્યું ॥ તેમ જ્ઞાનાવરણીય ૧ ॥ દર્શ-
નાવરણીય ૨ ॥ વેદનીય ૩ ॥ મોહનીય ૪ ॥ નામ ૫ ॥ ગોત્ર ૬ ॥ અંતરાય ૭ ॥ એ ૭ કર્મનો વિચાર
ઓઘિકની પરે જાણવો ॥ હવે આયુષ્યકર્મ બાંધવાનો અધિકાર કહે છે ॥ મનુષ્ય વર્જિ ૨૩ દંરુક-
માં જે જે બોલ લાજે છે, તે તે સર્વ બોલમાં ૧ ત્રિજો જાંગો લાજે ॥ મનુષ્યમાં કૃષ્ણપદ્મી એક
બોલમાં ત્રિજો જાંગો લાજે ॥ શેષ ૩૫ બોલમાં ૨ જાંગા લાજે તે ત્રિજો ને ચોથો ॥ એ
રીતે અનંતરોવવન્નગાદિ ૪ ઉદ્દેશા જાણવા ॥ ઇતિ પાંચમો ઉદ્દેશો સમાપ્તઃ ૫ ॥ હવે પરં-
પરોવવન્નગાદિ ૪ ઉદ્દેશા કહે છે ॥ પરંપરોવવન્નગા તે ઘણા સમય ઉપને થયા હોય તે ૧ ॥
પરંપરોગાઢગા તે ઘણા સમય આકાશ ક્ષેત્ર સ્પર્શ્યાને થયા હોય તે ૨ ॥ પરંપરોઆહારગા
તે ઘણા સમય આહાર લીધાને થયા હોય તે ૩ ॥ પરંપરોપજ્ઞાતગા તે ઘણા સમય પ્રજા
બાંધ્યાને થયા હોય તે ૪ ॥ એ ૪ ઉદ્દેશાનાં ૧૧ દ્વાર, ૨૫ દંરુક, એ પાપકર્મબંધન અધિ-

कार सर्व व्यक्तवता प्रथम ओघिक उद्देशानी परे जाणवी ॥ नवरं पृथ्वी १ ॥ पाणी २ ॥
वनस्पति ३ ॥ ए ३ दंरुकमां २६ बोल लाजे कहेवा ॥ एक तेजुलेश्या वर्जि, त्रण विग-
लेन्द्रियमां २७ बोल लाजे कहेवा ॥ ते ३१ बोलमांथी समकितदृष्टि १ ॥ त्रण ज्ञान ४ ॥ ए
४ बोल वर्जवा ॥ ए ४ उद्देशा थया ॥ इति नवमो उद्देशो समाप्तः ॥ ए ॥ हवे दशमो
चरमनो उद्देशो कहे ठे ॥ ए उद्देशाना ११ छार, २४ दंरुक, ए पापकर्म बंधनाधिकार सर्व
व्यक्तवता प्रथम ओघिक उद्देशानी परे जाणवी ॥ नवरं मनुष्यपदे आयुषनी अपेक्षाये
सामान्यथी ४ जांगा कंध्या ठे, तेमां चरम मनुष्य आश्रि चोथो जांगो संजवे ठे ॥ एम न
मानीए तो चरमपणुं न संजवे ॥ एम बीजे पण विशेष जाणवुं ॥ इति दशमो चरम उ-
द्देशो समाप्तः ॥ १० ॥ हवे ११ मो अचरमनो उद्देशो कहे ठे ॥ ए उद्देशाना, ए पापकर्म-
बंधननो अधिकार, २४ दंरुक, ११ छारथी वतावे ठे ॥ पापकर्म मोहनीय कर्म बांधवा अ-
श्रि समुच्चय जीवमां ४४ बोल लाजे, ते ४७ बोलमांथी अलेशी १ ॥ केवलज्ञानी २ ॥ अ-
जोगी ३ ॥ ए ३ बोल वर्ज्या ॥ ए ३ ने ठेहो जव करवापणुं ठे माटे, ए ४४ बोलमां समु-

ચ્ચય જીવ ૧ ॥ સલેશી ૨ ॥ શુક્લલેશી ૩ ॥ શુક્લપદ્મી ૪ ॥ સમકિતી ૫ ॥ જ્ઞાન ૫ ॥
૧૦ ॥ નોસન્નાવજ્જતા ૧૧ ॥ અવેદી ૧૨ ॥ સકષાયી ૧૩ ॥ લોજ કષાયી ૧૪ ॥
સજોગી ૧૫ ॥ મનજોગી ૧૬ ॥ વચનજોગી ૧૭ ॥ કાયજોગી ૧૮ ॥ સાગારોવજ્જતા ૧૯ ॥
અણાગારોવજ્જતા ૨૦ ॥ ૧૦ બોલમાં ૧-૨-૩ ૧૩ જાંગા લાજે ॥ અકષાયીમાં ૧૬ ત્રિજો
જાંગો લાજે ॥ શેષ ૨૩ બોલ રહ્યા તેમાં ૧-૨ ૧૨ જાંગા લાજે ॥ નારકીથી માંઝી મનુષ્ય વર્જિને
વૈમાનિકમાં ૨૪ ૪ અનુત્તર વિમાન સુધીમાં જે જે ઠેકાણે જેટલા જેટલા બોલ લાજે તેમાં
૧-૨ ૧૨ જાંગા લાજે ॥ મનુષ્યમાં ૪૪ બોલ લાજે, તેમાં સમુચ્ચય જીવની પરે જે જે બો-
લમાં જે જે જાંગા કહ્યા છે તે તે જાંગા કહેવા ॥ હવે આયુષ્ય વર્જિને જ્ઞાનાવરણીયાદિ ૫
કર્મ બાંધવા આશ્રિ સમુચ્ચય જીવમાં ૪૪ બોલ લાજે ॥ તેમાંથી પૂર્વે ૨૦ બોલ વર્જ્યા હતા
તેમાંથી સકષાયી ૧ ॥ લોજ કષાયી ૨ ॥ ૧૨ બોલ વર્જ્યા, શેષ ૨૪ બોલ રહ્યા તેમાં
૧-૨-૩ ૧૩ જાંગા લાજે ॥ અકષાયીમાં ૧૬ ત્રિજો જાંગો લાજે, શેષ ૨૫ બોલ રહ્યા તેમાં
૧-૨ ૧૨ જાંગા લાજે ॥ નારકીથી માંઝી ૪ અનુત્તર વિમાન સુધીમાં ૧-૨

૧૨ જાંગા લાજે ॥ મનુષ્યમાં સમુચ્ચય જીવની પરે જાણવું ॥ હવે વેદનીય કર્મ આશ્રિ સમુચ્ચય
જીવથી માંફી ૪ અનુત્તર વિમાન સુધીમાં જે જે ઠેકાણે જેટલા જેટલા બોલ લાજે છે, તેમાં
૧-૨ ૧ બે જાંગા લાજે ॥ હવે આયુષ્ય કર્મ બાંધવા આશ્રિ સમુચ્ચય જીવમાં ૪૪ બોલ લાજે
તેમાંથી સમામિથ્યાત્વ દૃષ્ટિ ૧ ॥ અવેદી ૨ ॥ અકષાયી ૩ ॥ ૧ ૩ માં ૧ ત્રિજો જાંગો
લાજે, શેષ ૪૧ બોલ રહ્યા તેમાં ૧-૩ ૧ બે જાંગા લાજે ॥ નારકીથી માંફી પૃથ્વી, પાણી,
વનસ્પતિ, ૩ વિગલેંદ્રિય, તથા મનુષ્ય વર્જિને વૈમાનિકમાં ૪ અનુત્તર વિમાન સુધીમાં જે
જે ઠેકાણે જેટલા જેટલા બોલ લાજે, તેમાંથી ૧૬ સમામિથ્યાત્વ દૃષ્ટિમાં ૧૬ ત્રિજો જાંગો
લાજે, શેષ બોલ રહ્યા તેમાં ૧-૩ ૧ બે જાંગા લાજે ॥ પૃથ્વી, પાણી, વનસ્પતિમાં ૨૭ બોલ
લાજે, તેમાંથી ૧૬ તેજુલેશીમાં ત્રિજો જાંગો લાજે, શેષ ૨૬ બોલ રહ્યા તેમાં ૧-૩ ૧ બે
જાંગા લાજે ॥ ત્રણ વિગલેંદ્રિયમાં ૩૧ બોલ લાજે, તેમાંથી સમદૃષ્ટિ ૧ ॥ જ્ઞાન ૩ ૧ ૪
બોલમાં ૧૬ ત્રિજો જાંગો લાજે ॥ શેષ ૨૭ બોલ રહ્યા તેમાં ૧-૩ ૧ ૨ જાંગા લાજે ॥ મનુ-

પ્યમા જે જે બોલમાં જે જે જાગા લાજે, તે સમુચ્ચય જીવના દંડકની પરે ઉતારવા ॥ इति
अगीयारमो अचरम उद्देशो समाप्त ॥ ११ ॥

इति बंधिशतकना बोल संपूर्ण ॥

સમવસરણના બોલ ॥

अथ श्री जगवती श० ३० मांथी समवसरणना बोल लिख्यते ॥

गाथा ॥ जीवाय १ लेस्स २ पक्खि य ३, दिट्ठि य ४ नाण ५ अनाणे ६ ॥

सप्पाय ७ वेय ८ कसाय ९, जोगु १० वओगे ११ एगारस ठाणाइं ॥ १ ॥

ए ११ ठाणा, बोल ४७, दंढक २४ अने समुच्चय १, ए दंढक २५, उपर उतारवा,
तेनो विचार कहे ठे ॥

२५ दंडकना नांम	जीव	लेख्या	पक्ष	दृष्टि	ज्ञान	अज्ञान	संज्ञा	वेद	कषाय	जोग	उपयोग	सर्व
	१	८	२	३	६	४	५	५	६	५	२	४७
समुच्चय जीवमां	१	८	२	३	६	४	५	५	६	५	२	४७
७ नास्कीमां	१	४	२	३	४	४	४	२	५	४	२	३५
१० भवनपत्ति, १६ वाणव्यंतरमां	१	५	२	३	४	४	४	३	५	४	२	३७
ज्योतिषीयी, पहेला २ देवलोक सुधी	१	२	२	३	४	४	४	३	५	४	२	३४
३ जायी १२ देवलोक सुधी	१	२	२	३	४	४	४	२	५	४	२	३३
९ ग्रैवेयकमां	१	२	२	२	४	४	४	२	५	४	२	३२
५ अनुत्तर विमानमां	१	२	१	१	४	०	४	२	५	४	२	२६
पृथ्वी, पाणी, वनस्पतिमां	१	५	२	१	०	३	४	२	५	२	२	२७
तेउ वाउमां	१	४	२	१	०	३	४	२	५	२	२	२६
३ विगलेंद्रियमां	१	४	२	२	३	३	४	२	५	३	२	३१
निर्येच पंचेंद्रियमां	१	७	२	३	४	४	४	४	५	४	२	४०
मनुष्यमां	१	८	२	३	६	४	५	५	६	५	२	४७

હવે સમવસરણ ૪ ॥ ક્રિયાવાદી ૧ ॥ અક્રિયાવાદી ૨ ॥ અજ્ઞાનવાદી ૩ ॥ વિનયવાદી
૪ ॥ એ ૪ સમવસરણ ઉપર ૪૭ બોલ ઉતારવા ॥ સમુચ્ચય જીવમાં બોલ ૪૭ લાજે તેમાં
કૃષ્ણપદ્મી ૧ ॥ મિથ્યાદૃષ્ટિ ૨ ॥ અજ્ઞાન ૪ ॥ એ ૪ બોલમાં ક્રિયાવાદી વર્જિને ૩ સમવસ-
રણ લાજે, અને અલેશી ૧ ॥ સમદૃષ્ટિ ૨ ॥ જ્ઞાન ૬ ॥ એ ૬ ॥ નોસનાવડતા ૧ ॥ અવેદી
॥ ૧૦ ॥ અકષાયી ૧૧ ॥ અજોગી ૧૨ ॥ એ ૧૨ બોલમાં સમવસરણ ૧ ક્રિયાવાદીનું લાજે ॥
સમામિથ્યાત્વ દૃષ્ટિમાં સમવસરણ ૨ લાજે તે અજ્ઞાનવાદી ૧ ॥ વિનયવાદી ૨ ॥ શેષ બોલ
૨૦ માં સમવસરણ ૪ લાજે ॥ એ પહેલું સમુચ્ચયનું દ્વાર થયું ॥ ૨ ॥ હવે નારકીમાં ૩૫
બોલ લાજે તેમાં કૃષ્ણપદ્મી ૧ ॥ મિથ્યાદૃષ્ટિ ૨ ॥ અજ્ઞાન ૪ ॥ એ ૬ બોલમાં ક્રિયાવાદી
વર્જિને ૩ સમવસરણ લાજે ॥ સમદૃષ્ટિ ૧ ॥ જ્ઞાન ૪ ॥ એ ૫ બોલમાં સમવસરણ એક ક્રિયા-
વાદીનું લાજે ॥ સમામિથ્યાત્વ દૃષ્ટિમાં સમવસરણ ૨ લાજે તે અજ્ઞાનવાદી ૧ ॥ વિનય-
વાદી ૨ ॥ શેષ બોલ ૨૩ રહ્યા તેમાં સમવસરણ ૪ લાજે ॥ એ નારકીનું બીજું દ્વાર થયું
॥ ૨ ॥ હવે જવનપતિ વાણવ્યંતરમાં ૩૭ બોલ લાજે તેમાં કૃષ્ણપદ્મી ૧ ॥ મિથ્યાત્વ

दृष्टि १ ॥ अज्ञान ४ ॥ ए ६ बोलमां क्रियावादी वर्जिने ३ समवसरण लाजे ॥ समदृष्टि १ ॥
ज्ञान ४ ॥ ए ५ बोलमां १ क्रियावादीनुं समवसरण लाजे ॥ समामिथ्यात्व दृष्टिमां समवसरण
वे लाजे ते अज्ञानवादी १ ॥ विनयवादी २ ॥ शेष २५ बोलमां समवसरण ४ लाजे ॥ ए
जवनपति वाणव्यंतरनुं त्रोजुं द्वार थयुं ॥ ३ ॥ हवे ज्योतिषीने प्रथम २ देवलोकमां ३४
बोल लाजे तेमां पूर्वोक्त ६ बोलमां समवसरण ३ लाजे ॥ पूर्वोक्त ५ बोलमां समवसरण १
लाजे ॥ समामिथ्यादृष्टिमां अज्ञानवादी १ ॥ विनयवादी २ ॥ ए बे समवसरण लाजे ॥
शेष बोल २२ मां समवसरण ४ लाजे ॥ ए ज्योतिषीनुं चोथुं द्वार थयुं ॥ हवे त्रिजा
देवलोकथी बारमा देवलोकसुधीमां ३३ बोल लाजे तेमां पूर्वोक्त ६ बोलमां तथा ५
बोलमा तथा समामिथ्यादृष्टिमां पूर्ववत् समवसरण लाजे ते उतारवा ने शेष २१ बोलमां
४ समवसरण लाजे ॥ ए ५ मुं द्वार थयुं ॥ हवे ए ग्रेवेयकमां ३२ बोल लाजे तेमां पूर्वो-
क्त ६ बोलमा तथा ५ बोलमां पूर्ववत् समवसरण लाजे ते उतारवा ॥ शेष २१ बोल रह्या
तेमां ४ समवसरण लाजे ॥ ए ६ हुं द्वार थयुं ॥ ६ ॥ हवे ५ अनुत्तर विमानमां २६

बोल लाजे तेमां समवसरण एक क्रियावादीनुं लाजे ॥ ए ७ मुं द्वार थयुं ॥ ७ ॥ हवे
पृथ्वी पाणी वनस्पति ए ३ मां २७ बोल लाजे ते सर्वमां वे समवसरण लाजे ते अक्रिया
वादी १ ॥ अज्ञानवादी २ ॥ ए ८ मुं द्वार थयुं ॥ ८ ॥ हवे तेउ १ वाउ २ ए वेमां २६
बोल लाजे ते सर्वमां वे समवसरण लाजे ते पूर्ववत् ॥ ए ए मुं द्वार थयुं ॥ हवे त्रण
विगलेंद्रियमां ३१ बोल लाजे ते सर्वमां २ समवसरण लाजे ते पूर्ववत् ॥ ए १० मुं द्वार
थयुं ॥ १० ॥ हवे तिर्यच पंचेंद्रियमां ४० बोल लाजे तेमां ६ बोलमां ३ समवसरण लाजे
ते पूर्ववत् ॥ समदृष्टि १ ॥ ज्ञान ४ ॥ ए ५ बोलमां समवसरण १ क्रियावादीनुं लाजे ॥
समामिथ्यात्वदृष्टिमां समवसरण २ लाजे ते पूर्ववत् ॥ शेष २८ बोल रह्या तेमां समवसरण
४ लाजे ॥ ए ११ मुं द्वार थयुं ॥ हवे मनुष्य पंचेंद्रियमां ४७ बोल लाजे तेमा पूर्वोक्त ६
बोलमां ३ समवसरण लाजे पूर्ववत् ॥ अलेशी १ ॥ समदृष्टि २ ॥ ज्ञान ६, ए ८ ॥ नोसन्नाव-
उत्ता ए ॥ अवेदी १० ॥ अकषायी ११ ॥ अजोगी १२ ॥ ए १२ बोलमां समवसरण
क्रियावादीनुं लाजे ॥ समामिथ्यादृष्टिमां समवसरण २ लाजे ते पूर्ववत् ॥ शेष बोल २८ रह्या

તેમાં સમવસરણ ૪ લાગે ॥ ૧૨ મું ઠાર થયું ॥ હવે આયુષ્યના બંધ આશ્રિ કહે છે ॥
સમુચ્ચય જીવમાં ૪૭ બોલ લાગે તેમાં કૃષ્ણપદ્મી ૧ ॥ મિથ્યાદૃષ્ટિ ૨ ॥ અજ્ઞાન ૪ ॥ ૬
બોલમાં સમવસરણ ૩ લાગે ॥ તે ૪ ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ અલેશી ૧ ॥ અકષાયી ૨ ॥
સંસારમિથ્યાદૃષ્ટિ ૩ ॥ કેવલનાણી ૪ ॥ અવેદી ૫ ॥ અજોગી ૬ ॥ ૭ બોલવાળા આયુષ્ય
વાંધે નહિ ॥ સમદૃષ્ટિ ૧ ॥ જ્ઞાન ૪ ॥ ૫ બોલવાળા વે ગતિનું આયુષ્ય વાંધે તે મનુષ્ય ને
દેવનું ॥ મનઃપર્યવજ્ઞાની ૧ ॥ નોસનાવગત્તા ૨ ॥ ૨ બોલવાળા ૧ દેવગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥
કૃષ્ણ ૧ ॥ નીલ ૨ ॥ કાપોત ૩ ॥ ૩ લેશ્યામાં સમવસરણ ૪ લાગે તેમાં ક્રિયાવાદી
૫૬ મનુષ્ય ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ને શેષ ૩ સમવસરણવાળા ૪ ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ તેજુ
૧ ॥ પદ્મ ૨ ॥ શુક્લ ૩ ॥ ૩ લેશીમાં સમવસરણ ૪ લાગે ॥ તેમાં ક્રિયાવાદી મનુષ્ય ને દેવ ૫
વે ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ શેષ ૩ સમવસરણવાળા ૫૬ નારકી વર્જિને ત્રણ ગતિનું આયુષ્ય
વાંધે ॥ શેષ ૨૨ બોલ રહ્યા તેમાં સમવસરણ ૪ લાગે તેમાં ક્રિયાવાદી મનુષ્ય ને દેવ ૫ વે
ગતિનું આયુષ્ય વાંધે અને નારકી દેવતા ક્રિયાવાદી હોય તે મનુષ્યનું આયુષ્ય વાંધે ॥ શેષ

૩ સમવસરણવાળા ૪ ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ હવે નારકી જીવનપતિ વાણવ્યંતર
જ્યોતિર્ષી તથા પહેલા દેવલોકથી માંઝી આઠમા દેવલોક સુધીમાં જે જે ઠેકાણે જેટલા
જેટલા બોલ લાગ્ને તેમાં કૃષ્ણપદ્મો ૧ ॥ મિથ્યાદૃષ્ટિ ૨ ॥ અજ્ઞાન ૪ ॥ એ ૬ બોલના હોય
તે, મનુષ્ય ને તિર્યંચ એ ૨ ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ સમદૃષ્ટિ ૧ ॥ જ્ઞાન ૪ ॥ એ ૫ બોલના
હોય તે ૧ મનુષ્ય ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ સમામિથ્યાદૃષ્ટિવાળા આયુષ્યના અવંધક, શેષ
બોલ જેમાં જેટલા જેટલા લાગ્ને છે તેમાં ક્રિયાવાદી એક મનુષ્યગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ શેષ
૩ સમવસરણવાળા મનુષ્ય ને તિર્યંચ એ બે ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ નવમા દેવલોકથી માંઝી
સર્વાર્થસિદ્ધ સુધીમાં જે જે ઠેકાણે જેટલા જેટલા બોલ લાગ્ને છે તે સર્વ સમવસરણવાળા
એક મનુષ્યગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ સમામિથ્યાત્વદૃષ્ટિવાળા આયુષ્યના અવંધક જાણવા ॥
એ ૭ દ્વાર થયાં ॥ ૭ ॥ હવે પૃથ્વી ૧ ॥ પાણી ૨ ॥ વનસ્પતિ ૩ ॥ એ ૩ માં ૨૭ બોલ લાગ્ને
છે તેમાં એક તેજુલેશી આયુષ્યના અવંધક, શેષ ૨૬ બોલવાળા મનુષ્ય ૧ ॥ તિર્યંચ ૨ ॥
એ બે ગતિનું આયુષ્ય વાંધે ॥ એ ૮ મું દ્વાર થયું ॥ ૮ ॥ હવે તેજ ૧ ॥ વાત ૨ ॥ એ બેમાં

२६ बोल लाजे ते सर्वे १ तिर्यच गतिनुं आयुष्य बांधे ॥ ए ए मुं द्वार थयुं ॥ ए ॥ हवे
त्रण विगलेंद्रियमां ३१ बोल लाजे तेमां समकितदृष्टि १ ॥ ज्ञान ३ ॥ ए ४ बोलवाळा आ-
युष्य न बांधे, शेष २७ बोलवाळा मनुष्य १ ॥ तिर्यच २ ॥ ए वे गतिनुं आयुष्य बांधे ॥
ए १० मुं द्वार थयुं ॥ १० ॥ हवे तिर्यच पंचेंद्रियमांहि ४० बोल लाजे तेमां कृष्णपद्मो
१ ॥ मिथ्यादृष्टि २ ॥ अज्ञान ४ ॥ ए ६ बोलवाळा ४ गतिनुं आयुष्य बांधे ॥ समदृष्टि १ ॥
ज्ञान ४ ॥ ए ५ बोलवाळा १ देवगतिनुं आयुष्य बांधे ॥ समाभिध्यात्वदृष्टि आयुष्य न
बांधे ॥ शेष २० बोल रह्या तेमां कृष्ण १ ॥ नील २ ॥ कापोत ३ ॥ ए त्रण लेख्यामां समवस-
रण ४ लाजे, तेमां जे क्रियावादी होय ते आयुष्य न बांधे ॥ शेष ३ समवसरणवाळा ४
गतिनुं आयुष्य बांधे ॥ तेजु १ ॥ पद्म २ ॥ शुक्ल ३ ॥ ए त्रण लेख्यामां समवसरण ४
लाजे, तेमां जे क्रियावादी ते १ देवगतिनुं आयुष्य बांधे ॥ शेष ३ समवसरणवाळा १ नार-
कीनुं आयुष्य वर्जिने ३ गतिनुं आयुष्य बांधे ॥ ए ११ मुं द्वार थयुं ॥ हवे मनुष्यमां
४७ बोल लाजे तेमां जे जे बोल आयुष्य बांधे न बांधे तेनो वर्णवसमुच्चय जीवना आयुष्य

વાંધવાના દ્વારની પરે જાણવો ॥ નવરં સમુચ્ચય જીવમાં એ બોલમાં મનુષ્ય અને દેવતાનું
આયુષ્ય વાંધે તે ઠેકાણે મનુષ્ય દેવગતિ વૈમાનિકનું આયુષ્ય વાંધે ॥ એ ૧૨ મું દ્વાર થયું ॥
હવે જવ્ય અજવ્યનું દ્વાર કહે છે ॥ સમુચ્ચય જીવમાં ૪૭ બોલ લાગે તેમાં કૃષ્ણપદ્મી ૧ ॥
મિથ્યાદૃષ્ટિ ૨ ॥ અજ્ઞાન ૪ એ ૬ બોલમાં જવ્ય અજવ્ય બે હોય ॥ અલેશી ૧ ॥ શુક્લ-
પદ્મી ૨ ॥ સમદૃષ્ટિ ૩ ॥ સમામિથ્યાદૃષ્ટિ ૪ ॥ જ્ઞાન ૬ ॥ એવં ૧૦ ॥ નોસન્નાવજ્ઞતા ૧૧ ॥ અ-
વેદી ૧૨ ॥ અકષાયી ૧૩ ॥ અજોગી ૧૪ ॥ એ ૧૪ બોલમાં એકલા જવ્ય હોય ॥ શેષ ૨૭
બોલ રહ્યા તેમાં જે ક્રિયાવાદી હોય તે જવ્ય જ હોય ॥ શેષ ૩ સમવસરણવાળામાં જવ્ય
અજવ્ય બે હોય ॥ નારકીથી માંની ૧૨ દેવલોક સુધીમાં કૃષ્ણપદ્મી ૧ ॥ મિથ્યાદૃષ્ટિ ૨ ॥
અજ્ઞાન ૪ ॥ એ ૬ બોલમાં જવ્ય અજવ્ય બે હોય ॥ સમદૃષ્ટિ ૧ ॥ શુક્લપદ્મી ૨ ॥
સમામિથ્યાદૃષ્ટિ ૩ ॥ જ્ઞાન ૪ ॥ એવં ૭ બોલમાં એકલા જવ્ય જ હોય ॥ શેષ બોલ જે જે ઠેકા-
ણે જેટલા જેટલા લાગે છે તેમાં સમવસરણ ૪ લાગે, તેમાં જે ક્રિયાવાદી તે નિશ્ચયે જ
જવ્ય હોય ॥ શેષ ૩ સમવસરણવાળામાં જવ્ય અજવ્ય બે હોય ॥ નવ પ્રવૈયકમાં ૩૨ બોલ

लाजे तेमां शुक्लपक्षी १ ॥ समदृष्टि २ ॥ ज्ञान ४ ॥ ए ६ बोलमां निश्चय जव्य होय ॥
मिथ्यादृष्टि १ ॥ कृष्णपक्षी २ ॥ अज्ञान ४ ॥ ए ६ बोलमां जव्य अजव्य बे होय ॥ शेष
२० बोल रह्या तेमां समवसरण ४ लाजे, तेमां जे क्रियावादी ते निश्चये जव्य होय ॥ शेष ३
समवसरणवाळा ते जव्य अजव्य बे होय ॥ पांच अनुत्तर विमानमां २६ बोल लाजे ते
सर्वे निश्चय जव्य होय ॥ पांच स्थावरमां शुक्लपक्षी एकला जव्य होय ॥ शेष २६ बोलमां
जव्य अजव्य बे होय ॥ ३ विगलेंद्रियमां शुक्लपक्षी १ सम्यक्दृष्टि २ ज्ञान ३ ए ५ बोलमां
एकला जव्य होय ॥ शेष २६ बोलमां जव्य अजव्य बे होय ॥ तिर्यंच पंचेंद्रियमां कृष्णपक्षी
१ ॥ मिथ्यादृष्टि २ ॥ अज्ञान ४ ॥ ए ६ बोलमां जव्य अजव्य बे होय ॥ समदृष्टि १ ॥ समा-
मिथ्यादृष्टि २ ॥ शुक्लपक्षी ३ ॥ ज्ञान ४ ॥ ए ७ बोलमां एकला जव्य होय ॥ शेष २७
बोल रह्या तेमां समवसरण ४ लाजे, तेमां क्रियावादी एकला जव्य होय ॥ शेष ३ समवसर-
णवाळा तो जव्य अजव्य बे होय ॥ ११ ॥ हवे मनुष्यमां ४७ बोल लाजे तेमां जेटला
जेटला बोलमां जव्य अजव्यपणुं जे जे ठेकाणे लाजे तेनो वर्णवसमुच्चय जीवनी परे जा-

णवो ॥ ए १२ मुं द्वार थयुं ॥ इति समुच्चयनो प्रथम उद्देशो संपूर्ण ॥ १ ॥ हवे प्रथम
समय उपन्या आश्रिना ४ उद्देशा कहे ठे ॥ अणंतरोववणगा ते आंतरारहित प्रथम
समयना उपन्या १ ॥ अणंतरोगाढगा ते प्रथम समये जे क्षेत्र अवगाढ्याते २ ॥ अणंतर
आहारगा ते प्रथम समय आहार लीधाने थयो होय ३ ॥ अणंतरपज्जत्तगा ते एक समय
प्रजा बांध्याने थयो होय ४ ॥ ए ४ प्रथम समयना होय तेने अणंतर कहिए ॥ हवे २५
दंरुक १२ द्वार उपर उतारया; तेमां समुच्चय जीवमां ४९ बोल लाजे तेमांथी १० बोल
वर्जवा ते अलेशी १ ॥ समामिथ्यादृष्टि २ ॥ मनःपर्यव ज्ञानी ३ ॥ केवलज्ञानी ४ ॥ नो-
सन्नावउत्ता ५ ॥ अवेदी ६ ॥ अकषायी ७ ॥ मनजोगी ८ ॥ वचनजोगी ९ ॥ अजोगी १० ॥
ए १० बोल वर्जिने शेष ३९ बोल अनंतर ४ द्वारमां लाजे ॥ १ ॥ नारकी आदि देइ
बारमा देवलोक सुधी जे जे ठेकाणे जेटला जेटला समुच्चय बोल लाजे ठे तेमांथी समा-
मिथ्यात्वदृष्टि १ ॥ मनजोग २ ॥ वचनजोग ३ ॥ ए त्रण त्रण बोल वर्जवा केमके ए ३
बोल उपजतां प्रथम समये न होय ॥ नव ग्रैवेयक तथा पांच अनुत्तर विमानमां समुच्चय

બોલ જેટલા જેટલા લાજે છે તેમાંથી મનજોગ ૧ ॥ વચનજોગ ૨ ॥ એ વે બોલ વર્જવા ॥
પાંચ સ્થાવરમાંથી એકે બોલ વર્જવો નહિ ॥ ત્રણ વિગલેંદ્રિયમાંથી ૧ વચનજોગ વર્જવો ॥
તિર્યંચ પંચેંદ્રિયમાં ૪૦ બોલ લાજે છે તેમાંથી સમામિથ્યાદૃષ્ટિ ૧ ॥ અવધિજ્ઞાન ૨ ॥
વિજંગજ્ઞાન ૩ ॥ મનજોગ ૪ ॥ વચનજોગ ૫ ॥ એ ૫ બોલ વર્જવા ॥ મનુષ્યમાં ૪૭ બોલ
લાજે છે તેમાંથી ૧૧ બોલ વર્જવા ॥ અલેશી ૧ ॥ સમામિથ્યાદૃષ્ટિ ૨ ॥ મનઃપર્યવજ્ઞાન
૩ ॥ કેવલજ્ઞાન ૪ ॥ નોસન્નાવત્તા ૫ ॥ અવેદી ૬ ॥ અકષાયી ૭ ॥ મનજોગ ૮ ॥ વચ-
નજોગ ૯ ॥ વિજંગજ્ઞાન ૧૦ ॥ અજોગી ૧૧ ॥ એ ૧૧ બોલ વર્જવા ॥ હવે અનંતર ૪ બોલ-
માંહિ જે જે ઠેકાણે જેટલા જેટલા બોલ લાજે છે તેમાં સમવસરણ ઉતારવા તે સમુચ્ચય
પ્રથમ ઉદ્દેશમાં ઉતાર્યાની પરે જાણવા ॥ અનંતર ૪ બોલમાંહિ જેટલા જેટલા બોલ લાજે
તેટલા આયુષ્યના અબંધકના જાણવા ॥ અનંતર ૪ બોલમાંહિ જઠ્ઠ્ય અજઠ્ઠ્યપણાનો વર્ણવ સમુ-
ચ્ચય ઉદ્દેશાની પરે કરવો ॥ એ ૪ ઉદ્દેશા થયા ॥ ઇતિ પાંચ ઉદ્દેશા સંપૂર્ણ ॥ ૫ ॥ હવે
પરંપરોવવન્નગાદિ ૪ ઉદ્દેશા કહે છે ॥ પરંપરોવવન્નગા તે ઘણા સમય ઉપડ્યાને જેને થયા

હોય તે ૧ ॥ પરંપરોગાઢગા તે ઘણા સમય ક્ષેત્ર અવગાહ્યાને જેને થયા હોય તે ॥ પરંપરા-
 હારગા તે ઘણા સમય આહાર લીધા જેને થયા હોય તે ૩ ॥ પરંપરપક્ષત્તગા તે ઘણા
 સમય પ્રજા બાંધ્યાને જેને થયા હોય તે ૪ ॥ પરંપર ઉદ્દેશે સમવસરણ ઉતારવા ॥ આયુષ્ય
 બાંધવાનો જ્ઞવ્ય અજ્ઞવ્યપણું ઉતારવાનો વર્ણવ સમુચ્ચય ઉદ્દેશાની પરે જાણવો ॥ તેમાં એ-
 ટલો ફેર જે પૃથ્વી ૧ ॥ પાણી ૨ ॥ વનસ્પતિ ૩ ॥ એ ૩ માં તજુ લેશ્યા કહેવો નહિ ॥ ૩
 વિગલેંદ્રિયમાં સમકિત ૧ ॥ જ્ઞાન ૩ ॥ એ ૪ બોલ વર્જવા, શેષ તેમજ ॥ એ ૪ ઉદ્દેશા થયા ॥
 ઇતિ નવ ઉદ્દેશા સમાપ્ત ॥ એ ॥ હવે ચરમ અચરમના વે ઉદ્દેશા કહે છે ॥ તેમાં ચરમનો
 ઉદ્દેશો સમુચ્ચય ઉદ્દેશાની પરે ઉતારવો ॥ અચરમને ઉદ્દેશે સર્વાર્થસિદ્ધ વર્જિને તથા મનુ-
 ષ્યમાં અલેશી ૧ ॥ કેવલજ્ઞાની ૨ ॥ અજોગી ૩ ॥ એ ૩ બોલ વર્જિને ॥ વીજો સર્વ અધિકાર
 સમુચ્ચય ઉદ્દેશાની પરે જાણવો ॥ એ ૨ ઉદ્દેશા થયા ॥ ઇતિ ૧૧ ઉદ્દેશા થયા ॥

ઇતિ સમવસરણના બોલ સંપૂર્ણ ॥

લલિતા વાલ ॥

અથ શ્રી લલિતા બોલ જગવતી સૂત્ર શતક ૮ મા ના ઉદ્દેશા વીજાથી લખ્યા છે ॥
૫ જ્ઞાનના જ્ઞેદ નંદીસૂત્રથી જાણવા ઇટલે પૂર્વે જ્ઞાન તથા અજ્ઞાન કહ્યા ॥ હવે જ્ઞાની
તથા અજ્ઞાની કહે છે ॥ ‘જીવાણં જંતે કિંનાણી અન્નાણી’ ઇત્યાદિ ૨૧ દ્વારે કરી વર્ણવીશું ॥
ગાથા ॥ જીવ ૧ ગદ્ ૨ હંદિય ૩ કાણ ૪ । સુદુમ ૫ પજ્જત્તિ ૬ જવત્થે ય ૭ ॥

જવસિદ્ધિય ય ૮ સણિ ૯ । લલ્હિ ૧૦ ઉવચ્ચોગ ૧૧ જોગે ય ૧૨ ॥ ૧ ॥

લેસ્સા ૧૩ કસાય ૧૪ વેણ ૧૫ । આહારે ૧૬ નાણગોયરે ૧૭ ॥

કાલે ૧૮ અંતર ૧૯ અપ્પાવહુયં ૨૦ । પજ્જાવા ૨૧ ચેવ દારાઈં ॥ ૨ ॥

હવે પ્રથમ જીવદ્વાર કહે છે ॥ ૨૬ ॥

૧ સમુચ્ચય જીવમાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જનના ॥ ૨ નારકીમાં પહેલી નારકીમાં
૩ જ્ઞાનની નિયમા, અજ્ઞાન ૩ ની જનના, શેષ ૬ નારકીમાં ત્રણ જ્ઞાન ત્રણ અજ્ઞાનની

नियमा ॥ १९ दश जवनपतिमां ३ ज्ञाननी नियमा, अज्ञान ३ नी जजना ॥ १७ पांच स्था-
वरमां १ अज्ञाननी नियमा ॥ २० त्रण विगलेंद्रिय असंझी तिर्यच पंचेंद्रियमां १ ज्ञान,
१ अज्ञाननी नियमा ॥ २१ संझी तिर्यच पंचेंद्रियमां ३ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ॥
२२ सन्नि मनुष्यमां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना, असंझी मनुष्यमां १ अज्ञाननी नियमा ॥
२३ वाणव्यंतरमां ३ ज्ञाननी नियमा, अज्ञान ३ नी जजना ॥ २५ ज्योतिषीथी मांकी
नव ग्रैवेयकमुधीमां ३ ज्ञान, ३ अज्ञाननी नियमा ॥ पांच अनुत्तर विमानमां त्रण ज्ञाननी
नियमा, अज्ञान नथी ॥ २६ सिद्धमां १ केवलज्ञाननी नियमा ॥

हवे बीजुं गतिद्वार कहे ठे ॥ ५-३१ ॥

१ नरकगतिमां ३ ज्ञाननी नियमा, ३ अज्ञाननी जजना ॥ २ तिर्यचगतिमां १ ज्ञान,
१ अज्ञाननी नियमा ॥ ३ मनुष्यगतिमां ३ ज्ञाननी जजना, अज्ञान १ नी नियमा ॥ ४ देव-
गतिमां ३ ज्ञाननी नियमा, ३ अज्ञाननी जजना ॥ ५ सिद्धगतिमां १ केवलज्ञाननी नियमा ॥

હવે ત્રિજું ઇન્દ્રિયદ્વાર કહે છે ॥ ૭-૩૮ ॥

૧ સંદિયામાં ૪ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની ઝજના ॥ ૨ એકેન્દ્રિયમાં ૨ અજ્ઞાનની નિયમા-
મતિ અજ્ઞાન, શ્રુત અજ્ઞાન ॥ ૫ ત્રણ વિગલેન્દ્રિયમાં ૨ જ્ઞાન, ૨ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૬
પંચેન્દ્રિયમાં ૪ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની ઝજના ॥ ૭ અણિન્દિયામાં ૧ કેવલજ્ઞાનની નિયમા ॥

હવે ચોથું કાયદ્વાર કહે છે ॥ ૮-૪૬ ॥

૧ સકાશ્યામાં પાંચ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની ઝજના ॥ ૬ પાંચ સ્થાવરમાં ૨ અજ્ઞાનની
નિયમા ॥ ૭ ત્રસકાશ્યામાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની ઝજના ॥ ૮ અકાશ્યામાં ૧ કેવલ-
જ્ઞાનની નિયમા ॥

હવે પાંચમું સૂક્ષ્મદ્વાર કહે છે ॥ ૩-૪૯ ॥

૧ સૂક્ષ્મમાં ૨ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૨ બાદરમાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની ઝજના ॥
૩ નોસૂક્ષ્મનોશ્વરમાં ૧ કેવલજ્ઞાનની નિયમા ॥

હવે ષટ્તું પર્યાપ્તિદ્વાર કહે છે ॥ ૫૧-૧૦૦ ॥

૧ સમુચ્ચય પ્રજાતામાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની ઝજના ॥ ૨ નારકી પ્રજાતામાં ૩ જ્ઞાન,

૩ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૧૨ દસ જવનપતિ પ્રજાતામાં ૩ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૨૦
૫ સ્થાવર ને ૩ વિગલેંદ્રિય, અસંજી તિર્યંચના પ્રજાતામાં ૨ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૨૧ તિર્યંચ
પંચેંદ્રિય પ્રજાતામાં ૩ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૨૨ મનુષ્ય પ્રજાતામાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અ-
જ્ઞાનની જજના ॥ ૨૫ વાણવ્યંતર જ્યોતિષીથી માંત્રી નવ ગ્રૈવેયકસુધીના પ્રજાતામાં ૩ જ્ઞાન,
૩ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ પાંચ અનુત્તર વિમાનના પર્યાતામાં ત્રણ જ્ઞાનની નિયમા ॥ ૬ સમુ-
ત્તચય અપ્રજાતામાં ૩ જ્ઞાન, ને ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૨૭ પેહેલી નારકીના અપ્રજાતામાં ૩
જ્ઞાનનો નિયમા, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ પાંચ નારકીના અપર્યાતામાં ત્રણ જ્ઞાન, ત્રણ અ-
જ્ઞાનની નિયમા ॥ સાતમીના અપર્યાતામાં ત્રણ અજ્ઞાનની નિયમા, નાણ નથી ॥ ૩૭ દસ જવન-
પતિ અપ્રજાતામાં ૩ જ્ઞાનની નિયમા, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૪૨ પાંચ સ્થાવર ને અસંજી
મનુષ્યના અપ્રજાતામાં ૨ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૪૫ વિગલેંદ્રિયને અસંજી તિર્યંચ પંચેંદ્રિ-
યના અપ્રજાતામાં ૨ જ્ઞાન, ૨ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૪૬ તિર્યંચ પંચેંદ્રિય પ્રજાતામાં ૨ જ્ઞાન,
૨ અજ્ઞાનનો નિયમા ॥ ૪૭ મનુષ્ય અપ્રજાતામાં ૩ જ્ઞાનની જજના, ૨ અજ્ઞાનનો નિયમા ॥

४८ वाणव्यंतर अप्रजातामा ३ ज्ञाननी नियमा, ३ अज्ञाननी जजना ॥ ५० ज्योतिषीथी
मांकी नव ध्रैवेयकसुधीना अप्रजातामां ३ ज्ञान, ३ अज्ञाननी नियमा ॥ पांच अनुत्तर विमा-
नना अपर्यातामां त्रण ज्ञाननी नियमा, अज्ञान नथी ॥ ५१ नोप्रजातानोअप्रजातामां १
केवलज्ञाननी नियमा ॥

हवे ७ मुं जवत्थद्वार कहे ठे ॥ ५-१०५ ॥

१ नारकी जवत्थामां ३ ज्ञाननी नियमा, ३ अज्ञाननी जजना ॥ २ तिर्यच जवत्था-
मां ३ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ॥ ३ मनुष्य जवत्थामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ॥
४ देव जवत्थामां ३ ज्ञाननी नियमा, ३ अज्ञाननी जजना ॥ ५ अजवत्थामां १ केवल-
ज्ञाननी नियमा ॥

हवे ८ मुं जवसिद्धिकद्वार कहे ठे ॥ ३-१०८ ॥

१ जवसिद्धियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ॥ २ अजवसिद्धियामां ३ अज्ञा-
ननी जजना ॥ ३ नोजवसिद्धियानोअजवसिद्धियामां १ केवलज्ञाननी नियमा ॥

હવે ૯ મું સંજીઘાર કહે ઢે ॥ ૩-૧૧૧ ॥

૧ સંજીમાં ૪ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૨ અસંજીમાં ૨ જ્ઞાન, ૨ અજ્ઞાનની નિ-
યમા ॥ ૩ નોસંજીનોઅસંજીમાં ૧ કેવલજ્ઞાનની નિયમા ॥

હવે ૧૦ મું લઙ્ઘિઘાર કહે ઢે ॥ ૭૦-૧૦૧ ॥

ગાથા ॥ નાણતિ ચરિત્તા ચરિત્તે । દાણાં પંચ લઙ્ઘિય ॥

ઇંદિય લઙ્ઘિ દસમા । ણ્યાસિં સત્તરિ જેદાય ॥ ૧ ॥

અર્થ-જ્ઞાનાદિ ૩, જ્ઞાનલઙ્ઘિ ૧, દંસણ લઙ્ઘિ ૨, ચારિત્ર લઙ્ઘિ ૩, ચરિત્તાચરિત્ત લઙ્ઘિ
૧, દાનાદિ ૫, ઇંદિય લઙ્ઘિ ૫, ૯ ૧૦ ઘારે કરી ૭૦ બોલ વર્ણવે ઢે ॥

પ્રથમ જ્ઞાનઘાર-બોલ ૨૦ ॥

૧ નાણ લઙ્ઘિયામાં ૫ જ્ઞાનની જજના, અજ્ઞાન નથો ॥ ૨ તસ્સ અલઙ્ઘિયામાં ૩ અ-
જ્ઞાનની જજના, જ્ઞાન નથો ॥ ૩ મતિજ્ઞાન લઙ્ઘિયામાં ૪ જ્ઞાનની જજના, જ્ઞાનમાં અ-
જ્ઞાન હોથ નહિ ॥ ૪ તસ્સ અલઙ્ઘિયામાં ૧ કેવલજ્ઞાનની નિયમા, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥

५ श्रुत ज्ञान लङ्घियामां ४ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ॥ ६ तस्स अलङ्घियामां १
केवलज्ञाननी नियमा, ३ अज्ञाननी जजना ॥ ७ अवधिज्ञान लङ्घियामां ४ ज्ञाननी ज-
जना, अज्ञान नथी ॥ ८ तस्स अलङ्घियामां ४ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ॥ ९ मनःप-
र्यव लङ्घियामां ४ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ॥ १० तस्स अलङ्घियामां ४ ज्ञान, ३
अज्ञाननी जजना ॥ ११ केवलज्ञान लङ्घियामां १ केवलज्ञाननी नियमा, अज्ञान नथी ॥
१२ तस्स अलङ्घियामां ४ ज्ञान, ने ३ अज्ञाननी जजना ॥ १३ अज्ञान लङ्घियामां ३
अज्ञाननी जजना, ज्ञान नथी ॥ १४ तस्स अलङ्घियामां ५ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ॥
१५ मति अज्ञान लङ्घियामां ३ अज्ञाननी जजना, ज्ञान नथी ॥ १६ तस्स अलङ्घियामां
५ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ॥ १७ श्रुत अज्ञान लङ्घियामां ३ अज्ञाननी जजना,
ज्ञान नथी ॥ १८ तस्स अलङ्घियामां ५ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ॥ १९ विज्रंग
ज्ञान लङ्घियामां ३ अज्ञाननी नियमा, ज्ञान नथी ॥ २० तस्स अलङ्घियामां ५ ज्ञाननी
जजना, २ अज्ञाननी नियमा ॥

बीजुं दर्शनद्वार-बोल ८ ॥

११ दंसण लद्धियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना १ ॥ १२ तस्स अलद्धियामां नत्थि कोइ जीवो २ ॥ १३ समदंसण लद्धियामां ५ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ३ ॥ तस्स अलद्धियामां ३ अज्ञाननी जजना, ज्ञान नथी ४ ॥ १४ मिह्वादंसण लद्धियामां ३ अज्ञाननी जजना, ज्ञान नथी ५ ॥ १५ तस्स अलद्धियामां ५ ज्ञान, त्रण अज्ञाननी जजना ६ ॥ १६ समामिह्वादंसण लद्धियाभां ३ अज्ञाननी जजना, ज्ञान नथी ७ ॥ १७ तस्स अलद्धियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ८ ॥

त्रिजुं चारित्रद्वार-बोल १२ ॥

१८ चरित्त लद्धियामां ५ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी १ ॥ १९ तस्स अलद्धियामां ४ ज्ञान, अज्ञान ३ नी जजना, मनःपर्यव नथी २ ॥ २० सामायिक चारित्र लद्धियामां ४ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ३ ॥ २१ तस्स अलद्धियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ४ ॥ २२ वेदोपस्थापनीय चारित्र लद्धियामां ४ ज्ञाननी जजना, अ-

लङ्घिना
॥१४९॥

ज्ञान नथी ५ ॥ ३४ तस्स अलङ्घियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ६ ॥
३५ परिहारविशुद्ध चारित्र लङ्घियामां ४ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ७ ॥ ३६ तस्स
अलङ्घियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ८ ॥ ३७ सूक्ष्म संपराय चारित्र लङ्घियामां
४ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ९ ॥ ३८ तस्स अलङ्घियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी
जजना १० ॥ ३९ यथाख्यात चारित्र लङ्घियामां ५ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ११ ॥
४० तस्स अलङ्घियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना ॥ १२ ॥

चोथुं चारित्राचारित्र द्वार-बोल २ ॥

४१ चरित्ताचरित्त लङ्घियामां ३ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ॥ १ ॥ ४२ तस्स
अलङ्घियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना २ ॥

पांचमुं दानलब्धिद्वार-बोल २ ॥

४३ दाण लङ्घियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी जजना १ ॥ ४४ तस्स अलङ्घियामां १
केवलज्ञाननी नियमा २ ॥

बोल.

॥१४९॥

वतुं लाज लब्धिद्वार-बोल २ ॥

४६ एवं लाज लब्धियाना २ बोल पूर्ववत् २ ॥

सातमुं जोग लब्धिद्वार-बोल २ ॥

४७ एवं जोग लब्धियाना २ बोल पूर्ववत् २ ॥

आठमुं उपजोग लब्धिद्वार-बोल २ ॥

५० एवं उपजोग लब्धियाना २ बोल पूर्ववत् २ ॥

नवमुं वीर्य लब्धिद्वार-बोल ७ ॥

५१ एवं वीर्यलब्धियाना पूर्ववत् १ ॥ ५२ तस्स अलब्धियामां १ केवलज्ञान २ ॥

५३ बाल वीर्यलब्धियामां ३ ज्ञान, चोथा गुणस्थाने समदृष्टि आश्रि, ३ अज्ञाननी
जजना ३ ॥ ५४ तस्स अलब्धियामां ५ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ४ ॥ ५५ पंक्ति
वीर्यलब्धियामा ५ ज्ञाननी जजना, अज्ञान नथी ५ ॥ ५६ तस्स अलब्धियामां ४
ज्ञान, मनःपर्यव नहि, ३ अज्ञाननी जजना ६ ॥ ५७ बालपंक्ति वीर्य लब्धियामां ३

ज्ञाननी ऋजना, अज्ञान नथी ७ ॥ ५७ तस्स अलङ्घियामां ५ ज्ञान, ३ अज्ञाननी ऋजना ७ ॥
दशमुं इंद्रिय लब्धिद्वार-बोल १२ ॥

५८ इंद्रिय लङ्घियामां ४ ज्ञान, ३ अज्ञाननी ऋजना १ ॥ ६० तस्स अलङ्घियामां
१ केवलज्ञाननी नियमा २ ॥ ६१ श्रोत्रेन्द्रिय लङ्घियामां ४ ज्ञान, ३ अज्ञाननी ऋजना ३ ॥
६२ तस्स अलङ्घियामां ४ ज्ञाननी ऋजना, २ अज्ञाननी नियमा ४ ॥ ६३ चक्षुःइन्द्रियना
लङ्घियामां ४ ज्ञान, ३ अज्ञाननी ऋजना ५ ॥ ६४ तस्स अलङ्घियामां २ ज्ञाननी ऋजना
ने १ केवलनी नियमा, एवं ज्ञान ३ ने २ अज्ञाननी नियमा ६ ॥ ६५ घ्राणेन्द्रियना लङ्घि-
यामां ४ ज्ञान, ३ अज्ञाननी ऋजना ७ ॥ ६६ तस्स अलङ्घियामां २ ज्ञाननी ऋजना, ने
१ केवलनी नियमा, एवं ३ ज्ञान ने २ अज्ञाननी नियमा ७ ॥ ६७ जीर्णेन्द्रियना लङ्घियामां
४ ज्ञान, ३ अज्ञाननी ऋजना ८ ॥ ६८ तस्स अलङ्घियामां १ केवलज्ञान, ने २ अज्ञाननी
नियमा १० ॥ ६९ फासिंदिय लङ्घियामां ४ ज्ञान, ३ अज्ञाननी ऋजना ११ ॥ ७० तस्स
अलङ्घियामां १ केवलज्ञाननी नियमा १२ ॥

હવે ૧૧ મું ઉપયોગ દ્વાર કહે છે ॥ વોલ ૧૪-૧૯૫ ॥

૧ સાગારોવઉત્તામાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૩ મતિ શ્રુત સાગારોવઉત્તામાં
૪ જ્ઞાનની જજના, અજ્ઞાન નથી ॥ ૪ અવધિજ્ઞાન સાગારોવઉત્તામાં ૪ જ્ઞાનની જજના ॥
૫ મનઃપર્યવજ્ઞાન સાગારોવઉત્તામાં ૪ જ્ઞાનની જજના ॥ ૬ કેવલજ્ઞાન સાગારોવઉત્તામાં
૧ કેવલજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૭ મતિશ્રુત અજ્ઞાન સાગારોવઉત્તામાં ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥
૮ વિત્તંગજ્ઞાન સાગારોવઉત્તામાં ૩ અજ્ઞાનની નિયમા ॥ ૧૦ આણાગારોવઉત્તામાં ૫ જ્ઞાન,
૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૧૧ ચક્ષુ અવક્ષુદર્શન આણાગારોવઉત્તામાં ૪ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની
જજના ॥ ૧૨ અવધિદર્શન આણાગારોવઉત્તામાં ૪ જ્ઞાનની જજના, ૩ અજ્ઞાનની નિયમા ॥
૧૪ કેવલ દર્શન આણાગારોવઉત્તામાં ૧ કેવલજ્ઞાનની નિયમા ॥

હવે ૧૨ મું યોગ દ્વાર કહે છે ॥ વોલ ૫-૨૦૦ ॥

૪ સજોગી મનજોગી વચનજોગી કાયજોગીમાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥
૫ અજોગીમાં ૧ કેવલજ્ઞાનની નિયમા ॥

લલિતા
॥૧૫૧॥

હવે ૧૩ મું લેશ્યાદ્વાર કહે છે ॥ વોલ ૮-૨૦૮ ॥

૧ સલેશીમાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૬ કૃષ્ણાદિ ૫ લેશીમા ૪ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૭ શુક્લ લેશીમાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૮ અલેશીમાં ૧ કેવલજ્ઞાનની નિયમા ॥

હવે ૧૪ મું કષાયદ્વાર કહે છે ॥ વોલ ૬-૨૧૪ ॥

૫ સકષાયી, ક્રોધ કષાયી, માન કષાયી, માયા કષાયી, લોભ કષાયી, એ ૫ માં ૪ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૬ અકષાયીમાં ૫ જ્ઞાનની જજના ॥

હવે ૧૫ મું વેદદ્વાર કહે છે ॥ વોલ ૫-૨૧૫ ॥

૪ સવેદી, સ્ત્રી, પુરુષ, નપું, એ ૪ માં ૪ જ્ઞાન, ને ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૫ અવેદીમા ૫ જ્ઞાનની જજના ॥

હવે ૧૬ મું આહારદ્વાર કહે છે ॥ વોલ ૨-૨૨૧ ॥

૧ આહારકમાં ૫ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥ ૨ અણાહારકમાં ૪ જ્ઞાન, ૩ અજ્ઞાનની જજના ॥

વોલ.

॥૧૫૧॥

हवे १७ मुं नाणगोयरछार कहे ठे ॥

नाण केहेतां ज्ञानना विषयनुं परिमाण, गोयर कहेतां अर्थना ग्रहणनो विषय केटलो
ठे ? उत्तर-मति १ ॥ श्रुतज्ञान २ ॥ चार प्रकारे-द्रव्यथी १ ॥ क्षेत्रथी २ ॥ कालथी ३ ॥
जावथी ४ ॥ तेमां प्रथम मतिज्ञानी आदेश करीने (सामान्य प्रकारे) सर्व द्रव्य, सर्व क्षेत्र,
सर्व काल, सर्व जाव, जाणे पण देखे नहीं, श्रुतज्ञानी सउपयोगी (उपयोग सहित) सर्व द्रव्य,
सर्व क्षेत्र, सर्वकाल, सर्वजाव, जाणेश पासेश ४ ॥ १ ॥ अवधिज्ञानी उपयोग देतां द्रव्यथी
जघन्य अनंतां रूपी द्रव्य जाणे देखे, उत्त० सर्व रूपी द्रव्य जाणे देखे १ ॥ क्षेत्रथी उप-
योग देतो ज० अंगुलनो असंख्यातमो जाग जाणे देखे, उत्त० आखो लोक जाणे देखे,
ते लोकना जेवना असंख्याता खांमुआ अलोकमां जाणे देखे २ ॥ कालथी ज० आवलि-
कानो असंख्यातमो जाग आगळो पाठलो काल जाणे देखे, उत्त० असंख्याता उत्सर्पि-
णीओ अवसर्पिणीओ एटलो आगलो पाठलो काल जाणे देखे ३ ॥ जावथी ज० उत्त०
अनंता जाव जाणे देखे, सर्व जावथी अनंतमो जाग जाणे देखे ४ ॥ ३ ॥ मनःपर्यवज्ञा-

नीना १ जेद ॥ ऋजुमति १ ॥ विपुलमति २ ॥ द्रव्य थकी ऋजुमति अनंत प्रदेशीया
मनना पुद्गलना स्कंध सामान्य प्रकारे जाणे देखे १ ॥ क्षेत्रथी त्रितुं अढिछीपमां अढिअं-
गुल ओतुं ॥ उंचुं ज्योतिषी लगे नवसें जोजन अढिअंगुल ओतुं ॥ नोचुं हजार जोजन
अढि अंगुल ओतुं एटलुं क्षेत्र जाणे देखे २ ॥ कालथी ज० उ० पट्योपमनो असंग्यातमो
जाग आगला पाठलो काल जाणे देखे ३ ॥ जावथी अढिछीपना संझी पंचेंद्रिय प्रजाप्ता मनुष्य
तिर्थचना मनना पुद्गल तेनावर्ण गंध रसस्पर्श एना अनंता जाव ठे, तेथी अनंतमे जागे
जाणे देखे ४ ॥ एमज विपुलमति पण जाणे देखे ॥ नवरं एटलो विशेष अढि अंगुल अधिक
पण विस्तार सहित निर्मळपणे जाणे देखे ४ ॥ केवलज्ञानी द्रव्यथी ठ द्रव्य सर्व प्रकारे
जाणे देखे १ ॥ क्षेत्रथी सर्व क्षेत्र लोकालोक जाणे देखे २ ॥ कालथी सर्व काल जाणे देखे
३ ॥ जावथी सर्व जाव जाणे देखे ४ ॥ ५ ॥ मति अज्ञानी, श्रुत अज्ञानी, द्रव्यथी मति-
श्रुत अज्ञानमां जेटलां द्रव्य आवे तेटलां जाणे देखे १ ॥ एम क्षेत्रथी, कालथी, जावथी,
पण जाणवुं ॥ नवरं श्रुत अज्ञानीमां एटलो फेर, जेटलां द्रव्य आवे, तेटलां आगवइ पन्नवइ

પરુવશ, એમ ક્ષેત્રથી, કાલથી, જાવથી, પણ જાણવું ૨ ॥ વિત્તંગ જ્ઞાની દ્રવ્યથી વિત્તંગ
જ્ઞાનમાં જેટલાં દ્રવ્ય આવે એટલાં જાણે દેલે ૧ ॥ એમ ક્ષેત્રથી, કાલથી, જાવથી, પણ
જાણવું ૩ ॥ इति १७ मुं नाणभोयरद्वार समाप्तः ॥ १७ ॥

હવે ૧૮ મું કાલદ્વાર કહે છે ॥

કાલ કેહેતાં જ્ઞાનીનું જ્ઞાન જેટલા કાલ રહે તેના ૨ જેદ, સાદ્ય સપજ્જવસિય ૧ ॥ સા-
દ્ય અપજ્જવસિય ૨ ॥ તેમાં જે સાદ્ય સપજ્જવસિય તેનો જગ સ્થિતિ અંતર્મુહૂર્તની, ૩૦ ઠાસઠ
સાગરોપમ જાકેરાની ॥ એમ જ મતિ શ્રુત જ્ઞાનની પણ જાણવી ૨ ॥ અવધિજ્ઞાનનો જગ ૧
સમયની, ૩૦ ઠાસઠ સાગરોપમ જાકેરાની ૩ ॥ મનઃપયંવ જ્ઞાનની જગ ૧ સમયની, ૩૦
દેશે ૩૦ પૂર્વ ક્રોમની ૪ ॥ કેવલજ્ઞાન સાદ્ય અપજ્જવસિય ૫ ॥ અજ્ઞાનના ૩ જેદ ॥
અણાદિય અપજ્જવસિય તે અજ્ઞવ્ય ૧ ॥ અણાદિય સપજ્જવસિય તે જ્ઞવ્ય ૨ ॥ સાદિય સ-
પજ્જવસિય તે પમિવાશ તેની સ્થિતિ જગ અંતર્મુહૂર્તની, ૩૦ અર્ધપુદ્ગલ દેશે ૩૦
૩ ॥ एवं मति श्रुत अज्ञाननी स्थिति पण जाणवी २ ॥ वित्तंगज्ञाननी जग १ समयनी,

उ० ३३ सागरने देशे उणी क्रोम पूर्व अधिकनी ३ ॥ इति १० मुं कालद्वार समाप्तः ॥१७॥
हवे १ए मुं अंतरद्वार कहे ठे ॥

ज्ञानना २ जेद ॥ साइए अपज्जवसिए १, तेनुं अंतर नथी १ ॥ साइए सपज्जवसिए
तेनुं अंतर ज० अंतर्मुहूर्त्तनुं, उत० देशे उणा अर्द्ध पुद्गलनुं ॥ एम ज ४ ज्ञाननुं पण जा-
णवुं ॥ ४ ॥ हवे अज्ञानना ३ जेद ॥ अणाइए अपज्जवसिए एनुं अंतर नथी १ ॥ अ-
णाइए सपज्जवसिएनुं अंतर नथी २ ॥ साइए सपज्जवसिएनुं तथा मतिश्रुत अज्ञाननुं
अंतर ज० अंतर्मुहूर्त्तनुं, उ० वासठ सागर जाजेरानुं २ ॥ विजंग ज्ञाननुं अंतर ज० अंत०,
उ० अनंतकालनुं ते वनस्पति आश्रि ३ ॥ इति १ए मुं अंतर द्वार समाप्तः ॥ १ए ॥
हवे २० मुं अल्प बहुत्वद्वार कहे ठे ॥

सर्वथी थोमा मनः पर्यवज्ञानी १ ॥ तेथी अवधिज्ञानी असंख्यातगुणा २ ॥ तेथी
मति श्रुत ज्ञानी मांहेमांहि तुल्य ने विसेहाहिया ४ ॥ तेथी केवलज्ञानी अनंतगुणा ५ ॥
त्रण अज्ञाननो अल्प बहुत्व-सर्वथी थोमा विजंगज्ञानी १ ॥ तेथी मतिश्रुत अज्ञानी

मांहोमांहि तुल्य ने अनंतगुण ३ ॥ हवे ८ ना अल्प बहुत्व कहे ठे ॥ सर्वथी थोमा मनः
पर्यवज्ञानी १ ॥ तेथी अवधिज्ञानी असंख्यातगुणा २ ॥ तेथी मतिश्रुत ज्ञानी माहो-
मांहि तुल्य ने विशेषाधिक ४ ॥ तेथी विज्ञंगज्ञानी असंख्यातगुणा, नारकी देवता आश्रि
५ ॥ तेथी केवलज्ञानी अनंतगुण ६ ॥ तेथी मतिश्रुत अज्ञानी मांहोमांहि तुल्य ने अनं-
तगुणा ८ ॥ इति २० मुं अल्प बहुत्वद्वार समाप्तः ॥ २० ॥

हवे २१ मुं पर्यवद्वार कहे ठे ॥

पांच ज्ञानमां एकेकना अनंता २ पर्यव ठे तेनो अल्प बहुत्व-सर्वथी थोमा मनःपर्यव
ज्ञानना पर्यव १ ॥ तेथी अवधिज्ञानना पर्यव अनंतगुणा २ ॥ तेथी श्रुत ज्ञानना पर्यव
अनंतगुणा ३ ॥ तेथी मति ज्ञानना पर्यव अनंतगुणा ४ ॥ तेथी केवलज्ञानना पर्यव अनं-
तगुणा ५ ॥ त्रण अज्ञानना पर्यव अनंतानंत ठे, तेनो अल्प बहुत्व-सर्वथी थोमा विज्ञं-
गज्ञानना पर्यव १ ॥ तेथी श्रुत अज्ञानना पर्यव अनंतगुणा २ ॥ तेथी मतिअज्ञानना पर्यव अनं-
तगुणा ३ ॥ हवे पांच ज्ञान त्रण अज्ञान ए ८ ना पर्यवनो अल्प बहुत्व कहे ठे ॥ सर्वथी थोमा मनः

પર્યવ જ્ઞાનના પર્યવ ૧ ॥ તેથી વિજંગજ્ઞાનના પર્યવ અનંતગુણા ૨ ॥ તેથી અવધિજ્ઞાનના
પર્યવ અનંતગુણા ૩ ॥ તેથી શ્રુત અજ્ઞાનના પર્યવ અનંતગુણા ૪ ॥ તેથી શ્રુતજ્ઞાનના પર્યવ
વિસેસાહિયા ૫ ॥ તેથી મતિઅજ્ઞાનના પર્યવ અનંતગુણા ૬ ॥ તેથી મતિજ્ઞાનના પર્યવ
વિસેસાહિયા ૭ ॥ તેથી કેવલજ્ઞાનના પર્યવ અનંતગુણા ૮ ॥ ઇતિ ૨૧ મું પર્યવદ્વાર સમાપ્તઃ ॥૨૧॥

॥ ઇતિ લક્ષ્મિના બોલ સંપૂર્ણ ॥

મોટી કર્મપ્રકૃતિના બોલ ॥

અથ શ્રી પદ્મવળા પદ ૨૩ માંથી આઠ કર્મની ઉત્તરપ્રકૃતિ ૧૪૮ ના વંધનો જઘન્યોત્-
કૃષ્ટ સ્થિતિના બોલ લિખ્યતે ॥ પાંચ જ્ઞાનાવરણીયની, ચાર દર્શનાવરણીયની એ એ પ્રકૃ-
તિની જઘન્ય સ્થિતિ અંતર્મુહૂર્ત્તની તે દશમા ગુણઠાણા આશ્રિ, ઉત્કૃષ્ટી ત્રીસ ક્રોના-
ક્રોની સાગરોપમની ॥ એ ॥ પાંચ નિદ્રા, ને ૧ અજ્ઞાતાવેદનીય, એ ૬ પ્રકૃતિનો સ્થિતિ

जघन्य १ सागरना सात जाग करीए तेवा ३ जाग पढ्योपमने असंख्यातमे जागे उणानी,
उत् ० त्रिश क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १५ ॥ शातावेदनीयना १ जेद ॥ इरियावहीना बंध
आश्रि ज० उत् ० २ समयनी ॥ संपरायना बंध आश्रि ज० १२ मुहूर्तनी ते दशमा गुण-
ठाणा आश्रि, उत् ० पंदर क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १६ ॥ सम्यक्त्व मोहनीयनी ज० स्थिति
अंतर्मुहूर्तनी, उत् ० ढासठ सागरोपम जाकेरानी १ ॥ मिथ्यात्व मोहनीयनी ज० १
सागरोपमनी पढ्योपमना असंख्यातमा जागे उणानी, उत् ० सोत्तेर क्रोमाक्रोमी
सागरोपमनी १७ ॥ मिश्रमोहनीयनी ज० उत् ० अंतर्मुहूर्तनी १८ ॥ अनंतानु-
बंधीनी ४ ॥ अप्रत्याख्यानावरणीयनी ४ ॥ प्रत्याख्यानावरणीयनी ४ ॥ ए १२
कषायनी स्थिति ज० १ सागरना ७ जाग करीए तेवा ४ जाग ने पढ्यने असंख्यातमे
जागे उणानी, उत् ० चालीश क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ३१ ॥ संज्वलनना क्रोधनी ज०
स्थिति २ मासनी ॥ माननी ज० १ मासनी ॥ मायानी ज० १५ दिननी ॥ लोचनी ज०
अंतर्मुहूर्तनी ॥ ए ४ नी उत्कृष्ट स्थिति ४० क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ३५ ॥ हास्य १ ॥ रति

१ ॥ ए १ प्रकृतिनी स्थिति ज० १ सागरोपमना सात जाग करीए तेवो एक जाग पद्यो-
पमना असंख्यातमा जागे उणानी, उत्० दश क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ३७ ॥ अरति
१ ॥ जय १ ॥ शोक ३ ॥ दुगंठा ४ ॥ ए ४ प्रकृतिनी स्थिति ज० १ सागरना ७ जाग करीए
तेवा १ जाग पद्योपमने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० बीस क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी
४१ ॥ स्त्रीवेदनी स्थिति ज० १ सागरना ७ जाग करीए तेवा दोढ जाग पद्योपमना
असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० पंदर क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ४२ ॥ पुरुषवेदनी
स्थिति ज० ७ वर्षनी, उत्० १० क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ४३ ॥ नपुंसकवेदनी स्थिति
ज० १ सागरना ७ जाग करीए तेवा १ जाग पद्योपमने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्०
२० क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ४४ ॥ नारकी १ ॥ देवता १ ॥ ए बेना आयुष्यना बंधनी
स्थिति ज० १० हजारवर्ष ने अंतर्मुहूर्त अधिकनी, उत्० तेत्रीश सागरोपमने पूर्व क्रोमीनो
त्रिजो जाग अधिकनी ४६ ॥ मनुष्य १ ॥ तिर्यच १ ॥ ए १ ना आयुष्यना बंधनी स्थिति
ज० अंतर्मुहूर्तनी, उत्० त्रण पद्योपम ने पूर्व क्रोमीनो त्रिजो जाग अधिकनी ४७ ॥ हवे

नामकर्मनी ए३ प्रकृतिना बंधनी स्थिति कहे ठे ॥ नरकगति १ ॥ नरकानुपूर्वि २ ॥ वै-
 क्रेय शरीर ३ ॥ वैक्रेयनां अंगोपांग ४ ॥ वैक्रेय बंधन ५ ॥ वैक्रेय संघातन ६ ॥ ए ६
 प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक हजार सागरना ७ जाग करीए तेवा २ जाग पल्यरे
 असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० बीश क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ५४ ॥ तिर्यचगति १ ॥
 तिर्यचानुपूर्वि २ ॥ एकेंद्रियनी जाति ३ ॥ पंचेंद्रियनी जाति ४ ॥ उदारिक शरीर ५ ॥
 उदारिकनां अंगोपांग ६ ॥ उदारिक बंधन ७ उदारिक संघातन ८ ॥ तेजस् शरीर ९ ॥
 तेजस् बंधन १० ॥ तेजस् संघातन ११ ॥ कर्मण शरीर १२ ॥ कर्मण बंधन
 १३ ॥ कर्मण संघातन १४ ॥ ठेवटु संघयण १५ ॥ हुंरु संघाण १६ ॥ दुर्जि गंध १७ ॥ खर-
 खरो स्पर्श १८ ॥ गुरु १९ ॥ दुखो २० ॥ शीत २१ ॥ अगुरुलघुनाम २२ ॥ उपघात नाम
 २३ ॥ पराघात नाम २४ ॥ उश्वास नाम २५ ॥ आताप नाम २६ ॥ उद्योत नाम २७ ॥
 अप्रशस्त विहायगति २८ ॥ काळो वर्ण २९ ॥ तीखो रस ३० ॥ त्रस नाम ३१ ॥ स्थावर
 नाम ३२ ॥ बादर नाम ३३ ॥ पर्याप्ति नाम ३४ ॥ प्रत्येक नाम ३५ ॥ अस्थिर नाम ३६ ॥

अशुभ नाम ३७ ॥ दौर्भाग्य नाम ३८ ॥ दुःस्वर नाम ३९ ॥ अनादेय नाम ४० ॥ अयशो-
कीर्तिनाम ४१ ॥ निर्माण नाम ४२ ॥ ए ४२ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक साग-
रना सात जाग करीए तेवा वे जाग पल्योपमना असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० २०
क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ९६ ॥ मनुष्यगति १ ॥ मनुष्यानुपूर्वि २ ॥ ए २ प्रकृतिना बंधनी
स्थिति ज० एक सागरना सात जाग करीए तेवो दोढ जाग पल्योपमना असंख्यातमे
जागे उणानी, उत्० १५ क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी ९८ ॥ देवगति १ ॥ देवानुपूर्वि २ ॥
ए २ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० १ हजार सागरोपमना सात जाग करीए तेवा एक
जाग पल्योपमना असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० १० क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १०० ॥
वेइंद्रियनी जाति १ ॥ तेइंद्रियनी जाति २ ॥ चउरिंद्रियनी जाति ३ ॥ किलकुसं-
यण ४ ॥ कुब्ज संठाण ५ ॥ सूक्ष्म नाम ६ ॥ अपर्याप्त नाम ७ ॥ साधारण नाम ८ ॥ ए
८ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना ३५ जाग करीए तेवा ए जाग पल्योपमने
असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० अढार क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १०८ ॥ वज्रकृषत्तना-

राच संघयण १ ॥ समचउरंस संठाण २ ॥ शुक्कवर्ण ३ ॥ मधुर रस ४ ॥ सुरजि गंध ५ ॥
सुंहालो स्पर्श ६ ॥ लघु ७ ॥ उष्ण ८ ॥ स्निग्ध ९ ॥ प्रशस्त विहायोगति १० ॥ स्थिर नाम
११ ॥ शुज नाम १२ ॥ सौजाग्य नाम १३ ॥ सुस्वर नाम १४ ॥ आदेय नाम १५ ॥ ए १५
प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना सात जाग करीए तेवो १ जाग पड्यना अ-
संख्यातमे जागे उणानी, उत्त० दश क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १२३ ॥ ऋषजनाराच संघ-
यण १ ॥ निग्रोध परिमंकल संस्थान २ ॥ ए वे प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना
३५ जाग करीए तेवा ४ जाग पड्योपमने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० बार क्रोमाक्रोमी सा-
गरोपमनी १२५ ॥ नाराचसंघयण १ ॥ सादि संठाण २ ॥ ए २ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० १ सा-
गरना ३५ जाग करीए तेवा ७ जाग ने पड्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० १४ क्रोमा-
क्रोमी सागरोपमनी १२७ ॥ अर्द्धनाराच संघयण १ ॥ वामन संठाण २ ॥ ए २ नी स्थिति ज०
१ सागरना ३५ जाग करीए तेवा ८ जाग पड्यना असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० १६
क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १२९ ॥ पीछो वर्ण १ ॥ खाटो रस २ ॥ ए २ नी स्थिति ज०

एक सागरना २० जाग करीए तेवा ५ जाग ने पल्यने अखंडातमे जागे उणानी, उत्त०
सामाबार क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १३१ ॥ आहारक शरीर १ ॥ आहारकनां अंगोपांग
२ ॥ आहारक बंधन ३ ॥ आहारक संघातन ४ ॥ तीर्थकर नाम कर्म ५ ॥ ए ५ नी
स्थिति ज० अंतो क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी, उत्त० एमज जाणवी १३६ ॥ रातो वर्ण १ ॥
कषायलो रस २ ॥ ए २ नी स्थिति ज० एक सागरना २० जाग करीए तेवा ६ जाग
ने पट्योपमने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० १५ क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १३८ ॥
नीलो वर्ण १ ॥ कम्बो रस २ ॥ ए २ नी स्थिति ज० एक सागरना २० जाग करीए
तेवा सात जाग ने पट्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० सामासत्तर क्रोमाक्रोमी सा-
गरोपमनी १४० ॥ यशोकीर्ति नाम कर्मनी स्थिति ज० ८ मुहूर्तनी, उत्त० १० क्रोमाक्रोमी
सागरोपमनी १४१ ॥ उंच गोत्रनी स्थिति ज० ८ मुहूर्तनी, उ० १० क्रोमाक्रोमी सागरो
पमनी १४२ ॥ नीच गोत्रनी स्थिति ज० एक सागरना ९ जाग करीए तेवा २ जाग ते
पट्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० २० क्रोडाक्रोमी सागरनी १४३ ॥ अंतराय क-

मर्नी ५ प्रकृति दानांतरायादिनी स्थिति ज० अंतमुहूर्त्तनी ते दशमा गुणठाणा आश्रि,
उत्प० ३० क्रोमाक्रोमी सागरोपमनी १४८ ॥ ए ८ कर्मनी उत्तर प्रकृति १४८ नी बंध-
स्थिति समुच्चय आश्रि कही १ ॥ हवे जे जे कर्मनी जे जे उत्तर प्रकृतिनी जेटला जे-
टला सागरोपमनी स्थिति कही ठे तेटला तेटला सो वर्षनो ते ते प्रकृतिनो अबाधाकाल
जाणवो ॥ ए समुच्चय प्रकृति १४८ ना बंधनो अबाधाकाल कह्यो ॥ हवे एकेंद्रिय जेटली
प्रकृति बांधे तेना बंधनी स्थिति कहे ठे ॥ ५ ज्ञानावरणीय ॥ ए दर्शनावरणीय ॥ १
अशाता वेदनीय ॥ ए १५ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० १ सागरना ७ जाग करीए तेवा
३ जाग ते पढ्योपमने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्प० प्रतिपूर्ण १ सागरना ३ जागनी
बांधे १५ ॥ शातावेदनीयना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना ७ जाग करीए तेवो दोढ
जाग ते पढ्योपमना असंख्यातमे जागे उणानी, उत्प० प्रतिपूर्ण १ सागरना ३ जागनी
१६ ॥ मिथ्यात्व मोहनीयना बंधनी स्थिति ज० एक सागरोपमनी ते पढ्यने असंख्या-
तमे जागे उणानी, उत्प० प्रतिपूर्ण १ सागरोपमनी १७ ॥ सोल कषायना बंधनो स्थिति

ज० १ सागरना ६ जागनी ते पद्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० प्रतिपूर्ण १ सागरना
६ जागनी ३३ ॥ हस्य १ ॥ रति २ ॥ ए २ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० १ सागरना
६ जागनी ते पद्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० प्रतिपूर्ण १ सागरना ६ जागनी
३५ ॥ अरति १ ॥ जय २ ॥ शोक ३ ॥ दुगच्छा ४ ॥ ए ४ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज०
१ सागरना ६ जागनी ते पद्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० प्रतिपूर्ण १ सागरना
६ जागनी ३६ ॥ स्त्रीवेदना बंधनी स्थिति ज० १ सागरना ६ जागनी ते पद्यना असं-
ख्यातमे जागे उणानी, उत्० प्रतिपूर्ण १ सागरना ६ जागनी ४० ॥ पुरुषवेदना बंधनी
स्थिति ज० १ सागरना ६ जागनी ते पद्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० प्रतिपूर्ण
१ सागरना ६ जागनी ४१ ॥ नपुंसक वेदनी ज० १ सागरना ६ जागनी ते पद्यने असं-
ख्यातमे जागे उणानी, उत्० प्रतिपूर्ण १ सागरना ६ जागनी ४२ ॥ तिर्यंचितुं आयुष्य १ ॥
मनुष्यनुं आयुष्य २ ॥ ए २ प्रकृतिनी स्थिति ज० अंतर्मुद्गर्तनी, उत्० पूर्व क्रोमी ने २२ हजार
वर्षना त्रीजा जागे अधिकनी ४४ ॥ मनुष्यनी गति १ ॥ मनुष्यानुपूर्वि २ ॥ ए २ प्रकृ-

तिनी स्थिति ज० १ सागरना १॥ जाग ते पढ्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उ० प्रति-
पूर्ण १ सागरना दोढ सातिया भागनी ४६ ॥ वज्रकृषनाराच संघयण १ ॥ समचउरंस
संठाण २ ॥ शुक्ल वर्ण ३ ॥ मधुर रस ४ ॥ सुरजि गंध ५ ॥ सुंहालो स्पर्श ६ ॥ लघु ७ ॥
उष्ण ८ ॥ स्निग्ध ९ ॥ प्रशस्त विहायोगति १० ॥ स्थिर नाम ११ ॥ शुज नाम १२ ॥
सौजाग्य नाम १३ ॥ सुस्वर नाम १४ ॥ आदेय नाम १५ ॥ यशोकीर्त्ति नाम १६ ॥ ए
१६ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एकसागरना सात जाग करीए तेवो १ जाग ते पढ्यने असं-
ख्यातमे जागे उणानी, उ० प्रतिपूर्ण ३ जागनी ६२ ॥ तिर्यचनी गति १ ॥ एकेंद्रियनी जाति
२ ॥ पंचेंद्रियनी जाति ३ ॥ तिर्यचानुपूर्वि ४ ॥ उदारिक शरीर ५ ॥ उदारिकनां अंगोपांग
६ ॥ उदारिक बंधन ७ ॥ उदारिक संघातन ८ ॥ तेजस् शरीर ९ ॥ कर्मण शरीर १० ॥
तेजस् बंधन ११ ॥ कर्मण बंधन १२ ॥ तेजस् संघातन १३ ॥ कर्मण संघातन १४ ॥
ठेवटु संघयण १५ ॥ हुंरु संठाण १६ ॥ काळो वर्ण १७ ॥ तीखो रस १८ ॥ दुर्जि गंध
१९ ॥ खरखरो स्पर्श २० ॥ शीत २१ ॥ गुरु २२ ॥ लुखो २३ ॥ अगुरुलघुनाम

२४ ॥ उपघात नाम २५ ॥ पराघात नाम २६ ॥ उच्छ्वास नाम २७ ॥ उद्योत नाम २८ ॥
आताप नाम २९ ॥ अप्रशस्त विहायोगति ३० ॥ त्रस नाम ३१ ॥ स्थावर नाम ३२ ॥
वादर नाम ३३ ॥ पर्याप्ति नाम ३४ ॥ प्रत्येक नाम ३५ ॥ अस्थिर नाम ३६ ॥ अशुन
नाम ३७ ॥ दुर्भाग्य नाम ३८ ॥ दुःस्वर नाम ३९ ॥ अनादेय नाम ४० ॥ अयशो-
कीर्ति नाम ४१ ॥ निर्माण नाम ४२ ॥ ए ४२ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक साग-
रना ७ जाग करीए तेवा २ जाग ते पल्यना असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० प्रतिपूर्ण
एक सागरना ३ जागनी १०४ ॥ बेंद्रिय १ ॥ तेंद्रिय २ ॥ चउरिंद्रिय ३ ॥ किलकु
संघयण ४ ॥ कुब्ज संठाण ५ ॥ सूक्ष्म नाम ६ ॥ अपर्याप्ति नाम ७ ॥ साधारण नाम
८ ॥ ए ८ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना ३५ जाग करीए तेवा ए जाग ते
पल्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० एक सागरना प्रतिपूर्ण ३० जागनी ११२ ॥ ऋष-
जनाराच संघयण १ ॥ निग्रोध परिमंजुल संठाण २ ॥ ए २ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज०
एक सागरना ३५ जाग करीए तेवा ६ जाग ते पल्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त०

प्रतिपूर्ण एक सागरना ३० जागनी ११४ ॥ नागच संघयण १ ॥ सादि संठाण २ ॥ ए २
प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना ३५ जाग करीए तेवा ७ जाग ते पढ्यने अ-
संख्यातमे जागे उणानी, उत्त० एक सागरना प्रतिपूर्ण ३० जागनी ११६ ॥ अर्द्धनाराच
संघयण १ ॥ वामन संठाण २ ॥ ए २ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना ३५
जाग करीए तेवा ८ जाग ते पढ्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० एक सागरना प्र-
तिपूर्ण ३० जागनी ११८ ॥ रातो वर्ण १ ॥ कषायलो रस २ ॥ ए २ प्रकृतिना बंधनी स्थिति
ज० एक सागरना २० जाग करीए तेवा ६ जाग ते पढ्यने असंख्यातमे जागे उणानी,
उत्त० एक सागरना प्रतिपूर्ण ३० जागनी १२० ॥ पीलो वर्ण १ ॥ खाटो रस २ ॥ ए २
प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना २० जाग करीए तेवा ५ जाग ते पढ्यने अ-
संख्यातमे जागे उणानी, उत्त० एक सागरना प्रतिपूर्ण ३० जागनी १२२ ॥ नीलो वर्ण १ ॥
कम्वो रस २ ॥ ए २ प्रकृतिना बंधनी स्थिति ज० एक सागरना २० जाग करीए तेवा
७ जाग ते पढ्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त० एक सागरना प्रतिपूर्ण ३० जागनी

१२४ ॥ यशोकीर्ति १ ॥ उंच गोत्र २ ॥ तेनी स्थिति ज० एक सागरना ७ जाग करीए तेवो
एक जाग ते पढ्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० एक सागरना प्रतिपूर्ण ६ जागनी
१२६ ॥ दानांतरायादि ५ प्रकृतिना बंधनी स्थिति एक सागरना ७ जाग करीए तेवा ३
जाग ते पढ्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्० प्रतिपूर्ण एक सागरना ६ जागनी
१३१ ॥ ए एकेंद्रियना कर्मबंधनी स्थिति कही ॥ एकेंद्रिय १३१ प्रकृति बांधे ते १४०
मांथी सम्यक्त्व मोहनीय १ ॥ समाप्तिस्थात्वमोहनीय २ ॥ नरकायु ३ ॥ देवायु ४ ॥ नरक-
गति ५ ॥ देवगति ६ ॥ वैक्रेय शरीर ७ ॥ वैक्रेयना अंगोपांग ८ ॥ वैक्रेयबंधन ९ ॥ वै-
क्रेय संघातन १० ॥ आहारक शरीर ११ ॥ आहारकनां अंगोपांग १२ ॥ आहारक बंधन
१३ ॥ आहारक संघातन १४ ॥ नरकानुपूर्वि १५ ॥ देवानुपूर्वि १६ ॥ तीर्थंकर नाम कर्म
१७ ॥ ए १७ वर्जि ॥ ए एकेंद्रियना प्रकृतिना बंधनी स्थिति कही ॥ अबाधाकाल पूर्ववत्
२ ॥ हवे बेइंद्रिय १ ॥ तेइंद्रिय २ ॥ चतुरिंद्रिय ३ ॥ ए ३ विगलेंद्रियना प्रकृतिना
बंधनी स्थिति कहे ठे ॥ त्रणे विगलेंद्रिय १३१ प्रकृति बांधे, तेमां बेइंद्रियना प्रकृति-

बंधनी स्थिति एकेंद्रियवत् ॥ नवरं एटलो फेर, जेम एकेंद्रियमां एक सागरना जाग कीधा,
तेम, बेइंद्रियमां १५ सागरना जाग करवा ३ ॥ तेइंद्रियमां ५० सागरना जाग करवा,
शेष पूर्ववत् ४ ॥ चउरिंद्रियमां १०० सागरना जाग करवा शेष पूर्ववत् ५ ॥
ए ३ विगलेंद्रियना प्रकृतिबंधनी स्थिति कही ॥ अवाधाकाल पूर्ववत् ५ ॥
हवे असंझी पंचेंद्रिय १४१ प्रकृति बांधे, ते १४८ मांथी ७ प्रकृति वर्जि ॥ सम्य-
क्त्व मोहनीय १ ॥ समा मिथ्यात्व मोहनीय २ ॥ आहारक शरीर ३ ॥ आहारकनां अंगो-
पांग ४ ॥ आहारक बंधन ५ ॥ आहारक संघातन ६ ॥ तीर्थंकर नाम ७ ॥ ए ७ वर्जि ॥
हवे मिथ्यात्व मोहनीयनी ज० १००० सागर ते पढ्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उत्त०
१००० सागर प्रतिपूर्णनी ॥ नरकायु १ ॥ देवायु २ ॥ ए २ नी ज० १०,००० वर्षने अंत-
र्मुहूर्त अधिकनी, उ० पढ्यनो असंख्यातमो जागने पूर्व क्रोमोनो त्रीजो जाग अधिकनी ॥
नरकगति १ ॥ तीर्थचगति २ ॥ ए २ नी ज० १००० सागरना ७ जाग करीए तेश २ जागनी
ते पढ्यने असंख्यातमे जागे उणानी, उ० प्रतिपूर्ण २ जागनी ॥ मनुष्यनी गतिनी ज०

એક હજાર સાગરના ૭ જાગ કરીએ તેવો દોઢ જાગ તે પદ્યને અસંખ્યાતમે જાગે ઉણાની,
 ૭૦ પ્રતિપૂર્ણ દોઢ જાગની ॥ એવં દેવગતિની પણ જાણવી ॥ નવરં એક જાગ કહેવો,
 એવં વૈક્રેય શરીરની પણ જાણવો ॥ નવરં એ જાગ કહેવા ॥ શેષ એકેંદ્રિયવત્ ॥ નવરં એટલો
 ફેર જે એક સાગરના જાગ કરવા, તે ઠેકાણે ૧૦૦૦ સાગરના જાગ કરવા કહ્યા ॥ અવાધાકાલ
 પૂર્વવત્ ॥ એ અસંજ્ઞી પંચેંદ્રિયના પ્રકૃતિવંધની સ્થિતિ કહી ॥ ૬ ॥ હવે સંજ્ઞી પંચેંદ્રિયના
 પ્રકૃતિવંધની સ્થિતિ કહે છે ॥ ૫ જ્ઞાનાવરણીય ॥ ૪ દર્શનાવરણીય ॥ એ એ પ્રકૃતિની
 સ્થિતિ જ૦ અંત૦, ૭૦ ૩૦ ક્રોમાક્રોમી સાગરોપમની એ ॥ શાતાવેદનીયની સ્થિતિ શ્રિ-
 યાવહિયાને આશ્રિ તથા સંપરાયને આશ્રિને ઓધિક સમુચ્ચયવત્ જાણવી ॥ અશાતાવે-
 દનીયની સ્થિતિ જ૦ અંત૦ ક્રોમાક્રોમી સાગરોપમની, ૭૦ ૩૦ ક્રોમાક્રોમી સાગરોપમની ॥
 સમ્યક્ત્વ મોહનીય ૧ ॥ સમામિથ્યાત્વ મોહનીયની સ્થિતિ સમુચ્ચયવત્ ॥ મિથ્યાત્વ
 મોહનીયની જ૦ અંત૦ ક્રોમાક્રોમી સાગરોપમની, ૭૦ સીત્તેર ક્રોમાક્રોમી સાગરોપમની ॥
 કષાય ૧૨ ની સ્થિતિ જ૦ અંત૦ ક્રોમાક્રોમી સાગરોપમની, ૭૦ ૪૦ ક્રોમાક્રોમી સાગ-

રોપમની ॥ સંજ્વલનના ૪ કષાયની ઓધિક સમુચ્ચયવત્ ॥ આયુષ્ય ૪ ની સ્થિતિ ઓ-
ધિક સમુચ્ચયવત્ ॥ આહારક નામ ૧ ॥ તીર્થકર નામ ૨ ॥ એ ૨ ની સ્થિતિ જ૦ ૭૦
અંતો ક્રોડાક્રોમી સાગરોપમની ॥ પુરુષવેદની જ૦ ૮ વર્ષની, ૭૦ ૧૦ ક્રોમાક્રોમી સાગરો-
પમની ॥ યશોકીર્તિ ૧ ॥ ઊંચ ગોત્ર ૨ ॥ એ ૨ ની જ૦ ૮ અંતર્મુહૂર્તની, ૭૦ ૧૦ ક્રોમા-
ક્રોમી સાગરોપમની ॥ દાનાંતરાયાદિ ૫ અંતરાયની જ૦ અંતર્મુહૂર્તની, ૭૦ ૩૦ ક્રોમાક્રોમી
સાગરોપમની ॥ શેષ પ્રકૃતિની સ્થિતિ જ૦ અંતો ક્રોમાક્રોમી સાગરોપમની, ૭૦ ૪૦ ક્રોમાક્રોમી
જે સ્થિતિ ઓધિક સમુચ્ચયમાં કહેલ છે તેટલી તેટલી બાંધે ॥ સંઙ્ગી પંચેન્દ્રિય જીવો
૧૪૦ પ્રકૃતિ બાંધે ॥ એ સંઙ્ગી પંચેન્દ્રિયના પ્રકૃતિવંધની સ્થિતિ કહી ॥ ઇતિ કર્મપ્રકૃ-
તિવંધ સ્થિતિના બોલ સંપૂર્ણ ॥

૪૪ બોલનો અલ્પબહુત્વ ॥

અલ્પ-
બહુત્વ.

અથ શ્રી જગવતી શતક ૧૯ મે ઉદ્દેશા ત્રીજાથી ૨૨ એકેન્દ્રિયનો જઘન્યોત્કૃષ્ટ અવ-
ગાહના આશ્રી ૪૪ બોલનો અલ્પબહુત્વ લિખ્યતે ॥

સર્વથી થોડા સૂક્ષ્મ નિગોદના અપર્યાપ્તાની જઘન્ય અવગાહના ૧ ॥ તેથી સૂક્ષ્મ વાઁ-
કાયના અપર્યાપ્તાનો જ૦ અ૦ અસંખ્યાતગુણી ૨ ॥ તેથી સૂક્ષ્મ તેજ અપર્યાપ્તાની જ૦ અ૦
અસંખ્યાતગુણી ૩ ॥ તેથી સૂક્ષ્મ અપકાયના અપર્યાપ્તાની જ૦ અ૦ અસંખ્યાતગુણી
૪ ॥ તેથી સૂક્ષ્મ પૃથ્વી અપર્યાપ્તાનો જ૦ અ૦ અસંખ્યાતગુણી ૫ ॥ તેથી વાદર
વાઁકાય અપર્યાપ્તાની જ૦ અ૦ અસંખ્યાતગુણી ૬ ॥ તેથી વાદર તેજકાય અપર્યાપ્તાની
જ૦ અ૦ અસંખ્યાતગુણી ૭ ॥ તેથી વાદર અપકાય અપર્યાપ્તાની જ૦ અ૦ અસંખ્યાતગુણી
૮ ॥ તેથી વાદર પૃથ્વી અપર્યાપ્તાની જ૦ અ૦ અસંખ્યાતગુણી ૯ ॥ તેથી વાદર નિગોદ અને
વાદર પ્રત્યેક વનસ્પતિ અપર્યાપ્તાની જ૦ અ૦ માંહોમાંહિ તુલ્ય ને અસંખ્યાતગુણી ૧૦-૧૧ ॥

तेथी सूक्ष्मनिगोद पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी १२ ॥ तेथी सूक्ष्मनिगोद अप-
र्याप्तानी उत्कृष्ट अ० विसेसाहिया १३ ॥ तेथी सूक्ष्मनिगोद पर्याप्तानी उ० अ० विसेसा-
हिया १४ ॥ तेथी सूक्ष्म वाउकाय पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी १५ ॥ तेथी सूक्ष्म
वाउकाय अपर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया १६ ॥ तेथी सूक्ष्म वाउकाय पर्या-
प्तानी उ० अ० विसेसाहिया १७ ॥ तेथी सूक्ष्म तेउकाय पर्याप्तानी ज० अ०
असंख्यातगुणी १८ ॥ तेथी सूक्ष्म तेउकाय अपर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया १९ ॥ तेथी
सूक्ष्म तेउकाय पर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया २० ॥ तेथी सूक्ष्म अपकाय पर्याप्तानी
ज० अ० असंख्यातगुणी २१ ॥ तेथी सूक्ष्म अपकाय अपर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया
२२ ॥ तेथी सूक्ष्म अपकाय पर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया २३ ॥ तेथी सूक्ष्म पृथ्वीकाय
पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी २४ ॥ तेथी सूक्ष्म पृथ्वीकाय अपर्याप्तानी उ० अ० विसेसा-
हिया २५ ॥ तेथी सूक्ष्म पृथ्वीकाय पर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया २६ ॥ तेथी वादर वाउकाय
पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी २७ ॥ तेथी वादर वाउकाय अपर्याप्तानी उ० अ० विसे-
साहिया २८ ॥ तेथी वादर वाउकाय पर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया २९ ॥ तेथी वादर

तेउकाय पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी ३० ॥ तेथी वादर तेउकाय अपर्याप्तानी उ०
अ० विसेसाहिया ३१ ॥ तेथी वादर तेउकाय पर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया ३२ ॥ तेथी
वादर अपकाय पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी ३३ ॥ तेथी वादर अपकाय अपर्याप्तानी
उ० अ० विसेसाहिया ३४ ॥ तेथी वादर अपकाय पर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया ३५ ॥
तेथी वादर पृथ्वीकाय पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी ३६ ॥ तेथी वादर पृथ्वीकाय
अपर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया ३७ ॥ तेथी वादर पृथ्वीकाय पर्याप्तानी उ० अ० विसे-
साहिया ३८ ॥ तेथी वादर निगोद पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी ३९ ॥ तेथी वादर
निगोद अपर्याप्तानी उ० अ० विसेसाहिया ४० ॥ तेथी वादर निगोद पर्याप्तानी उ० अ०
विसेसाहिया ४१ ॥ तेथी वादर प्रत्येक वनस्पतिकाय पर्याप्तानी ज० अ० असंख्यातगुणी
४२ ॥ तेथी वादर प्रत्येक वनस्पतिकाय अपर्याप्तानी उ० अ० असंख्यातगुणी ४३ ॥ तेथी
वादर प्रत्येक वनस्पतिकाय पर्याप्तानी उ० अ० असंख्यातगुणी ४४ ॥ इति ४४ बोलनो
अल्पबहुत्व संपूर्ण ॥

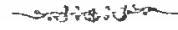
૨૮ વોલનો અલ્પબહુત્વ ॥

અથ શ્રી જગવતી શતક ૨૫ માં ઉદ્દેશા પહેલાથી જીવના ૧૪ જોદના જઘન્યોત્કૃષ્ટ યોગના આશ્રી ૨૮ વોલનો અલ્પબહુત્વ લિખ્યતે ॥

સર્વથી થોના સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જઘન્ય યોગ ૧ ॥ તેથી વાદર એકેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસંખ્યાતગુણે ૨ ॥ તેથી વેદેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૩ ॥ તેથી તેદેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૪ ॥ તેથી ચતુરિન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૫ ॥ તેથી અસંજી પંચેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૬ ॥ તેથી સંજી પંચેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૭ ॥ તેથી સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૮ ॥ તેથી વાદર એકેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૯ ॥ તેથી સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૧૦ ॥ તેથી વાદર એકેન્દ્રિય અપર્યાપ્તાનો જ૦ યો૦ અસં ૧૧ ॥ તેથી સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય અપર્યા-

स्तानो उ० यो० असं० १२ ॥ तेथी वादर ऐकेंद्रिय पर्याप्तानो उ० यो० असं० १३ ॥ तेथी वे-
इंद्रिय पर्याप्तानो ज० यो० असं० १४ ॥ तेथी तेइंद्रिय पर्याप्तानो ज० यो० असं० १५ ॥ तेथी
चउरिंद्रिय पर्याप्तानो ज० यो० असं० १६ ॥ तेथी असंझी पंचेंद्रिय पर्याप्तानो ज० यो० असं०
१७ ॥ तेथी संझी पंचेंद्रिय पर्याप्तानो ज० यो० असं० १८ ॥ तेथी वेइंद्रिय अपर्याप्तानो उ०
यो० असं० १९ ॥ तेथी तेइंद्रिय अपर्याप्तानो उ० यो० असं० २० ॥ तेथी चउरिंद्रिय अपर्या-
प्तानो उ० यो० असं० २१ ॥ तेथी असंझी पंचेंद्रिय अपर्याप्तानो उ० यो० असं० २२ ॥ तेथी
संझी पंचेंद्रिय अपर्याप्तानो उ० यो० असं० २३ ॥ तेथी वेइंद्रिय पर्याप्तानो उ० यो० असं०
२४ ॥ तेथी तेइंद्रिय पर्याप्तानो उ० यो० असं० २५ ॥ तेथी चउरिंद्रिय पर्याप्तानो उ० यो०
असं० २६ ॥ तेथी असंझी पंचेंद्रिय पर्याप्तानो उ० यो० असं० २७ ॥ तेथी संझी पंचेंद्रिय
पर्याप्तानो उ० यो० असं० २८ ॥ इति २८ बोलनो अल्पबहुत्व संपूर्ण ॥

२४ दंडकना जीवोनो अल्पबहुत्व ॥



अथ २४ दंडकना जीवोनो अल्पबहुत्व लिख्यते ॥

सर्वथी थोका मनुष्य १ ॥ तेथी तेउकाय असंख्यातगुणा २ ॥ तेथी वैमानिक असं० गु० ३ ॥ तेथी १० जवनपति मांहोमांहि तुदय ने असं० गु० १३ ॥ तेथी नारकी असं० गु० १४ ॥ तेथी बाणव्यंतर असं० गुणा १५ ॥ तेथी ज्योतिषी संख्यात गु० १६ ॥ तेथी तिर्यच पंचेंद्रिय असंख्यातगुणा १७ ॥ तेथी चउरिंद्रिय विसेसाहिया १८ ॥ तेथी तेइंद्रिय विसेसाहिया १९ ॥ तेथी वेइंद्रिय विसेसाहिया २० ॥ तेथी पृथ्वीकाय असं० गु० २१ ॥ तेथी अपकाय असं० गु० २२ ॥ तेथी वाउकाय असं० गु० २३ ॥ तेथी वनस्पति कायना दंडके जीवो अनंतगुणा २४ ॥ इति २४ दंडकना जीवोनो अल्पबहुत्व संपूर्ण ॥



१५ योग
ना ३०
बोलनो
॥१६५॥

१५ योगना ३० बोलनो अल्पबहुत्व ॥

अल्प
बहुत्व.

अथ श्री जगवती शतक १५ माना उद्देशा पहेलाथी १५ योगना जघन्योत्कृष्ट योग
आथ्री ३० बोलनो अल्पबहुत्व लिख्यते ॥

सर्वथी थोमो कार्मण काययोगनो जघन्य योग १ ॥ तेथी उदारिक मिश्रनो ज० यो०
असंख्यातगुणो २ ॥ तेथी वैक्रेयमिश्रनो ज० यो० असं० ३ ॥ तेथी उदारिकनो ज०
यो० असं० ४ ॥ तेथी वैक्रेयनो ज० यो० असं० ५ ॥ तेथी कार्मणनो उ० यो०
असं० ६ ॥ तेथी आहारकनो मिश्र ज० यो० असं० ७ ॥ तेथी आहारकनो मिश्र उ०
यो० असं० ८ ॥ तेथी उदारिकनो मिश्र अने वैक्रेयनो मिश्र उ० यो० मांहोमाहि तुदय ने
असं० ९-१० ॥ तेथी व्यवहारमननो ज० यो० असं० ११ ॥ तेथी आहारकनो ज० यो० असं०
१२ ॥ तेथी सत्य मन १ असत्य मन २ मिश्र मन ३, वचनना ४, ए ७ योगनो ज० यो० मां-
होमांहि तुदय ने असं० १३ ॥ तेथी आहारकशरीरनो उ० यो० असं० १४ ॥ तेथी उदारिक

॥१६५॥

१ वैक्रेय २ चार मन ६ चार वचन १० ॥ ए १० नो ७० यो० मां०होमां०हि तुदय ने असं-
ख्यातगुणो ३० ॥ इति योगना ३० बोधनो अल्पबहुत्व संपूर्ण ॥

जीवना १४ भेदनो अल्पबहुत्व ॥

अथ श्री सूक्ष्मादि जीवोना १४ जेदनो अल्पबहुत्व लिख्यते ॥

सर्वथो थोमा संज्ञी पंचेंद्रिय अपर्याप्ता १ ॥ तेथी संज्ञी पंचेंद्रिय पर्याप्ता असंख्यात
गुणा २ ॥ तेथो चतुरिंद्रिय प० सं० गुणा ३ ॥ तेथी असंज्ञी पंचेंद्रिय प० विसेताहिया ४ ॥
तेथो वेइंद्रिय प० वि० ५ ॥ तेथो तेइंद्रिय प० वि० ६ ॥ तेथी असंज्ञी पंचेंद्रिय अप०
असं० ७ ॥ तेथी चतुरिंद्रिय अप० वि० ८ ॥ तेथी तेइंद्रिय अप० वि० ९ ॥ तेथी वेइंद्रिय
अप० वि० १० ॥ तेथी बादर एकेंद्रिय प० अनंतगुणा ११ ॥ तेथी बादर एकेंद्रिय अप०
असं० १२ ॥ तेथो सूक्ष्म एकेंद्रिय अप० असं० १३ ॥ तेथी सूक्ष्म एकेंद्रिय प० संख्या० १४ ॥

॥ इति सूक्ष्मादि जीवोना १४ जेदनो अल्पबहुत्व संपूर्ण ॥

A decorative border with a repeating floral and leaf pattern surrounds the central text.

इति श्री प्रकरण संग्रह

भाग बीजो

समाप्त.

